

**GRUPA KAPITAŁOWA COMARCH S.A.
KRAKÓW, AL. JANA PAWŁA II 39A**

**SKONSOLIDOWANE
SPRAWOZDANIE FINANSOWE
ZA ROK OBROTOWY 2011**

**WRAZ
Z OPINIĄ BIEGŁEGO REWIDENTA
I
RAPORTEM Z BADANIA**

OPINIA NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA

Do Akcjonariuszy i Rady Nadzorczej Comarch S.A.

Przeprowadziliśmy badanie załączonego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Comarch S.A., dla której Comarch S.A. z siedzibą w Krakowie, Al. Jana Pawła II 39A, jest Spółką Dominującą, na które składają się skonsolidowany bilans sporządzony na dzień 31 grudnia 2011 roku, skonsolidowany rachunek zysków i strat, skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów, zestawienie zmian w skonsolidowanym kapitale własnym, skonsolidowany oraz rachunek z przepływów pieniężnych za rok obrotowy od 1 stycznia 2011 roku do 31 grudnia 2011 roku oraz informacje dodatkowe, obejmujące informacje o przyjętej polityce rachunkowości i inne informacje objaśniające.

Za sporządzenie zgodnego z obowiązującymi przepisami skonsolidowanego sprawozdania finansowego oraz sprawozdania z działalności Grupy Kapitałowej odpowiedzialny jest Zarząd Spółki Dominującej.

Zarząd Spółki Dominującej oraz członkowie jej Rady Nadzorczej są zobowiązani do zapewnienia, aby skonsolidowane sprawozdanie finansowe oraz sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej spełniały wymagania przewidziane w ustawie z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (Dz. U. z 2009 roku Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o rachunkowości”.

Naszym zadaniem było zbadanie i wyrażenie opinii o zgodności skonsolidowanego sprawozdania finansowego z przyjętymi przez Grupę Kapitałową zasadami (polityką) rachunkowości oraz czy rzetelnie i jasno przedstawia ono, we wszystkich istotnych aspektach, sytuację majątkową i finansową, jak też wynik finansowy Grupy Kapitałowej.

Badanie sprawozdania finansowego zaplanowaliśmy i przeprowadziliśmy stosownie do postanowień:

- rozdziału 7 ustawy o rachunkowości,
- krajowych standardów rewizji finansowej, wydanych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów w Polsce.

Badanie skonsolidowanego sprawozdania finansowego zaplanowaliśmy i przeprowadziliśmy w taki sposób, aby uzyskać racjonalną pewność pozwalającą na wyrażenie opinii o sprawozdaniu. W szczególności badanie obejmowało sprawdzenie poprawności zastosowanych przez Spółkę Dominującą oraz jednostki zależne zasad (polityki) rachunkowości i sprawdzenie – w przeważającej mierze w sposób wyrywkowy – podstaw, z których wynikają liczby i informacje zawarte w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, jak i całościową ocenę skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Uważamy, że badanie dostarczyło wystarczającej podstawy do wyrażenia opinii.

Naszym zdaniem, zbadane skonsolidowane sprawozdanie finansowe we wszystkich istotnych aspektach:

- przedstawia rzetelnie i jasno informacje istotne dla oceny sytuacji majątkowej i finansowej Grupy Kapitałowej na dzień 31 grudnia 2011 roku, jak też jej wyniku finansowego za rok obrotowy 1 stycznia 2011 roku do 31 grudnia 2011 roku,
- zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości, Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej oraz związanymi z nimi interpretacjami ogłoszonymi w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej (zwane dalej „MSSF”), a w zakresie nieuregulowanym w tych standardach – stosownie do wymogów ustawy o rachunkowości i wydanych na jej podstawie przepisów wykonawczych,
- jest zgodne z wpływającymi na treść skonsolidowanego sprawozdania finansowego przepisami prawa obowiązującymi Grupę Kapitałową.

Sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej za rok obrotowy 2011 jest kompletne w rozumieniu art. 49 ust. 2 ustawy o rachunkowości oraz rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim, a zawarte w nim informacje, pochodzące ze zbadanego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, są z nim zgodne.

.....
Marek Turczyński
Kluczowy biegły rewident
przeprowadzający badanie
nr ewid. 90114

.....
osoby reprezentujące podmiot

.....
podmiot uprawniony do badania
sprawozdań finansowych wpisany
na listę podmiotów uprawnionych
pod nr ewidencyjnym 73
prowadzoną przez KRBR

Warszawa, 30 kwietnia 2012 roku

**RAPORT Z BADANIA SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA
FINANSOWEGO GRUPY KAPITAŁOWEJ COMARCH S.A.
ZA ROK OBROTOWY 2011**

I. INFORMACJE OGÓLNE

1. Dane identyfikujące badaną Spółkę Dominującą

Spółka Dominująca Grupy Kapitałowej działa pod firmą Comarch S.A. Siedzibą Spółki jest Kraków, Al. Jana Pawła II 39A.

Spółka prowadzi działalność w formie spółki akcyjnej, zawiązanej aktem notarialnym w dniu 30 listopada 1994 roku przed notariuszem Marią Kwiecińską - Stybel w Krakowie (Repertorium A Nr 5209/94). Spółka została zarejestrowana w rejestrze handlowym prowadzonym przez Sąd Rejonowy dla Krakowa Śródmieścia w Krakowie VI Wydział Gospodarczy-Rejestrowy w Krakowie, w dziale B pod numerem RHB 3218, na podstawie postanowienia z dnia 20 grudnia 1994 roku. Aktualnie Spółka jest wpisana do rejestru przedsiębiorców prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla Krakowa - Śródmieścia, Wydział XI Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego w Krakowie pod numerem KRS 0000057567.

Spółka posiada numer identyfikacji podatkowej NIP: 677-00-65-406 nadany przez Urząd Skarbowy Kraków-Śródmieście w Krakowie w dniu 1 sierpnia 2000 roku.

Urząd Statystyczny nadał Spółce w dniu 14 lipca 2000 roku REGON o numerze: 350527377.

Spółka działa na podstawie przepisów Kodeksu spółek handlowych.

Według statutu Spółki przedmiotem jej działalności jest:

- działalność w zakresie telekomunikacji satelitarnej,
- działalność w zakresie pozostałej telekomunikacji,
- badania naukowe i prace rozwojowe w dziedzinie pozostałych nauk przyrodniczych i technicznych,
- badania naukowe i prace rozwojowe w dziedzinie biotechnologii,
- produkcja elementów elektronicznych,
- produkcja elektronicznych obwodów drukowanych,
- produkcja komputerów i urządzeń peryferyjnych,
- produkcja sprzętu (tele)komunikacyjnego,
- produkcja elektronicznego sprzętu powszechnego użytku,
- produkcja maszyn i sprzętu biurowego, z wyłączeniem komputerów i urządzeń peryferyjnych,
- naprawa i konserwacja maszyn,
- naprawa i konserwacja urządzeń elektronicznych i optycznych,
- naprawa i konserwacja urządzeń elektrycznych,
- instalowanie maszyn przemysłowych, sprzętu i wyposażenia,
- sprzedaż hurtowa komputerów, urządzeń peryferyjnych i oprogramowania,
- działalność związana z oprogramowaniem,
- działalność związana z doradztwem w zakresie informatyki,
- działalność związana z zarządzaniem urządzeniami informatycznymi,
- pozostała działalność usługowa w zakresie technologii informatycznych i komputerowych,
- przetwarzanie danych; zarządzanie stronami internetowymi (hosting) i podobna działalność,

- działalność portali internetowych,
- pozostała działalność usługowa w zakresie informacji, gdzie indziej niesklasyfikowana,
- działalność wydawnicza w zakresie pozostałego oprogramowania,
- działalność wydawnicza w zakresie gier komputerowych,
- pozostała działalność wydawnicza,
- naprawa i konserwacja komputerów i urządzeń peryferyjnych
- naprawa i konserwacja sprzętu (tele)komunikacyjnego,
- reprodukcja zapisanych nośników informacji,
- działalność w zakresie telekomunikacji przewodowej,
- działalność w zakresie telekomunikacji bezprzewodowej, z wyłączeniem telekomunikacji satelitarnej,
- sprzedaż hurtowa sprzętu elektronicznego i telekomunikacyjnego oraz części do niego,
- sprzedaż detaliczna komputerów, urządzeń peryferyjnych i oprogramowania prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach,
- sprzedaż detaliczna sprzętu telekomunikacyjnego prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach,
- sprzedaż detaliczna prowadzona przez domy sprzedaży wysyłkowej lub internet,
- transport drogowy towarów,
- magazynowanie i przechowywanie pozostałych towarów,
- leasing finansowy,
- kupno i sprzedaż nieruchomości na własny rachunek,
- wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi,
- pośrednictwo w obrocie nieruchomościami,
- wynajem i dzierżawa maszyn i urządzeń biurowych, włączając komputery,
- pozaszkolne formy edukacji sportowej oraz zajęć sportowych i rekreacyjnych,
- pozostałe pozaszkolne formy edukacji, gdzie indziej niesklasyfikowane,
- działalność wspomagająca edukację,
- pozostała działalność wspomagająca prowadzenie działalności gospodarczej, gdzie indziej niesklasyfikowana,
- działalność obiektów sportowych,
- pozostała działalność związana ze sportem,
- realizacja projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków,
- roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieskalnych,
- roboty związane z budową linii telekomunikacyjnych i elektroenergetycznych,
- roboty związane z budową pozostałych obiektów inżynierii lądowej i wodnej,
- wykonywanie instalacji elektrycznych, wodno-kanalizacyjnych i pozostałych instalacji budowlanych.

W badanym okresie Spółka prowadziła działalność w zakresie działalności informatycznej.

Kapitał zakładowy Spółki według stanu na dzień 31 grudnia 2011 roku wynosił 8.051.637,00 zł i dzielił się na 6.303.237 akcji zwykłych o wartości nominalnej 1 zł każda oraz 1.748.400 akcji uprzywilejowanych co do głosu 5:1, o wartości nominalnej 1,00 zł każda.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2011 roku wśród akcjonariuszy Spółki posiadających bezpośrednio lub pośrednio poprzez podmioty zależne co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy Comarch S.A. znajdowali się:

- Janusz Filipiak – 32,54% w kapitale zakładowym Spółki (41,16% głosów na WZA),
- Elżbieta Filipiak – 10,51% w kapitale zakładowym Spółki (28,12% głosów na WZA).

W roku obrotowym nie wystąpiły zmiany w kapitale zakładowym Spółki, a zmiany w strukturze własności kapitału zakładowego wynikały z transakcji kupna/sprzedazy akcji Spółki na Warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych.

Po dniu bilansowym nie nastąpiły żadne zmiany w kapitale zakładowym Spółki.

Kapitał własny Grupy Kapitałowej według stanu na dzień 31 grudnia 2011 roku wynosi 609.851 tys. zł.

Rokiem obrotowym Grupy Kapitałowej jest rok kalendarzowy.

W skład Zarządu Spółki na dzień wydania opinii wchodziło:

- Janusz Filipiak - Prezes Zarządu,
- Piotr Reichert - Wiceprezes Zarządu,
- Paweł Prokop - Wiceprezes Zarządu,
- Marcin Warwas - Wiceprezes Zarządu,
- Zbigniew Rymarczyk - Wiceprezes Zarządu,
- Piotr Piątosza - Wiceprezes Zarządu,
- Konrad Tarański - Wiceprezes Zarządu.

W badanym okresie nie wystąpiły żadne zmiany w składzie Zarządu Spółki.

Na dzień 31 grudnia 2011 roku w skład Grupy Kapitałowej Comarch S.A. wchodzi:

- Podmiot Dominujący – Comarch S.A. oraz
- spółki zależne bezpośrednio od Comarch S.A.:
  - Comarch AG - podmiot zależny w 100%,
  - Comarch S.A.S. - podmiot zależny w 100%,
  - Comarch Luxembourg S.A.R.L. - podmiot zależny w 100%,
  - Comarch Inc. - podmiot zależny w 100%,
  - Comarch Canada, Corp. - podmiot zależny w 100%,
  - Comarch Middle East FZ-LLC - podmiot zależny w 100%,
  - Comarch LLC - podmiot zależny w 100%,
  - Comarch Software (Shanghai) Co. Ltd. - podmiot zależny w 100%,
  - OOO Comarch - podmiot zależny w 100%,
  - Comarch Vietnam Company Ltd. - podmiot zależny w 100%,
  - Comarch Oy - podmiot zależny w 100%,
  - UAB Comarch - podmiot zależny w 100%,
  - Comarch s.r.o. - podmiot zależny w 100%,
  - SouthForge Sp. z o.o. - podmiot zależny w 100%,
  - CA Consulting S.A. - podmiot zależny w 99,90%,
  - Comarch Management Sp. z o.o. - podmiot zależny w 100%,
  - Comarch Corporate Finance FIZ - podmiot zależny w 100%,
  - MKS Cracovia SSA - podmiot zależny w 49,15%,
- spółki zależne od Comarch AG:
  - Comarch R&D SARL - podmiot zależny w 70% od Comarch AG,
  - Comarch Software und Beratung AG - podmiot zależny w 92,32% od Comarch AG,
- spółki zależne od Comarch Software und Beratung AG:
  - Comarch Solutions GmbH - podmiot zależny w 100 % od Comarch Software und Beratung AG,

- Comarch Swiss AG - podmiot zależny w 100 % od Comarch Software und Beratung AG,
- Comarch Schilling GmbH - podmiot zależny w 100 % od Comarch Software und Beratung AG,
- SoftM France S.A.R.L. - podmiot zależny w 100 % od Comarch Software und Beratung AG,

- spółki zależne od Comarch Inc:
  - Comarch Panama, Inc. - podmiot zależny w 100% od Comarch Inc.

- spółki zależne od Comarch Corporate Finance FIZ:
  - iMed 24 S.A. - podmiot zależny w 100 % od Comarch Corporate Finance FIZ,
  - iFin24 S.A. - podmiot zależny w 100 % od Comarch Corporate Finance FIZ,
  - iReward24 S.A. - podmiot zależny w 100 % od Comarch Corporate Finance FIZ,
  - Infrastruktura24 S.A. - podmiot zależny w 100 % od Comarch Corporate Finance FIZ,
  - CASA Management and Consulting Sp. z o.o. SKA - podmiot zależny w 100 % od Comarch Corporate Finance FIZ,
  - iComarch 24 S.A. - podmiot zależny w 100 % od Comarch Corporate Finance FIZ,
  - Bonus Development sp. z o.o. SKA - podmiot zależny w 100 % od Comarch Corporate Finance FIZ,
  - Bonus Management sp. z o.o. SKA - podmiot zależny w 100 % od Comarch Corporate Finance FIZ,
  - Bonus Management Sp. z o.o. II Activia SKA - podmiot zależny w 100 % od Comarch Corporate Finance FIZ,
  - Bonus Development Sp. z o.o. II Koncept SKA - podmiot zależny w 100% od Comarch Corporate Finance FIZ,
  - Comarch Management Sp. z o.o. SKA - podmiot zależny w 64,85% od Comarch Corporate Finance FIZ oraz w 35,15% od Comarch S.A.,

- spółki stowarzyszone:
  - poprzez Comarch Corporate Finance Fundusz Inwestycyjny Zamknięty:
    - SoInteractive Spółka z o.o. (30,72% głosów przypada na Comarch Corporate Finance Fundusz Inwestycyjny Zamknięty),
  - poprzez Comarch S.A.:
    - Fidletronik z o.o. (podmiot stowarzyszony w 50%),

Skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym na dzień 31 grudnia 2011 roku objęte zostały następujące spółki:

a) Spółka Dominująca – Comarch S.A.

Przeprowadziliśmy badanie sprawozdania finansowego Spółki Dominującej Comarch S.A. za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2011 roku. W wyniku przeprowadzonego badania wydaliśmy w dniu 30 kwietnia 2012 roku opinię bez zastrzeżeń ze zwróceniem uwagi następującej treści:

„Zwracamy uwagę, że prezentowane sprawozdanie jest sprawozdaniem jednostkowym i winno służyć przede wszystkim celom statutowym. Nie może być ono jedyną podstawą oceny sytuacji finansowej i majątkowej Spółki, która jest podmiotem dominującym w Grupie Kapitałowej. Oprócz sprawozdania jednostkowego Spółka sporządza również skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej, dla której jest jednostką dominującą.”

b) Spółki objęte konsolidacją metodą pełną:

Nazwa i siedziba Spółki	Udział w kapitale (w %)	Podmiot przeprowadzający badanie sprawozdania finansowego i rodzaj wydanej opinii	Dzień bilansowy konsolidowanej jednostki	Data opinii
Comarch, Inc., Rosemont (USA)	100%	nie podlega badaniu	31 grudnia 2011	n/d
Comarch AG, Drezno (Niemcy)	100%	Akanthus GmbH Wirtschaftsprüfergesellschaft, opinia bez zastrzeżeń	31 grudnia 2011	16 kwietnia 2012
Comarch Middle East FZ-LCC, Dubaj (Zjednoczone Emiraty Arabskie)	100%	nie podlega badaniu	31 grudnia 2011	n/d
Comarch s.r.o., Bratysława (Słowacja)	100%	nie podlega badaniu	31 grudnia 2011	n/d
Comarch LLC, Kijów (Ukraina)	100%	nie podlega badaniu	31 grudnia 2011	n/d
Comarch Panama, Inc., Panama	100%	nie podlega badaniu	31 grudnia 2011	n/d
UAB Comarch, Wilno (Litwa)	100%	nie podlega badaniu	31 grudnia 2011	n/d
OOO Comarch, Moskwa (Rosja)	100%	nie podlega badaniu	31 grudnia 2011	n/d
CA Consulting S.A., Kraków	99,90%	Suder&Reiter Audyt Sp.z o.o. sk, opinia bez zastrzeżeń	31 grudnia 2011	30 marca 2012
MKS Cracovia SSA, Kraków	49,15%	Suder&Reiter Audyt Sp.z o.o. sk, opinia bez zastrzeżeń ze zwróceniem uwagi	31 grudnia 2011	23 marca 2012
Comarch R&D S.A.R.L., Montbonnot-Saint-Marting (Francja)	70%	nie podlega badaniu	n/d	n/d

Grupa Kapitałowa Comarch S.A.

Comarch Management Sp. z o.o., Kraków	100%	nie podlega badaniu	31 grudnia 2011	n/d
Comarch Management Sp. z o.o. SKA, Kraków	100%	Suder&Reiter Audyt Sp.z o.o. sk, opinia do dnia wydania niniejszego raportu nie została wydana	31 marca 2012	n/d
Comarch Corporate Finance FIZ, Kraków	100%	ECA Sereżyński i Partnerzy Sp.z o.o., opinia bez zastrzeżeń	31 grudnia 2011	16 marca 2012
Bonus Development Sp. z o.o. SKA, Kraków	100%	nie podlega badaniu	n/d	n/d
IMED24 S.A., Kraków	100%	Suder&Reiter Audyt Sp.z o.o. sk, opinia bez zastrzeżeń	31 grudnia 2011	30 marca 2012
iFIN24 S.A., Kraków	100%	Suder&Reiter Audyt Sp.z o.o. sk, opinia bez zastrzeżeń ze zwróceniem uwagi	31 grudnia 2011	30 marca 2012
iReward24 S.A., Kraków	100%	Suder&Reiter Audyt Sp.z o.o. sk, opinia bez zastrzeżeń	31 grudnia 2011	30 marca 2012
Infrastruktura24 S.A., Kraków	100%	Suder&Reiter Audyt Sp.z o.o. sk, opinia bez zastrzeżeń	31 grudnia 2011	30 marca 2012
iComarch24 S.A., Kraków	100%	Suder&Reiter Audyt Sp.z o.o. sk, opinia bez zastrzeżeń	31 grudnia 2011	30 marca 2012
Bonus Management Sp. z o.o. SKA, Kraków	98,78%	nie podlega badaniu	n/d	n/d
SouthForge Sp.z o.o., Kraków	100%	Suder&Reiter Audyt Sp.z o.o. sk, opinia bez zastrzeżeń	31 grudnia 2011	30 marca 2012
CASA Management and Consulting Sp.z o.o. SKA, Kraków	100%	nie podlega badaniu	31 grudnia 2011	n/d
Bonus Management Sp. z o.o. II Activia SKA, Kraków	100%	nie podlega badaniu	31 grudnia 2011	n/d
Bonus Development Sp.z o.o. II Koncept SKA, Kraków	100%	nie podlega badaniu	31 grudnia 2011	n/d
Comarch Software (Shanghai) Co. Ltd., Szanghaj (Chiny)	100%	nie podlega badaniu	31 grudnia 2011	n/d
Comarch S.A.S., Lezennes (Francja)	100%	Mazars France, opinia do dnia wydania niniejszego raportu nie została	31 grudnia 2011	n/d

		wydana		
Comarch Luxembourg S.A.R.L., Luksemburg	100%	PwC Luxembourg, opinia do dnia wydania niniejszego raportu nie została wydana	31 grudnia 2011	n/d
Comarch Canada, Corp., New Brunswick (Kanada)	100%	nie podlega badaniu	31 grudnia 2011	n/d
Comarch Vietnam Company Ltd., Ho Chi Minh (Wietnam)	100%	nie podlega badaniu	31 grudnia 2011	n/d
Comarch Oy, Espoo (Finlandia)	100%	nie podlega badaniu	31 grudnia 2011	n/d
Grupa Kapitałowa Comarch Software und Beratung AG Monachium (Niemcy)	92,32%	Akanthus GmbH Wirtschaftsprüfergesellschaft, opinia bez zastrzeżeń ze zwróceniem uwagi	31 grudnia 2011	15 marca 2012

c) Spółki objęte konsolidacją metodą praw własności:

Nazwa i siedziba Spółki	Udział w kapitale (w %)	Podmiot przeprowadzający badanie sprawozdania finansowego i rodzaj wydanej opinii	Dzień bilansowy konsolidowanej jednostki	Data opinii
SoInteractive Sp. z o.o., Kraków	30,72%	nie podlega badaniu	n/d	n/d

Spółka Dominująca sporządzająca sprawozdanie skonsolidowane nie stosowała istotnych uproszczeń i odstępstw od przyjętych zasad konsolidacji w stosunku do kontrolowanych jednostek.

W roku obrotowym skład badanej Grupy Kapitałowej oraz jednostek konsolidowanych, dla których Spółka Dominująca przygotowała badane sprawozdania skonsolidowane, nie uległ zmianie, z wyjątkiem włączenia do konsolidacji utworzonych w roku 2011 spółek Comarch Luxembourg S.A.R.L. oraz Comarch Canada, Corp.

2. Informacje o skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za poprzedni rok obrotowy

Działalność Grupy Kapitałowej w 2010 roku zamknęła się zyskiem netto w wysokości 23.957 tys. zł. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej za rok obrotowy 2010 podlegało badaniu przez biegłego rewidenta. Badanie zostało przeprowadzone przez podmiot uprawniony BDO Sp. z o.o. Biegły rewident w dniu 29 kwietnia 2011 roku wydał o tym sprawozdaniu opinię bez zastrzeżeń.

Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy zatwierdzające skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok obrotowy 2010 odbyło się w dniu 29 czerwca 2011 roku.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok obrotowy 2010 zostało zgodnie z przepisami prawa złożone w Krajowym Rejestrze Sądowym w dniu 7 lipca 2011 roku i złożone do opublikowania w Monitorze Polskim B w dniu 14 lipca 2011 roku. Sprawozdanie to zostało opublikowane w Monitorze Polskim B nr 612 w dniu 20 lutego 2012 roku.

3. Dane identyfikujące podmiot uprawniony oraz kluczowego biegłego rewidenta przeprowadzającego w jego imieniu badanie

Badanie skonsolidowanego sprawozdania finansowego zostało przeprowadzone na podstawie umowy z dnia 1 sierpnia 2011 roku, zawartej pomiędzy Comarch S.A., a firmą Deloitte Audyt Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, al. Jana Pawła II 19, wpisaną na prowadzoną przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych pod nr 73. W imieniu podmiotu uprawnionego badanie skonsolidowanego sprawozdania finansowego zostało przeprowadzone pod nadzorem kluczowego biegłego rewidenta Marka Turczyńskiego (nr ewidencyjny 90114) w siedzibie Spółki Dominującej w dniach od 12 do 30 marca 2012 roku, od 10 kwietnia do 20 kwietnia 2012 roku oraz poza siedzibą Spółki do dnia wydania niniejszej opinii.

Wyboru podmiotu uprawnionego dokonała Rada Nadzorcza uchwałą z dnia 19 lipca 2011 roku na podstawie upoważnienia zawartego w art. 19 ust.2 statutu Spółki Dominującej.

Deloitte Audyt Sp. z o.o. oraz kluczowy biegły rewident Marek Turczyński potwierdzają, iż są uprawnieni do badania sprawozdań finansowych oraz spełniają warunki określone w art. 56 ustawy o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz nadzorze publicznym (Dz. U. z 2009 roku Nr 77, poz. 649 z późn. zm.) do wyrażenia bezstronnej i niezależnej opinii o skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej Comarch S.A.

4. Dostępność danych i oświadczenia kierownictwa Spółki

Nie wystąpiły ograniczenia zakresu naszego badania.

Podmiotowi uprawnionemu i kluczowemu biegłemu rewidentowi w trakcie badania udostępniono wszystkie żądane dokumenty i dane, jak również udzielono wyczerpujących informacji i wyjaśnień, co między innymi zostało potwierdzone pisemnym oświadczeniem Zarządu Spółki Dominującej z dnia 30 kwietnia 2012 roku.

II. SYTUACJA MAJĄTKOWA I FINANSOWA GRUPY KAPITAŁOWEJ

Poniżej zaprezentowane są podstawowe wielkości ze skonsolidowanego rachunku zysków i strat, skonsolidowanego sprawozdania z całkowitych dochodów oraz wskaźniki finansowe opisujące wynik finansowy Grupy Kapitałowej, jej sytuację finansową i majątkową w porównaniu do analogicznych wielkości za rok ubiegły.

<u>Podstawowe wielkości z rachunku zysków i strat</u> <u>(w tys. zł)</u>	<u>2011</u>	<u>2010</u>
Przychody ze sprzedaży	785.653	761.361
Koszty działalności operacyjnej	(750.940)	(722.448)
Pozostałe przychody operacyjne	22.970	4.657
Pozostałe koszty operacyjne	(18.900)	(13.209)
Przychody/(Koszty) finansowe – netto	1.019	200
Utrata wartości firmy	0	(5.542)
Udział w zyskach/stratach jednostek stowarzyszonych	(38)	(40)
Podatek dochodowy	(6.697)	(1.022)
Zysk (strata) netto	33.067	23.957
Całkowity dochód ogółem	29.687	24.709

<u>Wskaźniki rentowności</u>	<u>2011</u>	<u>2010</u>
– rentowność sprzedaży	5%	3%
– rentowność sprzedaży netto	4%	3%
– rentowność netto kapitału własnego	6%	4%

<u>Wskaźniki efektywności</u>		
– wskaźnik rotacji majątku	0,77	0,79
– wskaźnik rotacji należności w dniach	121	111
– wskaźnik rotacji zobowiązań w dniach	47	47
– wskaźnik rotacji zapasów w dniach	22	20

<u>Płynność/Kapitał obrotowy netto</u>		
– stopa zadłużenia	40%	40%
– stopień pokrycia majątku kapitałem własnym	60%	60%
– kapitał obrotowy netto (w tys. zł)	270.682	301.490
– wskaźnik płynności	1,98	2,21
– wskaźnik podwyższonej płynności	1,82	2,01

Analiza powyższych wielkości i wskaźników wskazuje na wystąpienie w roku 2011 następujących tendencji:

- wzrost wskaźników rentowności sprzedaży oraz wskaźnika rentowności netto kapitału własnego,
- spadek wskaźnika rotacji majątku,
- wzrost okresów rotacji zapasów i należności,
- spadek kapitału obrotowego netto,
- spadek wskaźników płynności oraz podwyższonej płynności.

III. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE

1. Informacje na temat badanego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Badane skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone na dzień 31 grudnia 2011 roku i obejmuje:

- skonsolidowany bilans sporządzony na dzień 31 grudnia 2011 roku, który po stronie aktywów i pasywów wykazuje sumę 1.022.474 tys. zł,
- skonsolidowany rachunek zysków i strat za okres od 1 stycznia 2011 roku do 31 grudnia 2011 roku wykazujący zysk netto w kwocie 33.067 tys. zł,
- skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów za okres od 1 stycznia 2011 roku do 31 grudnia 2011 roku wykazujący całkowity dochód ogółem w kwocie 29.687 tys. zł,
- zestawienie zmian w skonsolidowanym kapitale własnym za okres od 1 stycznia 2011 roku do 31 grudnia 2011 roku wykazujące zwiększenie kapitału własnego o kwotę 25.662 tys. zł,
- skonsolidowany rachunek przepływów pieniężnych za okres od 1 stycznia 2011 roku do 31 grudnia 2011 roku wykazujący zmniejszenie stanu środków pieniężnych o kwotę 10.423 tys. zł,
- informacje dodatkowe, obejmujące informacje o przyjętej polityce rachunkowości i inne informacje objaśniające.

Struktura aktywów i pasywów oraz pozycji kształtujących wynik finansowy została przedstawiona w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Badanie objęło okres od 1 stycznia 2011 roku do 31 grudnia 2011 roku i polegało głównie na:

- badaniu prawidłowości i rzetelności przygotowanego przez Zarząd Spółki Dominującej skonsolidowanego sprawozdania finansowego,
- badaniu dokumentacji konsolidacyjnej,
- ocenie prawidłowości zastosowanych w trakcie konsolidacji metod i procedur konsolidacyjnych,
- przeglądzie sporządzonych przez innych biegłych rewidentów opinii i raportów z badania sprawozdań finansowych spółek zależnych i stowarzyszonych, podlegających konsolidacji.

2. Dokumentacja konsolidacyjna

Spółka Dominująca przedstawiła dokumentację konsolidacyjną obejmującą:

- 1) sprawozdania finansowe jednostek objętych skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym,
- 2) sprawozdania finansowe jednostek podporządkowanych dostosowane do zasad (polityki) rachunkowości obowiązujących przy konsolidacji,
- 3) sprawozdania finansowe jednostek podporządkowanych przeliczane na walutę polską,
- 4) wszelkie korekty i wyłączenia dokonywane w celu konsolidacji, niezbędne do sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego,
- 5) obliczenia wartości godziwej aktywów netto jednostek podporządkowanych,
- 6) obliczenia wartości firmy oraz ujemnej wartości firmy i ich odpisów, w tym z tytułu trwałej utraty wartości,
- 7) obliczenia kapitałów mniejszości,
- 8) obliczenia różnic kursowych z przeliczenia sprawozdań finansowych jednostek podporządkowanych, wyrażonych w walutach obcych.

Podstawy sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej za rok obrotowy 2011 sporządzono zgodnie z MSSF.

Określenie jednostek Grupy Kapitałowej

Przy określaniu zakresu i metod konsolidacji, jak również stosunku zależności, stosowano kryteria określone w MSSF.

Okres obrotowy

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone na ten sam dzień bilansowy i za ten sam rok obrotowy co sprawozdanie finansowe Spółki Dominującej – Comarch S.A. Jednostki zależne i stowarzyszona objęte konsolidacją sporządziły sprawozdania finansowe na ten sam dzień bilansowy co Spółka Dominująca. Rok obrotowy wszystkich spółek zależnych i stowarzyszonej objętych konsolidacją został zakończony 31 grudnia 2011 roku, za wyjątkiem Spółki Comarch Management Sp. z o.o. SKA dla której rok obrotowy kończy się 31 marca 2012 roku.

Metoda konsolidacji

Konsolidacja sprawozdań Grupy Kapitałowej, w odniesieniu do jednostek zależnych, została przeprowadzona metodą pełną przez sumowanie w pełnej wysokości wszystkich odpowiednich pozycji sprawozdań finansowych Spółki Dominującej i jednostek zależnych objętych konsolidacją.

Po dokonaniu sumowań dokonano korekt i wyłączeń konsolidacyjnych, które dotyczyły:

- wartości nabycia udziałów posiadanych przez Spółkę Dominującą w jednostkach zależnych oraz części aktywów netto jednostek zależnych odpowiadającej udziałowi Spółki Dominującej we własności tych jednostek,
- wzajemnych należności i zobowiązań jednostek objętych konsolidacją,
- istotnych przychodów i kosztów dotyczących operacji pomiędzy jednostkami objętymi konsolidacją.

W odniesieniu do jednostek stowarzyszonych zastosowano metodę praw własności. Wartość udziału Spółki Dominującej w jednostce stowarzyszonej skorygowano o przypadające na rzecz Spółki Dominującej zwiększenia lub zmniejszenia kapitału własnego jednostki stowarzyszonej, które nastąpiły w ciągu okresu objętego konsolidacją oraz pomniejszono o należne od tych jednostek dywidendy.

3. Kompletność i poprawność sporządzenia dodatkowych informacji i objaśnień oraz sprawozdania z działalności Grupy Kapitałowej

Spółka Dominująca potwierdziła zasadność zastosowania zasady kontynuacji działalności przy sporządzaniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Zasady wyceny aktywów i pasywów, pomiaru wyniku finansowego oraz sposobu sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego zostały prawidłowo i kompletnie opisane w dodatkowych informacjach i objaśnieniach do skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Spółka Dominująca sporządziła dodatkowe informacje i objaśnienia w postaci not tabelarycznych do poszczególnych pozycji skonsolidowanego bilansu i sprawozdania z całkowitych dochodów oraz opisów słownych zgodnie z zasadami zawartymi w MSSF.

Informacje objaśniające do pozycji: rzeczowe aktywa trwałe, wartości niematerialne i prawne, inwestycje, zobowiązania i rezerwy prawidłowo przedstawiają zwiększenia i zmniejszenia oraz tytuły tych zmian w ciągu roku obrotowego.

Dla poszczególnych aktywów wykazanych w skonsolidowanym bilansie przedstawiono możliwość dysponowania nimi z uwagi na zabezpieczenia poczynione na rzecz wierzycieli.

Spółka Dominująca dokonała prawidłowej prezentacji poszczególnych składników aktywów i pasywów oraz przychodów i kosztów w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym. Skonsolidowany bilans, skonsolidowany rachunek zysków i strat, skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów, zestawienie zmian w skonsolidowanym kapitale własnym oraz skonsolidowany rachunek przepływów pieniężnych wraz z dodatkowymi informacjami i objaśnieniami, stanowiącymi ich integralną część, zawierają wszystkie pozycje, których ujawnienie w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym jest wymagane przepisami MSSF.

Zarząd sporządził i załączył do skonsolidowanego sprawozdania finansowego sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej w roku obrotowym 2011. Sprawozdanie z działalności zawiera informacje wymagane przez art. 49 ust. 2 ustawy o rachunkowości oraz rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim. Dokonaliśmy sprawdzenia tego sprawozdania w zakresie ujawnionych w nim informacji, których bezpośrednim źródłem jest zbadane skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

IV. UWAGI KOŃCOWE

Oświadczenia Zarządu

Deloitte Audyt Sp. z o.o. oraz kluczowy biegły rewident otrzymali od Zarządu Spółki Dominującej pisemne oświadczenie, w którym Zarząd stwierdził, iż Grupa Kapitałowa przestrzegała przepisów prawa.

.....
Marek Turczyński
Kluczowy biegły rewident
przeprowadzający badanie
nr ewid. 90114

.....
osoby reprezentujące podmiot

.....
podmiot uprawniony do badania
sprawozdań finansowych wpisany
na listę podmiotów uprawnionych
pod nr ewidencyjnym 73
prowadzoną przez KRBR

Warszawa, 30 kwietnia 2012 roku

KOMISJA NADZORU FINANSOWEGO

Skonsolidowany raport roczny RS 2011

(rok)

(zgodnie z § 82 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 r. - Dz. U. Nr 33, poz. 259)

dla emitentów papierów wartościowych prowadzących działalność wytwórczą, budowlaną, handlową lub usługową

za rok obrotowy 2011 obejmujący okres od 2011-01-01 do 2011-12-31

zawierający skonsolidowane sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (MSSF)

w walucie zł

data przekazania: 2012-04-30

COMARCH SA	
(pełna nazwa emitenta)	
COMARCH	Informatyka (inf)
(skrótowa nazwa emitenta)	(sektor wg klasyfikacji GPW w Warszawie)
31-864	Kraków
(kod pocztowy)	(miejscowość)
Al. Jana Pawła II	39A
(ulica)	(numer)
012 646 10 00	012 646 11 00
(telefon)	(fax)
investor@comarch.pl	www.comarch.pl
(e-mail)	(www)
677-00-65-406	350527377
(NIP)	(REGON)

Deloitte Audyt Sp. z o.o.

(podmiot uprawniony do badania)

WYBRANE DANE FINANSOWE	w tys. zł		w tys. EUR	
	2011	2010	2011	2010
I. Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	785 653	761 361	189 767	190 131
II. Zysk (strata) z działalności operacyjnej	38 783	24 819	9 368	6 198
III. Zysk (strata) przed opodatkowaniem	39 764	24 979	9 605	6 238
IV. Zysk (strata) netto przypadający na akcjonariuszy	36 257	43 717	8 758	10 917
V. Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	58 530	34 739	14 137	8 675
VI. Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	-82 283	-39 222	-19 875	-9 795
VII. Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	13 330	10	3 220	2
VIII. Przepływy pieniężne netto, razem	-10 423	-4 473	-2 518	-1 117
IX. Aktywa, razem	1 022 474	968 105	231 497	244 452
X. Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	412 623	383 916	93 421	96 941
XI. Zobowiązania długoterminowe	137 069	135 652	31 034	34 253
XII. Zobowiązania krótkoterminowe	275 554	248 264	62 388	62 688
XIII. Kapitał własny	609 851	584 189	138 075	147 511
XIV. Kapitał zakładowy	8 051	8 051	1 823	2 033
XV. Liczba akcji (w szt.)	8 051 637	8 051 637	8 051 637	8 051 637
XVI. Zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł/ EUR)	4,50	5,44	1,09	1,36
XVII. Rozwodniony zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł/EUR)	4,50	5,44	1,09	1,36
XVIII. Wartość księgową na jedną akcję (w zł/EUR)	75,74	72,56	17,15	18,32
XIX. Rozwodniona wartość księgową na jedną akcję (w zł/EUR)	75,74	72,56	17,15	18,32

Kursy euro użyte do przeliczania danych finansowych:

Średnia arytmetyczna kursów NBP na koniec każdego miesiąca za okres 01.01.2011-31.12.2011 r.: 4,1401;

Średnia arytmetyczna kursów NBP na koniec każdego miesiąca za okres 01.01.2010-31.12.2010 r.: 4,0044;

31.12.2011 r.: 4,4168,

31.12.2010 r.: 3,9603.

ZAWARTOŚĆ RAPORTU

Plik	Opis
2441 opinia skonsolidowana MSSF Comarch 2011.pdf	Opinia podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych-załącznik nr 1
2441 raport skonsolidowany Comarch 2011.pdf	Raport podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych-załącznik nr 2
Pismo Prezesa Zarządu_RS_2011.pdf	Pismo Prezesa Zarządu-załącznik nr 3
Skonsolidowany raport roczny.pdf	Skonsolidowany raport roczny- załącznik nr 4
Sprawozdanie Zarządu RS 2011.pdf	Sprawozdanie Zarządu-załącznik nr 5
Oświadczenie Zarządu w sprawie podmiotu uprawnionego do badania	Oświadczenie Zarządu w sprawie podmiotu uprawnionego do badania-załącznik nr 6
Oświadczenie Zarządu w sprawie rzetelności sporządzenia sprawozdania	Oświadczenie Zarządu w sprawie rzetelności sporządzenia sprawozdania finansowego-załącznik nr 7
Oświadczenie o stosowaniu ładu korporacyjnego_RS_2011.pdf	Oświadczenie o stosowaniu ładu korporacyjnego-załącznik nr 8

PODPISY WSZYSTKICH CZŁONKÓW ZARZĄDU			
Data	Imię i Nazwisko	Stanowisko/Funkcja	Podpis
2012-04-30	Janusz Filipiak	Prezes Zarządu	
2012-04-30	Piotr Piątosa	Wiceprezes Zarządu	
2012-04-30	Paweł Prokop	Wiceprezes Zarządu	
2012-04-30	Piotr Reichert	Wiceprezes Zarządu	
2012-04-30	Zbigniew Rymarczyk	Wiceprezes Zarządu	
2012-04-30	Konrad Tarański	Wiceprezes Zarządu	
2012-04-30	Marcin Warwas	Wiceprezes Zarządu	

PODPIS OSOBY, KTÓREJ POWIERZONO PROWADZENIE KSIĄG RACHUNKOWYCH			
Data	Imię i Nazwisko	Stanowisko/Funkcja	Podpis
2012-04-30	Maria Smolińska	Główny Księgowy	

Spis treści

I.	Skonsolidowany bilans	- 2 -
II.	Skonsolidowany rachunek zysków i strat	- 3 -
III.	Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów	- 3 -
IV.	Skonsolidowane zestawienie zmian w kapitale własnym	- 4 -
V.	Skonsolidowany rachunek przepływów pieniężnych	- 5 -
VI.	Informacja dodatkowa	- 6 -
1.	Informacje o strukturze i działalności Grupy	- 6 -
1.1	Struktura organizacyjna Grupy Comarch	- 6 -
1.2	Zmiany właścicielskie i zmiany w strukturze organizacyjnej w 2011 roku	- 7 -
1.3	Zmiany właścicielskie i zmiany w strukturze organizacyjnej po dacie bilansu	- 8 -
1.4	Struktura działania Grupy Comarch	- 9 -
2.	Opis stosowanych zasad rachunkowości	- 10 -
2.1	Zasady wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania wyniku finansowego	- 12 -
2.2	Rozpoznawanie przychodów i kosztów	- 21 -
2.3	Zarządzanie ryzykiem finansowym	- 23 -
2.4	Nowe standardy rachunkowości i interpretacje KIMSSF	- 26 -
3.	Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego	- 29 -
3.1	Zatwierdzenie sprawozdania finansowego za 2010 rok	- 29 -
3.2	Sprawozdawczość wg segmentów	- 29 -
3.3	Rzeczowe aktywa trwałe	- 34 -
3.4	Wartość firmy	- 36 -
3.5	Pozostałe wartości niematerialne	- 37 -
3.6	Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	- 39 -
3.7	Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	- 39 -
3.8	Zapasy	- 39 -
3.9	Kategorie i klasy instrumentów finansowych	- 40 -
3.10	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	- 43 -
3.11	Pochodne instrumenty finansowe	- 43 -
3.12	Należności handlowe oraz pozostałe należności	- 44 -
3.13	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	- 44 -
3.14	Kapitał zakładowy	- 44 -
3.15	Pozostałe kapitały	- 48 -
3.16	Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania	- 49 -
3.17	Kontrakty długoterminowe	- 50 -
3.18	Kredyty, pożyczki	- 50 -
3.19	Zobowiązania warunkowe	- 53 -
3.20	Odroczony podatek dochodowy	- 54 -
3.21	Rezerwy na pozostałe zobowiązania i obciążenia	- 57 -
3.22	Przychody ze sprzedaży	- 58 -
3.23	Koszty sprzedanych produktów, usług, towarów i materiałów	- 58 -
3.24	Pozostałe przychody operacyjne	- 59 -
3.25	Pozostałe koszty operacyjne	- 59 -
3.26	Koszty finansowe – netto	- 59 -
3.27	Podatek dochodowy	- 60 -
3.28	Zyski (straty) kursowe – netto	- 61 -
3.29	Zysk na akcję	- 61 -
3.30	Transakcje z podmiotami powiązаныmi (jednostki stowarzyszone)	- 61 -
3.31	Wynagrodzenia osób zarządzających i nadzorujących w 2011 i w 2010 roku	- 62 -
3.32	Informacje o akcjonariuszach oraz akcjach posiadanych przez osoby zarządzające i nadzorujące	- 64 -
3.33	Czynniki i zdarzenia o nietypowym charakterze, mające znaczący wpływ na osiągnięte wyniki finansowe	- 64 -
3.34	Zdarzenia po dacie bilansu	- 65 -
3.35	Istotne postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowań arbitrażowych lub organem administracji publicznej	- 66 -
3.36	Zarządzanie kapitałem	- 67 -

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK 2011
GRUPY KAPITAŁOWEJ COMARCH

Dane prezentowane są w tys. zł, chyba że wskazano inaczej

I. Skonsolidowany bilans

	Nota	31 grudnia 2011 r.	31 grudnia 2010 r.
AKTYWA			
Aktywa trwałe			
Rzeczowe aktywa trwałe	3.3	327 971	275 663
Wartość firmy	3.4	37 155	37 155
Pozostałe wartości niematerialne	3.5	80 410	79 106
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	3.6	61	187
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	3.7	28	172
Inwestycje pozostałe		1 106	1 106
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	3.20	27 775	23 725
Pozostałe należności		1 732	1 237
		476 238	418 351
Aktywa obrotowe			
Zapasy	3.8	44 192	49 621
Należności handlowe oraz pozostałe należności	3.12	294 736	287 688
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego		141	217
Należne przychody z tytułu kontraktów długoterminowych	3.17	12 284	9 112
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	3.10	1 521	2 491
Pozostałe aktywa finansowe wyceniane wg wartości godziwej – instrumenty pochodne	3.11	-	383
Udziały i akcje		25	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	3.13	193 337	200 242
		546 236	549 754
		1 022 474	968 105
Aktywa razem			
KAPITAŁ WŁASNY			
Kapitał własny przypadający na akcjonariuszy Spółki			
Kapitał zakładowy	3.14	8 051	8 051
Pozostałe kapitały	3.15	142 007	140 441
Różnice kursowe	3.28	6 595	10 058
Zysk netto za okres bieżący		36 257	43 717
Niepodzielony wynik finansowy		407 444	372 680
		600 354	574 947
Udziały mniejszości	3.15	9 497	9 242
		609 851	584 189
Kapitał własny razem			
ZOBOWIĄZANIA			
Zobowiązania długoterminowe			
Kredyty i pożyczki	3.18	88 895	84 804
Rezerwa z tyt. odroczonego podatku dochodowego	3.20	48 172	50 276
Rezerwy na pozostałe zobowiązania i obciążenia	3.21	2	572
		137 069	135 652
Zobowiązania krótkoterminowe			
Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania	3.16	146 332	149 812
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego		5 350	3 386
Zobowiązania z tytułu kontraktów długoterminowych	3.17	8 363	7 452
Kredyty i pożyczki	3.18	27 435	13 089
Zobowiązania finansowe	3.11	686	-
Rezerwy na pozostałe zobowiązania i obciążenia	3.21	87 388	74 525
		275 554	248 264
		412 623	383 916
Zobowiązania razem			
Razem kapitał własny i zobowiązania			
		1 022 474	968 105

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK 2011
GRUPY KAPITAŁOWEJ COMARCH

Dane prezentowane są w tys. zł, chyba że wskazano inaczej

II. Skonsolidowany rachunek zysków i strat

	Nota	12 miesięcy 2011	12 miesięcy 2010
Przychody ze sprzedaży	3.22	785 653	761 361
Koszty sprzedanych produktów, usług, towarów i materiałów	3.23	(593 576)	(585 197)
Zysk brutto		192 077	176 164
Pozostałe przychody operacyjne	3.24	22 970	4 657
Koszty sprzedaży i marketingu		(82 683)	(84 277)
Koszty ogólnego zarządu		(74 681)	(52 974)
Utrata wartości firmy		-	(5 542)
Pozostałe koszty operacyjne	3.25	(18 900)	(13 209)
Zysk operacyjny		38 783	24 819
Przychody/(Koszty) finansowe – netto	3.26	1 019	200
Udział w zyskach/(stratach) jednostek stowarzyszonych	3.7	(38)	(40)
Zysk przed opodatkowaniem		39 764	24 979
Podatek dochodowy	3.27	(6 697)	(1 022)
Zysk netto za okres		33 067	23 957
W tym:			
Zysk netto przypadający na akcjonariuszy Spółki		36 257	43 717
Zysk (strata) netto przypadający na udziałowców mniejszościowych	3.15	(3 190)	(19 760)
		33 067	23 957
Zysk na akcję przypadający na akcjonariuszy Spółki za okres (wyrażony w zł na jedną akcję)			
– podstawowy	3.29	4,50	5,44
– rozwodniony		4,50	5,44

III. Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów

	12 miesięcy 2011	12 miesięcy 2010
Zysk netto za okres	33 067	23 957
Pozostałe dochody całkowite		
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek podporządkowanych	(3 380)	752
Razem pozostałe dochody całkowite	(3 380)	752
Suma dochodów całkowitych za okres	29 687	24 709
przypadający na akcjonariuszy Spółki	32 794	43 091
przypadający na udziałowców mniejszościowych	(3 107)	(18 382)

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK 2011
GRUPY KAPITAŁOWEJ COMARCH

Dane prezentowane są w tys. zł, chyba że wskazano inaczej

IV. Skonsolidowane zestawienie zmian w kapitale własnym

	Przypadające na akcjonariuszy Spółki					Udziały mniejszości	Kapitał własny razem
	Kapitał zakładowy	Pozostałe kapitały	Różnice kursowe	Zysk netto za okres bieżący	Niepodzielony wynik finansowy		
Stan na 1 stycznia 2010 r.	7 960	137 798	10 684	32 306	348 522	17 046	554 316
Przeniesienie wyniku za rok 2009	-	-	-	(32 306)	32 306	-	-
Korekta kapitału mniejszościowego w związku ze zmianami struktury własnościowej w Grupie	-	-	-	-	(6 695)	6 695	-
Kapitał z wyceny opcji menedżerskiej	-	2 643	-	-	-	-	2 643
Wypłata dywidendy*	-	-	-	-	(1 453)	-	(1 453)
Objęcie akcji w podwyższonym kapitale Comarch AG	-	-	-	-	-	3 883	3 883
Podwyższenie kapitału	91	-	-	-	-	-	91
<i>Różnice kursowe⁽¹⁾</i>	-	-	(626)	-	-	1 378	752
<i>Zysk (strata) za okres⁽²⁾</i>	-	-	-	43 717	-	(19 760)	23 957
Całkowite dochody za okres (1+2)	-	-	(626)	43 717	-	(18 382)	24 709
Stan na 31 grudnia 2010 r.	8 051	140 441	10 058	43 717	372 680	9 242	584 189
Stan na 1 stycznia 2011 r.	8 051	140 441	10 058	43 717	372 680	9 242	584 189
Przeniesienie wyniku za rok 2010	-	-	-	(43 717)	43 717	-	-
Cena nabycia akcji Comarch AG od udziałowca mniejszościowego	-	-	-	-	-	(4 876)	(4 876)
Zmiana kapitału w związku z odkupieniem udziałów w Comarch AG i innych spółkach Grupy od udziałowców mniejszościowych	-	-	-	-	(7 758)	7 758	-
Dywidenda za rok 2011 wypłacona poza Grupę Comarch	-	-	-	-	(1 195)	-	(1 195)
Inne zmiany	-	-	-	-	-	19	19
Kapitał z wyceny opcji menedżerskiej	-	1 566	-	-	-	-	1 566
Objęcie akcji w podwyższonym kapitale Comarch Sub	-	-	-	-	-	461	461
<i>Różnice kursowe⁽¹⁾</i>	-	-	(3 463)	-	-	83	(3 380)
<i>Zysk (strata) za okres⁽²⁾</i>	-	-	-	36 257	-	(3 190)	33 067
Całkowite dochody za okres (1+2)	-	-	(3 463)	36 257	-	(3 107)	29 687
Stan na 31 grudnia 2011 r.	8 051	142 007	6 595	36 257	407 444	9 497	609 851

V. Skonsolidowany rachunek przepływów pieniężnych

	12 miesięcy 2011	12 miesięcy 2010
Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej		
Zysk netto	33 067	23 957
Korekty razem	35 968	16 450
Udział w (zyskach) stratach netto jednostek podporządkowanych wycenianych metodą praw własności	38	40
Amortyzacja	42 044	41 426
(Zyski) straty z tytułu różnic kursowych	5 719	(490)
Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy)	1 411	4 328
(Zysk) strata z działalności inwestycyjnej	(8 482)	(2 847)
Zmiana stanu zapasów	6 201	(14 271)
Zmiana stanu należności	5 667	(61 912)
Zmiana stanu zobowiązań i rezerw, z wyjątkiem pożyczek i kredytów	(18 196)	47 534
Inne korekty	1 566	2 642
Zysk netto pomniejszony o korekty razem	69 035	40 407
Zapłacony podatek dochodowy	(10 505)	(5 668)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	58 530	34 739
Przepływy pieniężne z działalności inwestycyjnej		
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych	(74 310)	(34 415)
Wpływy ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	472	814
Nabycie wartości niematerialnych	(14 774)	(14 240)
Wpływy ze sprzedaży wartości niematerialnych i prawnych	7 573	1
Nabycie dostępnych do sprzedaży aktywów finansowych	(4 876)	(19 825)
Wpływy ze sprzedaży dostępnych do sprzedaży aktywów finansowych	-	29 615
Udzielone pożyczki długoterminowe	(594)	(2 805)
Splacone pożyczki długoterminowe	800	1 000
Odsetki	4 388	333
Inne wpływy z aktywów finansowych	-	300
Inne wpływy inwestycyjne	3	-
Inne wydatki inwestycyjne	(965)	-
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(82 283)	(39 222)
Przepływy pieniężne z działalności finansowej		
Wpłata z tytułu emisji kapitału	461	4 012
Wpływy z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek	31 577	15 400
Splata kredytów i pożyczek	(13 892)	(13 000)
Odsetki	(4 797)	(3 826)
Dywidendy i inne wypłaty na rzecz właścicieli	(822)	(1 902)
Inne wpływy finansowe	876	966
Inne wydatki finansowe	(73)	(1 640)
Środki pieniężne netto (wykorzystane w)/pochodzące z działalności finansowej	13 330	10
Zmiana środków pieniężnych netto	(10 423)	(4 473)
Środki pieniężne na początek okresu	199 828	203 747
Dodatnie (ujemne) różnice kursowe w środkach pieniężnych	3 490	554
Środki pieniężne na koniec okresu	192 895	199 828
- w tym o ograniczonej możliwości dysponowania	831	1 123

VI. Informacja dodatkowa

1. Informacje o strukturze i działalności Grupy

Podstawowym przedmiotem działalności Grupy Comarch („Grupa”), której jednostką dominującą jest Spółka Comarch S.A. z siedzibą w Krakowie przy Al. Jana Pawła II 39 A („Spółka”), jest działalność związana z oprogramowaniem - PKD 62.01.Z. Oznaczenie sądu rejestrowego dla Comarch S.A.: Sąd Rejonowy dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego. Numer KRS: 0000057567. Spółka Comarch S.A. posiada dominujący udział w Grupie pod względem osiągniętych przychodów, wartości aktywów oraz ilości i wielkości realizowanych kontraktów. Akcje Spółki Comarch S.A. są dopuszczone do obrotu giełdowego na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie. Czas trwania jednostki dominującej nie jest ograniczony.

1.1 Struktura organizacyjna Grupy Comarch

W dniu 31 grudnia 2011 r. w skład Grupy Comarch wchodziły następujące podmioty (w nawiasach udział głosów przypadający na Comarch S.A., chyba że wskazano inaczej):

- Comarch Spółka Akcyjna z siedzibą w Krakowie w Polsce,
- Comarch AG z siedzibą w Dreźnie w Niemczech (100,00 %),
  - Comarch R&D S.à r.l. z siedzibą w Montbonnot-Saint-Martin we Francji (70,00 % zależna od Comarch AG),
  - Comarch Software und Beratung AG z siedzibą w Monachium w Niemczech (92,32 % zależna od Comarch AG),
    - Comarch Schilling GmbH z siedzibą w Bremen w Niemczech (100,00 % zależna od Comarch Software und Beratung AG),
    - Comarch Solutions GmbH z siedzibą w Kirchbichl w Austrii (100,00 % zależna od Comarch Software und Beratung AG),
    - SoftM France S.à r.l. z siedzibą w Oberhausbergen we Francji (100,00 % zależna od Comarch Software und Beratung AG),
    - Comarch Swiss AG z siedzibą w Buchs w Szwajcarii (100,00 % zależna od Comarch Software und Beratung AG),
- Comarch S.A.S. z siedzibą w Lezennes we Francji (100,00 %),
- Comarch Luxembourg S.à r.l. z siedzibą w Luksemburgu w Luksemburgu (100,00 %)
- Comarch, Inc. z siedzibą w Rosemont w Stanach Zjednoczonych Ameryki (100,00 %),
  - Comarch Panama, Inc. z siedzibą w Panamie w Panamie (100,00 % zależna od Comarch, Inc.),
- Comarch Canada, Corp. z siedzibą w New Brunswick w Kanadzie (100,00 %),
- Comarch Middle East FZ-LLC z siedzibą w Dubaju w Zjednoczonych Emiratach Arabskich (100,00 %),
- Comarch LLC z siedzibą w Kijowie na Ukrainie (100,00 %),
- OOO Comarch z siedzibą w Moskwie w Rosji (100,00 %),
- Comarch Software (Shanghai) Co. Ltd. z siedzibą w Szanghaju w Chinach (100,00 %),
- Comarch Vietnam Company Limited (Comarch Co., Ltd.) z siedzibą w Ho Chi Minh City w Wietnamie (100,00 %),
- Comarch Oy z siedzibą w Espoo w Finlandii (100,00 %),
- UAB Comarch z siedzibą w Wilnie na Litwie (100,00 %),
- Comarch s.r.o. z siedzibą w Bratysławie na Słowacji (100,00 %),
- SouthForge Sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie w Polsce (100,00 %),
- CA Consulting S.A. z siedzibą w Warszawie w Polsce (99,90 %),
- Comarch Management Sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie w Polsce (100,00 %),
- Comarch Corporate Finance Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w Krakowie w Polsce („CCF FIZ”) (Comarch S.A. posiada 100,00 % wyemitowanych certyfikatów inwestycyjnych),
  - Comarch Management Sp. z o.o. SK-A z siedzibą w Krakowie w Polsce (64,85 % głosów przypada na CCF FIZ; 35,15 % głosów przypada na Comarch S.A.; z akcji nabytych przez Comarch Management Sp. z o.o. SK-A celem umorzenia spółka nie wykonuje prawa głosu),

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK 2011
GRUPY KAPITAŁOWEJ COMARCH

Dane prezentowane są w tys. zł, chyba że wskazano inaczej

- Bonus Management Sp. z o.o. SK-A z siedzibą w Krakowie w Polsce (100,00 % głosów przypada na CCF FIZ),
  - Bonus Development Sp. z o.o. SK-A z siedzibą w Krakowie w Polsce (100,00 % głosów przypada na CCF FIZ),
  - Bonus Management Sp. z o.o. II Activia SK-A z siedzibą w Krakowie w Polsce (100,00 % głosów przypada na CCF FIZ),
  - Bonus Development Sp. z o.o. II Koncept SK-A z siedzibą w Krakowie w Polsce (100,00 % głosów przypada na CCF FIZ),
  - iMed24 S.A. z siedzibą w Krakowie w Polsce (100,00 % głosów przypada na CCF FIZ),
  - iFin24 S.A. z siedzibą w Krakowie w Polsce (100,00 % głosów przypada na CCF FIZ),
  - iReward24 S.A. z siedzibą w Krakowie w Polsce (100,00 % głosów przypada na CCF FIZ),
  - Infrastruktura24 S.A. z siedzibą w Krakowie w Polsce (100,00 % głosów przypada na CCF FIZ),
  - iComarch24 S.A. z siedzibą w Krakowie w Polsce (100,00 % głosów przypada na CCF FIZ),
  - CASA Management and Consulting Sp. z o.o. SK-A z siedzibą w Krakowie w Polsce (100,00 % głosów przypada na CCF FIZ),
- MKS Cracovia SSA z siedzibą w Krakowie w Polsce (49,15 %).

Na dzień 31 grudnia 2011 r. jednostką stowarzyszoną z jednostką dominującą jest:

- poprzez Comarch Corporate Finance Fundusz Inwestycyjny Zamknięty:
- SolInteractive S.A. z siedzibą w Krakowie w Polsce (30,72 % głosów przypada na CCF FIZ).

Spółki stowarzyszone nie są konsolidowane. Udziały w nich są wyceniane metodą praw własności.

1.2 Zmiany właścicielskie i zmiany w strukturze organizacyjnej w 2011 roku

W dniu 17 marca 2011 roku Sąd Rejonowy dla M. St. Warszawy w Warszawie, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego zarejestrował zmianę nazwy spółki SoftM Polska Sp. z o.o. na SouthForge Sp. z o.o.

W dniu 20 kwietnia 2011 r. Bonus Development Sp. z o.o. SK-A nabyła 10 000 akcji własnych celem umorzenia za kwotę 8 000 tys. zł. Umorzenie zostało zarejestrowane 17 czerwca 2011 r.

W dniu 28 kwietnia 2011 r. została zarejestrowana w mieście Luksemburg w Luksemburgu spółka Comarch Luxembourg S.à r.l.

W dniu 9 maja 2011 r. Comarch Management Sp. z o.o. SK-A nabyła 40 840 akcji własnych celem umorzenia za kwotę 10 000 tys. zł.

W dniu 1 czerwca 2011 r. została zarejestrowana spółka ComArch Canada, Corp. w New Brunswick w Kanadzie.

W dniu 8 czerwca 2011 roku Comarch S.A. zawarła umowę nabycia 1 000 000 akcji spółki Comarch AG z siedzibą w Dreźnie od Vintage Investment Holdings S.A. z siedzibą w Luksemburgu. Wartość nominalna jednej akcji wynosi 1 EUR, nabyte akcje mają łączną wartość nominalną 1 000 000,00 EUR i stanowią 40 % kapitału zakładowego Comarch AG. Po zawarciu umowy Comarch S.A. jest w posiadaniu 2 500 000 akcji Comarch AG o łącznej wartości nominalnej 2 500 000 EUR, stanowiących 100% kapitału zakładowego spółki i uprawniających do 2 500 000 głosów (100 %) na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy Comarch AG.

W dniu 22 czerwca 2011 r. zostało zarejestrowane podwyższenie kapitału zakładowego spółki iMed24 SA w drodze emisji akcji o kwotę 500 000,00 zł do wysokości 1 000 000,00 zł.

W dniu 5 lipca 2011 r. Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego zarejestrował obniżenie kapitału zakładowego spółki Comarch Management Sp. z o.o. SK-A do kwoty 168 868 tys. zł.

Dnia 26 lipca 2011 roku zostało zarejestrowane obniżenie kapitału zakładowego Comarch Software und Beratung AG (uchwała Walnego Zgromadzenia spółki z dnia 8 czerwca 2011 r.) z wysokości 6 480 000 euro do 2 160 000 euro. W dniu 9 sierpnia 2011 r. zarząd Comarch Software und Beratung AG, za zgodą Rady Nadzorczej spółki, zatwierdził podwyższenie kapitału zakładowego spółki (uchwała Walnego Zgromadzenia spółki z dnia 8 czerwca 2011 r.) do maksymalnej wysokości 6 480 000 euro poprzez emisję do 4 320 000 akcji na okaziciela. Akcje zostaną przydzielone dotychczasowym akcjonariuszom w cenie 1,7 euro za 1 akcję w taki sposób, że 1 akcja uprawnia do 2 akcji nowej emisji. Subskrypcja została przeprowadzona pomiędzy 18 a 31 sierpnia 2011 r.

W rezultacie zakończenia subskrypcji na akcje Comarch Software und Beratung AG w ramach podwyższenia jej kapitału zakładowego Comarch AG, spółka zależna Comarch SA, nabyła 3 988 288 akcji spółki Comarch SuB za łączną kwotę 6 780 089,60 euro (1,70 euro za 1 akcję) i jest posiadaczem 5 735 713 akcji spółki Comarch SuB stanowiących 92,32 % jej kapitału zakładowego. Akcje te uprawniają do 5 735 713 głosów na WZA spółki (92,32 % całości głosów) (raport bieżący nr 18/2011 z dnia 8 września 2011 r.).

W dniu 1 sierpnia 2011 r. zostało zarejestrowane podwyższenie kapitału zakładowego spółki Bonus Development Sp. z o. o. II Koncept SK-A w drodze emisji 8 000 akcji (objęte przez CCF FIZ). W rezultacie przeprowadzenia tej emisji kapitał zakładowy spółki został podniesiony z 500 tys. zł do 1 mln zł.

W dniu 16 sierpnia 2011 r. została podjęta uchwała zmieniająca kapitał zakładowy i siedzibę spółki Comarch SAS. Kapitał spółki został podwyższony z kwoty 1 300 000 euro na 1 800 000 euro, pokryty wkładem pieniężnym przez Comarch S.A. przez wpłatę 500 000 euro. Nowa siedziba spółki to Lezennes. Powyższe zmiany są skuteczne z dniem podjęcia uchwały.

W trzecim kwartale 2011 r. została zmieniona siedziba spółki Comarch Solutions GmbH z Wiednia na Kirchbichl.

Dnia 8 września 2011 r. Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego zarejestrował przekształcenie spółki SolInteractive Sp. z o.o. w SolInteractive S.A.

W dniu 3 października 2011 r. Sąd Rejonowy dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego zarejestrował obniżenie kapitału zakładowego spółki Bonus Management Sp. z o.o. SK-A z 4 100 000 zł do 2 763 101 zł.

Dnia 10 października 2011 roku spółka SoftM France SARL, spółka zależna Comarch S.A., złożyła do sądu TRIBUNAL DE GRAND INSTANCE, Chambre Commerciale 1, Quai Finkmatt, 67000 STRASBOURG wniosek o ogłoszenie upadłości (raport bieżący nr 23/2011 z dnia 14 października 2011 r.). Spółka SoftM France SARL od 2009 roku nie prowadzi działalności operacyjnej.

1.3 Zmiany właścicielskie i zmiany w strukturze organizacyjnej po dacie bilansu

W dniu 9 stycznia 2012 r. Sąd Rejonowy dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego zarejestrował spółkę CA Finance Sp. z o.o. (spółka zależna od iMed24 S.A.)

Dnia 27 stycznia 2012 r. Comarch S.A. poinformowała (RB-2-2012 z dnia 27 stycznia 2012 r.), że CASA Management and Consulting Sp. z o.o. SK-A ("CASA"), spółka zależna Comarch S.A., zakupiła 100 000 akcji zwykłych na okaziciela spółki A-MEA Informatik AG ("A-MEA") o wartości nominalnej 1 CHF (3.5147 PLN). Łączna cena nabycia nie przekroczyła sumy 2 mln CHF (ok. 7,03 mln PLN) oraz wartości kapitałów własnych A-MEA. W wyniku powyższej transakcji CASA posiada 100 000, tj. 100 % akcji spółki A-MEA, uprawniających do 100 000, tj. 100 % wszystkich głosów na Walnym Zgromadzeniu spółki. A-MEA jest firmą z długoletnim doświadczeniem w zakresie sprzedaży i wdrażania rozwiązań ERP, w tym

Comarch ERP Enterprise.

W dniu 9 marca 2012 roku Amtsgericht Dresden zarejestrował podwyższenie o 6,5 mln EUR kapitału akcyjnego Comarch AG. Akcje nowej emisji zostały objęte w całości przez Comarch S.A. W pierwszym kwartale 2012 roku Comarch S.A. dokonał dopłat do kapitału zapasowego Comarch AG w kwocie 13 mln EUR.

W dniu 15 marca 2012 roku Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie, IX Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego zarejestrował zmianę nazwy spółki iFin24 S.A. na Comarch Polska S.A.

Comarch SA otrzymała w dniu 16 marca 2012 r. postanowienie Sądu Rejonowego dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie, IX Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego z dnia 14 marca 2012 roku w przedmiocie rejestracji podwyższenia kapitału zakładowego w spółce MKS Cracovia SSA z 14 557 000,00 zł do 18 420 100,00 zł. W rezultacie Comarch S.A. jest posiadaczem 59.82 % akcji w kapitale zakładowym MKS Cracovia SSA uprawniających do 59.82 % głosów na WZA spółki.

W dniu 20 marca 2012 r. została zarejestrowana w Companies House spółka Comarch UK Ltd. z siedzibą w Londynie.

W dniu 10 kwietnia 2012 roku Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie, IX Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego zarejestrował podwyższenie o 250 000 zł kapitału zakładowego spółki iMed24 S.A.

W dniu 10 kwietnia 2012 roku Comarch AG poinformował zarząd Comarch Software und Beratung AG o przekroczeniu progu 95 % udziału w kapitale akcyjnym spółki Comarch SuB AG i zgłosił żądanie zwołania Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy spółki celem podjęcia decyzji o przejęciu akcji dotychczasowych akcjonariuszy (mniejszościowych) przez Comarch AG w zamian za odpowiednie wynagrodzenie.

Dnia 27 kwietnia 2012 r. Zarząd Comarch S.A. poinformował o zakupie 50 udziałów spółki ESAPROJEKT sp. z o.o. ("ESAPROJEKT") o wartości nominalnej 2 460 PLN każdy, przez CASA Management and Consulting Sp. z o.o. SK-A ("CASA"), spółkę zależną Comarch SA. Łączna cena nabycia wynosi 12 200 000 PLN. W wyniku powyższej transakcji CASA posiada 50, tj. 100 % udziałów spółki ESAPROJEKT, uprawniających do 50, tj. 100 % wszystkich głosów na zgromadzeniu wspólników spółki. ESAPROJEKT jest jednym z czołowych polskich producentów i dostawców kompleksowych rozwiązań informatycznych dla sektora zdrowia.

1.4 Struktura działania Grupy Comarch

Struktura działania Grupy Comarch jest następująca: podmiot dominujący pozyskuje większość kontraktów w dużej mierze realizując je, spółki Comarch AG, Comarch S.A.S., Comarch R&D S.à r.l., Comarch Luxembourg S.à r.l., Comarch Inc., Comarch Panama Inc., Comarch Canada, Corp., Comarch Middle East FZ-LLC, Comarch LLC, OOO Comarch, Comarch Co. Ltd (Wietnam) oraz Comarch Oy pozyskują kontrakty na rynkach zagranicznych i realizują je w całości lub w części. CA Consulting S.A. prowadzi działalność teleinformatyczną, polegającą na dostarczaniu łącz teleinformatycznych na potrzeby spółek, a także na świadczenia usług informatycznych i consultingowych na rzecz Comarch S.A. oraz klientów spoza Grupy Comarch. Comarch Management Sp. z o.o., Comarch Management Sp. z o.o. SK-A, Bonus Management Sp. z o.o. SK-A oraz Bonus Management Sp. z o.o. Il Activia SK-A prowadzą działalność inwestycyjną na rynku kapitałowym oraz związaną z informatyką. Comarch Corporate Finance Fundusz Inwestycyjny Zamknięty prowadzi działalność inwestycyjną w zakresie nowych technologii i usług nie będących przedmiotem podstawowej działalności Comarch S.A. Głównym przedmiotem działalności Bonus Development Sp. z o.o. SK-A oraz Bonus Development Sp. z o.o. Il Koncept SK-A jest działalność developerska oraz inwestycyjna na rynku nieruchomości. iMed24 S.A. wytwarza i sprzedaje oprogramowanie związane z medycyną oraz świadczy usługi medyczne i diagnostyczne (centrum medyczno-diagnostyczne w Krakowie). iReward24 S.A. prowadzi działalność polegającą na wytwarzaniu i wdrażaniu oprogramowania lojalnościowego dla odbiorców z sektora małych i średnich przedsiębiorstw. Infrastruktura24 S.A. prowadzi działalność polegającą na oferowaniu usług Data Center oraz outsourcingu usług

informatycznych. iComarch24 S.A. prowadzi projekty informatyczne z zakresu e-księgowości oraz handlu elektronicznego, świadczy również usługi księgowe dla krajowych podmiotów zależnych z Grupy Comarch. CASA Management and Consulting Sp. z o.o. SK-A prowadzi działalność inwestycyjną na rynku kapitałowym. SouthForge Sp. z o.o. realizuje kontrakty informatyczne pozyskiwane przez Grupę Comarch. UAB Comarch jest w trakcie procesu likwidacyjnego. Spółki Comarch s.r.o i Comarch Software (Shanghai) Co. Ltd. nie prowadzą obecnie działalności operacyjnej.

Spółka Comarch Software und Beratung AG jest znaczącym na rynku niemieckim producentem oprogramowania ERP oraz integratorem systemów informatycznych. Pozostałe spółki Grupy Comarch Software und Beratung, tj. Comarch Schilling GmbH, Comarch Solutions GmbH oraz Comarch Swiss AG prowadzą działalność o profilu identycznym z profilem działalności spółki Comarch Software und Beratung AG. Spółka SoftM France S.à r.l. jest w trakcie postępowania upadłościowego. MKS Cracovia SSA jest sportową spółką akcyjną.

2. Opis stosowanych zasad rachunkowości

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe za 12 miesięcy 2011 roku zostało przygotowane zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości („MSR”), Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) oraz interpretacjami opublikowanymi przez Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską.

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego za wyjątkiem tych pozycji, które zgodnie z niniejszymi zasadami są wyceniane w inny sposób.

Sporządzenie sprawozdania wg MSSF wymaga dokonania szeregu szacunków i zastosowania własnego osądu. W nocy 2.3.2 zostały zaprezentowane te obszary sprawozdania finansowego, które wymagają znaczących szacunków lub w stosunku do których wymagana jest znacząca doza osądu.

Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Grupę Comarch w dającej się przewidzieć przyszłości. Według Zarządu Spółki nie istnieją okoliczności wskazujące na zagrożenie kontynuowania działalności.

Grupa Comarch sporządza rachunek zysków i strat w wersji kalkulacyjnej, natomiast rachunek przepływów pieniężnych sporządzany jest metodą pośrednią.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Comarch za 12 miesięcy 2011 roku obejmuje sprawozdania następujących spółek:

	Charakter powiązań	Metoda konsolidacji	Udział Comarch S.A. w kapitale zakładowym
Comarch S.A.	jednostka dominująca	pełna	
Comarch AG	jednostka zależna	pełna	100,00 %
Comarch R&D S.à r.l.	jednostka zależna	pełna	70,00 % w posiadaniu Comarch AG
Comarch Software und Beratung AG	jednostka zależna	pełna	92,32 % w posiadaniu Comarch AG
Comarch Schilling GmbH	jednostka zależna	pełna	100,00 % zależna od Comarch Software und Beratung AG
Comarch Solutions GmbH	jednostka zależna	pełna	100,00 % zależna od Comarch Software und Beratung AG

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK 2011
GRUPY KAPITAŁOWEJ COMARCH

Dane prezentowane są w tys. zł, chyba że wskazano inaczej

	Charakter powiązań	Metoda konsolidacji	Udział Comarch S.A. w kapitale zakładowym
SoftM France S.à r.l.	jednostka zależna	pełna	100,00 % zależna od Comarch Software und Beratung AG
Comarch Swiss AG	jednostka zależna	pełna	100,00 % zależna od Comarch Software und Beratung AG
Comarch S.A.S.	jednostka zależna	pełna	100,00 %
Comarch Luxembourg S.à r.l.	jednostka zależna	pełna	100,00 %
Comarch Inc.	jednostka zależna	pełna	100,00 %
Comarch Panama Inc.	jednostka zależna	pełna	100,00 % w posiadaniu Comarch Inc.
Comarch Canada, Corp.	jednostka zależna	pełna	100,00 %
Comarch Middle East FZ-LLC	jednostka zależna	pełna	100,00 %
Comarch LLC	jednostka zależna	pełna	100,00 %
OOO Comarch	jednostka zależna	pełna	100,00 %
Comarch Software (Shanghai) Co. Ltd.	jednostka zależna	pełna	100,00 %
Comarch Co., Ltd. (Wietnam)	jednostka zależna	pełna	100,00 %
Comarch Oy	jednostka zależna	pełna	100,00 %
UAB Comarch	jednostka zależna	pełna	100,00 %
Comarch s.r.o.	jednostka zależna	pełna	100,00 %
SouthForge Sp. z o.o.	jednostka zależna	pełna	100,00 %
CA Consulting S.A.	jednostka zależna	pełna	99,90 %
Comarch Management Sp. z o.o.	jednostka zależna	pełna	100,00 %
Comarch Corporate Finance Fundusz Inwestycyjny Zamknięty	jednostka zależna	pełna	100,00 % ogólnej liczby certyfikatów inwestycyjnych
Comarch Management Sp. z o.o. SK-A	jednostka zależna	pełna	49,17 % w posiadaniu CCF FIZ, 26,65 % w posiadaniu Comarch S.A., 24,18 % akcji nabytych w celu umorzenia przez Comarch Management Sp. z o.o. SK-A
Bonus Management Sp. z o.o. SK-A	jednostka zależna	pełna	100,00 % w posiadaniu CCF FIZ
Bonus Development Sp. z o.o. SK-A	jednostka zależna	pełna	100,00 % w posiadaniu CCF FIZ
Bonus Management Sp. z o.o. II Activia SK-A	jednostka zależna	pełna	100,00 % w posiadaniu CCF FIZ

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK 2011
GRUPY KAPITAŁOWEJ COMARCH

Dane prezentowane są w tys. zł, chyba że wskazano inaczej

	Charakter powiązań	Metoda konsolidacji	Udział Comarch S.A. w kapitale zakładowym
Bonus Development Sp. z o.o. II Koncept SK-A	jednostka zależna	pełna	100,00 % w posiadaniu CCF FIZ
iMed24 S.A.	jednostka zależna	pełna	100,00 % w posiadaniu CCF FIZ
iFin24 S.A.	jednostka zależna	pełna	100,00 % w posiadaniu CCF FIZ
iReward24 S.A.	jednostka zależna	pełna	100,00 % w posiadaniu CCF FIZ
Infrastruktura24 S.A.	jednostka zależna	pełna	100,00 % w posiadaniu CCF FIZ
iComarch24 S.A.	jednostka zależna	pełna	100,00 % w posiadaniu CCF FIZ
CASA Management and Consulting Sp. z o.o. SK-A	jednostka zależna	pełna	100,00 % w posiadaniu CCF FIZ
MKS Cracovia SSA*	jednostka zależna	pełna	49,15 %

*) Spółka MKS Cracovia SSA jest spółką zależną od Comarch S.A. na podstawie MSR 27 pkt 13d.

2.1 Zasady wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania wyniku finansowego

2.1.1 Sprawozdawczość dotycząca segmentów

Grupa Kapitałowa Comarch prowadzi sprawozdawczość według segmentów zgodnie z MSSF 8 „Segmenty operacyjne”. Segmenty operacyjne zostały określone na podstawie sprawozdań wewnętrznych dotyczących komponentów jednostki gospodarczej podlegających okresowym przeglądom dokonywanym przez członka kierownictwa odpowiedzialnego za podejmowanie decyzji operacyjnych, w celu alokacji zasobów do poszczególnych segmentów i oceny ich działania.

Dla Grupy Kapitałowej Comarch podstawowym rodzajem segmentów operacyjnych są segmenty branżowe a pomocniczym rodzajem segmentów operacyjnych są segmenty geograficzne. Objęte konsolidacją jednostki Grupy Kapitałowej Comarch prowadzą następujące rodzaje działalności: sprzedaż systemów informatycznych (określaną dalej jako „Segment IT”), działalność sportową (określaną dalej jako „Segment Sport”) prowadzoną przez MKS Cracovia SSA, działalność w zakresie wykorzystania gospodarczego Internetu (określaną dalej jako „Segment Internet”) oraz działalność związaną z inwestowaniem na rynku kapitałowym i na rynku nieruchomości (określaną dalej jako „Segment Inwestycje”). Segment Inwestycje został wyodrębniony w pierwszym kwartale 2010 roku w związku ze wzrostem zakresu jego działalności. Dominujący udział w przychodach ze sprzedaży, wynikach oraz aktywach posiada Segment IT. Ze względu na specyfikę działalności segment IT prezentowany jest z wydzieleniem rynku DACH (Niemcy, Austria, Szwajcaria), rynku polskiego oraz rynków pozostałych. W III i IV kwartale 2011 r. dokonano zakupu specjalistycznego sprzętu medycznego związanego z planowanym od stycznia 2012 r. rozpoczęciem działalności Centrum Medycznego iMed24. Ze względu na istotną kwotę poniesionych nakładów inwestycyjnych z dniem 30 września 2011 r. wyodrębniono „Segment Medycyna” i zaprezentowano udział tego segmentu w aktywach, zobowiązaniach i wydatkach inwestycyjnych. W nocie o przychodach, kosztach i wyniku finansowym „Segment Medycyna” został wyodrębniony z dniem 31 grudnia 2011 r, gdyż dopiero w czwartym kwartale poniesiono wydatki kosztowe związane z przygotowaniem do uruchomienia centrum medycznego.

Rozkład przychodów ze sprzedaży osiągniętych przez Grupę Kapitałową Comarch na przestrzeni roku 2011 przedstawiał się następująco: 19% rocznej sprzedaży zostało zrealizowane w pierwszym kwartale, 19% w drugim kwartale, 26% w trzecim kwartale oraz 36% w czwartym kwartale. Taki rozkład przychodów jest zgodny z tendencją obserwowaną w branży

informatycznej.

2.1.2 Konsolidacja

a) Jednostki zależne

Jednostki zależne to wszelkie jednostki (w tym jednostki specjalnego przeznaczenia), w odniesieniu, do których Grupa ma zdolność kierowania ich polityką finansową i operacyjną, co zwykle towarzyszy posiadaniu większości ogólnej liczby głosów w organach stanowiących. Przy dokonywaniu oceny, czy Grupa kontroluje daną jednostkę uwzględnia się istnienie i wpływ potencjalnych praw głosu, które w danej chwili można zrealizować lub zamienić. Jednostki zależne podlegają pełnej konsolidacji od dnia przejęcia nad nimi kontroli przez Grupę. Przystaje się je konsolidować z dniem ustania kontroli.

Przejęcia jednostek i wyodrębnionych części działalności rozlicza się metodą nabycia. Każdorazowo płatność przekazana w wyniku połączenia jednostek wyceniana jest w zagregowanej wartości godziwej (na dzień dokonania zapłaty) przekazanych aktywów, poniesionych lub przejętych zobowiązań oraz instrumentów kapitałowych wyemitowanych przez Grupę w zamian za przejęcie kontroli nad jednostką przejmowaną. Koszty bezpośrednio związane z połączeniem jednostek gospodarczych ujmowane są w wyniku finansowym w momencie ich poniesienia.

W określonych przypadkach, przekazana płatność zawiera także aktywa lub zobowiązania wynikające z płatności warunkowej, mierzonej na dzień nabycia w wartości godziwej. Zmiany wartości godziwej płatności warunkowej w kolejnych okresach ujmowane są jako zmiany kosztu połączenia jedynie jeżeli mogą być zaklasyfikowane jako zmiany w okresie pomiaru. Wszystkie inne zmiany rozliczane są zgodnie z odpowiednimi regulacjami MSSF. Zmiany w wartości godziwej płatności warunkowej zakwalifikowanej jako element kapitałowy nie są ujmowane.

Dające się zidentyfikować aktywa, zobowiązania i zobowiązania warunkowe jednostki przejmowanej spełniające warunki ujęcia zgodnie z MSSF 3 „Połączenia jednostek gospodarczych” ujmuje się w wartości godziwej na dzień przejęcia, z uwzględnieniem wyjątków zawartych w MSSF 3.

W razie nabycia kontroli w następstwie kilku następujących po sobie transakcji, udziały będące w posiadaniu Grupy na dzień objęcia kontroli są wyceniane w wartości godziwej z odniesieniem skutków w rachunek zysków i strat. Kwoty narosłe z tytułu udziałów w tej jednostce odniesione uprzednio do innych składników całkowitych dochodów są przenoszone do rachunku zysków i strat.

Wartość firmy wynikającą z przejęcia ujmuje się w aktywach i początkowo wykazuje po kosztach, jako wartość kosztów przejęcia przekraczającą udział Grupy w wartości godziwej netto dających się zidentyfikować ujętych aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych. Jeśli po przeszacowaniu udział Grupy w wartości godziwej netto dających się zidentyfikować aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych jednostki przejmowanej przekracza koszt połączenia jednostek gospodarczych, nadwyżkę ujmuje się niezwłocznie w wyniku finansowym.

Transakcje, rozrachunki i nie zrealizowane zyski na transakcjach pomiędzy spółkami Grupy są eliminowane. Nie zrealizowane straty również podlegają eliminacji, chyba że transakcja dostarcza dowodów na utratę wartości przez przekazany składnik aktywów. Zasady rachunkowości stosowane przez jednostki zależne zostały zmienione, tam gdzie było to konieczne, dla zapewnienia zgodności z zasadami rachunkowości stosowanymi przez Grupę.

b) Jednostki stowarzyszone

Jednostki stowarzyszone to wszelkie jednostki, na które Grupa wywiera znaczący wpływ, lecz których nie kontroluje, co zwykle towarzyszy posiadaniu od 20 do 50 % ogólnej liczby głosów w organach stanowiących.

Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych rozlicza się metodą praw własności i ujmuje początkowo według kosztu. Inwestycja Grupy w jednostkach stowarzyszonych obejmuje określoną w dniu nabycia wartość firmy.

Udział Grupy w wyniku finansowym jednostek stowarzyszonych od dnia nabycia ujmuje się w rachunku zysków i strat, zaś jej udział w zmianach stanu innych kapitałów od dnia nabycia – w innych kapitałach. O łączne zmiany stanu od dnia nabycia koryguje się wartość bilansową inwestycji. Gdy udział Grupy w stratach jednostki stowarzyszonej staje się równy lub większy od udziału Grupy w tej jednostce stowarzyszonej, obejmującego ewentualne inne niezabezpieczone należności, Grupa zaprzestaje ujmować dalsze straty, chyba, że wzięła na siebie obowiązki lub dokonała płatności w imieniu danej jednostki stowarzyszonej.

Nie zrealizowane zyski na transakcjach pomiędzy Grupą, a jej jednostkami stowarzyszonymi eliminuje się proporcjonalnie do udziału Grupy w jednostkach stowarzyszonych. Nie zrealizowane straty również są eliminowane, chyba że transakcja dostarcza dowodów na wystąpienie utraty wartości przekazywanego składnika aktywów. Zasady rachunkowości stosowane przez jednostki stowarzyszone zostały, tam gdzie było to konieczne, zmienione dla zapewnienia zgodności z zasadami rachunkowości stosowanymi przez Grupę.

c) Zasady ujmowania Grupy Comarch SuB w sprawozdaniu skonsolidowanym

Spółka Comarch Software und Beratung AG będąca jednostką dominującą dla spółek Grupy Comarch SuB sporządza samodzielnie skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmujące dane spółki Comarch Software und Beratung AG i jej spółek zależnych. Comarch S.A., jednostka dominująca Grupy Comarch, sporządza w sposób bezpośredni skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmujące dane spółki Comarch S.A. i wszystkich pozostałych spółek zależnych (z wyjątkiem spółek Grupy Comarch SuB) a następnie sporządzone w powyższy sposób sprawozdanie uzupełnianie jest o łączne skonsolidowane wyniki i dane bilansowe Grupy Comarch SuB.

2.1.3 Wycena pozycji wyrażonych w walutach obcych

a) Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Pozycje zawarte w sprawozdaniach finansowych poszczególnych jednostek Grupy wycenia się w walucie podstawowego środowiska gospodarczego, w którym dana jednostka prowadzi działalność („waluta funkcjonalna”). Skonsolidowane sprawozdanie finansowe prezentowane jest w polskich złotych (PLN), która jest walutą funkcjonalną i walutą prezentacji jednostki dominującej.

b) Transakcje i salda wyrażone w walutach obcych

Transakcje wyrażone w walutach obcych przelicza się na walutę funkcjonalną według kursu obowiązującego w dniu transakcji. Zyski i straty kursowe z tytułu rozliczenia tych transakcji oraz wyceny bilansowej aktywów i zobowiązań pieniężnych wyrażonych w walutach obcych ujmuje się w rachunku zysków i strat, o ile nie odracza się ich w kapitale własnym, gdy kwalifikują się do uznania za zabezpieczenie przepływów pieniężnych i zabezpieczenie udziałów w aktywach netto.

Różnice kursowe z tytułu pozycji niepieniężnych, takich jak instrumenty kapitałowe wyceniane według wartości godziwej w korespondencji z rachunkiem zysków i strat, wykazuje się w ramach zysków i strat z tytułu zmian wartości godziwej. Różnice kursowe z tytułu takich pozycji niepieniężnych jak instrumenty kapitałowe zaklasyfikowane do aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży uwzględnia się w kapitale z wyceny w wartości godziwej.

c) Spółki wchodzące w skład Grupy

Wyniki i sytuację finansową wszystkich jednostek Grupy (z których żadna nie prowadzi działalności w warunkach hiperinflacji), których waluty funkcjonalne różnią się od waluty prezentacji, przelicza się na walutę prezentacji w następujący sposób:

- (i) aktywa i zobowiązania w każdym prezentowanym bilansie przelicza się według kursu zamknięcia obowiązującego na ten dzień bilansowy,
- (ii) przychody i koszty w każdym rachunku zysków i strat przelicza się według kursów średnich (chyba, że kurs średni nie stanowi zadowalającego przybliżenia skumulowanego wpływu kursów z dnia transakcji – w takim wypadku przychody i koszty przelicza się według kursów z dnia transakcji), a wszystkie wynikające stąd różnice kursowe ujmuje się jako odrębny składnik

kapitału własnego.

Przy konsolidacji, różnice kursowe z tytułu przeliczenia inwestycji netto w jednostkach zagranicznych oraz kredytów, pożyczek i innych instrumentów walutowych wyznaczonych na zabezpieczenia takich inwestycji ujmuje się w kapitale własnym. Przy sprzedaży jednostki prowadzącej działalność za granicą, takie różnice kursowe ujmuje się w rachunku zysków i strat jako część zysku lub straty ze sprzedaży.

Wartość firmy i korekty do poziomu wartości godziwej, które powstają przy nabyciu jednostki zagranicznej, traktuje się jako aktywa i zobowiązania jednostki zagranicznej oraz przelicza według kursu zamknięcia.

Kursy EURO użyte do przeliczania danych finansowych:

Średni kurs NBP z dnia 31.12.2011: 4,4168,

Średni kurs NBP z dnia 31.12.2010: 3,9603,

Średnia arytmetyczna średnich kursów NBP na koniec każdego miesiąca za okres 1.01 - 31.12.2011: 4,1401,

Średnia arytmetyczna średnich kursów NBP na koniec każdego miesiąca za okres 1.01 - 31.12.2010: 4,0044.

2.1.4 Inwestycje

a) Aktywa finansowe wykazywane według wartości godziwej, z zyskami lub stratami rozliczanymi przez rachunek zysków i strat

Kategoria ta obejmuje dwie podkategorie: aktywa finansowe przeznaczone do obrotu oraz aktywa finansowe przeznaczone w momencie ich początkowego ujęcia do wyceny według wartości godziwej, z zyskami lub stratami ujmowanymi w rachunku zysków i strat. Składnik aktywów finansowych zalicza się do tej kategorii, jeżeli nabyty został przede wszystkim w celu sprzedaży w krótkim terminie lub jeżeli został zaliczony do tej kategorii przez Zarząd. Instrumenty pochodne również zalicza się do „przeznaczonych do obrotu”, o ile nie zostały przeznaczone na zabezpieczenia. Tego typu instrumenty są wykazywane osobno w bilansie w pozycji „Pochodne instrumenty finansowe”. Aktywa z tej kategorii zalicza się do aktywów obrotowych, jeżeli są przeznaczone do obrotu lub ich realizacji oczekuje się w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego.

b) Pożyczki i należności

Pożyczki i należności to nie zaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, nie notowane na aktywnym rynku. Powstają wówczas, gdy Grupa wydaje środki pieniężne, towary lub usługi bezpośrednio dłużnikowi, nie mając zamiaru wprowadzać swojej należności do obrotu. Zalicza się je do aktywów obrotowych, o ile termin ich wymagalności nie przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego. Pożyczki i należności o terminie wymagalności przekraczającym 12 miesięcy od dnia bilansowego zalicza się do aktywów trwałych. Pożyczki i należności zalicza się do wykazywanych w bilansie należności handlowych i usług oraz pozostałych należności.

c) Inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności

Inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności to niezaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach i ustalonym terminie zapadalności, które Zarządy jednostek tworzących Grupę zamierzają i są w stanie utrzymać do terminu zapadalności.

d) Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży to nie zaliczone do instrumentów pochodnych instrumenty finansowe przeznaczone do tej kategorii albo nie zaliczone do żadnej z pozostałych. Zalicza się je do aktywów trwałych, o ile Zarząd nie zamierza zbyć inwestycji w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Transakcje zakupu i sprzedaży inwestycji ujmuje się na dzień przeprowadzenia transakcji –

dzień, w którym Grupa zobowiązuje się zakupić lub sprzedać dany składnik aktywów. Inwestycje ujmują się początkowo według wartości godziwej powiększonej, w przypadku składnika aktywów niekwalifikowanych jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, o koszty transakcyjne. Inwestycje wyłącza się z ksiąg rachunkowych, gdy prawa do uzyskiwania przepływów pieniężnych z ich tytułu wygasły lub zostały przeniesione i Grupa dokonała przeniesienia zasadniczo całego ryzyka i wszystkich pożytków z tytułu ich własności.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży oraz aktywa finansowe wykazywane według wartości godziwej, z zyskami lub stratami wykazywanymi w rachunku zysków i strat, wykazuje się po początkowym ujęciu według wartości godziwej. Pożyczki i należności oraz inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności wykazuje się według skorygowanej ceny nabycia (zamortyzowanego kosztu), metodą efektywnej stopy procentowej. Zrealizowane i nie zrealizowane zyski i straty z tytułu zmian wartości godziwej aktywów finansowych wykazywanych według wartości godziwej, z zyskami lub stratami rozliczanymi w korespondencji z w rachunkiem zysków i strat wykazuje się w rachunku zysków i strat, w okresie, w którym powstały. Nie zrealizowane zyski i straty z tytułu zmian wartości godziwej niepieniężnych papierów wartościowych zaliczonych do „dostępnych do sprzedaży” ujmują się w kapitale własnym. W razie sprzedaży papierów wartościowych zaliczonych do „dostępnych do sprzedaży” lub utraty przez nie wartości, łączne dotychczasowe korekty do poziomu aktualnej wartości godziwej wykazuje się w rachunku zysków i strat jako zyski i straty na inwestycyjnych papierach wartościowych.

Wartość godziwa inwestycji notowanych wynika z ich bieżącej ceny zakupu. Jeżeli rynek na dany składnik aktywów finansowych nie jest aktywny (a także w odniesieniu do nie notowanych papierów wartościowych), Grupa ustala wartość godziwą stosując techniki wyceny. Obejmują one wykorzystanie niedawno przeprowadzonych transakcji na normalnych zasadach rynkowych, odwołanie się do innych instrumentów, które są w zasadzie identyczne, analizę zdyskontowanych przepływów pieniężnych oraz powszechnie uznane za poprawne modele wyceny instrumentów pochodnych, oparte na danych wejściowych pochodzących z aktywnego rynku.

Grupa dokonuje na każdy dzień bilansowy oceny, czy występują obiektywne dowody na to, że składnik aktywów finansowych lub grupa aktywów finansowych utraciły na wartości. W odniesieniu do kapitałowych papierów wartościowych zaliczonych do „dostępnych do sprzedaży”, przy ustalaniu, czy papiery wartościowe utraciły na wartości bierze się pod uwagę znaczący lub przedłużający się spadek wartości godziwej danego papieru wartościowego poniżej jego kosztu. Jeżeli takie dowody występują w przypadku aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, łączne dotychczasowe straty – ustalone jako różnica pomiędzy ceną nabycia, a aktualną wartością godziwą, pomniejszona o ewentualne straty z tytułu utraty wartości ujęte wcześniej w rachunku zysków i strat – wyłącza się z kapitału własnego i ujmują w rachunku zysków i strat. Straty z tytułu utraty wartości ujęte wcześniej w rachunku zysków i strat z tytułu instrumentów kapitałowych nie podlegają odwróceniu w korespondencji z rachunkiem zysków i strat.

2.1.5 Aktywa trwałe

a) Wartości niematerialne

Wartości niematerialne ujmowane są w ewidencji według cen nabycia pomniejszone o dotychczasowe umorzenie i ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości. Grupa dokonuje odpisów amortyzacyjnych metodą liniową. Przyjęto następujące stawki amortyzacyjne:

- oprogramowanie komputerowe 30 %
- licencje 30 %
- prawa autorskie 30 %
- pozostałe prawa 10 - 20 %

Przyjęte stawki amortyzacyjne odpowiadają oszacowanemu okresowi użytkowania wartości niematerialnych, za wyjątkiem kart zawodników (dot. MKS Cracovia SSA), które amortyzowane są w okresie obowiązującej umowy z danym zawodnikiem.

W przypadku wartości niematerialnych nabytych w celu wykorzystania w konkretnym projekcie okres amortyzacji ustala się jako okres trwania projektu.

Prawo wieczystego użytkowania gruntów dotyczących MKS Cracovia SSA zostało nabyte i jest traktowane jako wartość niematerialna, o nieokreślonym okresie użytkowania i dlatego nie jest amortyzowane. Grunty będące w użytkowaniu wieczystym spółki MKS Cracovia SSA nie podlegają amortyzacji, gdyż posiadają nieokreślony okres użytkowania, z uwagi na fakt, iż Spółka spodziewa się, że nastąpi odnowienie prawa wieczystego użytkowania i odbędzie się to bez ponoszenia znaczących kosztów, gdyż Spółka nie jest zobowiązana do spełnienia żadnych warunków, o których zależałoby przedłużenie tego prawa.

Wieczyste użytkowanie w Polsce traktowane jest jako synonim własności a nie dzierżawy, po zakończeniu której użytkownik oddaje grunt. Spółka nie spodziewa się poniesienia znaczących kosztów przy odnowieniu prawa wieczystego użytkowania w kontekście dotychczasowych działań współwłaściciela MKS Cracovia SSA czyli Gminy Kraków. Miasto wspiera działalność sportowa w tym MKS Cracovia SSA m in. poprzez:

- dofinansowywanie budowy infrastruktury sportowej,
- umorzenie podatku od nieruchomości,
- wniesienie aportem opłat za użytkowanie wieczyste.

Prawo wieczystego użytkowania gruntów dotyczących jednostki dominującej jest amortyzowane przez określony czas użytkowania (założony od momentu nabycia okres użytkowania wynosi od 84 do 99 lat). Średnia stawka amortyzacyjna wynosi 1,2 %.

Wartości niematerialne nabyte w wyniku przejęcia Grupy Comarch SuB obejmują prawa majątkowe do oprogramowania: SoftM Semiramis, SoftM SharkNex, SoftM Suite ERP, SoftM Suite Financials, Schilling, DKS, Infostore. Powyższe wartości niematerialne zostały ujęte na dzień przejęcia w bilansie Grupy Comarch wg wartości godziwej. Oszacowania wartości godziwej dokonano na dzień przejęcia w oparciu o model wyceny wartości użytkowej metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych DCF. Prognozowane przepływy pieniężne związane z działalnością Comarch SuB bazują na wynikach sprzedaży osiągniętych w roku 2008, budżecie Grupy Comarch SuB na rok 2009 oraz prognozach na lata 2010-2013 oraz na szacunkach dotyczących rozwoju rynku niemieckiego w kolejnych latach. Grupa dokonuje odpisów amortyzacyjnych wartości niematerialnych nabytych w wyniku przejęcia Grupy Comarch SuB metodą liniową, przyjęto okres amortyzacji równy przewidywanemu okresowi osiągnięcia korzyści ekonomicznych ze sprzedaży oprogramowania, czyli 60 miesięcy.

b) Wartość firmy

Wartość firmy stanowi nadwyżkę kosztu przejęcia nad wartością godziwą udziału Grupy w możliwych do zidentyfikowania aktywach netto (obejmujących możliwe do zidentyfikowania aktywa nabyte oraz zobowiązania i zobowiązania warunkowe przejęte w ramach połączenia) przejętej jednostki zależnej/stowarzyszonej na dzień przejęcia. Wartość firmy z przejęcia jednostek zależnych ujmuje się w ramach wartości niematerialnych. Wartość firmy z przejęcia jednostek stowarzyszonych ujmuje się w ramach inwestycji w jednostkach stowarzyszonych. Wartość firmy jest testowana corocznie na dzień bilansowy kończący rok obrotowy pod kątem utraty wartości i wykazywana w bilansie według kosztu pomniejszonego o skumulowane odpisy z tytułu ewentualnej utraty wartości. Zyski i straty ze zbycia jednostki uwzględniają wartość bilansową wartości firmy dotyczącą sprzedanej jednostki.

W celu przeprowadzenia testu pod kątem możliwej utraty wartości wartość firmy alokowana jest do ośrodków wypracowujących środki pieniężne.

c) Rzeczowe aktywa trwałe

Środki trwałe

Wycenione zostały według cen nabycia lub kosztów wytworzenia pomniejszone o dotychczasowe umorzenie i ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości. Przyjęte stawki amortyzacyjne odpowiadają ekonomicznej użyteczności środków trwałych.

Szczegółowe zasady amortyzowania środków trwałych przyjętych przez Spółkę są następujące: środki amortyzowane są metodą liniową przy zastosowaniu stawek amortyzacyjnych odpowiadających oszacowanym okresom użytkowania. W szczególności stawki amortyzacyjne wynoszą: 2,5 % (budynki i budowle), 30 % (maszyny i urządzenia) i 20 % (meble, wyposażenie, pozostałe środki). W przypadku środków trwałych nabytych w celu

wykorzystania w konkretnym projekcie okres amortyzacji ustala się jako okres trwania projektu.

Środki trwałe w budowie

Środki trwałe w budowie wycenione są według ceny nabycia pomniejszone o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości. Odsetki od kredytu inwestycyjnego w okresie realizacji inwestycji aktywowane są w pozycji środki trwałe w budowie. Odsetki od kredytu inwestycyjnego po przyjęciu środka trwałego sfinansowanego kredytem obciążają wynik roku w pozycji koszty finansowe.

Ulepszenia w obcych środkach trwałych

Ulepszenia w obcych środkach trwałych wycenione są według ceny nabycia pomniejszone o dotychczasowe umorzenie i ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości.

d) Leasing

Grupa użytkuje na zasadach leasingu samochody oraz sprzęt komputerowy. Ponieważ na mocy zawartych umów nastąpiło zasadniczo przeniesienie całego ryzyka i pożytków wynikających z tytułu posiadania przedmiotu leasingu, ujęte są one w księgach na zasadach leasingu finansowego. Wprowadzone zostały do ksiąg jako aktywa i zobowiązania w kwotach równych wartości minimalnych opłat leasingowych ustalonych na dzień rozpoczęcia leasingu. Opłaty leasingowe rozdziela się pomiędzy koszty finansowe i zmniejszenia niespłaconego salda zobowiązań. Część odsetkowa kosztów finansowych obciąża rachunek wyników przez okres trwania leasingu w taki sposób, aby uzyskać stałą stopę procentową w stosunku do niespłaconego salda. Środki użytkowane na zasadach leasingu podlegają amortyzacji przez krótszy z okresów: okres umowy lub użytkowania.

e) Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe

Dotyczą długoterminowej części czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów.

f) Utrata wartości aktywów

Aktywa o nieokreślonym okresie użytkowania nie podlegają amortyzacji, lecz corocznie są testowane pod kątem możliwej utraty wartości. Aktywa podlegające amortyzacji analizuje się pod kątem utraty wartości, ilekroć jakieś zdarzenia lub zmiany okoliczności wskazują na możliwość niezrealizowania ich wartości bilansowej. Stratę z tytułu utraty wartości ujmuje się w wysokości kwoty, o jaką wartość bilansowa danego składnika aktywów przewyższa jego wartość odzyskiwalną. Wartość odzyskiwalna to wyższa z dwóch kwot: wartości godziwej pomniejszonej o koszty doprowadzenia do sprzedaży i wartości użytkowej. Dla potrzeb analizy pod kątem utraty wartości, aktywa grupuje się na najniższym poziomie, w odniesieniu do którego występują dające się zidentyfikować odrębnie przepływy pieniężne (ośrodki wypracowujące środki pieniężne).

2.1.6 Aktywa obrotowe

a) Zapasy (produkty w toku oraz materiały i towary)

Wykazywana w sprawozdaniu produkcja w toku dotyczy wytwarzanego przez Grupę i przeznaczonego do wielokrotnej sprzedaży oprogramowania. Produkcja w toku jest wyceniana według technicznych bezpośrednich kosztów wytworzenia.

Wytworzone przez Grupę i przeznaczone do wielokrotnej sprzedaży oprogramowanie użytkowe wyceniane jest w okresie przynoszenia przez nie korzyści ekonomicznych, nie dłuższym niż 36 miesięcy, jakie następują od rozpoczęcia sprzedaży, w wysokości nadwyżki kosztów ich wytworzenia nad przychodami netto uzyskanymi ze sprzedaży tych produktów w ciągu kolejnych 36 miesięcy. Nie odpisane po tym okresie koszty wytworzenia zwiększają pozostałe koszty operacyjne.

W zależności od charakteru wytworzonego oprogramowania i oceny możliwości jego sprzedaży stosuje się zasadę odpisywania w koszt własny poniesionych na jego wytworzenie nakładów w wysokości od 50 % do 100 % zafakturowanej w powyższym okresie sprzedaży. Jeżeli Spółka posiada wcześniej informacje o ograniczeniu możliwości dalszej sprzedaży,

niezwłocznie dokonuje odpisu aktualizującego wartość produkcji w toku w wysokości nakładów, w stosunku, do których występuje prawdopodobieństwo nie odzyskania, bądź też dokonuje jednorazowo odpisania całości nierozliczonych nakładów (w zależności od stopnia oceny ryzyka) w ciężar kosztu własnego sprzedaży.

Ewidencja materiałów i towarów prowadzona jest według rzeczywistych cen nabycia. Rozchody wyceniane są według zasady pierwsze przyszło, pierwsze wyszło (FIFO). Materiały i towary wycenione są według rzeczywistych cen nabycia nie wyższych od cen sprzedaży netto.

b) Należności

Na dzień powstania ujmuje się je w księgach według wartości godziwej, a w następnych okresach wg skorygowanej ceny nabycia (zamortyzowanego kosztu).

Należności w zależności od terminu wymagalności (do 12 miesięcy od dnia bilansowego lub powyżej 12 miesięcy od dnia bilansowego) wykazywane są jako krótkoterminowe lub długoterminowe.

W celu urealnienia wartości, należności zostały pomniejszone o odpisy aktualizujące wartość należności wątpliwych. Odpis z tytułu utraty wartości odpowiada różnicy pomiędzy wartością bilansową a wartością bieżącą rzeczywistych przepływów pieniężnych z danego składnika aktywów. Ze względu na specyfikę działalności (występowanie w ograniczonym zakresie należności od tzw. kontrahentów masowych), dokonywanie stosownych odpisów aktualizacyjnych odbywa się drogą szczegółowej identyfikacji należności i oceny zagrożenia wpływu środków pieniężnych wynikających z uwarunkowań umownych i biznesowych.

c) Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Kategoria ta obejmuje środki pieniężne w kasie i na rachunkach bankowych, depozyty bankowe płatne na żądanie, płynne krótkoterminowe papiery wartościowe oraz inne krótkoterminowe inwestycje o dużej płynności.

d) Rozliczenie kontraktów długoterminowych

Koszty związane z kontraktami długoterminowymi ujmuje się w momencie poniesienia. Wynik na kontraktach ustala się według stopnia zaawansowania prac, o ile jest możliwe wiarygodnie ustalenie stopnia zaawansowania. Jeżeli nie można wiarygodnie oszacować wyniku umowy, to przychody ujmuje się wyłącznie do wysokości poniesionych kosztów umowy, dla których istnieje prawdopodobieństwo ich odzyskania. Stopień zawansowania mierzy się w oparciu o wyrażony procentowo stosunek kosztów poniesionych do dnia bilansowego, do łącznych szacowanych kosztów z tytułu kontraktu. Jeżeli prawdopodobne jest że łączne koszty z tytułu umowy przekroczą łączne przychody, to przewidywaną stratę ujmuje się natychmiast.

Grupa prezentuje w aktywach pozycję „Należne przychody z tytułu kontraktów długoterminowych” w przypadku gdy występuje nadwyżka poniesionych kosztów i ujętych zysków z tytułu kontraktów długoterminowych, nad wartością zafakturowanej sprzedaży do kontrahentów. W przeciwnym przypadku, tj. gdy występuje nadwyżka zafakturowanej sprzedaży do kontrahentów nad wartością poniesionych kosztów i ujętych zysków z tytułu kontraktów długoterminowych, Grupa prezentuje w zobowiązaniach pozycję „Zobowiązania z tytułu kontraktów długoterminowych”. Ww. nadwyżki są ustalane dla każdego kontraktu osobno i prezentowane rozdzielnie bez saldowania poszczególnych pozycji.

e) Aktywa przeznaczone do zbycia

Aktywa i grupy do zbycia klasyfikuje się jako przeznaczone do sprzedaży, jeśli ich wartość bilansowa zostanie odzyskana raczej w wyniku transakcji sprzedaży niż w wyniku ich dalszego użytkowania. Warunek ten uznaje się za spełniony wyłącznie wówczas, gdy wystąpienie transakcji sprzedaży jest bardzo prawdopodobne, a składnik aktywów (lub grupa do zbycia) jest dostępny do natychmiastowej sprzedaży w swoim obecnym stanie. Klasyfikacja składnika aktywów jako przeznaczonego do zbycia zakłada zamiar kierownictwa spółki do dokonania transakcji sprzedaży w ciągu roku od momentu zmiany klasyfikacji.

Aktywa (i grupy do zbycia) sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży wycenia się po niższej spośród dwóch wartości: pierwotnej wartości bilansowej lub wartości godziwej,

pomniejszonej o koszty związane ze sprzedażą.

2.1.7 Kapitał własny

Kapitał własny obejmuje między innymi:

- a) kapitał zakładowy jednostki dominującej wykazany w wartości nominalnej,
- b) pozostałe kapitały utworzone:
  - z podziału zysku,
  - z nadwyżki sprzedaży akcji ponad wartość nominalną,
  - z wyceny opcji menedżerskiej,
- c) zysk niepodzielony wynikający z korekt z tytułu zmiany zasad rachunkowości oraz z wyników osiągniętych przez Grupę, a nie przeniesionych do pozostałych kapitałów,
- d) różnice kursowe.

2.1.8 Świadczenia pracownicze

a) Świadczenia oparte na akcjach

Jednostka dominująca prowadzi program wynagrodzeń opartych na akcjach i regulowanych akcjami. Wartość godziwa świadczonej przez pracowników pracy, w zamian za przyznanie opcji powiększa koszty. Łączną kwotę, jaką należy rozliczyć w koszty przez okres nabywania uprawnień przez pracowników do realizacji opcji, ustala się w oparciu o wartość godziwą przyznanych opcji, z wyłączeniem wpływu ewentualnych niezwiązanych z rynkiem kapitałowym warunków nabywania uprawnień (np. celów do osiągnięcia w zakresie rentowności i wzrostu sprzedaży). Warunki nabywania uprawnień do realizacji uwzględnia się w założeniach co do przewidywanej liczby opcji, które mogą być zrealizowane. Na każdy dzień bilansowy jednostka dominująca weryfikuje swoje oszacowania. Wpływ ewentualnej weryfikacji pierwotnych oszacowań Jednostka dominująca ujmuje w rachunku zysków i strat, w korespondencji z kapitałem własnym. Uzyskane wpływy z tytułu realizacji opcji, tj. wpływy z tytułu objęcia akcji (pomniejszone o koszty transakcyjne bezpośrednio związane z realizacją) odnosi się na kapitał zakładowy (wartość nominalna) oraz kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej.

2.1.9 Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania

a) Zobowiązania handlowe i pozostałe zobowiązania

Na dzień powstania ujmuje się je w księgach według wartości godziwej, a na dzień bilansowy w kwocie skorygowanej ceny nabycia (zamortyzowanego kosztu). Zobowiązania w zależności od terminu wymagalności (do 12 miesięcy od dnia bilansowego lub powyżej 12 miesięcy od dnia bilansowego) wykazywane są jako krótkoterminowe lub długoterminowe.

b) Zobowiązanie finansowe

W momencie początkowego ujęcia zobowiązania finansowe wycenia się w wartości godziwej, powiększonej, w przypadku składnika zobowiązań niekwalifikowanych jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, o koszty transakcyjne. Po początkowym ujęciu, jednostka wycenia zobowiązania finansowe według amortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej, z wyjątkiem instrumentów pochodnych, wycenianych wg wartości godziwej. Zobowiązania finansowe wyznaczone jako pozycje zabezpieczone podlegają wycenie zgodnie z zasadami rachunkowości zabezpieczeń.

c) Rezerwy na zobowiązania

Rezerwy na koszty restrukturyzacji, naprawy gwarancyjne, roszczenia prawne oraz inne zdarzenia (głównie na urlopy oraz nagrody), w wyniku których na Grupie ciąży obecny obowiązek, wynikający ze zdarzeń przeszłych, tworzy, ujmuje się, jeżeli:

- Grupa posiada bieżące prawne lub zwyczajowe zobowiązanie wynikające z przeszłych zdarzeń,
- istnieje wysokie prawdopodobieństwo, że w celu rozliczenia tych zobowiązań konieczne będą wydatki środków Grupy oraz
- wartość ta została oszacowana w sposób wiarygodny.

Rezerwy restrukturyzacyjne obejmują głównie odprawy pracownicze. Rezerw nie ujmuje się w odniesieniu do przyszłych strat operacyjnych.

Jeżeli występuje szereg podobnych zobowiązań, prawdopodobieństwo konieczności wydatkowania środków w celu ich rozliczenia określa się dla całej grupy podobnych zobowiązań. Rezerwę ujmuje się nawet wówczas, gdy prawdopodobieństwo wydatkowania środków w związku z jedną pozycją zawierającą się w grupie zobowiązań jest niewielkie.

Rezerwy wycenia się według wartości bieżącej kosztów oszacowanych zgodnie z najlepszą wiedzą przez kierownictwo Spółki, których poniesienie jest niezbędne w celu rozliczenia bieżącego zobowiązania na dzień bilansowy. Stopa dyskonta zastosowana do ustalenia wartości bieżącej odzwierciedla aktualną ocenę rynkową wartości pieniądza w czasie oraz zwiększenia dotyczące danego zobowiązania.

2.1.10 Odroczonego podatek dochodowy

Jako generalną zasadę przyjmuje się zgodnie z MSR12, iż w związku z przejściowymi różnicami między wykazywaną w księgach rachunkowych wartością aktywów i pasywów, a ich wartością podatkową oraz stratą podatkową możliwą do odliczenia w przyszłości, tworzona jest rezerwa i ustalane aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ustala się w wysokości kwoty przewidzianej w przyszłości do odliczenia od podatku dochodowego, w związku z ujemnymi różnicami przejściowymi oraz z tytułu ulgi w podatku dochodowym w związku z prowadzeniem działalności w SSE, które spowodują w przyszłości zmniejszenie podstawy obliczenia podatku dochodowego oraz straty podatkowej możliwej do odliczenia, ustalonej przy uwzględnieniu zasady ostrożności. Ze względu na powyższą zasadę aktywa z tego tytułu ustala się jedynie w rocznym horyzoncie czasowym, przyjmując za bazę do jego ustalenia przeciętny dochód uzyskany z działalności strefowej z okresu 3 lat (łącznie z rokiem, za który jest sporządzane sprawozdanie).

Zobowiązanie z tytułu odroczonego podatku dochodowego tworzy się w wysokości kwoty podatku dochodowego, wymagającej w przyszłości zapłaty, w związku z występowaniem dodatnich różnic przejściowych, to jest różnic, które spowodują zwiększenie podstawy obliczenia podatku dochodowego w przyszłości.

Odroczony podatek dochodowy ustala się przy zastosowaniu stawek (i przepisów) podatkowych obowiązujących prawnie lub faktycznie na dzień bilansowy, które zgodnie z oczekiwaniami będą obowiązywać w momencie realizacji odnośnych aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego lub uregulowania zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Różnica pomiędzy stanem zobowiązań i aktywów z tytułu podatku odroczonego na koniec i początek okresu sprawozdawczego wpływa na wynik finansowy, przy czym zobowiązania i aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego dotyczące operacji rozliczanych z kapitałem własnym, odnoszone są również na kapitał własny.

2.2 Rozpoznawanie przychodów i kosztów

Prowadzona przez Grupę Comarch działalność w zdecydowanej większości polega na wytwarzaniu oprogramowania do wielokrotnej sprzedaży oraz na realizacji informatycznych kontraktów integracyjnych. W ramach kontraktów integracyjnych Grupa Comarch oferuje wykonanie systemów informatycznych "pod klucz" składających się z oprogramowania (własnego i obcego) i/lub sprzętu komputerowego i/lub świadczeniu usług takich jak:

- usługi wdrożeniowe,
- usługi instalacyjne,
- serwis gwarancyjny i pogwarancyjny,
- usługi asysty technicznej,
- usługi *customizacji* (dostosowania) oprogramowania,
- inne usługi informatyczne i nieinformatyczne niezbędne do realizacji systemu.

Przy ustalaniu całkowitych przychodów z kontraktu uwzględnia się:

- przychody z oprogramowania własnego (niezależnie od formy, w jakiej oprogramowanie to jest udostępniane, czyli: licencje, prawa majątkowe, itp.),
- przychody z usług, o których mowa w poprzednim akapicie.

Kierownicy jednostek mogą podjąć decyzję o zaliczeniu do całkowitych przychodów z kontraktu szacowanych przychodów, dla których istnieje duże prawdopodobieństwo, że zostaną zrealizowane (np. w trakcie realizacji kontraktu z przyczyn technicznych następuje modyfikacja projektu i istnieje uzasadnione prawdopodobieństwo, że zamawiający zaakceptuje modyfikację i wysokość przychodów wynikających z tej modyfikacji).

Dla kontraktów integracyjnych, w ramach których dostarczane jest oprogramowanie autorstwa Grupy Comarch przeznaczone do wielokrotnej sprzedaży, osobno ujmuje się w księgach przychody i koszty związane z tym oprogramowaniem oraz przychody i koszty związane z pozostałą częścią kontraktu integracyjnego.

Różne kontrakty integracyjne łączy się i ujmuje w księgach razem jako jeden kontrakt, jeżeli:

- umowy są realizowane jednocześnie lub w ciągłej sekwencji czasowej i precyzyjne rozdzielanie kosztów ich realizacji jest niemożliwe lub
- umowy są tak ściśle powiązane ze sobą, że w rzeczywistości są one częścią pojedynczego projektu ze wspólną dla całego projektu marżą zysku.

Przychody z tytułu pozostałych usług (np. usługi serwisowe, usługi asysty) rozpoznaje się równomiernie w okresie trwania umowy/świadczenia usług. Przychody ze sprzedaży sprzętu komputerowego oraz innych towarów rozpoznaje się zgodnie z ustalonymi warunkami dostawy.

Przychody ze sprzedaży pozostałych usług, produktów, towarów i innych składników majątkowych obejmują sumy wartości godziwych należnych zafakturowanych przychodów, z uwzględnieniem upustów i rabatów bez podatku od towarów i usług.

Koszty sprzedaży obejmują koszty marketingu oraz koszty pozyskania nowych zleceń przez centra (działy) sprzedaży Grupy Comarch.

Koszty ogólne obejmują koszty funkcjonowania Grupy Comarch jako całości i zalicza się do nich w szczególności koszty zarządu oraz koszty działów pracujących na potrzeby ogólne Grupy.

Różnice kursowe dotyczące należności ujmowane są w pozycji przychody ze sprzedaży a od zobowiązań w pozycji koszt sprzedanych produktów, usług i towarów.

Dotacje

Grupa otrzymuje dotacje na finansowanie prac badawczo-rozwojowych w ramach programów pomocy unijnej. Dotacje te ujmuje się w sposób systematyczny jako przychód w poszczególnych okresach, tak aby zapewnić ich współmierność z ponoszonymi kosztami, które dotacje te mają kompensować, stosownie do celu ich rozliczenia. Dotacje te pomniejszają odpowiednie koszty bezpośrednio, które to koszty po skompensowaniu ich z dotacją prezentowane są w koszcie sprzedanych produktów, usług i materiałów.

a) Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Obejmują przychody i koszty niezwiązane bezpośrednio ze zwykłą działalnością jednostek i obejmują głównie: wynik na sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych, darowizny, utworzone rezerwy, skutki aktualizacji wartości aktywów.

b) Przychody i koszty finansowe

Obejmują głównie przychody i koszty z tytułu odsetek, wynik osiągnięty z tytułu różnic kursowych z działalności finansowej, ze zbycia aktywów finansowych, skutki aktualizacji wartości inwestycji.

Koszty odsetek płaconych od kredytu inwestycyjnego ujmowane są w kosztach finansowych od momentu przyjęcia do użytkowania środka sfinansowanego kredytem.

2.3 Zarządzanie ryzykiem finansowym

a) ryzyko kredytowe

Grupa analizuje wiarygodność finansową potencjalnych klientów przed zawarciem umów na dostawę systemów informatycznych i w zależności od oceny standingu finansowego dostosowuje warunki każdej umowy do potencjalnego ryzyka. Koncentracja ryzyka kredytowego jest ograniczona ze względu na dywersyfikację sprzedaży Grupy do znacznej liczby kontrahentów z różnych branż gospodarki i z różnych regionów świata.

b) ryzyko zmiany stóp procentowych

Jednostka dominująca jest narażona na ryzyko zmian stóp procentowych w związku z posiadanymi środkami pieniężnymi i ich ekwiwalentami oraz z zawartymi długoterminowymi kredytami inwestycyjnymi przeznaczonymi na finansowanie nowych budynków produkcyjnych w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie. Kredyty są oprocentowane wg zmiennej stopy procentowej opartej o stawkę WIBOR oraz LIBOR. Jednostka dominująca nie dokonywała zabezpieczenia ryzyka stopy procentowej w tym obszarze, jednakże prowadzi stały monitoring sytuacji rynkowej w tym zakresie. Wpływ zmiany stóp procentowych na wysokość płaconych odsetek od kredytów jest częściowo kompensowany przez zmianę odsetek otrzymywanych od posiadanych środków pieniężnych.

Analiza wrażliwości wyniku finansowego Grupy na ryzyko stopy procentowej dokonana zgodnie z zasadami MSSF 7, wskazuje, że jeśli na dzień bilansowy stopy procentowe byłyby wyższe/nniższe o 50 punktów bazowych, zysk netto za rok 2011 r. byłby o 385 tys. PLN wyższy/nniższy, przy pozostałych zmiennych na stałym poziomie. Byłoby to głównie skutkiem znaczącego wzrostu/spadku przychodów z tytułu odsetek od środków pieniężnych. Analogiczna analiza na dzień 31 grudnia 2010 wskazuje, że jeśli stopy procentowe byłyby wyższe/nniższe o 50 punktów bazowych, zysk netto za rok 2010 r. byłby o 512 tys. PLN wyższy/nniższy, przy pozostałych zmiennych na stałym poziomie. Analiza wrażliwości wyniku finansowego Grupy na ryzyko stopy procentowej dokonana została metodą uproszczoną, zakładającą, że wzrost i spadek stóp procentowych zamknie się identyczną kwotą.

c) ryzyko zmiany kursów walut

W związku ze sprzedażą eksportową lub denominowaną w walutach obcych Jednostka dominująca jest narażona na ryzyko kursowe, szczególnie w odniesieniu do zmian kursów par walut EUR/PLN i USD/PLN. Równocześnie część kosztów Jednostki dominującej jest również wyrażona lub powiązana z kursem walut obcych. W indywidualnych przypadkach Comarch S.A. dokonuje zabezpieczenia przyszłych płatności za pomocą kontraktów forward, jak również stara się wykorzystywać hedging naturalny poprzez dopasowanie struktury aktywów i pasywów denominowanych w walutach obcych (np. poprzez zmianę waluty kredytów inwestycyjnych).

Wartość bilansowa aktywów oraz zobowiązań finansowych Grupy denominowanych w walutach obcych na dzień bilansowy dotyczy należności i zobowiązań z tytułu dostaw i usług, zobowiązań z tytułu kredytu inwestycyjnego oraz środków pieniężnych. Wartości te przedstawione zostały w nocie 3.9.

Analiza wrażliwości wyniku finansowego Grupy na ryzyko zmiany kursów walut dokonana zgodnie z zasadami MSSF 7, wskazuje, że jeśli kurs w stosunku do kursu z wyceny bilansowej dla walut EURO i USD wzrósłby/spadłby o 5 % przy utrzymaniu wszystkich innych zmiennych na stałym poziomie, wynik netto Grupy za okres 12 miesięcy kończący się 31 grudnia 2011 roku byłby wyższy/nniższy o 1 520 tys. PLN, w tym o 1 026 tys. PLN z tytułu aktywów i zobowiązań finansowych wyrażonych w EURO i 494 tys. PLN z tytułu aktywów i zobowiązań finansowych wyrażonych w USD. Aktywa i zobowiązania finansowe wyrażone w innych walutach obcych mają niewielki udział w strukturze walutowej aktywów i zobowiązań.

Jeśli kurs w stosunku do kursu z wyceny bilansowej dla walut EURO i USD wzrósłby/spadłby o 10 % przy utrzymaniu wszystkich innych zmiennych na stałym poziomie, wynik netto Grupy z tytułu przeliczenia kontraktów długoterminowych za okres 12 miesięcy kończący się 31 grudnia 2011 roku byłby wyższy/nniższy o 2 829 tys. PLN. Powyższy szacunek wpływu ryzyka

walutowego na wynik finansowy obliczony został w oparciu o metodę symetryczną zakładającą, że wzrost i spadek kursów zamknie się identyczną kwotą.

d) ryzyko płynności finansowej

Grupa posiada system zarządzania ryzykiem płynności dla potrzeb zarządzania funduszami krótko-, średnio- i długoterminowymi Grupy. Podstawowe ryzyko płynności finansowej wynika z faktu, iż większość kosztów ponoszonych przez Grupę ma charakter kosztów stałych, natomiast przychody ze sprzedaży podlegają zmienności charakterystycznej dla firm usługowych. Grupa zarządza ryzykiem płynności utrzymując odpowiednią wielkość kapitału obrotowego, utrzymując rezerwy linie kredytowe w rachunku bieżącym, monitorując stale prognozowane i rzeczywiste przepływy pieniężne oraz analizując profile zapadalności aktywów i zobowiązań finansowych.

Informacje o terminach umownej zapadalności zobowiązań finansowych przedstawiono w nocie 3.9.

2.3.1 Rachunkowość pochodnych instrumentów finansowych oraz działalności zabezpieczającej

Instrumenty pochodne stanowiące instrument zabezpieczający w rozumieniu MSR 39, będące zabezpieczeniem wartości godziwej wycenia się w wartości godziwej, a zmianę w wycenie odnosi na wynik z operacji finansowych.

Instrumenty pochodne stanowiące instrument zabezpieczający w rozumieniu MSR 39, będące zabezpieczeniem przepływów pieniężnych wycenia się w wartości godziwej, a zmianę w wycenie odnosi:

- a) na kapitał z aktualizacji wyceny (w części stanowiącej efektywne zabezpieczenie),
- b) na wynik z operacji finansowych (w części nie stanowiącej efektywnego zabezpieczenia).

Instrumenty pochodne nie stanowiące instrumentu zabezpieczającego w rozumieniu MSR 39, wycenia się w wartości godziwej, a zmianę w wycenie odnosi na wynik z operacji finansowych.

2.3.2 Ważne oszacowania i założenia

Oszacowania i osądy poddaje się nieustannej weryfikacji. Wynikają one z dotychczasowych doświadczeń oraz innych czynników, w tym przewidywać co do przyszłych zdarzeń, które w danej sytuacji wydają się zasadne.

Grupa dokonuje oszacowań i przyjmuje założenia dotyczące przyszłości. Uzyskane w ten sposób oszacowania księgowe z definicji rzadko pokrywać się będą z faktycznymi rezultatami. Oszacowania i założenia, które niosą ze sobą znaczące ryzyko konieczności wprowadzenia istotnej korekty wartości bilansowej aktywów i zobowiązań w trakcie kolejnego roku obrotowego są zaprezentowane niżej.

- a) oszacowania całkowitych kosztów realizacji projektów związane z wyceną kontraktów długoterminowych zgodnie z MSR 11

Zgodnie z przyjętymi przez Grupę zasadami rachunkowości dokonuje się ustalenia stopnia zaawansowania kontraktów długoterminowych przez ustalenie proporcji dotychczas poniesionych kosztów danego projektu do całkowitych szacowanych kosztów projektów. Z uwagi na długoterminowy charakter prowadzonych projektów oraz ich złożoność, a także możliwość pojawienia się nie przewidywanych wcześniej trudności związanych z realizacją projektu, może się okazać, iż rzeczywiste całkowite koszty realizacji projektu będą różniły się od szacunków dokonywanych na kolejne dni bilansowe. Zmiana szacunków całkowitych kosztów realizacji projektów mogłaby spowodować, iż ustalony na dzień bilansowy stopień zaawansowania projektu, a tym samym rozpoznany przychód, powinien być ustalony w innej wartości.

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK 2011
GRUPY KAPITAŁOWEJ COMARCH

Dane prezentowane są w tys. zł, chyba że wskazano inaczej

- b) oszacowania związane z ustaleniem i rozpoznaniem aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego zgodnie z MSR 12

W związku z prowadzeniem działalności w Specjalnej Strefie Ekonomicznej i korzystaniem przez jednostkę dominującą z ulg podatkowych dokonuje się ustalenia wartości aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego, na bazie przewidywań dotyczących kształtowania się wysokości dochodu zwolnionego oraz okresu, w którym taki dochód może występować. Z uwagi na dużą zmienność koniunktury w branży IT, w której działa Grupa, może nastąpić sytuacja, w której rzeczywiste wyniki i dochód zwolniony mogą się różnić od tych prognozowanych przez Comarch SA. Dlatego ze względu na zasadę ostrożności aktywa z tego tytułu ustala się jedynie w rocznym horyzoncie czasowym, przyjmując za bazę do jego ustalenia przeciętny dochód uzyskany z działalności strefowej z okresu 3 lat (łącznie z rokiem, za który jest sporządzane sprawozdanie).

- c) oszacowanie potencjalnych kosztów związanych z toczącymi się przeciwko Grupie postępowaniami sądowymi zgodnie z MSR 37

Na dzień bilansowy Grupa jest powodem i pozwanym w postępowaniach sądowych. Sporządzając sprawozdanie finansowe, Grupa każdorazowo bada szanse i ryzyka związane z prowadzonymi postępowaniami sądowymi i stosownie do rezultatów takich analiz tworzy rezerwy na potencjalne straty. Zawsze istnieje jednak ryzyko, iż sąd wyda wyrok odmienny od przewidywań i utworzone rezerwy okażą się niewystarczające lub nadmierne w stosunku do rzeczywistych wyników postępowań.

- d) oszacowanie związane z przeprowadzeniem dorocznego testu na utratę wartości firmy zgodnie z MSSF 3 i MSR 36

Grupa przeprowadza na koniec każdego roku obrotowego test na utratę wartości firmy, zgodnie z polityką rachunkowości zawartą w nocie 3.4. W celu przeprowadzenia testu pod kątem możliwej utraty wartości, wartość firmy alokowana jest do ośrodków wypracowujących środki pieniężne. Wartość odzyskiwalną ustala się na podstawie niższej z dwóch wartości: wartości użytkowej lub wartości godziwej. Wyliczenia te wymagają wykorzystania szacunków odnośnie projekcji przepływów pieniężnych w segmencie IT w kolejnym roku obrotowym oraz przewidywanego rozwoju rynku IT w Polsce i regionach, w których Grupa prowadzi działalność, w latach późniejszych. Z uwagi na dużą zmienność koniunktury w branży IT, w której działa Grupa, może nastąpić sytuacja, w której rzeczywiste przepływy mogą się różnić od tych prognozowanych przez Grupę.

- e) oszacowanie wartości godziwej wartości niematerialnych i prawnych nabytych w wyniku przejęcia Comarch SuB

Na dzień przejęcia Grupy Comarch SuB dokonano oszacowania wartości godziwej aktywów posiadanych przez Grupę Comarch SuB, w oparciu o model wyceny wartości użytkowej metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych DCF. Prognozowane przepływy pieniężne związane z działalnością Comarch SuB bazowały na wynikach sprzedaży osiągniętych w roku 2008, budżecie Grupy Comarch SuB na rok 2009 oraz prognozach na lata 2011-2013 oraz na szacunkach dotyczących rozwoju rynku niemieckiego w kolejnych latach. Stopa dyskontowa zastosowana do oszacowania wartości bieżącej prognozowanych przepływów pieniężnych bazuje na średnim ważonym koszcie kapitału WACC. Poszczególne składniki WACC zostały oszacowane na podstawie danych rynkowych o stopie wolnej od ryzyka (rentowność bonów skarbowych), wartości współczynnika beta, danych o strukturze dług/kapitał oraz wartości oczekiwanej premii za ryzyko. Zastosowany w modelu wyceny średnioważony kosztu kapitału WACC wynosił 11,9 %.

2.4 Nowe standardy rachunkowości i interpretacje KIMSF

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (MSSF), w kształcie zatwierdzonym przez Unię Europejską (UE).

Zasady (polityka) rachunkowości zastosowane do sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2011 roku są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzeniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2010 roku, z uwzględnieniem zmian opisanych poniżej. Zastosowano takie same zasady dla okresu bieżącego i porównywalnego, chyba że standard lub interpretacja zakładały wyłącznie prospektywne zastosowanie.

Standardy i interpretacje zastosowane po raz pierwszy w roku 2011

Następujące zmiany do istniejących standardów opublikowanych przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości oraz zatwierdzone przez UE wchodzą w życie w roku 2011:

- **Zmiany do MSR 24 „Ujawnianie informacji na temat podmiotów powiązanych”** – Uproszczenie wymogów dotyczących ujawnień przez jednostki powiązane z państwem oraz doprecyzowanie definicji jednostek powiązanych, zatwierdzone w UE w dniu 19 lipca 2010 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych począwszy od 1 stycznia 2011 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSR 32 „Instrumenty finansowe: prezentacja”** - Klasyfikacja emisji praw poboru, zatwierdzone w UE w dniu 23 grudnia 2009 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 lutego 2010 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSSF 1 „Zastosowanie MSSF po raz pierwszy”** - ograniczone zwolnienie jednostek stosujących MSSF po raz pierwszy z ujawniania informacji porównawczych zgodnie z MSSF 7, zatwierdzone w UE w dniu 30 czerwca 2010 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2010 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do różnych standardów i interpretacji „Poprawki do MSSF (2010)”** - dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF opublikowane w dniu 6 maja 2010 roku (MSSF 1, MSSF 3, MSSF 7, MSR 1, MSR 27, MSR 34 oraz KIMSF 13) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa, zatwierdzone w UE w dniu 18 lutego 2011 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się w dniu lub po ich dacie- 1 lipca 2010 roku lub 1 stycznia 2011 roku - w zależności od standardu/interpretacji).
- **Zmiany do KIMSF 14 „MSR 19 – Limit wyceny aktywów z tytułu określonych świadczeń, minimalne wymogi finansowania oraz ich wzajemne zależności”** - przedpłaty w ramach minimalnych wymogów finansowania, zatwierdzone w UE w dniu 19 lipca 2010 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2011 roku lub po tej dacie),
- **Interpretacja KIMSF 19 „Regulowanie zobowiązań finansowych przy pomocy instrumentów kapitałowych”** zatwierdzona w UE w dniu 23 lipca 2010 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2010 roku lub po tej dacie).

W/w standardy, interpretacje i zmiany do standardów nie miały istotnego wpływu na dotychczas stosowaną politykę rachunkowości jednostki.

Standardy i interpretacje, jakie zostały już opublikowane i zatwierdzone przez UE, ale jeszcze nie weszły w życie

Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie wystąpiły standardy, zmiany standardów i interpretacji, które zostały opublikowane i zatwierdzone do stosowania w UE, ale które nie weszły jeszcze w życie.

Standardy i Interpretacje przyjęte przez RMSR, ale jeszcze niezatwierdzone przez UE

MSSF w kształcie zatwierdzonym przez UE nie różnią się obecnie w znaczący sposób od regulacji przyjętych przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR), z wyjątkiem poniższych standardów, zmian do standardów i interpretacji, które według stanu na dzień 31 sierpnia 2011 r. nie zostały jeszcze przyjęte do stosowania:

- **MSSF 9 „Instrumenty finansowe”** (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub po tej dacie),
- **MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe”** (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub po tej dacie),
- **MSSF 11 „Wspólne ustalenia umowne”** (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub po tej dacie),
- **MSSF 12 „Ujawnienia na temat zaangażowania w inne jednostki”** (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub po tej dacie),
- **MSSF 13 „Wycena wartości godziwej”** (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub po tej dacie),
- **MSR 27 (znowelizowany w roku 2011) „Jednostkowe sprawozdania finansowe”** (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub po tej dacie),
- **MSR 28 (znowelizowany w roku 2011) „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych oraz wspólne przedsięwzięcia”** (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSSF 1 „Zastosowanie MSSF po raz pierwszy”** – Ciężka Hiperinflacja i usunięcie sztywnych terminów dla stosujących MSSF po raz pierwszy (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2011 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSSF 7 „Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji”** – transfery aktywów finansowych (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2011 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych”** - prezentacja składników innych całkowitych dochodów (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2012 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSR 12 „Podatek dochodowy”** - Podatek odroczony: realizacja aktywów (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2012 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSR 19 „Świadczenia pracownicze”** – poprawki do rachunkowości świadczeń po okresie zatrudnienia (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub po tej dacie).

Według szacunków jednostki dominującej, w/w standardy, interpretacje i zmiany do standardów nie miałyby istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe, jeżeli zostałyby zastosowane przez jednostkę na dzień bilansowy.

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK 2011
GRUPY KAPITAŁOWEJ COMARCH

Dane prezentowane są w tys. zł, chyba że wskazano inaczej

Jednocześnie nadal poza regulacjami przyjętymi przez UE pozostaje rachunkowość zabezpieczeń portfela aktywów i zobowiązań finansowych, których zasady nie zostały zatwierdzone do stosowania w UE.

Według szacunków jednostki dominującej, zastosowanie rachunkowości zabezpieczeń portfela aktywów lub zobowiązań finansowych według **MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena”** nie miałyby istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe, jeżeli zostałyby przyjęte do stosowania na dzień bilansowy.

3. Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

3.1 Zatwierdzenie sprawozdania finansowego za 2010 rok

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za 2010 rok zostało zatwierdzone 29 czerwca 2011 roku przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Comarch S.A. W dniu 07 lipca 2011 roku zostało zgodnie z przepisami prawa złożone w Krajowym Rejestrze Sądowym, 14 lipca 2011 roku zostało złożone do opublikowania w Monitorze Polskim B. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało opublikowane w dniu 20 lutego 2012 roku w Monitorze Polskim B nr 612 pozycja 3382.

3.2 Sprawozdawczość wg segmentów

Dla Grupy Kapitałowej Comarch podstawowym rodzajem segmentów operacyjnych są segmenty branżowe a pomocniczym rodzajem segmentów operacyjnych są segmenty geograficzne. Objęte konsolidacją jednostki Grupy Kapitałowej Comarch prowadzą następujące rodzaje działalności: sprzedaż systemów informatycznych (określaną dalej jako „Segment IT”), działalność sportową (określaną dalej jako „Segment Sport”) prowadzoną przez MKS Cracovia SSA, działalność w zakresie wykorzystania gospodarczego Internetu (określaną dalej jako „Segment Internet”) oraz działalność związaną z inwestowaniem na rynku kapitałowym i na rynku nieruchomości (określaną dalej jako „Segment Inwestycje”). Segment Inwestycje został wyodrębniony w pierwszym kwartale 2010 roku w związku ze wzrostem zakresu jego działalności. Dominujący udział w przychodach ze sprzedaży, wynikach oraz aktywach posiada Segment IT. Ze względu na specyfikę działalności segment IT prezentowany jest z wydzieleniem rynku DACH (Niemcy, Austria, Szwajcaria), rynku polskiego oraz rynków pozostałych. W III i IV kwartale 2011 r. dokonano zakupu specjalistycznego sprzętu medycznego związanego z planowanym od stycznia 2012 r. rozpoczęciem działalności Centrum Medycznego iMed24. Ze względu na istotną kwotę poniesionych nakładów inwestycyjnych z dniem 30 września 2011 r. wyodrębniono „Segment Medycyna” i zaprezentowano udział tego segmentu w aktywach, zobowiązaniach i wydatkach inwestycyjnych. W nocie o przychodach, kosztach i wyniku finansowym „Segment Medycyna” został wyodrębniony z dniem 31 grudnia 2011 r, gdyż dopiero w czwartym kwartale poniesiono wydatki kosztowe związane z przygotowaniem do uruchomienia centrum medycznego.

W 2011 roku sprzedaż do żadnego z kontrahentów nie przekroczyła 10 % całkowitej sprzedaży Grupy Comarch, ani żaden z kontrahentów nie dostarczył produktów i towarów o wartości przekraczającej 10 % przychodów ze sprzedaży Grupy Comarch.

Rozkład przychodów ze sprzedaży osiągniętych przez Grupę Kapitałową Comarch na przestrzeni roku 2011 przedstawiał się następująco: 19 % rocznej sprzedaży zostało zrealizowane w pierwszym kwartale, 19 % w drugim kwartale, 26 % w trzecim kwartale oraz 36 % w czwartym kwartale. Taki rozkład przychodów jest zgodny z tendencją obserwowaną w branży informatycznej.

Szczegółowe dane dotyczące segmentów zaprezentowane są poniżej.

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK 2011
GRUPY KAPITAŁOWEJ COMARCH

Dane prezentowane są w tys. zł, chyba że wskazano inaczej

Rok 2010

Pozycja	Segment IT**			Segment Internet	Segment Inwestycje***	Segment Sport	Eliminacje	Razem
	Rynek polski	Rynek DACH	Pozostałe rynki					
Przychody segmentu – sprzedaż klientom zewnętrznym	505 886	219 200	23 124	1 238	4 904	11 866	-	766 218
w tym:								
przychody ze sprzedaży:	510 103	216 718	22 482	861	281	10 916	-	761 361
na rzecz klientów z sektora Telekomunikacja, Media, IT	100 708	52 924	11 622	57	-	-	-	165 311
na rzecz klientów z sektora Finanse i Bankowość	133 740	1 501	1 003	33	-	-	-	136 277
na rzecz klientów z sektora Handel i Usługi	75 825	9 146	8 449	596	-	-	-	94 016
na rzecz klientów z sektora Przemysł i Utilities	65 683	5 819	916	121	-	-	-	72 539
na rzecz klientów z Sektora Publicznego	66 185	-	454	2	-	-	-	66 641
na rzecz Małych i Średnich Przedsiębiorstw	67 498	147 328	-	-	-	-	-	214 826
na rzecz pozostałych klientów	464	-	38	52	281	10 916	-	11 751
pozostałe przychody operacyjne	534	2 300	836	37	-	950	-	4 657
przychody finansowe	(4 751)	182	(194)	340	4 623	-	-	200
Przychody segmentu – sprzedaż pozostałym segmentom	-	3 336	12 279	2 270	970	8 151	(27 006)	-
Przychody segmentu ogółem*	505 886	222 536	35 403	3 508	5 874	20 017	(27 006)	766 218
Koszty segmentu d/t sprzedaży klientom zewnętrznym	426 738	260 615	26 667	8 784	1 579	16 816	-	741 199
Koszty segmentu d/t sprzedaży pozostałym segmentom	-	3 336	12 279	2 270	970	8 151	(27 006)	-
Koszty segmentu ogółem*	426 738	263 951	38 946	11 054	2 549	24 967	(27 006)	741 199
Podatek bieżący	(8 017)	(59)	(231)	-	-	-	-	(8 307)
Aktywa i rezerwa na podatek z tytułu ulgi inwestycyjnej i pozostałych tytułów	2 362	5 374	-	68	-	(519)	-	7 285
Udział segmentu w wyniku jednostek wycenianych metodą prawa własności	(40)	-	-	-	-	-	-	(40)
Wynik netto	73 453	(36 100)	(3 774)	(7 478)	3 325	(5 469)	-	23 957
w tym:								
wynik przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	73 451	(18 919)	(3 967)	(7 478)	3 318	(2 688)	-	43 717
wynik przypadający udziałowcom mniejszościowym	2	(17 181)	193	-	7	(2 781)	-	(19 760)

*) pozycje obejmują odpowiednio przychody oraz koszty z wszystkich rodzajów, które w sposób bezpośredni można przyporządkować poszczególnym segmentom,

**) Spółka zdecydowała, że poczynając od 2010 roku będzie prezentować w Segmencie IT podział na rynki: polski, DACH oraz pozostałe,

***) Spółka zdecydowała, że poczynając od 2010 roku będzie prezentować oddzielnie Segment Inwestycje, który obejmuje spółki prowadzące działalność związaną z inwestowaniem w nieruchomości, zarządzaniem nieruchomościami wykorzystywanymi w Grupie Comarch oraz działalność inwestycyjną na rynku kapitałowym

Udział segmentów branżowych w aktywach i zobowiązaniach oraz wydatkach inwestycyjnych

Aktywa i zobowiązania segmentów na dzień 31 grudnia 2010 r. oraz wydatki inwestycyjne i amortyzacja w okresie 12 miesięcy 2010 przedstawiają się następująco:

	Segment IT			Segment Internet	Segment Inwestycje	Segment Sport	Ogółem
	Polska	DACH	Pozostałe				
Aktywa	573 334	132 797	29 849	10 747	174 559	46 819	968 105
Zobowiązania	306 010	59 381	3 367	756	499	13 903	383 916
Wydatki inwestycyjne	24 305	9 330	6 296	912	25 226	5 216	71 285
Amortyzacja	16 146	20 454	892	738	821	2 375	41 426

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK 2011
GRUPY KAPITAŁOWEJ COMARCH

Dane prezentowane są w tys. zł, chyba że wskazano inaczej

Rok 2011

12 miesięcy 2011	Segment IT			Segment Internet	Segment Inwestycje	Segment Sport	Eliminacje	Segment Medycyna	Razem
	Rynek polski	Rynek DACH	Pozostałe rynki						
Przychody segmentu–sprzedaż klientom zewnętrznym	479 042	225 766	72 841	4 883	5 680	21 430	-	-	809 642
w tym:									
przychody ze sprzedaży:	480 824	213 630	72 111	4 483	314	14 291	-	-	785 653
na rzecz klientów z sektora Telekomunikacja, Media, IT	89 329	72 154	42 281	1 640	-	-	-	-	205 404
na rzecz klientów z sektora Finanse i Bankowość	122 551	7 155	5 339	1 144	-	-	-	-	136 189
na rzecz klientów z sektora Handel i Usługi	47 336	11 544	21 453	1 105	-	-	-	-	81 438
na rzecz klientów z sektora Przemysł i Utilities	58 312	3 143	1 405	517	-	-	-	-	63 377
na rzecz klientów z Sektora Publicznego	90 280	-	436	1	-	-	-	-	90 717
na rzecz Małych i Średnich Przedsiębiorstw	72 251	119 318	-	-	-	-	-	-	191 569
na rzecz pozostałych klientów	765	316	1 197	76	314	14 291	-	-	16 959
pozostałe przychody operacyjne	2 883	12 136	774	31	7	7 139	-	-	22 970
przychody finansowe	(4 665)	-	(44)	369	5 359	-	-	-	1 019
Przychody segmentu–sprzedaż pozostałym segmentom	-	3 526	24 046	2 737	1 078	8 432	(39 819)	-	-
Przychody segmentu ogółem*	479 042	229 292	96 887	7 620	6 758	29 862	(39 819)	-	809 642
Koszty segmentu d/t sprzedaży klientom zewnętrznym	413 674	242 908	75 733	9 378	2 089	25 528	-	530	769 840
Koszty segmentu d/t sprzedaży pozostałym segmentom	-	3 526	24 046	2 737	1 078	8 432	(39 819)	-	-
Koszty segmentu ogółem*	413 674	246 434	99 779	12 115	3 167	33 960	(39 819)	530	769 840
Podatek bieżący	(11 526)	(12)	(977)	(53)	-	-	-	-	(12 568)
Aktywa i rezerwa na podatek z tytułu ulgi inwestycyjnej i pozostałych tytułów	3 288	2 267	-	141	-	175	-	-	5 871
Udział segmentu w wyniku jednostek wycenianych metodą prawa własności	(38)	-	-	-	-	-	-	-	(38)
Wynik netto	57 092	(14 887)	(3 869)	(4 407)	3 591	(3 923)	-	(530)	33 067
w tym:									
wynik przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	57 091	(13 503)	(4 057)	(4 407)	3 591	(1 928)	-	(530)	36 257
wynik przypadający udziałowcom mniejszościowym	1	(1 384)	188	-	-	(1 995)	-	-	(3 190)

*) pozycje obejmują odpowiednio przychody oraz koszty z wszystkich rodzajów, które w sposób bezpośredni można przyporządkować poszczególnym segmentom,

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK 2011
GRUPY KAPITAŁOWEJ COMARCH

Dane prezentowane są w tys. zł, chyba że wskazano inaczej

Udział segmentów branżowych w aktywach i zobowiązaniach oraz wydatkach inwestycyjnych

Aktywa i zobowiązania segmentów na dzień 31 grudnia 2011 r. oraz wydatki inwestycyjne i amortyzacja w okresie 12 miesięcy 2011 przedstawiają się następująco:

	Segment IT			Segment Internet	Segment Inwestycje	Segment Sport	Segment Medycyna*	Ogółem
	Polska	DACH	Pozostałe					
Aktywa	537 788	193 725	48 260	10 207	165 870	47 148	19 476	1 022 474
Zobowiązania	324 381	44 259	9 373	1 651	2 325	14 662	15 972	412 623
Wydatki inwestycyjne	43 930	17 947	3 020	550	7 100	3 496	19 476	95 519
Amortyzacja	17 920	18 054	1 040	843	859	3 328	-	42 044

*) Zobowiązania dotyczą kredytu zaciągniętego przez spółkę iMed24 S.A. na sfinansowanie zakupu sprzętu medycznego. Do 31 grudnia 2011 r. sprzęt ten nie został przyjęty do użytkowania, dlatego w segmencie nie wykazano amortyzacji.

Ze względu na geograficzny podział działalności Grupa Comarch wyróżnia następujące segmenty rynku: Polska, Rejon DACH (Niemcy, Austria, Szwajcaria), Europa – pozostałe kraje, Ameryka, Pozostałe kraje. Segment Sport, Segment Inwestycje i Segment Medycyna prowadzą działalność wyłącznie na terenie Polski. Ze względu na to, że jedynie Segment IT prowadzi działalność poza krajem i jednocześnie ponoszone w Segmencie IT koszty w znacznej mierze są wspólne dla sprzedaży eksportowej oraz krajowej nie jest celowe ustalanie wyniku odrębnie dla działalności eksportowej i krajowej.

Przychody ze sprzedaży – według lokalizacji rynków

	12 miesięcy 2011		12 miesięcy 2010	
		%		%
Kraj /Polska/	499 911	63,6%	445 666	58,5%
Rejon DACH	213 630	27,2%	207 618	27,3%
Europa - pozostałe	43 087	5,5%	87 433	11,5%
Ameryka	25 659	3,3%	15 091	2,0%
Pozostałe kraje	3 365	0,4%	5 553	0,7%
RAZEM	785 653	100,0%	761 361	100,0%

Powyższa tabela prezentuje geograficzną strukturę przychodów za sprzedaży wg lokalizacji siedziby kontrahentów Grupy Comarch.

Suma aktywów – według lokalizacji działalności

	31 grudnia 2011 r.		31 grudnia 2010 r.	
		%		%
Kraj /Polska/	780 490	76,2%	805 459	83,2%
Rejon DACH	193 725	19,1%	132 797	13,7%
Europa - pozostałe	29 550	2,8%	13 078	1,4%
Ameryka	14 876	1,5%	6 014	0,6%
Pozostałe kraje	3 833	0,4%	10 757	1,1%
RAZEM	1 022 474	100,0%	968 105	100,0%

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK 2011
GRUPY KAPITAŁOWEJ COMARCH

Dane prezentowane są w tys. zł, chyba że wskazano inaczej

Wydatki inwestycyjne – według lokalizacji działalności

	12 miesięcy 2011	12 miesięcy 2010
Kraj /Polska/	74 544	55 659
Rejon DACH	18 024	9 330
Europa - pozostałe	2 004	6 160
Ameryka	945	77
Pozostałe kraje	2	59
RAZEM	95 519	71 285

3.3 Rzeczowe aktywa trwałe

	Grunty, budynki i budowle	Środki transportu i urządzenia	Meble, wyposażenie i sprzęt	Ogółem
Stan na 1 stycznia 2010 r.				
Koszt lub wartość z wyceny (brutto)	226 380	140 901	15 966	383 247
Umorzenie	(20 913)	(94 171)	(11 857)	(126 941)
Wartość księgowa netto	205 467	46 730	4 109	256 306
Rok obrotowy 2010				
Wartość księgowa netto na początek roku	205 467	46 730	4 109	256 306
Zwiększenia	27 632	11 817	712	40 161
Zmniejszenia	(1 120)	(1 091)	(523)	(2 734)
Amortyzacja	(2 679)	(14 378)	(1 013)	(18 070)
Wartość księgowa netto na koniec roku	229 300	43 078	3 285	275 663
Stan na 31 grudnia 2010 r.				
Koszt lub wartość z wyceny (brutto)	252 892	151 627	16 155	420 674
Umorzenie	(23 592)	(108 549)	(12 870)	(145 011)
Wartość księgowa netto	229 300	43 078	3 285	275 663
Rok obrotowy 2011				
Wartość księgowa netto na początek roku	229 300	43 078	3 285	275 663
Zwiększenia	26 638	47 538	4 094	78 270
Zmniejszenia	-	(1 418)	-	(1 418)
Amortyzacja	(5 152)	(16 604)	(2 788)	(24 544)
Wartość księgowa netto na koniec roku	250 786	72 594	4 591	327 971
Stan na 31 grudnia 2011 r.				
Koszt lub wartość z wyceny (brutto)	279 530	197 747	20 249	497 526
Umorzenie	(28 744)	(125 153)	(15 658)	(169 555)
Wartość księgowa netto	250 786	72 594	4 591	327 971

Rzeczowe aktywa trwałe obejmują głównie nieruchomości i urządzenia posiadane przez Grupę Comarch. Na dzień 31 grudnia 2011 r. własnością Grupy jest sześć budynków biurowych położonych w Krakowie, w tym pięć w Specjalnej Strefie Ekonomicznej o powierzchni całkowitej 36 584 m. kw., dwa budynki biurowe położone w Warszawie o powierzchni całkowitej 2 582 m. kw., budynki biurowe w Łodzi, budynek biurowy i magazynowy w Lille oraz budynek mieszkalny przeznaczony do renowacji w Dreźnie. Grupa jest również w posiadaniu niezabudowanych nieruchomości gruntowych na terenie Specjalnej Strefy Ekonomicznej w Krakowie o powierzchni ok. 3,5 ha. Środki trwałe w budowie na dzień 31 grudnia 2011 roku obejmują głównie nakłady związane z rozpoczętymi inwestycjami budowlanymi, nakłady na prace modernizacyjne obiektów użytkowanych przez Grupę oraz nabycie sprzętu medycznego dla centrum medycznego.

Spółka dominująca w 4 kwartale 2011 roku zakończyła rozpoczętą w listopadzie 2009 roku budowę kolejnego piątego budynku na terenie SSE w Krakowie. Budynek jest obecnie wykorzystywany na cele biurowe oraz do prowadzenia działalności związanej z medycyną (Centrum Medyczne iMed24) – oficjalne otwarcie Centrum Medycznego nastąpiło w lutym 2012 roku. Wartość ewidencyjna powstałej nieruchomości wynosi 27,9 mln zł.

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK 2011
GRUPY KAPITAŁOWEJ COMARCH

Dane prezentowane są w tys. zł, chyba że wskazano inaczej

W lipcu 2010 roku spółka Bonus Development Sp. z o.o. SK-A rozpoczęła rozbudowę budynku biurowego w Łodzi. Wartość tej inwestycji wynosi ok. 5 mln zł, prace budowlane zostały zakończone w trzecim kwartale 2011 roku. Planowana data oddania budynku do użytkowania to drugi kwartał 2012 roku. Spółka Comarch AG jest w trakcie realizacji inwestycji w Dreźnie, polegającej na renowacji istniejącego budynku i przystosowaniu go do celów biurowych oraz na budowie nowego budynku, w którym powstanie Comarch Data Center. Prace budowlane rozpoczęły się pod koniec pierwszego kwartału 2011 roku, a planowany łączny koszt inwestycji wynosi ok. 10 mln EUR. Planowana data zakończenia to czwarty kwartał 2012 roku. Budynek biurowy nabyty w Lille przez Comarch SAS został dostosowany do funkcji biurowej i stanowi obecnie siedzibę spółki. Budynek magazynowy zostanie docelowo przekształcony w Comarch Data Center o powierzchni ok. 1 700 m. kw. Planowany koszt inwestycji wynosi ok. 5,5 mln EUR. Decyzja o terminie rozpoczęcia prac budowlanych zapadnie w 2012 roku.

Kredyty bankowe zabezpieczone są na gruntach i budynkach do kwoty 150 159 tys. zł (hipoteki zwykle i kaucyjne na rzecz BNP Paribas Bank Polska SA (dawniej: Fortis Bank Polska S.A., Kredyt Banku S.A., banku Pekao S.A. i banku DnB Nord S.A.) oraz pozostałych środkach trwałych w kwocie 13 940 tys. zł. Wartość bilansowa środków trwałych, na których ustanowiono zabezpieczenie zobowiązań finansowych wynosi 125 091 tys. zł.

	2011	2010
Kwota odsetek od kredytów skapitalizowanych w nakładach na aktywa trwałe	183	170

W wartości bilansowej netto rzeczowych aktywów trwałych ujęte są nakłady na aktywa trwałe w toku budowy:

	31 grudnia 2011 r.	31 grudnia 2010 r.
Budynki	19 037	17 641
Urządzenia	20 237	81
Pozostałe	70	-
Razem	39 344	17 722

Odpisy amortyzacyjne zostały ujęte w rachunku zysków i strat powiększając koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów w kwocie 21 361 tys. zł (16 366 tys. zł w 2010 r.), koszty sprzedaży 1 332 tys. zł (501 tys. zł w 2010 r.), koszty ogólnego zarządu 1 597 tys. zł (938 tys. zł w 2010 r.) oraz koszty działalności socjalnej w kwocie 254 tys. zł (265 tys. zł w 2010 roku).

Aktywa w leasingu finansowym

Na dzień 31 grudnia 2011 r. Grupa nie wykazuje zobowiązań z tytułu leasingu, gdyż umowy zawarte są wyłącznie pomiędzy spółkami Grupy.

Kapitał netto	0
Kwota odsetek	0

Grupa nie posiada należnych do zapłaty opłat leasingowych.

Odsetki	0
Kapitał netto	0

3.4 Wartość firmy

Obejmuje wartość firmy ustaloną przy nabywaniu udziałów następujących spółek:

	31 grudnia 2011 r.	31 grudnia 2010 r.
Comarch Kraków	99	99
CDN Comarch	1 227	1 227
Comarch AG	1 900	1 900
Comarch, Inc.	58	58
Comarch Software und Beratung AG	33 871	33 871
Razem	37 155	37 155

3.4.1 Przejęte jednostki zależne

	Działalność podstawowa	Data przejęcia	Proporcja przejętych udziałów (%)	Koszt przejęcia PLN'000
2008 Comarch Software und Beratung AG	informatyka	2008-11-18	50,15%	44 685
2009 Comarch Software und Beratung AG	informatyka	2009-02-09	30,74%	31 901
			80,89 %	76 586

W 2011 roku nie dokonano żadnych przejęć.

3.4.2 Test na utratę wartości firmy

W związku z nabyciem w roku 2009 przez Comarch AG 80,89 % akcji spółki Comarch Software und Beratung AG powstała wartość firmy w wysokości 39 413 tys. zł. Wartość ta została zaktualizowana w wyniku przeprowadzonego na dzień 30 czerwca 2010 r. testu na utratę wartości i na dzień 31 grudnia 2011 roku wynosi 33 871 tys. zł. Powyższa kwota stanowi nadwyżkę kosztów przejęcia nad wartością godziwą udziału Grupy Comarch w zidentyfikowanych aktywach netto (obejmujących możliwe do zidentyfikowania aktywa nabyte oraz zobowiązania i zobowiązania warunkowe przejęte w ramach połączenia) przejętych jednostek tworzących Grupę Comarch Software und Beratung. Koszt przejęcia obejmował premię z tytułu kontroli zapłaconą w związku z przejęciem kontroli nad Grupą Comarch Software und Beratung jak również kwoty związane z korzyściami z tytułu przewidywanych synergii, wzrostu przychodów, przyszłego rozwoju rynku, powiększenia portfela produktów i przyłączenia wysokokwalifikowanych pracowników Grupy Comarch Software und Beratung. Korzyści te nie zostały ujęte odrębnie od wartości firmy, ponieważ nie było możliwe dokonanie wiarygodnej wyceny wynikających z nich przyszłych korzyści ekonomicznych. W ramach opisywanej transakcji Grupa przejęła również klientów i relacje z klientami Grupy Comarch Software und Beratung. Aktywa te nie zostały ujęte odrębnie od wartości firmy, ponieważ nie było możliwe dokonanie wiarygodnej wyceny ich wartości.

Na dzień przejęcia dokonano także oszacowania wartości godziwej aktywów posiadanych przez Grupę Comarch Software und Beratung, w oparciu o model wyceny wartości użytkowej metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych DCF. W wyniku oszacowania wyodrębniono wartość oprogramowania o wartości godziwej na moment przejęcia 15 017 tys. EURO. Oprogramowanie to jest umarzone przez okres 5 lat a jego wartość bilansowa na 31 grudnia 2011 wynosi 26,5 milionów PLN.

Grupa Comarch ponownie przeprowadziła na dzień 31 grudnia 2011 roku test na utratę wartości firmy związanej z nabyciem Comarch Software und Beratung AG, który nie wykazał dalszej utraty wartości firmy. Wartość odzyskiwalna ośrodka wypracowującego środki pieniężne została ustalona w oparciu o jego wartość użytkową, oszacowaną przy pomocy metody zdyskontowanych przepływów pieniężnych DCF. Prognozowane przepływy pieniężne związane z działalnością Comarch SuB bazują na wynikach sprzedaży osiągniętych w roku 2011, budżecie Grupy Comarch SuB na rok 2012, prognozach na lata 2013-2016, na szacunkach dotyczących rozwoju rynku niemieckiego w kolejnych latach oraz na założeniu stałej stopy wzrostu 0,5% począwszy od roku 2017. Stopa dyskontowa zastosowana do

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK 2011
GRUPY KAPITAŁOWEJ COMARCH

Dane prezentowane są w tys. zł, chyba że wskazano inaczej

oszacowania wartości bieżącej prognozowanych przepływów pieniężnych bazuje na średnim ważonym koszcie kapitału WACC. Poszczególne składniki WACC zostały oszacowane na podstawie danych rynkowych o stopie wolnej od ryzyka (rentowność bonów skarbowych), wartości współczynnika beta, danych o strukturze dług/kapitał oraz wartości oczekiwanej premii za ryzyko. Zastosowany w modelu wyceny średnioważony kosztu kapitału WACC wyniósł 9,32 %.

Grupa traktuje segment IT obejmujący spółki Grupy Comarch przed przejęciem Grupy Comarch Software und Beratung jako jeden ośrodek wypracowujący środki pieniężne, w związku z czym nie alokuje wartości firmy w kwocie 3 284 tys. zł powstałej w wyniku nabycia akcji spółek Comarch Kraków S.A., CDN Comarch S.A., Comarch Inc oraz Comarch AG do poszczególnych spółek Grupy. Przeprowadzony na dzień 31 grudnia 2011 roku test na utratę wartości firmy związanej z tym segmentem nie wykazał wystąpienia utraty wartości. Wartość odzyskiwalna ośrodka wypracowującego środki pieniężne została ustalona w oparciu o jego wartość godziwą. Zarząd jednostki dominującej dokonał oszacowania wartości godziwej ośrodka poprzez analizę średniego wskaźnika P/E dla spółek sektora IT notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie i na tej podstawie ocenił szacunkową wartość rynkową segmentu IT w Grupie Comarch na dzień 31 grudnia 2011 r. Powyższe analizy nie wykazały, aby nastąpiła utrata wartości w odniesieniu do wartości firmy.

3.5 Pozostałe wartości niematerialne

	Koszty zakończonych prac rozwojowych	Prawo wieczystego użytkowania	Koncesje, licencje i oprogramowanie	Inne	Ogółem
Stan na 1 stycznia 2010 r.					
Koszt (brutto)	2 057	39 406	81 895	5 958	129 316
Umorzenie i łączne dotychczasowe odpisy z tytułu utrąty wartości	(2 057)	-	(31 496)	(3 351)	(36 904)
Wartość księgowa netto	-	39 406	50 399	2 607	92 412
Rok obrotowy 2010					
Wartość księgowa netto na początek roku	-	39 406	50 399	2 607	92 412
Zwiększenia	-	-	9 755	6 261	16 016
Zmniejszenia	-	(93)	(4 687)	(1 186)	(5 966)
Amortyzacja	-	-	(21 017)	(2 339)	(23 356)
Wartość księgowa netto na 31 grudnia 2010 r.	-	39 313	34 450	5 343	79 106
Stan na 31 grudnia 2010 r.					
Koszt (brutto)	2 057	39 313	86 963	11 033	139 366
Umorzenie i łączne dotychczasowe odpisy z tytułu utrąty wartości	(2 057)	-	(52 513)	(5 690)	(60 260)
Wartość księgowa netto	-	39 313	34 450	5 343	79 106
Rok obrotowy 2011					
Wartość księgowa netto na początek roku	-	39 313	34 450	5 343	79 106
Zwiększenia	-	627	15 810	3 001	19 438
Zmniejszenia	-	-	(6)	(628)	(634)
Amortyzacja	-	(719)	(14 245)	(2 536)	(17 500)
Wartość księgowa netto na 31 grudnia 2011 r.	-	39 221	36 009	5 180	80 410
Stan na 31 grudnia 2011 r.					
Koszt (brutto)	2 057	39 940	102 767	13 406	158 170
Umorzenie i łączne dotychczasowe odpisy z tytułu utrąty wartości	(2 057)	(719)	(66 758)	(8 226)	(77 760)
Wartość księgowa netto	-	39 221	36 009	5 180	80 410

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK 2011
GRUPY KAPITAŁOWEJ COMARCH

Dane prezentowane są w tys. zł, chyba że wskazano inaczej

Grupa ujęła bezpośrednio w kosztach (bez uprzedniego dokonywania aktywacji) koszty prac badawczo-rozwojowych w wysokości 33 883 tys. zł.

I. Inne wartości niematerialne obejmują głównie karty zawodników w MKS Cracovia SSA w kwocie 4 981 tys. zł. Wszystkie pozostałe pozycje wartości niematerialnych zostały nabyte. Odpisy amortyzacyjne w rachunku zysków i strat zostały wykazane w pozycjach: kwota 16 054 tys. zł jest ujęta w koszcie wytworzenia, pozostała część wykazana jest w kosztach ogólnego zarządu: 1 174 tys. zł, w kosztach sprzedaży: 272 tys. zł.

Prawo wieczystego użytkowania gruntów dotyczących MKS Cracovia SSA o wartości 31 650 tys. zł jest traktowane jako wartość niematerialna, o nieokreślonym okresie użytkowania i nie jest amortyzowane. Spółka spodziewa się, że nastąpi odnowienie prawa wieczystego użytkowania i odbędzie się to bez ponoszenia znaczących kosztów, gdyż spółka nie jest zobowiązana do spełnienia żadnych warunków, od których zależałoby przedłużenie tego prawa.

Spółka nie spodziewa się poniesienia znaczących kosztów przy odnowieniu prawa wieczystego użytkowania w kontekście dotychczasowych działań współwłaściciela Klubu czyli Gminy Kraków. Miasto wspiera działalność sportową w tym MKS Cracovia SSA m. in. poprzez:

- dofinansowywanie budowy infrastruktury sportowej
- umorzenie podatku od nieruchomości
- wniesienie aportem opłat za użytkowanie wieczyste

Prawo wieczystego użytkowania gruntów dotyczących jednostki dominującej jest amortyzowane przez określony czas użytkowania (założony od momentu nabycia okres użytkowania wynosi od 84 do 99 lat). Średnia stawka amortyzacyjna wynosi 1,2 %.

II. Test na utratę wartości prawa wieczystego użytkowania gruntu na 31 grudnia 2011 r.

Na dzień 31 grudnia 2011 r. dokonano analizy zmian cen nieruchomości gruntowych w Krakowie w 2011 r. W oparciu o raporty opublikowane przez Departament Analiz Makroekonomicznych i Sektorowych banku BGŻ (www.bgz.pl) oraz Urzędu Miasta Krakowa we współpracy z firmą Colliers (www.bip.krakow.pl), a także artykuły portali branżowych stwierdzono, że średnie ceny nieruchomości gruntowych w Krakowie w 2011 r. wzrosły o kilka procent. Na tej podstawie ustalono, iż w roku 2011 nie nastąpiła utrata wartości prawa wieczystego użytkowania gruntów posiadanych przez spółki Grupy Comarch.

III. Wartości niematerialne nabyte w wyniku przejęcia Grupy Comarch Software und Beratung obejmują prawa majątkowe do oprogramowania: Semiramis, SharkNex, SoftM Suite ERP, SoftM Suite Financials, Schilling, DKS, Infostore. Na dzień przejęcia powyższe wartości niematerialne zostały ujęte w bilansie Grupy Comarch wg wartości godziwej. Oszacowania wartości godziwej dokonano na dzień przejęcia w oparciu o model wyceny wartości użytkowej metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych DCF.

Oszacowana wartość przejętego oprogramowania wynosi:

	Wartość godziwa na dzień przejęcia	Wartość godziwa na 31 grudnia 2011 r.	Wartość księgową na 31 grudnia 2011 r.
Wartości niematerialne i prawne nabyte w wyniku przejęcia Grupy CSuB	62 237	30 507	26 530

Grupa dokonuje odpisów amortyzacyjnych wartości niematerialnych nabytych w wyniku przejęcia Grupy Comarch Software metodą liniową, przyjęto okres amortyzacji równy przewidywanemu okresowi osiągania korzyści ekonomicznych ze sprzedaży oprogramowania, czyli 60 miesięcy. Przeprowadzone na dzień 31 grudnia 2011 r. testy na utratę wartości wykazały, że wartość godziwa wartości niematerialnych i prawnych nabytych w wyniku przejęcia jest istotnie wyższa od ich wartości bilansowej i nie wystąpiła trwała utrata ich wartości.

3.6 Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe

	12 miesięcy 2011	12 miesięcy 2010
Stan na początek roku	187	333
zmiany z tytułu:		
- długoterminowe rozliczenia międzyokresowe kosztów	(126)	(146)
Stan na koniec roku	61	187

3.7 Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych

Według stanu na dzień 31 grudnia 2011 r. Grupa posiada inwestycje w jednostkach stowarzyszonych.

Stan na 1 stycznia 2010 r.	447
Zbycie udziałów	(185)
Udział w wyniku za 2010 rok	(90)
Stan na 31 grudnia 2010 r.	172
Stan na 1 stycznia 2011 r.	172
Udział w wyniku za 2011 rok	(144)
Stan na 31 grudnia 2011 r.	28

	Kraj rejestracji	Aktywa	Zobowiązania	Posiadane udziały w kapitale (%)
Stan na 31 grudnia 2010 r.				
SolInteractive Sp. z o.o. (obecnie S.A.)	Polska	2 584	2 008	30,72
Stan na 31 grudnia 2011 r.				
SolInteractive S.A.	Polska	2 406	2 253	30,72
	Kraj rejestracji	Przychody	Zysk (strata)	Posiadane udziały w kapitale (%)
12 miesięcy 2010				
SolInteractive Sp. z o.o. (obecnie S.A.)	Polska	5 129	(2 507)	30,72
12 miesięcy 2011				
SolInteractive S.A.	Polska	4 613	(413)	30,72

Wykazane na dzień 31 grudnia 2011 roku inwestycje w jednostkach stowarzyszonych obejmują nabyte we wrześniu 2008 roku przez CCF FIZ 2 000 udziałów spółki SolInteractive Sp. o.o. (obecnie SolInteractive S.A.). CCF FIZ posiada 30,72 % akcji w spółce SolInteractive S.A., której kapitał zakładowy wynosi 651 tys. PLN.

3.8 Zapasy

	31 grudnia 2011 r.	31 grudnia 2010 r.
Materiały i surowce	423	332
Produkcja w toku	33 811	38 886
Towary	9 889	10 403
Zaliczki na towary	69	-
	44 192	49 621

Koszt zapasów ujęty w pozycji „koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów” w rachunku zysków i strat wyniósł 388 781 tys. zł (12 miesięcy 2011), 464 693 tys. zł (12 miesięcy 2010).

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK 2011
GRUPY KAPITAŁOWEJ COMARCH

Dane prezentowane są w tys. zł, chyba że wskazano inaczej

Ze względu na utratę wartości dokonano odpisów aktualizujących wartość zapasów na kwotę 2 566 tys. zł, równocześnie dokonano rozwiązania odpisów na kwotę 1 tys. zł. Łączna kwota wynikająca z powyższych operacji ujętych w wyniku 2011 roku wynosi 2 565 tys. zł (pogorszenie wyniku).

Na posiadanych przez Grupę zapasach nie ustanowiono żadnych zabezpieczeń.

Na bazie dotychczas utrzymującej się tendencji w zakresie rozliczania produkcji w toku Grupa szacuje, że do rozliczenia po upływie 12 miesięcy od dnia bilansowego pozostanie kwota ok. 11,2 mln zł. Pozostałe zapasy zostaną rozliczone w całości w okresie do 12 miesięcy.

3.9 Kategorie i klasy instrumentów finansowych

Aktywa i zobowiązania finansowe w podziale na kategorie (wg MSR 39) przedstawiają się następująco:

	31 grudnia 2011 r.	31 grudnia 2010 r.
Aktywa finansowe		-
Wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	-	-
Instrumenty pochodne pozostające w powiązaniach zabezpieczających	-	-
Inwestycje utrzymywane do zapadalności	-	-
Należności własne oraz środki pieniężne i ich ekwiwalenty)	489 805	489 167
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	1 521	2 491
Razem	491 326	491 658
Zobowiązania finansowe		-
Wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	686	-
Instrumenty pochodne pozostające w powiązaniach zabezpieczających	-	-
Zobowiązania finansowe	262 662	247 705
Umowy gwarancji finansowych	-	-
Razem	263 348	247 705

W ramach poszczególnych kategorii instrumentów finansowych wyróżnia się następujące klasy instrumentów:

	31 grudnia 2011 r.	31 grudnia 2010 r.
Należności własne oraz środki pieniężne i ich ekwiwalenty		
Należności od jednostek powiązanych (nota 3.12)	66	61
Należności od jednostek powiązanych - długoterminowe	-	-
Należności od pozostałych jednostek - krótkoterminowe (nota 3.12)	294 670	287 627
Należności od pozostałych jednostek - długoterminowe	1 732	1 237
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty (nota 3.13)	193 337	200 242
Razem	489 805	489 167

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK 2011
GRUPY KAPITAŁOWEJ COMARCH

Dane prezentowane są w tys. zł, chyba że wskazano inaczej

Zobowiązania finansowe	31 grudnia 2011 r.	31 grudnia 2010 r.
Zobowiązania z tytułu kredytów (nota 3.18)	116 330	97 893
Zobowiązania wobec jednostek powiązanych (nota 3.16)	555	693
Zobowiązania wobec pozostałych jednostek - krótkoterminowe (nota 3.16)	145 777	149 119
Pochodne instrumenty finansowe (nota 3.11)	686	-
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego (nota 3.16)	-	-
Razem	263 348	247 705

Struktura walutowa zobowiązań i aktywów finansowych przedstawia się następująco:

	Aktywa finansowe		Zobowiązania finansowe	
	31 grudnia 2011 r.	31 grudnia 2010 r.	31 grudnia 2011 r.	31 grudnia 2010 r.
Waluta - PLN	309 013	240 709	125 325	195 400
Waluta - EURO	153 244	196 499	132 734	19 248
Waluta - USD	13 067	39 986	3 180	29 019
Waluta - GBP	4 878	101	20	66
Waluta - UAH	1 735	1 583	89	16
Waluta - AED	2 134	6 221	93	69
Waluta - SKK	-	-	-	-
Waluta - RUB	600	692	15	95
Waluta - LTL	-	27	-	-
Waluta - CHF	2 196	5 697	464	3 592
Waluta - CAD	3 149	-	1 111	-
Waluty - inne	1 310	143	317	200
Razem	491 326	491 658	263 348	247 705

Okres wymagalności poszczególnych klas należności własnych (należności handlowych i środków pieniężnych) na dzień 31 grudnia 2010 roku przedstawia się następująco:

	Do 1 roku	Od 1 roku do 2 lat	Od 2 do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
Należności od jednostek powiązanych	61	-	-	-	61
Należności od jednostek powiązanych - długoterminowe	-	-	-	-	-
Należności od pozostałych jednostek - krótkoterminowe	272 083	14 141	1 403	-	287 627
Należności od pozostałych jednostek - długoterminowe	1 237	-	-	-	1 237
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty (nota 3.13)	200 242	-	-	-	200 242
Razem	473 623	14 141	1 403	-	489 167

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK 2011
GRUPY KAPITAŁOWEJ COMARCH

Dane prezentowane są w tys. zł, chyba że wskazano inaczej

Okres wymagalności poszczególnych klas należności własnych (należności handlowych i środków pieniężnych) na dzień 31 grudnia 2011 roku przedstawia się następująco:

	Do 1 roku	Od 1 roku do 2 lat	Od 2 do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
Należności od jednostek powiązanych	66	-	-	-	66
Należności od jednostek powiązanych- długoterminowe	-	-	-	-	-
Należności od pozostałych jednostek - krótkoterminowe	290 496	4 150	24	-	294 670
Należności od pozostałych jednostek - długoterminowe	-	-	1 732	-	1 732
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty (nota 3.13)	193 337	-	-	-	193 337
Razem	483 899	4 150	1 756	-	489 805

Okres wymagalności poszczególnych klas zobowiązań finansowych na dzień 31 grudnia 2010 roku przedstawia się następująco:

	Do 1 roku	Od 1 roku do 2 lat	Od 2 do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
Zobowiązania z tytułu kredytów (nota 3.18)	13 089	22 597	21 498	40 709	97 893
Zobowiązania wobec jednostek powiązanych	693	-	-	-	693
Zobowiązania wobec pozostałych jednostek - krótkoterminowe	149 119	-	-	-	149 119
Pochodne instrumenty finansowe	-	-	-	-	-
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	-	-	-	-	-
Razem	162 901	22 597	21 498	40 709	247 705

Okres wymagalności poszczególnych klas zobowiązań finansowych na dzień 31 grudnia 2011 roku przedstawia się następująco:

	Do 1 roku	Od 1 roku do 2 lat	Od 2 do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
Zobowiązania z tytułu kredytów (nota 3.18)	27 436	11 389	30 873	46 632	116 330
Zobowiązania wobec jednostek powiązanych	555	-	-	-	555
Zobowiązania wobec pozostałych jednostek - krótkoterminowe	145 777	-	-	-	145 777
Pochodne instrumenty finansowe	686	-	-	-	686
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	-	-	-	-	-
Razem	174 454	11 389	30 873	46 632	263 348

Grupa stosuje następujące metody wyceny poszczególnych klas instrumentów finansowych:

Należności własne	Metoda wyceny
Należności od jednostek powiązanych (nota 3.12)	według skorygowanej ceny nabycia
Należności od pozostałych jednostek - krótkoterminowe (nota 3.12)	według skorygowanej ceny nabycia
Należności od pozostałych jednostek - długoterminowe	według skorygowanej ceny nabycia
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty (nota 3.13)	według wartości godziwej
Zobowiązania finansowe	Metoda wyceny
Zobowiązania z tytułu kredytów (nota 3.18)	według skorygowanej ceny nabycia
Zobowiązania wobec jednostek powiązanych (nota 3.16)	według skorygowanej ceny nabycia
Zobowiązania wobec pozostałych jednostek - krótkoterminowe (nota 3.16)	według skorygowanej ceny nabycia
Zobowiązania wobec pozostałych jednostek - długoterminowe	według skorygowanej ceny nabycia
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego (nota 3.16)	według skorygowanej ceny nabycia

W okresie sprawozdawczym Spółka nie dokonywała przekwalifikowań składników aktywów finansowych na wyceniany wg kosztu, skorygowanego kosztu nabycia lub wartości godziwej. Grupa nie ustanawiała zabezpieczeń na posiadanych aktywach finansowych.

3.10 Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

	12 miesięcy 2011	12 miesięcy 2010
Stan na początek roku	2 491	10 291
zwiększenia	93	10 669
zbycie	(1 063)	(18 469)
Stan na koniec roku	1 521	2 491

W okresach objętych niniejszym raportem nie dokonywano odpisów z tytułu utraty wartości aktywów dostępnych do sprzedaży.

W dniu 31 grudnia 2011 r. na aktywa finansowe dostępne do sprzedaży składały się posiadane przez spółkę Comarch Management Sp. z o.o. Spółka Komandytowo-Akcyjna jednostki uczestnictwa w funduszu rynku pieniężnego i papierów dłużnych, nabyte jako lokata wolnych środków pieniężnych. Obrót jednostkami uczestnictwa odbywa się poza rynkiem regulowanym. Cena nabycia jednostek uczestnictwa wynosiła 1 403 tys. zł, wycena wg wartości godziwej na 31 grudnia 2011 r. wynosiła 1 521 tys. zł.

Informacja na temat zamiaru zbycia aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży: spółka Comarch Management Sp. z o.o. Spółka Komandytowo-Akcyjna zamierza zbyć posiadane aktywa finansowe dostępne do sprzedaży w ciągu 6 miesięcy od dnia bilansowego.

3.11 Pochodne instrumenty finansowe

	31 grudnia 2011 r.		31 grudnia 2010 r.	
	Aktywa	Zobowiązania	Aktywa	Zobowiązania
Terminowe kontrakty walutowe – przeznaczone do obrotu	-	686	383	-
	-	686	383	-
<i>Część krótkoterminowa</i>	-	686	383	-

Grupa posiadała kontrakty terminowe typu forward zawarte w celu ograniczenia wpływu na wynik finansowy zmian w przepływach pieniężnych związanych z uprawdopodobnionymi planowanymi transakcjami, wynikających z ryzyka zmiany kursów walut. Na dzień 31 grudnia 2011 r. ww. instrumenty zostały wycenione w wartości godziwej ustalonej wg ceny rynkowej a zmiany w wycenie zostały odniesione na wynik z operacji finansowych. Łączna wartość netto kontraktów forward otwartych na dzień 31 grudnia 2011 r. wyniosła 4 900 tys. EUR oraz 1 200 tys. USD. Po dacie bilansu Grupa Comarch zawarła kontrakty forward na sprzedaż 1 900 tys. EUR oraz 700 tys. USD.

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK 2011
GRUPY KAPITAŁOWEJ COMARCH

Dane prezentowane są w tys. zł, chyba że wskazano inaczej

3.12 Należności handlowe oraz pozostałe należności

	31 grudnia 2011 r.	31 grudnia 2010 r.
Należności handlowe	287 953	274 062
Minus odpis aktualizujący wartość należności	(22 698)	(16 448)
Należności handlowe netto	265 255	257 614
Należności pozostałe	19 769	17 919
Rozliczenia międzyokresowe czynne	7 741	7 227
Pozostałe rozliczenia	168	3 029
Pożyczki	1 737	1 838
Należności od podmiotów powiązanych	66	61
RAZEM	294 736	287 688
<i>Część krótkoterminowa</i>	<i>294 736</i>	<i>287 688</i>

Wartość godziwa należności handlowych oraz pozostałych należności jest zbliżona do ich wartości bilansowej przedstawionej powyżej. Nie występuje koncentracja ryzyka kredytowego z tytułu należności handlowych, ponieważ Grupa posiada dużą liczbę klientów. Grupa ujęła odpis z tytułu utraty wartości należności handlowych w wysokości 14 978 tys. zł (12 miesięcy 2011), 8 807 tys. zł (12 miesięcy 2010).

3.13 Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

	31 grudnia 2011 r.	31 grudnia 2010 r.
Środki pieniężne w kasie i w banku	98 256	82 038
Krótkoterminowe depozyty bankowe	94 639	117 790
Środki pieniężne ogółem	192 895	199 828
Należne odsetki od depozytów bankowych	442	414
Razem środki pieniężne i ekwiwalenty	193 337	200 242

Efektywna stopa procentowa krótkoterminowych depozytów bankowych wyniosła w 2011 roku dla złotego 3,64 %, dla euro 0,59 % oraz dla dolara 0,16%. Przeciętny termin wymagalności depozytów wyniósł dla złotego 5,31 dnia, dla EUR 2,64 dnia, dla USD 2,68 dnia.

Dla potrzeb rachunku przepływów pieniężnych, w skład środków pieniężnych wchodzi środki pieniężne w kasie, depozyty. Kredyt w rachunku bieżącym jest ujmowany w działalności finansowej.

Na dzień 31 grudnia 2011 r. Grupa posiadała środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania w kwocie 831 tys. zł. Są to: depozyty kaucyjne złożone przez zagraniczne spółki zależne Grupy Comarch w związku z zawartymi umowami najmu w wys. 320 tys. zł, oraz środki na wyodrębnionym rachunku ZFŚS w wys. 511 tys. zł.

3.14 Kapitał zakładowy

	Ilość akcji (szt.)	Akcje zwykłe i uprzywilejowane	Akcje własne	Razem
Stan na 1 stycznia 2010 r.	7 960 596	7 960 596	-	7 960 596
Zarejestrowanie w dniu 31 marca 2010 roku przez Sąd Rejonowy dla Krakowa - Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego podwyższenia kapitału zakładowego Spółki Comarch S.A.	91 041	91 041		91 041
Stan na 31 grudnia 2010 r.	8 051 637	8 051 637	-	8 051 637
Stan na 31 grudnia 2011 r.	8 051 637	8 051 637	-	8 051 637

Wartość nominalna każdej akcji wynosi 1 zł.

Na kapitał zakładowy Comarch S.A. składa się:

- 1) 864 800 akcji imiennych uprzywilejowanych serii A,
- 2) 75 200 akcji zwykłych na okaziciela serii A,
- 3) 883 600 akcji imiennych uprzywilejowanych serii B,
- 4) 56 400 akcji zwykłych na okaziciela serii B,
- 5) 3 008 000 akcji zwykłych na okaziciela serii C,
- 6) 1 200 000 akcji zwykłych na okaziciela serii D,
- 7) 638 600 akcji zwykłych na okaziciela serii E,
- 8) 125 787 akcji zwykłych na okaziciela serii G,
- 9) 102 708 akcji zwykłych na okaziciela serii G3,
- 10) 563 675 akcji zwykłych na okaziciela serii H,
- 11) 441 826 akcji zwykłych na okaziciela serii I2,
- 12) 91 041 akcji zwykłych na okaziciela serii J2.

Akcje imienne serii A i B są uprzywilejowane co do głosu w ten sposób, że na każdą akcję przypada 5 głosów na Walnym Zgromadzeniu. Zamiana akcji imiennych na akcje na okaziciela jest dopuszczalna. W przypadku zamiany akcji imiennych na akcje na okaziciela tracą one wszelkie uprzywilejowanie. Zbycie akcji imiennej uprzywilejowanej powoduje wygaśnięcie związanego z nią uprawnienia szczególnego co do głosu na Walnym Zgromadzeniu, przy czym nie powoduje wygaśnięcia uprawnienia szczególnego co do głosu na Walnym Zgromadzeniu:

- a) zbycie na rzecz osób będących akcjonariuszami Spółki na dzień 18 marca 1998 roku,
- b) zbycie na rzecz zstępnych zbywcy,
- c) przejście własności akcji imiennej w wyniku spadkobrania.

Zbycie akcji imiennych wymaga zgody Zarządu udzielonej w formie pisemnej. Zbycie akcji bez zgody Zarządu jest możliwe na warunkach określonych w Statucie Comarch S.A.

Akcje na okaziciela mają prawo do 1 głosu na WZA. Zamiana akcji na okaziciela na akcje imienne nie jest dopuszczalna.

3.14.1. Akcjonariusze posiadający bezpośrednio lub pośrednio poprzez podmioty zależne co najmniej 5 % ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu Comarch S.A. według stanu na dzień sporządzenia raportu

Wg stanu na dzień sporządzenia raportu:

- Janusz Filipiak posiada 2 620 010 akcji Comarch S.A. (32,54 % w kapitale zakładowym Spółki), które uprawniały do 6 192 010 głosów na WZA Spółki (41,16 %);
- Elżbieta Filipiak posiada 846 000 akcji Comarch S.A. (10,51 % w kapitale zakładowym Spółki), które uprawniały do 4 230 000 głosów na WZA Spółki (28,12 %);

3.14.2. Zmiany w stanie kapitału zakładowego w 2011 roku

- a) 3 stycznia 2011 r.

BZ WBK AIB Asset Management Spółka Akcyjna zawiadomiło, że w wyniku sprzedaży akcji w dniu 3 stycznia 2011 roku, klienci spółki stali się posiadaczami akcji w liczbie powodującej spadek udziału w liczbie głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy spółki publicznej Comarch S.A. o więcej niż 2 %.

W dniu 3 stycznia 2011 roku klienci BZ WBK AIB Asset Management S.A., których rachunki są objęte umowami o zarządzanie, posiadali 2 458 037 akcji, co stanowi 30,53 % w kapitale zakładowym. Z akcji tych przysługiwało 2 458 037 głosów, co stanowi 16,34 % udziału w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy spółki Comarch S.A.

O szczegółach Spółka informowała raportem bieżącym nr 1/2011 z dnia 14 stycznia 2011 r.

- b) 9 lutego 2011 r.

BZ WBK AIB Asset Management Spółka Akcyjna zawiadomiło, że w wyniku sprzedaży akcji w dniu 9 lutego 2011 roku, klienci spółki stali się posiadaczami akcji zapewniających mniej niż 15 % ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy spółki publicznej

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK 2011
GRUPY KAPITAŁOWEJ COMARCH

Dane prezentowane są w tys. zł, chyba że wskazano inaczej

Comarch S.A

W dniu 9 lutego 2011 roku klienci BZ WBK AIB Asset Management S.A., których rachunki są objęte umowami o zarządzanie, posiadali łącznie 2 166 577 akcji, co stanowi 26,91 % w kapitale zakładowym. Z akcji tych przysługiwało 2 166 577 głosów, co stanowi 14,40 % udziału w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy spółki Comarch S.A. O szczegółach Spółka informowała raportem bieżącym nr 3/2011 z dnia 16 lutego 2011 r.

c) 28 marca 2011 r.

BZ WBK AIB Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych Spółka Akcyjna działając w imieniu Arka BZ WBK Funduszu Inwestycyjnego Otwartego oraz Lukas Funduszu Inwestycyjnego Otwartego (dalej zwanych Funduszami) zawiadomiło, że w wyniku sprzedaży akcji w dniu 28 marca 2011 roku, wymienione Fundusze stały się posiadaczami akcji zapewniających mniej niż 10 % ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy spółki publicznej Comarch S.A. Jednocześnie wymienione Fundusze stały się posiadaczami akcji w liczbie powodującej spadek udziału w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy spółki publicznej Comarch S.A. o więcej niż 2 %.

W dniu 28 marca 2011 roku w posiadaniu Funduszy znajdowało się łącznie 1 305 855 akcji, co stanowi 16,22 % w kapitale zakładowym. Z akcji tych przysługiwało 1 305 855 głosów, co stanowi 8,68 % udziału w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy spółki Comarch S.A.

O szczegółach Spółka informowała raportem bieżącym nr 4/2011 z dnia 1 kwietnia 2011 r.

BZ WBK AIB Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych Spółka Akcyjna działając w imieniu Arka BZ WBK Funduszu Inwestycyjnego Otwartego, (dalej zwanego Funduszem) zawiadomiło, że w wyniku sprzedaży akcji w dniu 28 marca 2011 roku, wymieniony Fundusz stał się posiadaczem akcji zapewniających mniej niż 10 % ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy spółki publicznej Comarch S.A. Jednocześnie wymieniony Fundusz stał się posiadaczem akcji w liczbie powodującej spadek udziału w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy spółki publicznej Comarch S.A. o więcej niż 2 %.

W dniu 28 marca 2011 roku w posiadaniu Funduszu znajdowały się łącznie 1 236 802 akcje, co stanowi 15,36 % w kapitale zakładowym. Z akcji tych przysługiwały 1 236 802 głosy, co stanowi 8,22 % udziału w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy spółki Comarch S.A.

O szczegółach Spółka informowała raportem bieżącym nr 5/2011 z dnia 1 kwietnia 2011 r.

BZ WBK AIB Asset Management Spółka Akcyjna z siedzibą w Poznaniu zawiadomiło, że w wyniku sprzedaży akcji w dniu 28 marca 2011 roku, klienci BZ WBK AIB Asset Management Spółka Akcyjna stali się posiadaczami akcji w liczbie powodującej spadek udziału w liczbie głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy spółki publicznej Comarch S.A. o więcej niż 2 %.

W dniu 28 marca 2011 roku klienci BZ WBK AIB Asset Management S.A., których rachunki są objęte umowami o zarządzanie, posiadali łącznie 1 643 817 akcji, co stanowi 20,42 % w kapitale zakładowym. Z akcji tych przysługiwało 1 643 817 głosów, co stanowi 10,93 % udziału w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy spółki Comarch S.A. O szczegółach Spółka informowała raportem bieżącym nr 6/2011 z dnia 1 kwietnia 2011 r.

d) 6 kwietnia 2011 r.

BZ WBK Asset Management Spółka Akcyjna z siedzibą w Poznaniu zawiadomiło, że w wyniku sprzedaży akcji w dniu 6 kwietnia 2011 roku, klienci Spółki stali się posiadaczami akcji zapewniających mniej niż 10 % ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy spółki publicznej Comarch S.A.

W dniu 6 kwietnia 2011 roku klienci BZ WBK Asset Management S.A., których rachunki są objęte umowami o zarządzanie, posiadali łącznie 1 416 423 akcje, co stanowi 17,59 % w kapitale zakładowym. Z akcji tych przysługiwały 1 416 423 głosy, co stanowi 9,41 % udziału w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy spółki Comarch S.A.

O szczegółach Spółka informowała raportem bieżącym nr 7/2011 z dnia 12 kwietnia 2011 r.

e) 7 października 2011 r.

BZ WBK Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych Spółka Akcyjna działając w imieniu Arka BZ WBK Funduszu Inwestycyjnego Otwartego (dalej zwanego Funduszem) zawiadomiło, że w wyniku sprzedaży akcji w dniu 7 października 2011 roku, wymieniony Fundusz stał się

posiadaczem akcji zapewniających mniej niż 5 % ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy spółki publicznej Comarch S.A. W dniach 6-7 października 2011 pozostałe Fundusze zarządzane przez Towarzystwo nie były w posiadaniu akcji spółki Comarch S.A.

W dniu 7 października 2011 roku w posiadaniu Funduszu znajdowało się łącznie 745 313 akcji, co stanowi 9,26 % w kapitale zakładowym. Z akcji tych przysługiwało 745 313 głosów, co stanowi 4,95 % udziału w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy spółki Comarch S.A.

Spółka informowała o szczegółach raportem bieżącym nr 22/2011 z dnia 14 października 2011 r.

f) 22 listopada 2011 r.

BZ WBK Asset Management Spółka Akcyjna z siedzibą w Poznaniu zawiadomiło, że w wyniku sprzedaży akcji w dniu 22 listopada 2011 roku, klienci spółki stali się posiadaczami akcji zapewniających mniej niż 5 % ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy spółki publicznej Comarch S.A.

W dniu 22 listopada 2011 roku klienci BZ WBK Asset Management S.A., których rachunki są objęte umowami o zarządzanie, posiadali łącznie 680 779, co stanowi 8,46 % w kapitale zakładowym. Z akcji tych przysługiwało 680 779 głosów, co stanowi 4,52 % udziału w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy spółki Comarch S.A.

Spółka informowała o szczegółach raportem bieżącym nr 24/2011 z dnia 29 listopada 2011 r.

3.14.3. Program opcji menedżerskich dla Członków Zarządu oraz Kluczowych Pracowników Spółki Comarch S.A.

W dniu 28 czerwca 2010 r. Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Comarch S.A. podjęło uchwałę nr 23 w sprawie uchwalenia programu opcji menedżerskich dla Kluczowych Pracowników Spółki na lata 2011-2013. Celem Programu jest stworzenie dodatkowej motywacji dla Pracowników Kluczowych Grupy Kapitałowej poprzez przyznanie uprawnionym premii (zwanej dalej "Opcją") uzależnionej od wzrostu wartości Spółki i wzrostu jej kapitalizacji giełdowej. Program jest realizowany poprzez oferowanie Pracownikom Kluczowym kolejno w 2012 roku, w 2013 roku i w 2014 roku nowoemitowanych akcji Spółki w taki sposób, aby za każdym razem wartość Opcji stanowiła iloczyn różnicy pomiędzy średnim giełdowym kursem zamknięcia akcji Spółki z każdego kolejnego roku realizacji Programu począwszy od 2011 roku, a ceną emisyjną akcji oferowanych Pracownikowi Kluczowemu i ilości akcji oferowanych Pracownikowi Kluczowemu. Podstawą obliczenia wartości Opcji będzie wzrost kapitalizacji Spółki, liczony:

- dla 2011 roku – jako różnica pomiędzy średnią kapitalizacją Spółki w 2011 roku, a średnią kapitalizacją Spółki w 2010 roku,
- dla 2012 roku – jako różnica pomiędzy średnią kapitalizacją Spółki w 2012 roku, a średnią kapitalizacją Spółki w 2011 roku,
- dla 2013 roku – jako różnica pomiędzy średnią kapitalizacją Spółki w 2013 roku, a średnią kapitalizacją Spółki w 2012 roku,

gdzie średnia kapitalizacja Spółki w danym roku jest średnią arytmetyczną z dziennych kapitalizacji Spółki w danym roku, przy czym dzienna kapitalizacja Spółki jest iloczynem ilości akcji Spółki oraz giełdowego kursu zamknięcia akcji Spółki w danym dniu.

W czwartym kwartale roku poprzedzającego dany rok realizacji Programu, Rada Nadzorcza ustala w drodze uchwały listę Pracowników Kluczowych oraz współczynniki Opcji indywidualnych. Lista Pracowników Kluczowych oraz współczynników Opcji indywidualnych ustalane będą niezależnie dla każdego kolejnego roku trwania Programu. Łączna wartość współczynników Opcji indywidualnych dla wszystkich Pracowników Kluczowych w danym roku realizacji Programu wynosić będzie 3,6 % (trzy i sześć dziesiątych procent) wzrostu kapitalizacji Spółki.

Zgodnie z MSSF2 Spółka jest zobowiązana obliczyć wartość opcji, a następnie ujmować ją jako koszt w rachunku zysków i strat w okresie życia danej opcji, tj. od dnia przyznania do dnia wygaśnięcia. Spółka będzie ujmować w rachunku wyników wartość poszczególnych opcji począwszy od momentu przyznania opcji dla Pracowników Kluczowych za dany rok trwania programu.

Spółka zwraca uwagę, że mimo iż wartość opcji każdorazowo pomniejsza zysk netto Spółki i Grupy, to jednak operacja ta nie wpływa na wartość przepływów pieniężnych w Spółce. Ponadto ekonomiczny koszt opcji ujmowany jest w rachunku wyników poprzez uwzględnienie w „rozwodnionym zysku netto” nowoemitowanych akcji dla uczestników Programu. Pomimo iż

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK 2011
GRUPY KAPITAŁOWEJ COMARCH

Dane prezentowane są w tys. zł, chyba że wskazano inaczej

standard MSSF2 został oficjalnie przyjęty przez Unię Europejską do stosowania przez spółki giełdowe do sporządzania sprawozdań skonsolidowanych, to jednak przez wielu ekspertów jest on wskazywany jako kontrowersyjny, gdyż w ich ocenie ujęcie kosztu opcji w rachunku wyników prowadzi do podwójnego liczenia wpływu programu opcyjnego (raz przez wynik i drugi raz poprzez rozwodnienie).

Ustalona pierwotnie na rok 2011 w oparciu o model Blacka-Scholesa wartość opcji została w trzecim kwartale 2011 r. skorygowana w wyniku dokonania weryfikacji modelu wyceny opcji. Obecnie ustalona roczna wartość opcji wynosi 1 566 tys. zł i została ona rozpoznana jako koszt w rachunku wyników w roku 2011.

Różnica pomiędzy średnią kapitalizacją w 2011 r. i średnią kapitalizacją w 2010 r. była ujemna, co oznacza, iż nie został spełniony podstawowy warunek Programu. W efekcie w 2012 r. nie zostaną wyemitowane akcje dla Członków Zarządu i Pracowników Kluczowych.

W bieżącym i porównywalnych okresach sprawozdawczych występowały następujące płatności realizowane w formie akcji własnych:

Serie opcji	Liczba	Data przyznania	Data wygaśnięcia	Cena wykonania w PLN	Wartość godziwa na dzień przyznania w tys. PLN
(1) Wyemitowane 31 grudnia 2009 r.	Zależna od sytuacji rynkowej, odpowiadająca 3,0 % wzrostu kapitalizacji Comarch S.A.	31/12/2009	31/12/2010	1,00	2 980
(2) Wyemitowane 31 grudnia 2010 r.	Zależna od sytuacji rynkowej, odpowiadająca 3,6 % wzrostu kapitalizacji Comarch S.A.	31/12/2010	31/12/2011	1,00	2 643
(3) Wyemitowane 31 grudnia 2011 r.	Zależna od sytuacji rynkowej, odpowiadająca 3,6 % wzrostu kapitalizacji Comarch S.A.	31/12/2011	31/12/2012	1,00	1 566

3.14.4. Zmiany w stanie kapitału zakładowego po dacie bilansu

Nie wystąpiły.

3.15 Pozostałe kapitały

3.15.1. Kapitał akcjonariuszy Spółki

	Kapitał z wyceny opcji menedżerskiej	Kapitał inwestycyjny i na pokrycie zobowiązań wobec budżetu	Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	OGÓLEM
Stan na 31 grudnia 2010 r.	17 355	745	122 341	140 441
Stan na 1 stycznia 2011 r.	17 355	745	122 341	140 441
Wycena opcji menedżerskiej	1 566	-	-	1 566
Stan na 31 grudnia 2011 r.	18 921	745	122 341	142 007

Za rok obrotowy 2011 dokonano wypłaty dywidendy. Spółka CASA Management and Consulting Sp. z o.o. SK-A wypłaciła dywidendę w kwocie 616 tys. zł, spółka Bonus Management Sp. z o.o. SK-A – 401 tys. zł, spółka Bonus Management Sp. z o.o. II Activia SK-A – 88 tys. zł a Bonus Development Sp. z o.o. SK-A – 90 tys. zł. Wypłaty w łącznej kwocie 1 195 tys. zł zostały dokonane na rzecz komplementariuszy tych spółek (spoza Grupy).

Jednostka dominująca nie wypłacała dywidendy za 2010 rok. Do dnia publikacji niniejszego raportu nie podjęto decyzji odnośnie wypłaty dywidendy za 2011 rok.

3.15.2. Kapitał udziałowców mniejszościowych

Kapitał udziałowców mniejszościowych

Stan na 1 stycznia 2010 r.	17 046
Kapitał udziałowców mniejszościowych w związku z objęciem akcji w podwyższonym kapitale Comarch AG	3 883
Korekta kapitału mniejszościowego w związku ze zmianami struktury własnościowej w Grupie	6 695
Udział w wyniku Comarch AG	(4 877)
Udział w wyniku MKS Cracovia SSA	(2 781)
Udział w wyniku Bonus Development Sp. z o.o. SK-A	1
Udział w wyniku Bonus Management Sp. z o.o. SK-A	6
Udział w wyniku Comarch SuB	(12 304)
Udział w wyniku Comarch R&D SARL	193
Udział w wyniku CA Consulting SA	2
Różnice kursowe z wyceny	1 378
Stan na 31 grudnia 2010 r.	9 242
Stan na 1 stycznia 2011 r.	9 242
Kapitał udziałowców mniejszościowych w związku z objęciem akcji w podwyższonym kapitale Comarch AG	461
Korekta kapitału mniejszościowego w związku ze zmianami struktury własnościowej w Grupie	2 882
Inne korekty	19
Udział w wyniku MKS Cracovia SSA	(1 995)
Udział w wyniku Comarch SuB	(1 384)
Udział w wyniku Comarch R&D SARL	188
Udział w wyniku CA Consulting SA	1
Różnice kursowe z wyceny	83
Stan na 31 grudnia 2011 r.	9 497

3.16 Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania

	31 grudnia 2011 r.	31 grudnia 2010 r.
Zobowiązania handlowe	92 569	105 345
Zaliczki otrzymane na poczet usług	926	712
Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych	555	693
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń społecznych i innych obciążeń podatkowych	37 755	25 571
Zobowiązania inwestycyjne	2 762	4 566
Przychody przyszłych okresów	5 185	6 420
Pozostałe zobowiązania	5 336	5 389
Fundusze specjalne (ZFŚS i Zakładowy Fundusz Mieszkaniowy)	1 244	1 116
Razem	146 332	149 812

Wartość godziwa zobowiązań handlowych oraz pozostałych zobowiązań jest zbliżona do ich wartości bilansowej przedstawionej powyżej.

3.17 Kontrakty długoterminowe

	12 miesięcy 2011	12 miesięcy 2010
Przychody z tytułu kontraktów długoterminowych ujęte w okresie sprawozdawczym	117 447	98 033
a) przychody z zakończonych kontraktów ujęte w okresie sprawozdawczym	27 058	68 573
b) przychody z nie zakończonych kontraktów ujęte w okresie sprawozdawczym	88 129	28 654
c) przychody z nie zakończonych kontraktów ujęte w okresie sprawozdawczym	2 261	806
– efekt rozliczenia zgodnie z MSR 11		

Z uwagi, iż Spółka stosuje zasadę ustalania stopnia zaawansowania prac proporcjonalnie do udziału poniesionych kosztów w całości kosztów kontraktu, suma poniesionych kosztów oraz ujętych wyników odpowiada przychodom.

Dokonano na koniec okresu sprawozdawczego wyceny kontraktów długoterminowych zgodnie ze stopniem zaawansowania prac. Zmiana stanu rozliczeń z tytułu kontraktów długoterminowych ujętych w aktywach i pasywach między 31 grudnia 2010 a 31 grudnia 2011 prezentowana jest poniżej:

	Czynne	Bierne	Netto
Przychody z tytułu kontraktów długoterminowych ujęte w okresie sprawozdawczym			
Saldo RMK skonsolidowanych na 01.01.2010	8 507	7 653	854
Saldo RMK skonsolidowanych na 31.12.2010	9 112	7 452	1 660
Zmiana	(605)	201	806
Saldo RMK skonsolidowanych na 01.01.2011	9 112	7 452	1 660
Saldo RMK skonsolidowanych na 31.12.2011	12 284	8 363	3 921
Zmiana	(3 172)	(911)	2 261

Różnica zmiany RMK księgowych do przeliczeń kontraktów (wg MSR 11).

3.18 Kredyty, pożyczki

	31 grudnia 2011 r.	31 grudnia 2010 r.
Długoterminowe		
Kredyty bankowe	88 895	84 804
Pożyczki	-	-
	88 895	84 804
Krótkoterminowe		
Kredyt w rachunku bieżącym	1 054	6 168
Pożyczki	25	25
Kredyty bankowe	26 356	6 896
	27 435	13 089
Kredyty, pożyczki ogółem	116 330	97 893

Kredyty inwestycyjne

W Grupie Comarch podmiot dominujący Comarch S.A. korzysta z następujących kredytów inwestycyjnych:

- a) kredyt inwestycyjny w BNP Paribas Bank Polska S.A. (dawniej Fortis Bank Polska S.A.) z siedzibą w Warszawie w wysokości 20 000 tys. zł zaciągnięty w 2004 roku na sfinansowanie I etapu budowy budynków produkcyjno - biurowych w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie. Okres kredytowania wynosi 10 lat, tj. do 2015 roku, oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej. W dniu 5 stycznia 2009 roku spółka dokonała przewalutowania pozostałej do spłaty kwoty kredytu na walutę EURO.

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK 2011
GRUPY KAPITAŁOWEJ COMARCH

Dane prezentowane są w tys. zł, chyba że wskazano inaczej

Zabezpieczeniem kredytu są hipoteka na wybudowanej nieruchomości, cesja polisy ubezpieczeniowej budynku oraz weksel in blanco. Na dzień 31 grudnia 2011 r. wartość kapitału pozostającego do spłaty wynosiła 1 749 tys. EUR, tj. 7 728 tys. zł.

- b) kredyt inwestycyjny w Kredyt Bank S.A. z siedzibą w Warszawie zaciągnięty w 2006 roku na finansowanie II etapu budowy nowych budynków produkcyjno - biurowych w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie. Wysokość kredytu wynosiła 80 % wartości inwestycji, maksymalnie 26 824 tys. zł. Okres kredytowania wynosi 16 lat, tj. do 2022 roku, oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej. Zabezpieczeniem kredytu są hipoteka na wybudowanej nieruchomości oraz cesja polisy ubezpieczeniowej budynku. Na dzień 31 grudnia 2011 r. wartość kapitału pozostającego do spłaty wynosiła 19 354 tys. zł.
- c) kredyt inwestycyjny w BNP Paribas Bank Polska S.A. (dawniej Fortis Bank Polska S.A.) z siedzibą w Warszawie na sfinansowanie III etapu budowy budynków produkcyjno - biurowych w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie. Wysokość kredytu wynosiła 44 000 tys. zł. Okres kredytowania wynosi 16 lat, tj. do 2024 roku, oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej. Wykorzystanie kredytu nastąpiło do dnia 30 września 2008 r. Zabezpieczeniem kredytu są hipoteka na wybudowanej nieruchomości, cesja polisy ubezpieczeniowej budynku oraz weksel in blanco. W dniu 5 października 2011 roku spółka dokonała przewalutowania pozostałej do spłaty kwoty kredytu na walutę EURO (raport bieżący nr 21/2011). Po dokonaniu tej operacji kwota kredytu pozostałego do spłaty wynosiła 8 055 tys. EUR. Na dzień 31 grudnia 2011 r. wartość kapitału pozostającego do spłaty wynosiła 7 900 tys. EUR, tj. 34 523 tys. zł.
- d) kredyt inwestycyjny w Banku Pekao S.A. z siedzibą w Warszawie na sfinansowanie zakupu nieruchomości gruntowej w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie, zaciągnięty w 2007 roku. Wysokość kredytu wynosi 15 100 tys. zł. Okres kredytowania wynosi 5 lat, tj. do 2012 roku, oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej. Zabezpieczeniem kredytu są hipoteka na nieruchomości będącej przedmiotem kredytowania oraz weksel in blanco. Na dzień 31 grudnia 2011 r. wartość kredytu przypadającego do spłaty wynosiła 15 100 tys. zł.
- e) kredyt inwestycyjny w Banku DnB NORD Polska S.A. z siedzibą w Warszawie na sfinansowanie IV etapu budowy budynków produkcyjno-biurowych w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie. Wysokość kredytu wynosi 22 000 tys. zł, maksymalnie 80 % wartości inwestycji. Okres kredytowania wynosi 11 lat, tj. do 2021 roku, oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej. Do dnia 31 grudnia 2011 roku nastąpiło pełne wykorzystanie kredytu. Zabezpieczeniem kredytu są hipoteki zwykła w kwocie 22 000 tys. zł oraz kaucyjna do kwoty 11 000 tys. zł ustanowione na nieruchomości objętej procesem inwestycyjnym i będącej przedmiotem kredytowania, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej budynku oraz cesja praw z gwarancji dobrego wykonania kontraktu wystawionej na rzecz Comarch S.A. Dnia 30 grudnia 2011 r. Spółka dokonała przewalutowania pozostałej do spłaty kwoty kredytu na walutę EURO. Po dokonaniu tej operacji kwota kredytu pozostałego do spłaty wynosiła 5 029 tys. EUR. Na dzień 31 grudnia 2011 r. wartość kapitału pozostającego do spłaty wynosiła 5 029 tys. EUR.

Spółka Comarch Software und Beratung AG ma przyznany limit na finansowanie działalności bieżącej w IBM Kreditbank w wysokości 300 tys. EUR. Na dzień 31 grudnia 2011 wykorzystanie kredytu wynosiło 237 tys. EUR, tj. 1 047 tys. zł.

Spółka iMed24 S.A. zaciągnęła w trzecim kwartale 2011 roku kredyt inwestycyjny w Banku Pekao S.A. z siedzibą w Warszawie na sfinansowanie zakupu sprzętu medycznego i wyposażenia gabinetów medycznych w związku z realizacją projektu NZOZ Centrum Medyczne iMed24 w Krakowie. Wysokość dostępnego kredytu wynosi 15 889 tys. zł, maksymalnie 90% wartości netto inwestycji. Okres kredytowania wynosi 7 lat, tj. do 2018 roku, oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej. Wykorzystanie kredytu nastąpiło do 31 grudnia 2011. Zabezpieczeniem kredytu są zastaw rejestrowy na środkach trwałych będących przedmiotem finansowania, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej środków trwałych oraz poręczenie podmiotu dominującego tj. Comarch S.A. Na dzień 31 grudnia 2011 r. wartość kapitału pozostającego do spłaty wynosiła 15 889 tys. zł.

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK 2011
GRUPY KAPITAŁOWEJ COMARCH

Dane prezentowane są w tys. zł, chyba że wskazano inaczej

Wartość zobowiązań z tytułu kredytów została ujęta w wysokości zamortyzowanego kosztu ustalonego przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej. Wartość godziwa zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek nie jest istotnie różna od wartości bilansowej. W okresie sprawozdawczym nie wystąpiły przypadki nieterminowej spłaty kapitału lub wypłaty odsetek od zaciągniętych kredytów i pożyczek, ani nie zostały naruszone inne warunki umów kredytów i pożyczek, uprawniające kredytodawcę do żądania wcześniejszej spłaty kredytu lub pożyczki.

Obciążenie kredytów Grupy ryzykiem stopy procentowej dotyczy kredytów oprocentowanych w oparciu o zmienną stopę procentową. Grupa prowadzi optymalizację kosztów odsetkowych poprzez stały monitoring struktury stóp procentowych i odpowiednie dopasowanie bazowej stopy procentowej kredytu.

Obciążenie kredytów Grupy ryzykiem stopy procentowej

Stan na 31 grudnia 2011 r.	do 6 miesiący	6-12 miesiący	1-5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Kredyty i pożyczki	21 759	5 684	42 262	46 633	116 338
odsetki	(8)	-	-	-	(8)
	21 751	5 684	42 262	46 633	116 330

Struktura zapadalności kredytów, pożyczek i zobowiązań finansowych długoterminowych

	31 grudnia 2011 r.	31 grudnia 2010 r.
Od 1 do 2 lat	11 388	22 596
Od 2 do 5 lat	30 874	21 499
Powyżej 5 lat	46 633	40 709
	88 895	84 804

Struktura walutowa wartości bilansowej kredytów, pożyczek i zobowiązań finansowych

	31 grudnia 2011 r.	31 grudnia 2010 r.
w walucie polskiej	50 661	91 725
w EUR (równowartość w zł)	65 669	6 168
	116 330	97 893

Efektywne stopy procentowe na dzień bilansowy:

	31 grudnia 2011 r.	31 grudnia 2010 r.
Kredyty bankowe	4,25%	4,43%
Pożyczki	0,00%	0,00%

Linie kredytowe w rachunku bieżącym (o zmiennym oprocentowaniu):

	31 grudnia 2011 r.	31 grudnia 2010 r.
Linie kredytowe w rachunku bieżącym przyznane, wygasające w ciągu jednego roku, w tym:		
– wykorzystane na dzień bilansowy	16 325	22 871
– dostępne na dzień bilansowy	1 054	6 168
	15 271	16 703

3.19 Zobowiązania warunkowe

Na dzień 31 grudnia 2011 r. wartość gwarancji i akredytyw wystawionych przez banki na zlecenie Comarch S.A. w związku z realizowanymi umowami oraz uczestnictwem w przetargach wynosiła 35 123 tys. zł, podczas gdy na dzień 31 grudnia 2010 roku ich wartość wynosiła 39 255 tys. zł.

Ponadto według stanu na dzień 31 grudnia 2011 r. wartość gwarancji wystawionych przez banki na zlecenie CA Consulting S.A. w związku z realizowanymi umowami oraz uczestnictwem w przetargach wynosiła 1 350 tys. zł, podczas gdy na dzień 31 grudnia 2010 roku ich wartość wynosiła 114 tys. zł.

Wg stanu na dzień 31 grudnia 2011 r. wartość gwarancji wystawionych przez banki na zlecenie Grupy Comarch Software und Beratung wynosiła 306 tys. EURO (tj. 1 353 tys. zł), na dzień 31 grudnia 2010 roku ich wartość wynosiła 403 tys. EURO (tj. 1 595 tys. zł).

Comarch S.A. udzielił oświadczeń o możliwości udzielenia wsparcia finansowego („letter of comfort”) dla spółek zależnych Comarch Software und Beratung AG (oświadczenie ważne do 31 marca 2013 roku) oraz MKS Cracovia SSA (oświadczenie ważne do 30 czerwca 2013 roku).

W wyniku zawarcia w dniu 15 grudnia 2011 r. porozumienia w sprawie objęcia akcji nowej emisji oraz realizacji uprawnień z warrantów subskrypcyjnych pomiędzy Comarch SA a MKS Cracovia SSA, Comarch SA zobowiązuje się do objęcia akcji wyemitowanych w ramach warunkowego podwyższenia kapitału zakładowego MKS Cracovia SSA w zamian za wkład pieniężny, który stanowić będzie wpłata gotówkowa w wysokości 29 999 817 złotych uiszczona zgodnie z następującym harmonogramem:

- kwota 15 912 495 zł tytułem objęcia ww. akcji do dnia 31.03.2012 roku,
- kwota 4 695 774 zł - do dnia 31.03.2013 roku,
- kwota 9 391 548 zł - do dnia 31.12.2013 roku.

W związku z realizacją warunków przewidzianym porozumieniem, w dniu 24 lutego 2012 r. została podpisana umowa objęcia akcji serii E w kapitale zakładowym spółki MKS Cracovia SSA, w zamian za wkład pieniężny w kwocie 15 912 495 zł (nota nr 3.34.3).

Przyznane linie kredytowe na finansowanie działalności bieżącej (gwarancje, akredytywy)

	31 grudnia 2011 r.	31 grudnia 2010 r.
Linie kredytowe*	88 789	85 307
	88 789	85 307

(*) zawierają linie kredytowe w rachunku bieżącym opisane w pkt 3.18.

Wg stanu na dzień 31 grudnia 2010 r. Comarch S.A. nie poręczała za zobowiązania z tytułu umów leasingowych.

Grupa Comarch jest stroną pozywaną w postępowaniach sądowych, w których potencjalna, łączna kwota roszczenia stron trzecich wynosi 20 550 tys. zł, z czego część jest objęta rezerwami ujętymi w bilansie na 31 grudnia 2011 r. (1 751 tys. zł), w tym kwota utworzonych w roku 2011 rezerw na roszczenia objęte postępowaniami sądowymi wynosi 1 489 tys. zł. Według Zarządów spółek Grupy Comarch, w oparciu o opinie radców prawnych, nie istnieją okoliczności wskazujące na konieczność utworzenia rezerw na pozostałe roszczenia objęte aktualnie postępowaniami sądowymi.

W związku z prowadzonymi postępowaniami sądowymi w 2011 roku Grupa Comarch utworzyła odpisy aktualizujące wartość należności w kwocie 329 tys. zł.

Grupa Comarch na dzień 31 grudnia 2011 r. posiadała umowne zobowiązania do opłat z tytułu leasingu operacyjnego środków transportu i sprzętu komputerowego w kwocie 2 030 tys. zł.

3.20 Odroczoney podatek dochodowy

	31 grudnia 2011 r.	31 grudnia 2009 r.
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		
Stan na początek okresu:	23 725	19 633
- <i>odniesione na wynik finansowy</i>	23 725	19 633
Zmiany aktywa z tytułu podatku odroczonego odniesione na wynik finansowy		
- rozwiązanie aktywa w związku ze stratą podatkową w Comarch SuB	(929)	(214)
- utworzenie aktywa w związku ze stratą podatkową w Comarch SuB	1 693	-
- utworzenie aktywa w związku ze stratą podatkową w Infrastruktura24 SA	89	-
- rozwiązanie aktywa w związku ze stratą podatkową z lat ubiegłych w Comarch AG	(87)	-
- utworzenie aktywa w związku z ulgą podatkową jednostki dominującej z tytułu działalności w SSE	9 904	9 635
- rozwiązanie aktywa w związku z ulgą podatkową jednostki dominującej z tytułu działalności w SSE	(9 635)	(8 993)
- utworzenie aktywa z tytułu różnic przejściowych dotyczących kosztów (amortyzacja, koszty prac badawczych)	6 703	1 369
- rozwiązanie aktywa z tytułu różnic przejściowych dotyczących kosztów (amortyzacja, koszty prac badawczych)	(3 688)	-
- utworzenia aktywa na możliwą do rozliczenia stratę podatkową spółki Comarch AG	-	2 295
Stan na koniec okresu	27 775	23 725
- <i>odniesione na wynik finansowy</i>	27 775	23 725
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		
Stan na początek okresu:	50 276	53 498
- <i>odniesione na kapitał</i>	5 430	5 430
- <i>odniesione na wynik finansowy</i>	34 019	34 391
- <i>rezerwa z tytułu nabycia Comarch SuB</i>	10 827	13 677
Zmiany rezerw z tytułu podatku odroczonego odniesione na wynik finansowy		
- rozwiązanie rezerwy z tytułu amortyzacji od wyceny wartości godziwej Comarch SuB	(3 802)	(2 850)
- utworzenie rezerwy z tytułu amortyzacji od wyceny wartości godziwej Comarch SuB	958	-
- rozwiązanie rezerwy z tytułu wyceny składników lokat CCF FIZ	(1 103)	(815)
- utworzenie rezerwy z tytułu przejściowych różnic dotyczących kosztów amortyzacji, różnic kursowych i odsetek	3 574	443
- rozwiązanie rezerwy z tytułu przejściowych różnic dotyczących kosztów amortyzacji, różnic kursowych i odsetek	(1 731)	-
Stan na koniec okresu	48 172	50 276
- <i>odniesione na kapitał</i>	5 430	5 430
- <i>odniesione na wynik finansowy</i>	34 759	34 019
- <i>rezerwa z tytułu nabycia Comarch SuB</i>	7 983	10 827

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK 2011
GRUPY KAPITAŁOWEJ COMARCH

Dane prezentowane są w tys. zł, chyba że wskazano inaczej

Aktywa z tytułu podatku odroczonego

	Aktywo z tytułu straty podatkowej	Amortyzacja	Rezerwy na koszty, odpisy aktualizacyjne	Aktywo z tytułu ulgi podatkowej w podatku dochodowym (SSE)	Razem
Stan na 1 stycznia 2010 r.	9 325	-	1 315	8 993	19 633
-odniesionych na wynik (Obciążenie) / uznanie wyniku za rok 2010	9 325	-	1 315	8 993	19 633
	2 081	-	1 369	642	4 092
Stan na 31 grudnia 2010 r.	11 406	-	2 684	9 635	23 725
Uznanie wyniku za rok 2011	766	380	2 635	269	4 050
Stan na 31 grudnia 2011 r.	12 172	380	5 319	9 904	27 775
-odniesionych na wynik	12 172	380	5 319	9 904	27 775

Rezerwa z tytułu podatku odroczonego

	Rezerwa z tytułu wyceny w wartości składników majątku CCF FIZ	Rezerwa z tytułu wyceny w wartości godziwej Comarch SuB	Amortyzacja	Rezerwy (różnice kursowe, odsetki)	Rezerwa z tytułu wyceny w wartości godziwej majątku MKS Cracovia SSA	Razem
Stan na 1 stycznia 2010 r.	32 530	13 677	1 359	502	5 430	53 498
Obciążenie/ (uznanie) wyniku za rok 2010	(815)	(2 850)	303	140	-	(3 222)
Stan na 31 grudnia 2010 r.	31 715	10 827	1 662	642	5 430	50 276
-odniesionych na wynik	31 715	-	1 662	642	-	34 019
-odniesionych na kapitał	-	10 827	-	-	5 430	16 257
Obciążenie/ (uznanie) wyniku za rok 2011	(1 103)	(2 844)	(625)	2 468	-	(2 104)
Stan na 31 grudnia 2011 r.	30 612	7 983	1 037	3 110	5 430	48 172
-odniesionych na wynik	30 612	-	1 037	3 110	-	34 759
-odniesione na kapitał	-	7 983	-	-	5 430	13 413

W związku z wejściem Polski do Unii Europejskiej została uchwalona Ustawa z dnia 2 października 2003 roku o zmianie ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych i niektórych ustaw (Dz. U. Nr 188, poz. 1840), która zmieniła warunki zwolnień podatkowych dla podmiotów działających w specjalnych strefach ekonomicznych. Zgodnie z postanowieniem art. 6 ust. 1 Ustawy, podmioty te mogą się ubiegać o zmianę warunków zezwolenia w celu dostosowania go do obowiązujących w Unii Europejskiej zasad udzielania pomocy publicznej. Zgodnie z przepisem art. 5 ust. 2 pkt 1 lit. b), pkt 2, pkt 3 Ustawy, maksymalna wielkość pomocy publicznej dla podmiotów, które prowadzą działalność w specjalnej strefie ekonomicznej na podstawie zezwolenia wydanego przed dniem 1 stycznia 2000 r., nie może przekraczać 75 % wartości inwestycji poniesionych w okresie od dnia uzyskania zezwolenia

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK 2011
GRUPY KAPITAŁOWEJ COMARCH

Dane prezentowane są w tys. zł, chyba że wskazano inaczej

do dnia 31 grudnia 2006 r., przy czym przy ustalaniu maksymalnej wielkości pomocy publicznej uwzględnia się całkowitą wielkość pomocy publicznej uzyskanej od 1 stycznia 2001 r. Oznacza to zmianę dotychczasowego sposobu funkcjonowania ulg podatkowych (pomocy publicznej), z ulg nieograniczonych wartościowo, na ulgi ograniczone wartościowo i zależne od wartości dokonanych inwestycji. W przypadku Comarch S.A. maksymalna wartość pomocy publicznej nie będzie mogła przekroczyć 75 % wartości nakładów inwestycyjnych, które Spółka poniosła w okresie od uzyskania zezwolenia tj. od dnia 22 marca 1999 r. do dnia 31 grudnia 2006 r.

Koszty inwestycji oraz wielkość pomocy podlegają dyskontowaniu zgodnie z par. 9 Rozporządzenia Rady Ministrów z 14 września 2004 r. w sprawie krakowskiej specjalnej strefy ekonomicznej (Dz. U. 220, poz. 2232) w brzmieniu zmienionym zgodnie z par. 1 Rozporządzenia Rady Ministrów z 8 lutego 2005 r., zmieniającym rozporządzenie w sprawie krakowskiej specjalnej strefy ekonomicznej (Dz. U. nr 32, poz. 270) z uwzględnieniem par. 2 tego ostatniego Rozporządzenia. Limit niewykorzystanej ulgi inwestycyjnej na dzień 31 grudnia 2011 r., zdyskontowanej na dzień przyznania zezwolenia wynosi 12 551 tys. zł.

Comarch S.A. wystąpił do Ministra Gospodarki o zmianę warunków zezwolenia i w dniu 1 lipca 2004 r. otrzymał decyzję Ministra Gospodarki z dnia 24 czerwca 2004 r. dotyczącą zmiany warunków zezwolenia na określone powyżej i zgodne z Ustawą. Równocześnie w zmienionym zezwoleniu wydłużony został do 31 grudnia 2017 r. okres, na jaki zostało wydane zezwolenie dla Comarch S.A. Oznacza to wydłużenie okresu, w jakim Spółka będzie mogła wykorzystać limit pomocy publicznej, przysługujący z tytułu poniesionych w specjalnej strefie ekonomicznej inwestycji.

Zgodnie z MSR 12 niewykorzystana ulga podatkowa na dzień 31 grudnia 2011 r. stanowi aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ustala się w wysokości kwoty przewidzianej w przyszłości do odliczenia od podatku dochodowego, w związku z ujemnymi różnicami przejściowymi oraz z tytułu ulgi w podatku dochodowym w związku z prowadzeniem działalności w SSE, które spowodują w przyszłości zmniejszenie podstawy obliczenia podatku dochodowego oraz straty podatkowej możliwej do odliczenia, ustalonej przy uwzględnieniu zasady ostrożności. Ze względu na powyższą zasadę aktywa z tytułu działalności w SSE ustala się jedynie w rocznym horyzoncie czasowym, przyjmując za bazę do jego ustalenia przeciętny dochód uzyskany z działalności strefowej z okresu 3 lat (łącznie z rokiem, za który jest sporządzane sprawozdanie).

W trakcie roku 2011 r. dokonano rozwiązania utworzonego na dzień 31 grudnia 2010 r. aktywa z tytułu działalności strefowej w kwocie 9 635 tys. zł (operacja ta powoduje spadek wyniku finansowego). Jednocześnie dokonano utworzenia aktywa w kwocie 9 904 tys. zł, które to aktywo będzie realizować się sukcesywnie (w postaci odpisów pomniejszających zysk netto Grupy), w proporcji do generowania przez Comarch S.A. dochodu podatkowego osiągniętego z działalności zwolnionej na przestrzeni roku 2012. Równocześnie, zgodnie z MSR 12, Spółka będzie regularnie dokonywać weryfikacji wyceny rozpoznanego Aktywa pod kątem możliwości jego realizacji oraz dalszego rozpoznania na kolejne okresy. Zwracamy uwagę, iż rozpoznanie Aktywa nie wpływa na przepływy pieniężne w Jednostce dominującej ani w Grupie (zarówno rozpoznanie Aktywa, jak również jego realizacja). Operacja ta ma więc charakter wyłącznie memoriałowy i wynika z zastosowania przez Grupę Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej do sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Comarch.

W roku 2011 r. Grupa dokonała częściowego rozliczenia aktywa utworzonego na 31 grudnia 2010 roku z tytułu podatku odroczonego dotyczącego różnic przejściowych w kwocie 3 688 tys. zł oraz dokonano utworzenia aktywa z tytułu różnic przejściowych w kwocie 6 703 tys. zł a także utworzenia i rozwiązania aktywa z tytułu straty podatkowej w kwocie 766 tys. zł. Łączny wpływ wszystkich powyżej opisanych operacji na wynik netto roku 2011 wyniósł +4 050 tys. zł.

W związku z wyceną wartości aktywów netto CCF FIZ dokonano w roku 2011 częściowego rozwiązania utworzonej w latach poprzednich rezerwy w kwocie 1 103 tys. zł. Równocześnie dokonano utworzenia rezerwy na podatek odroczone z tytułu różnic przejściowych w kwocie 3 574 tys. zł i rozwiązania z tego samego tytułu w kwocie 1 731 tys. zł. W roku 2011 dokonano też zmniejszenia rezerwy utworzonej w związku z nabyciem Comarch SuB w kwocie 2 844 tys. zł. Łączny wpływ powyższych operacji na wynik netto za 2011 rok wyniósł +2 104 tys. zł. Ogółem zmiany w podatku odroczonego spowodowały wzrost wyniku o 6 154 tys. zł.

3.21 Rezerwy na pozostałe zobowiązania i obciążenia

Długoterminowe	Rezerwy na kary umowne	Rezerwy na koszty spraw sądowych	Rezerwy na podatki	Rezerwy na koszty pozostałe	Ogółem
Stan na 1 stycznia 2011 r.	-	38	534	-	572
Ujęte w skonsolidowanym rachunku zysków i strat:					
- utworzenie dodatkowych rezerw - rezerwy	-	-	-	2	2
wykorzystane w trakcie roku i przeniesione do krótkoterminowych	-	(38)	(534)	-	(572)
Stan na 31 grudnia 2011 r.	-	-	-	2	2

Krótkoterminowe	Koszty dotyczące okresu bieżącego, które zostaną poniesione w przyszłości	Rezerwy na koszty kontraktów	Rezerwy na kary umowne	Rezerwy na urlopy	Rezerwy na nagrody pieniężne	Ogółem
Stan na 1 stycznia 2011 r.	5 257	6 217	5 514	10 460	47 077	74 525
Ujęte w skonsolidowanym rachunku zysków i strat:						
- utworzenie dodatkowych rezerw - rezerwy	9 648	12 360	10 014	8 124	66 193	106 339
wykorzystane w trakcie roku	(11 184)	(7 640)	(6 171)	(5 633)	(62 848)	(93 476)
Stan na 31 grudnia 2011 r.	3 721	10 937	9 357	12 951	50 422	87 388

Wszystkie rezerwy zostały obliczone w oparciu o wiarygodny szacunek dokonany na dzień bilansowy. Koszty okresu bieżącego dotyczą głównie rezerw utworzonych na koszty z tytułu badania sprawozdań finansowych, kosztów archiwizacji i innych administracyjnych oraz rozliczeń z tytułu kart Visa. Rezerwy na koszty kontraktów dotyczą rozpoznania przewidywanych strat na kontraktach.

Struktura łącznej kwoty rezerw:

	31 grudnia 2011 r.	31 grudnia 2010 r.
Długoterminowe	2	572
Krótkoterminowe	87 388	74 525

3.22 Przychody ze sprzedaży

	12 miesięcy 2011	12 miesięcy 2010
Przychody ze sprzedaży produktów i usług		
Przychody ze sprzedaży usług informatycznych	544 356	499 386
Przychody ze sprzedaży licencji i oprogramowania własnego	110 178	91 460
Przychody z pozostałej sprzedaży	5 571	8 631
Razem	660 105	599 477
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów		
Przychody ze sprzedaży sprzętu komputerowego	41 678	61 809
Przychody ze sprzedaży licencji i oprogramowania obcego	53 986	78 982
Przychody z pozostałej sprzedaży	29 884	21 093
Razem	125 548	161 884
Ogółem przychody ze sprzedaży	785 653	761 361

3.23 Koszty sprzedanych produktów, usług, towarów i materiałów

	12 miesięcy 2011	12 miesięcy 2010
I/1 Koszty wg rodzaju		
Amortyzacja środków trwałych i wartości niematerialnych	42 044	41 426
Koszty świadczeń pracowniczych	408 285	375 361
Zmiana stanu produktów i produkcji w toku	7 641	(20 937)
Zużycie surowców i materiałów pomocniczych	19 060	14 250
Usługi obce	104 315	89 730
Podatki i opłaty	6 929	5 428
Pozostałe koszty	30 599	58 581
Koszty sprzedanych produktów, usług, marketingu i dystrybucji oraz koszty ogólnego zarządu, w tym:	618 873	563 839
- koszt wytworzenia	458 311	425 885
- koszty sprzedaży	82 683	84 277
- koszty ogólne	74 681	52 974
- różnice kursowe od zobowiązań	3 198	703
I/2 Koszt sprzedanych towarów i materiałów	113 669	147 914
I/3 Koszty realizacji prac w ramach projektów unijnych	18 398	10 695
I/4 Łączne koszty sprzedanych produktów, usług, marketingu, ogólnego zarządu, towarów i materiałów oraz realizacji prac w ramach projektów unijnych	750 940	722 488

	12 miesięcy 2011	12 miesięcy 2010
II. Koszty świadczeń pracowniczych		
Koszty wynagrodzeń	350 970	321 101
Koszty ubezpieczeń społecznych	51 848	48 956
Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	1 966	1 789
Szkolenia	930	1 055
Koszty BHP	328	111
Pozostałe	2 243	2 349
Razem	408 285	375 361

3.24 Pozostałe przychody operacyjne

Pozostałe przychody operacyjne i zyski	12 miesięcy 2011	12 miesięcy 2010
Otrzymane odszkodowania komunikacyjne	198	206
Przedawnione zobowiązania	-	-
Rozwiązanie odpisów aktualizujących należności	13 011	362
Otrzymane kary umowne	17	-
Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	6 940*	17
Zwrot podatku VAT	-	-
Dotacje	221	812
Inne	2 583	3 260
Razem	22 970	4 657

*) dotyczy wyniku sprzedaży zawodników MKS Cracovia SSA

3.25 Pozostałe koszty operacyjne

Pozostałe koszty operacyjne i straty	12 miesięcy 2011	12 miesięcy 2010
Odpis aktualizujący wartość aktywów (utrata wartości)	2 565	1 563
Składki członkowskie	344	260
Darowizny	80	184
Strata ze zbycia i likwidacji aktywów trwałych	254	561
Odpis aktualizujący wartość należności	14 978	8 807
Odszkodowania	-	43
Inne	679	1 791
Razem	18 900	13 209

3.26 Koszty finansowe – netto

	12 miesięcy 2011	12 miesięcy 2010
Koszty odsetek, w tym:	(4 531)	(3 561)
- <i>odsetki od pożyczek i kredytów</i>	(3 824)	(4 065)
- <i>inne</i>	(707)	504
Zyski z odsetek od lokat	6 057	6 016
Zyski ze zbycia papierów wartościowych	-	(51)
Zyski/(straty) ze zbycia aktywów finansowych	(895)	-
Zyski/(straty) kursowe netto (nota 3.29)	1 287	(2 965)
Wycena wartości godziwej instrumentów finansowych i inwestycji	(929)	-
Inne, w tym:	30	761
- <i>odszkodowania i kary finansowe</i>	-	-
- <i>pozostałe</i>	30	761
Razem	1 019	200

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK 2011
GRUPY KAPITAŁOWEJ COMARCH

Dane prezentowane są w tys. zł, chyba że wskazano inaczej

3.27 Podatek dochodowy

	12 miesięcy 2011	12 miesięcy 2010
Podatek bieżący	12 568	8 307
Podatek odroczony	(5 871)	(7 285)
Razem	6 697	1 022

Podatek dochodowy od zysku brutto Grupy, przed opodatkowaniem, różni się w następujący sposób od teoretycznej kwoty, którą uzyskanoby stosując średnią ważoną stawkę podatku mającą zastosowanie do zysków konsolidowanych spółek:

	12 miesięcy 2011	12 miesięcy 2010
Zysk brutto skonsolidowany przed opodatkowaniem	39 764	24 979
Podatek wyliczony stawką nominalną od zysku brutto	8 093	4 782
Różnice pomiędzy zyskiem brutto a podstawą opodatkowania:		
Korekty konsolidacyjne	(23 411)	(5 413)
Wyłączenia strat spółek konsolidowanych	67 971	65 029
Suma zysków brutto jednostek konsolidowanych (nominalna podstawa opodatkowania podatkiem dochodowym przy założeniu zgodności zysku bilansowego z podstawą opodatkowania)	84 325	84 595
Trwałe i przejściowe różnice pomiędzy zyskiem brutto a rzeczywistą podstawą opodatkowania, w tym:	(20 956)	(41 276)
<i>Wykorzystanie uprzednio rozpoznanych strat podatkowych</i>	13 690	-
<i>Różnice pomiędzy podstawą opodatkowania podatkiem a zyskiem brutto</i>	27 457	19 823
<i>Dochód zwolniony z tytułu prowadzenia działalności w SSE</i>	(55 961)	(56 457)
<i>Dochód nie podlegający opodatkowaniu (płatnikami podatku są udziałowcy)</i>	(5 518)	(4 024)
<i>Inne - dochody zwolnione</i>	(626)	(618)
Podstawa opodatkowania podatkiem dochodowym	63 369	43 319
Podatek wyliczony według stawki podatkowej w Grupie	12 568	8 307
Wielkość efektywnej stawki podatkowej	14,90%	9,82%

Mająca zastosowanie stawka podatku wyniosła w 2011 roku 19,83 % i wynikała z przeciętnych stawek podatkowych stosowanych w krajach spółek objętych konsolidacją. Mająca zastosowanie stawka podatku wyniosła w 2010 roku 19,18 % i wynikała z przeciętnych stawek podatkowych stosowanych w krajach spółek objętych konsolidacją. Władze podatkowe kraju Jednostki dominującej mogą przeprowadzić kontrolę ksiąg rachunkowych i rozliczeń podatkowych w ciągu 5 lat od zakończenia roku, w którym złożono deklaracje podatkowe i obciążyć Grupę dodatkowym wymiarem podatku wraz z karami i odsetkami. W opinii Zarządu Jednostki dominującej nie istnieją okoliczności wskazujące na możliwość powstania istotnych zobowiązań z tego tytułu.

3.28 Zyski (straty) kursowe – netto

Różnice kursowe powiększające (koszty)/przychody w rachunku zysków i strat uwzględnione zostały w następujących pozycjach:

	12 miesięcy 2011	12 miesięcy 2010
Przychody ze sprzedaży	14 552	1 977
Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów	(3 198)	(702)
Koszty finansowe netto	1 287	(2 964)
Razem	12 641	(1 689)

3.29 Zysk na akcję

	12 miesięcy 2011	12 miesięcy 2010
Zysk netto za okres przypadający na akcjonariuszy Spółki	36 257	43 717
Średnia ważona liczba akcji zwykłych (w tys. szt.)	8 051	8 029
Zysk na akcję zwykłą (w zł)	4,50	5,44
Rozwodniona średnia ważona liczba akcji zwykłych (w tys. szt.)	8 051	8 029
Rozwodniony zysk na akcję zwykłą (w zł)	4,50	5,44

Podstawowy zysk netto na 1 akcję w kolumnie "12 miesięcy 2011" został obliczony jako iloraz skonsolidowanego zysku netto przypadającego na akcjonariuszy Comarch S.A. osiągniętego w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2011 roku oraz średniej ważonej ilości akcji w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2011 roku, gdzie wagą jest ilość dni. Podstawowy zysk netto na 1 akcję w kolumnie "12 miesięcy 2010" został obliczony jako iloraz skonsolidowanego zysku netto przypadającego na akcjonariuszy Comarch S.A. osiągniętego w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2010 roku oraz średniej ważonej ilości akcji w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2010 roku, gdzie wagą jest ilość dni.

Rozwodniony zysk netto na 1 akcję w kolumnie "12 miesięcy 2011" został obliczony jako iloraz skonsolidowanego zysku netto przypadającego na akcjonariuszy Comarch S.A. osiągniętego w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2011 roku oraz sumy średniej ważonej ilości akcji w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2011 roku, gdzie wagą jest ilość dni oraz obliczonej zgodnie z MSR 33 rozwodnionej ilości (równej zero) potencjalnych akcji wynikających z wykonania opcji menedżerskiej, przyznanych za rok 2011. Rozwodniony zysk netto na 1 akcję w kolumnie "12 miesięcy 2010" został obliczony jako iloraz skonsolidowanego zysku netto przypadającego na akcjonariuszy Comarch S.A. osiągniętego w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2010 roku oraz sumy średniej ważonej ilości akcji w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2010 roku, gdzie wagą jest ilość dni oraz obliczonej zgodnie z MSR 33 rozwodnionej ilości (równej zero) potencjalnych akcji wynikających z wykonania opcji menedżerskiej, przyznanych za rok 2010.

3.30 Transakcje z podmiotami powiązаныmi

3.30.1. Przychody ze sprzedaży towarów i usług

	12 miesięcy 2011	12 miesięcy 2010
Przychody ze sprzedaży towarów:		
SolInteractive S.A.	-	-
	-	-
Przychody ze sprzedaży usług:		
SolInteractive S.A.	63	62
	63	62
	63	62

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK 2011
GRUPY KAPITAŁOWEJ COMARCH

Dane prezentowane są w tys. zł, chyba że wskazano inaczej

Cenę usług ustala się w zależności od rodzaju transakcji według jednej z trzech metod:

- 1) porównywalnej ceny rynkowej,
- 2) metody koszt plus (marża przy towarach 2-3 %, przy usługach 5 %)
- 3) marży od sprzedaży usług (marża w wysokości 10-40 %)

3.30.2. Zakupy towarów i usług

	12 miesięcy 2011	12 miesięcy 2010
Zakupy towarów:		
SolInteractive S.A.	36	-
	36	-
Zakupy usług:		
SolInteractive S.A.		
<i>ujęte w kosztach wytworzenia</i>	273	197
<i>ujęte w pozostałych kosztach</i>	3 018	3 878
	3 291	4 075
	3 327	4 075

Cenę usług i towarów negocjuje się zwykle z podmiotami powiązanymi stosując jedną z wymienionych powyżej metod. W okresie objętym sprawozdaniem nie było żadnych istotnych transakcji z innymi niż wymienione powyżej podmiotami powiązanymi.

3.30.3. Salda rozrachunków na dzień bilansowy powstałe w wyniku sprzedaży/zakupu towarów/usług

	12 miesięcy 2011	12 miesięcy 2010
Należności od podmiotów powiązanych:		
SolInteractive Sp. z o.o.	16	61
	16	61
Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych:		
KEK Anwendungssysteme GmbH		-
SolInteractive Sp. z o.o.	555	693
	555	693

3.30.4. Transakcje z podmiotami stowarzyszonymi i z podmiotami powiązanymi osobowo

	w tys. PLN
Zakupy od podmiotów powiązanych osobowo:	1 292
Sprzedaż do podmiotów powiązanych osobowo:	374
Pożyczki i odsetki od pożyczek spłacone przez podmioty powiązane osobowo	890
Zakupy od podmiotów stowarzyszonych:	3 327
Sprzedaż do podmiotów stowarzyszonych:	63
Pożyczki i odsetki od pożyczek spłacone przez podmioty stowarzyszone	55

3.31 Wynagrodzenia osób zarządzających i nadzorujących w 2011 i w 2010 roku

W 2011 roku wynagrodzenia członków zarządu Comarch S.A. wyniosły 11 516 802,00 zł. Spółki zależne i stowarzyszone wypłaciły w 2011 roku członkom Zarządu Comarch S.A. wynagrodzenia w wysokości 6 802 803,57 zł. W 2010 roku wynagrodzenia członków zarządu Comarch S.A. wyniosły 9 507 311,46 zł. Spółki zależne i stowarzyszone wypłaciły w 2010 roku członkom Zarządu Comarch S.A. wynagrodzenia w wysokości 466 004,1 zł.

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK 2011
GRUPY KAPITAŁOWEJ COMARCH

Dane prezentowane są w tys. zł, chyba że wskazano inaczej

ROK 2010 (w zł.)

Zarząd Comarch S.A.

I.p.		Wyplacone przez Comarch S.A.	Wyplacone przez jednostki zależne i stowarzyszone	Razem
1	Janusz Filipiak	4 776 135,64	30 000,00	4 806 135,64
2	Piotr Piątosza	1 311 324,09	336 366,10	1 647 690,19
3	Paweł Prokop	263 284,29	-	263 284,29
4	Piotr Reichert	799 467,57	-	799 467,57
5	Zbigniew Rymarczyk	863 993,97	66 138,00	930 131,97
6	Konrad Tarański	354 918,60	30 000,00	384 918,60
7	Marcin Warwas	1 138 187,30	3 500,00	1 141 687,30
	Razem	9 507 311,46	466 004,10	9 973 315,56

Rada Nadzorcza Comarch S.A.

I.p.		Wyplacone przez Comarch S.A.	Wyplacone przez jednostki zależne i stowarzyszone	Razem
1	Elżbieta Filipiak	359 769,71	-	359 769,71
2	Maciej Brzeziński	30 000,00	-	30 000,00
3	Maciej Czapiewski	30 000,00	-	30 000,00
4	Wojciech Kucharzyk	30 000,00	-	30 000,00
5	Anna Ławrynowicz	30 000,00	-	30 000,00
6	Tadeusz Syryjczyk	30 000,00	-	30 000,00
	Razem	509 769,71	-	509 769,71

ROK 2011 (w zł.)

Zarząd Comarch S.A.

I.p.		Wyplacone przez Comarch S.A.	Wyplacone przez jednostki zależne i stowarzyszone	Razem
1	Janusz Filipiak	5 571 683,00 zł	6 284 613,12 zł	11 856 296,12 zł
2	Piotr Piątosza	1 156 731,64 zł	354 179,59 zł	1 510 911,23 zł
3	Paweł Prokop	523 137,47 zł	- zł	523 137,47 zł
4	Piotr Reichert	1 142 957,92 zł	28 718,86 zł	1 171 676,78 zł
5	Zbigniew Rymarczyk	1 167 475,20 zł	28 718,86 zł	1 196 194,06 zł
6	Konrad Tarański	620 647,11 zł	100 573,14 zł	721 220,25 zł
7	Marcin Warwas	1 334 169,66 zł	6 000,00 zł	1 340 169,66 zł
	Razem	11 516 802,00 zł	6 802 803,57 zł	18 319 605,57 zł

Rada Nadzorcza Comarch S.A.

I.p.		Wyplacone przez Comarch S.A.	Wyplacone przez jednostki zależne i stowarzyszone	Razem
1	Elżbieta Filipiak	125 453,00 zł	- zł	125 453,00 zł
2	Maciej Brzeziński	30 000,00 zł	- zł	30 000,00 zł
3	Maciej Czapiewski*	15 000,00 zł	- zł	15 000,00 zł
4	Danuta Drobnia*	15 238,10 zł	- zł	15 238,10 zł
5	Wojciech Kucharzyk	30 000,00 zł	- zł	30 000,00 zł
6	Anna Ławrynowicz	30 000,00 zł	- zł	30 000,00 zł
7	Tadeusz Syryjczyk	30 000,00 zł	- zł	30 000,00 zł
	Razem	275 691,10 zł	- zł	275 691,10 zł

*) Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Comarch S.A. z dnia 29 czerwca 2011 r. podjęło uchwały w sprawie odwołania członka Rady Nadzorczej Comarch S.A. Pana Macieja Czapiewskiego i powołania nowego członka Rady Nadzorczej Spółki Pani Danuty Drobnia.

Na dzień 31 grudnia 2011 r. nie istnieją żadne niespłacone zaliczki, kredyty, pożyczki jak również udzielone przez Comarch S.A. i spółki zależne gwarancje i poręczenia na rzecz Członków Zarządu, Rady Nadzorczej Spółki oraz ich współmałżonków, krewnych i powinowatych do II stopnia.

3.32 Informacje o akcjonariuszach oraz akcjach posiadanych przez osoby zarządzające i nadzorujące

3.32.1. Akcjonariusze posiadający bezpośrednio lub pośrednio poprzez podmioty zależne co najmniej 5 % ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu Comarch S.A., na dzień sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Wg stanu na dzień sporządzenia raportu:

- Janusz Filipiak posiada 2 620 010 akcji Comarch S.A. (32,54 % w kapitale zakładowym Spółki), które uprawniały do 6 192 010 głosów na WZA Spółki (41,16 %);
- Elżbieta Filipiak posiada 846 000 akcji Comarch S.A. (10,51 % w kapitale zakładowym Spółki), które uprawniały do 4 230 000 głosów na WZA Spółki (28,12 %).

3.32.2. Zmiany w stanie posiadania akcji Comarch S.A. przez osoby zarządzające i nadzorujące Comarch S.A. w okresie od 29 lutego 2012 r. do 30 kwietnia 2012 r.

W poniższej tabeli przedstawiono stan posiadania akcji Comarch S.A. przez osoby zarządzające i nadzorujące na dzień opublikowania raportu kwartalnego za cztery kwartały 2011 roku, tj. 29 lutego 2012 r. oraz w dniu 30 kwietnia 2012 roku, zgodnie z posiadanymi przez Spółkę informacjami.

Osoby zarządzające i nadzorujące	Funkcja	Stan na 30 kwietnia 2012 r.		Stan na 29 lutego 2012 r.	
		Akcje (szt.)	Udział w głosach na WZA (%)	Akcje (szt.)	Udział w głosach na WZA (%)
Janusz Filipiak	Prezes Zarządu	2 620 010	41,16	2 620 010	41,16
Elżbieta Filipiak	Przewodnicząca Rady Nadzorczej	846 000	28,12	846 000	28,12
Piotr Piątosza	Wiceprezes Zarządu	16 845	0,11	16 845	0,11
Paweł Prokop	Wiceprezes Zarządu	40 569	0,52	40 569	0,52
Piotr Reichert	Wiceprezes Zarządu	6 069	0,04	6 069	0,04
Zbigniew Rymarczyk	Wiceprezes Zarządu	28 141	0,19	28 141	0,19
Konrad Tarański	Wiceprezes Zarządu	6 069	0,04	6 069	0,04
Marcin Warwas	Wiceprezes Zarządu	6 069	0,04	6 069	0,04
Ilość wyemitowanych akcji		8 051 637	100,00	8 051 637	100,00

3.33 Czynniki i zdarzenia o nietypowym charakterze, mające znaczący wpływ na osiągnięte wyniki finansowe

3.33.1. Aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego

W trakcie roku 2011 r. dokonano rozwiązania utworzonego na dzień 31 grudnia 2010 r. aktywa z tytułu działalności strefowej w kwocie 9 635 tys. zł (operacja ta powoduje spadek wyniku finansowego) oraz utworzono aktywo z tego tytułu na 31 grudnia 2011 roku w kwocie 9 904 tys. zł. W roku 2011 r. Grupa dokonała częściowego rozliczenia aktywa utworzonego na 31 grudnia 2010 roku z tytułu podatku odroczonego dotyczącego różnic przejściowych w kwocie 3 688 tys. zł oraz dokonano utworzenia aktywa z tytułu różnic przejściowych w kwocie 6 703 tys. zł a także utworzenia i rozwiązania aktywa z tytułu straty podatkowej w kwocie 766 tys. zł. Łączny wpływ wszystkich powyżej opisanych operacji na wynik netto roku 2011 wyniósł +4 050 tys. zł.

3.33.2. Wycena różnic kursowych

Istotny wpływ na przychody i wyniki Grupy Comarch w 2011 roku miało osłabienie się kursu PLN wobec walut EUR i USD mające miejsce w trzecim i czwartym kwartale. Różnice kursowe zrealizowane oraz wycena bilansowa należności na dzień 31 grudnia 2011 r. zwiększyły przychody i wyniki finansowe Grupy Comarch osiągnięte w okresie 12 miesięcy 2011 roku o 14 552 tys. zł (z czego na niezrealizowane różnice kursowe przypada 10 668 tys. zł). Analiza wrażliwości wyniku Grupy Comarch na zmianę kursów walut jest zaprezentowana w nocie nr 2.3 c) skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

3.33.3. Sprzedaż zawodników MKS Cracovia SSA

Sprzedaż kart zawodniczych zawodników MKS Cracovia SSA zwiększyła w okresie 12 miesięcy 2011 roku pozostałe przychody operacyjne Grupy Comarch o 9 220 tys. zł, natomiast wynik operacyjny o 6 903 tys. zł.

3.34 Zdarzenia po dacie bilansu

3.34.1. Terminy raportów okresowych

Dnia 16 stycznia 2012 r. (RB-1-2012) Zarząd Comarch S.A. określił następujące stałe daty przekazywania raportów okresowych w 2012 roku:

- 1) IV kwartał 2011 w dniu 29.02.2012
- 2) I kwartał 2012 w dniu 15.05.2012
- 3) II kwartał 2012 - Zgodnie z zasadami § 101 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim, Comarch S.A. nie będzie publikować raportu kwartalnego i skonsolidowanego raportu kwartalnego za II kwartał 2012 r.
- 4) III kwartał 2012 w dniu 14.11.2012
- 5) Skonsolidowany raport półroczny zawierający skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe oraz skrócone jednostkowe sprawozdanie finansowe za I półrocze 2012 roku w dniu 31.08.2012
- 6) Raport roczny za 2011 rok w dniu 30.04.2012
- 7) Skonsolidowany raport roczny za 2011 rok w dniu 30.04.2012

3.34.2. Zakup spółki A-MEA

Dnia 27 stycznia 2012 r. Comarch S.A. poinformowała (RB-2-2012 z dnia 27 stycznia 2012 r.), że CASA Management and Consulting Sp. z o.o. SK-A ("CASA"), spółka zależna Comarch S.A., zakupiła 100 000 akcji zwykłych na okaziciela spółki A-MEA Informatik AG ("A-MEA") o wartości nominalnej 1 CHF (3.5147 PLN). Łączna cena nabycia nie przekroczy sumy 2 mln CHF (ok. 7.03 mln PLN) oraz wartości kapitałów własnych A-MEA na dzień 31 stycznia 2012 roku. Pełne rozliczenie transakcji nastąpi do końca pierwszego kwartału 2013 roku. W wyniku powyższej transakcji CASA posiada 100 000, tj. 100 % akcji spółki A-MEA, uprawniających do 100 000, tj. 100 % wszystkich głosów na walnym zgromadzeniu spółki. A-MEA jest firmą z długoletnim doświadczeniem w zakresie sprzedaży i wdrażania rozwiązań ERP, w tym Comarch ERP Enterprise.

3.34.3. Umowa objęcia akcji MKS Cracovia SSA

Z dniem 24 lutego 2012 r. została podpisana umowa objęcia akcji serii E w kapitale zakładowym spółki MKS Cracovia SSA (raport bieżący nr 3/2012 z 27 lutego 2012 r. i korekta z 29 lutego 2012 r.). MKS Cracovia SSA złożyła Comarch S.A. ofertę objęcia akcji serii E w łącznej liczbie 38 631 sztuk o wartości nominalnej 100 zł. MKS Cracovia SSA zaoferowała Comarch S.A. objęcie akcji serii E po cenie emisyjnej wynoszącej łącznie 15 912 495,21 zł, tj. za cenę emisyjną wynoszącą 411,91 zł za jedną akcję serii E. Cena emisyjna powyższych akcji serii E została pokryta wkładem pieniężnym w wysokości 15 912 495,21 zł dokonany przez Comarch S.A. w dniu 27 lutego 2012 r. Po rejestracji podwyższenia kapitału MKS Cracovia SSA, Comarch S.A. będzie dysponować 59,82 % głosów na WZA spółki.

3.34.4. Ustanowienie zastawu rejestrowego na sprzęcie medycznym iMed24

Comarch S.A. otrzymała w dniu 5 marca 2012 roku postanowienie Sądu Rejonowego dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie Wydział VII Rejestru Zastawów o wpisie z dnia 15 lutego 2012 r. w Rejestrze Zastawów zastawu rejestrowego na sprzęcie medycznym Centrum Medycznego iMed24. Podstawą wpisu w/w zastawu rejestrowego jest umowa z dnia 29 grudnia 2011 r. pomiędzy bankiem Bank Polska Kasa Opieki S.A. („Bank”) a iMed24 S.A. („iMed24”), spółką zależną Comarch S.A. Niniejsza umowa zawarta jest w celu zabezpieczenia wierzytelności Banku z tytułu udzielonego przez Bank w dniu 1 września 2011 r. kredytu inwestycyjnego wraz z odsetkami, prowizjami i innymi należnościami Banku wynikającymi z umowy kredytu. iMed24 ustanawia na rzecz Banku, a Bank przyjmuje zastaw rejestrowy na stanowiących własność iMed24 rzeczach ruchomych o ogólnej wartości wynoszącej w dniu zawarcia niniejszej umowy 13 940 130,82 zł (słownie: trzynaście milionów dziewięćset czterdzieści tysięcy sto trzydzieści złotych, 82/100) ustalonej na podstawie ceny zakupu netto. Zastaw rejestrowy zabezpiecza wierzytelność Banku do najwyższej sumy zabezpieczenia 23 832 999,63 zł (słownie: dwadzieścia trzy miliony osiemset trzydzieści dwa tysiące dziewięćset dziewięćdziesiąt dziewięć złotych, 63/100). Ustanowiony zastaw rejestrowy wygasa z chwilą całkowitej spłaty wierzytelności wynikającej z umowy.

3.34.5. Rejestracja podwyższenia kapitału zakładowego w spółce MKS Cracovia SSA

Comarch SA otrzymała w dniu 16 marca 2012 r. postanowienia Sądu Rejonowego dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie, IX Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego z dnia 14 marca 2012 roku w przedmiocie rejestracji podwyższenia kapitału zakładowego w spółce MKS Cracovia SSA z 14 557 000,00 zł do 18 420 100,00 zł. W rezultacie Comarch S.A. jest posiadaczem 59,82 % akcji w kapitale zakładowym MKS Cracovia SSA uprawniających do 59,82 % głosów na wza spółki.

3.34.6. Nabycie udziałów w spółce ESAPROJEKT sp. z o.o.

Dnia 27 kwietnia 2012 r. Zarząd Comarch S.A. poinformował o zakupie 50 udziałów spółki ESAPROJEKT sp. z o.o. ("ESAPROJEKT") o wartości nominalnej 2 460 PLN każdy, przez CASA Management and Consulting Sp. z o.o. SK-A ("CASA"), spółkę zależną Comarch SA. Łączna cena nabycia wynosi 12 200 000 PLN. W wyniku powyższej transakcji CASA posiada 50, tj. 100 % udziałów spółki ESAPROJEKT, uprawniających do 50, tj. 100 % wszystkich głosów na zgromadzeniu wspólników spółki. ESAPROJEKT jest jednym z czołowych polskich producentów i dostawców kompleksowych rozwiązań informatycznych dla sektora zdrowia.

3.34.7. Zawarte po dacie bilansu kontrakty forward

Spółka Comarch S.A. zawarła w okresie od 1 stycznia 2012 roku do dnia 30 kwietnia 2012 roku kontrakty terminowe na sprzedaż 1 900 tys. EUR oraz 700 tys. USD . Wartość netto kontraktów terminowych nierozliczonych na dzień 30 kwietnia 2012 roku wynosiła 4 500 tys. EUR oraz 1 400 tys. USD. Na dzień 30 kwietnia 2012 roku wycena otwartych kontraktów terminowych wyniosła 1 571 tys. zł. Kontrakty zapadają w terminie do 18 miesięcy od dnia bilansowego. Wszystkie kontrakty terminowe zostały zawarte w celu ograniczenia wpływu zmian kursów walut na wynik finansowy związany z realizowanymi przez Comarch S.A. kontraktami, w których wynagrodzenie ustalone jest w walutach obcych.

3.35 Istotne postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowań arbitrażowych lub organem administracji publicznej

Grupa Comarch jest stroną pozywaną w postępowaniach sądowych, w których potencjalna, łączna kwota roszczenia stron trzecich wynosi 20 550 tys. zł, z czego część jest objęta rezerwami ujętymi w bilansie na 31 grudnia 2011 r. (1 751 tys. zł), w tym kwota utworzonych w roku 2011 rezerw na roszczenia objęte postępowaniami sądowymi wynosi 1 489 tys. zł. Według Zarządów spółek Grupy Comarch, w oparciu o opinie radców prawnych, nie istnieją okoliczności wskazujące na konieczność utworzenia rezerw na pozostałe roszczenia objęte aktualnie postępowaniami sądowymi.

3.36 Zarządzanie kapitałem

Głównym celem zarządzania kapitałem Grupy jest utrzymanie bezpiecznej struktury zadłużenia Grupy oraz dotrzymanie wskaźników zadłużenia wynikających z umów kredytowych zawartych przez Grupę. Grupa posiada możliwość zarządzania strukturą kapitałową w zależności od zmian warunków ekonomicznych poprzez np. zaciągnięcie lub spłatę kredytów, emisję nowych akcji, wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy. W 2011 roku Grupa nie dokonywała zmian w celach i polityce zarządzania kapitałem.

Grupa dokonuje kwartalnego monitoringu stanu kapitałów analizując głównie wskaźnik wypłacalności, który jest obliczany jako iloraz wartości kapitału własnego i wartości aktywów ogółem.

	31 grudnia 2011 r.	31 grudnia 2010 r.
Kapitał własny	609 851	584 189
Aktywa ogółem	1 022 474	968 105
Wskaźnik wypłacalności	59,6 %	60,3 %

W trakcie roku 2011 wskaźnik wypłacalności uległ niewielkiemu zmniejszeniu, głównie w wyniku zaciągnięcia kredytów bankowych związanych z przeprowadzanymi przez Grupę inwestycjami. Pozostaje on jednak na bardzo bezpiecznym poziomie, zapewniając Grupie potencjalną możliwość znacznego zwiększenia zadłużenia (pozyskania finansowania zewnętrznego) w przypadku wystąpienia takiej potrzeby.

W trakcie roku 2011 zostały dotrzymane wszystkie kowenanty wynikające z umów kredytowych zawartych przez spółki Grupy. Zarząd Spółki dominującej nie widzi ryzyka ich niedotrzymania w przyszłości.

30.04.2012 r.

PODPISY CZŁONKÓW ZARZĄDU

IMIĘ I NAZWISKO	STANOWISKO/FUNKCJA	PODPIS
Janusz Filipiak	Prezes Zarządu	
Piotr Piątosza	Wiceprezes Zarządu	
Paweł Prokop	Wiceprezes Zarządu	
Piotr Reichert	Wiceprezes Zarządu	
Zbigniew Rymarczyk	Wiceprezes Zarządu	
Konrad Tarański	Wiceprezes Zarządu	
Marcin Warwas	Wiceprezes Zarządu	

PODPIS OSOBY, KTÓREJ POWIERZONO PROWADZENIE KSIĄG RACHUNKOWYCH

IMIĘ I NAZWISKO	STANOWISKO/FUNKCJA	PODPIS
Maria Smolińska	Główny Księgowy	

Kraków, 30 kwietnia 2012 roku

Szanowni Akcjonariusze,

W roku 2011 Grupa Comarch zwiększyła po raz kolejny przychody ze sprzedaży, głównie dzięki ekspansji zagranicznej. W minionym roku przychody ze sprzedaży Grupy wzrosły o 3,2 % i osiągnęły wartość 785,7 mln zł. Grupa uzyskała bardzo dobre rezultaty finansowe na sprzedaży swoich produktów i usług, zysk operacyjny Grupy Comarch wyniósł w 2011 roku 38,8 mln zł, natomiast zysk netto przypadający na akcjonariuszy Spółki 36,3 mln zł. Rentowność operacyjna wyniosła 4,9 %.

W 2011 roku przychody ze sprzedaży zagranicznej wzrosły o 14,8 % i były głównym motorem wzrostu Grupy Comarch. Grupa z sukcesem kontynuowała konsekwentnie realizowaną od kilku lat strategię wzrostu opartą na własnych produktach i rozwoju działalności zagranicznej. Dzięki szerokiej palecie nowoczesnych produktów informatycznych oraz wysokiej jakości usług marka Comarch jest dobrze rozpoznawana w kraju oraz na rynkach międzynarodowych. Systemy Comarch obsługują klientów z różnych branż w kilkudziesięciu krajach, nie tylko w Polsce i w Europie, ale również w obu Amerykach i na Bliskim Wschodzie. Dalsze umocnienie pozycji rynkowej Comarch jako globalnego dostawcy produktów i usług IT oraz stały rozwój nowych i udoskonalanie istniejących produktów IT pozostaje strategicznym celem Comarch na kolejny rok. W tym celu Grupa planuje kontynuować program inwestycji infrastrukturalnych oraz intensyfikować działania marketingowe w Europie Zachodniej, zwłaszcza w rejonie DACH (Niemcy, Austria, Szwajcaria). W 2012 roku Grupa Comarch planuje dokonać kolejnych inwestycji kapitałowych poza granicami Polski, m.in. w Szwajcarii i Wielkiej Brytanii, inwestuje również w rozwój całkowicie nowego rodzaju działalności – produkcji software dla medycyny. Na rynku krajowym Grupa jest jednym z największych przedsiębiorstw z branży IT i realizuje dużą ilość projektów informatycznych we wszystkich sektorach gospodarki. W 2011 roku szczególnie sukcesy Grupa Comarch odniosła w sprzedaży własnych rozwiązań IT dla firm telekomunikacyjnych (wzrost przychodów ze sprzedaży o 40,1 mln zł).

W celu utrzymania długoterminowej przewagi konkurencyjnej i wzmocnienia swojej sytuacji rynkowej, Grupa Comarch intensywnie inwestowała w kapitał ludzki, najnowsze technologie i nowe innowacyjne produkty. Nakłady na prace badawcze przekroczyły 13 % przychodów ze sprzedaży Grupy, Comarch przeznaczył na nie zarówno środki własne, jak i aktywnie pozyskiwał fundusze europejskie. W ciągu 2011 roku Grupa Comarch zatrudniła w Polsce wielu nowych pracowników, głównie inżynierów informatyki – pozyskiwanie wysokiej jakości pracowników jest kluczowym elementem dla realizacji coraz większej ilości kontraktów i dla dalszego rozwoju firmy.

W 2011 roku Grupa Comarch kontynuowała prace nad rozwojem zaplecza produkcyjnego. Pod koniec roku został oddany do użytkowania piąty budynek produkcyjno-biurowy o powierzchni 5228 m² na terenie Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Prowadzone są również inwestycje poza Krakowem (rozbudowa oddziału Comarch w Łodzi, budowa budynków biurowych i Data Center w Dreźnie). Inwestycje mają na celu zapewnienie Spółce dostępu do wysokiej jakości infrastruktury, pozwalającej na sprawną realizację prowadzonych projektów informatycznych, w tym w coraz powszechniej stosowanym modelu *cloud computing*.

Zarząd Comarch S.A. dokłada starań, aby zapewnić stabilny wzrost wartości Grupy Comarch poprzez wysoki poziom innowacyjności, stały wzrost efektywności działania oraz zwiększanie skali prowadzonej działalności, przy jednoczesnym zwiększeniu jej dywersyfikacji.

Profesor Janusz Filipiak

*Prezes Zarządu
Comarch S.A.*

COMARCH

SPRAWOZDANIE ZARZĄDU

COMARCH S.A.

Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ

W 2011 ROKU

Kraków, 30 kwietnia 2012

SPIS TREŚCI

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O GRUPIE KAPITAŁOWEJ	3
1.1 WYBRANE DANE FINANSOWE	3
1.2 STRUKTURA ORGANIZACYJNA I CHARAKTERYSTYKA SPÓŁEK GRUPY	5
1.3 AKCJONARIAT, PODMIOTY ZARZĄDZAJĄCE I NADZORUJĄCE	7
1.4 ZATRUDNIENIE I ZDOLNOŚCI PRODUKCYJNE GRUPY COMARCH	8
2. DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA	10
2.1. PRODUKTY I USŁUGI OFEROWANE PRZEZ GRUPĘ COMARCH W 2010 ROKU.....	10
2.2. POZYCJA GRUPY NA RYNKU IT ORAZ INFORMACJA O RYNKACH ZBYTU I O ŹRÓDŁACH ZAOPATRZENIA.....	29
2.3. NAJWAŻNIEJSZE KONTRAKTY PODPISANE W 2011 ROKU	31
2.4. GŁÓWNE INWESTYCJE KRAJOWE I ZAGRANICZNE (PAPIERY WARTOŚCIOWE, INSTRUMENTY FINANSOWE, WARTOŚCI NIEMATERIALNE I PRAWNE ORAZ NIERUCHOMOŚCI), W TYM INWESTYCJE KAPITAŁOWE DOKONANE POZA GRUPĄ JEDNOSTEK POWIĄZANYCH ORAZ OPIS METOD ICH FINANSOWANIA A TAKŻE OCENA MOŻLIWOŚCI REALIZACJI ZAMIERZEŃ INWESTYCYJNYCH, W TYM INWESTYCJI KAPITAŁOWYCH, W PORÓWNIANIU DO WIELKOŚCI POSIADANYCH ŚRODKÓW	33
2.5. DZIAŁALNOŚĆ W SPECJALNEJ STREFIE EKONOMICZNEJ	35
3. SYTUACJA FINANSOWA GRUPY COMARCH W 2011 ROKU	37
3.1 ANALIZA FINANSOWA GRUPY.....	37
3.2 OBJAŚNIENIE RÓŻNIC POMIĘDZY WYNIKAMI FINANSOWYMI WYKAZANYMI W RAPORCIE ROCZNYM A WCZEŚNIEJ PUBLIKOWANYMI PROGNOZAMI WYNIKÓW NA DANY ROK.....	40
3.3 OPIS CZYNNIKÓW I ZDARZEŃ O NIETYPOWYM CHARAKTERZE MAJĄCYCH ZNACZĄCY WPŁYW NA DZIAŁALNOŚĆ GRUPY I OSIĄGNIĘTE ZYSKI ORAZ ICH OCENA	41
3.4 ZMIANY W PODSTAWOWYCH ZASADACH ZARZĄDZANIA PRZEDSIĘBIORSTWEM EMITENTA I JEGO GRUPĄ KAPITAŁOWĄ	41
3.5 OPIS STRUKTURY GŁÓWNYCH LOKAT KAPITAŁOWYCH LUB GŁÓWNYCH INWESTYCJI KAPITAŁOWYCH DOKONANYCH W RAMACH GRUPY KAPITAŁOWEJ EMITENTA W DANYM ROKU OBROTOWYM	41
3.6 TRANSAKCJE ZAWARTE PRZEZ EMITENTA LUB JEDNOSTKĘ OD NIEGO ZALEŻNĄ Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI NA INNYCH WARUNKACH NIŻ RYNKOWE	42
3.7 ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE ORAZ ISTOTNE POZYCJE POZABILANSOWE	42
3.8 UDZIELONE POŻYCZKI	45
2.3 POSTĘPOWANIA TOCZĄCE SIĘ PRZED SĄDEM, ORGANEM WŁAŚCIWYM DLA POSTĘPOWANIA ARBITRAŻOWEGO LUB ORGANEM ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ	46
4. PERSPEKTYWY ROZWOJU	47
4.1 CHARAKTERYSTYKA CZYNNIKÓW ISTOTNYCH DLA ROZWOJU GRUPY KAPITAŁOWEJ	47
4.2 POZOSTAŁE ISTOTNE CZYNNIKI, W TYM RYZYKA I ZAGROŻEŃ	47
4.3 PERSPEKTYWY ROZWOJU DZIAŁALNOŚCI GRUPY ORAZ PRZEWIDYWANA SYTUACJA FINANSOWA GRUPY W 2012 ROKU	48
4.4 CHARAKTERYSTYKA POLITYKI W ZAKRESIE KIERUNKÓW ROZWOJU GRUPY KAPITAŁOWEJ EMITENTA	49
4.5 OSIĄGNIĘCIA W ZAKRESIE BADAŃ I ROZWOJU	49
5. COMARCH NA GIEŁDZIE PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH	51
5.1 UCHWAŁY RADY NADZORCZEJ I WZA SPÓŁKI DOMINUJĄCEJ	51
5.2 OPERACJE NA AKCJACH COMARCH S.A.	52
5.3 PROGRAM OPCJI MENEDŻERSKICH DLA CZŁONKÓW ZARZĄDU ORAZ KLUCZOWYCH PRACOWNIKÓW	54
5.4 OPERACJE NA AKCJACH SPÓŁEK ZALEŻNYCH I STOWARZYSZONYCH COMARCH S.A.....	54
5.5 DANE DOTYCZĄCE UMOWY Z PODMIOTEM UPRAWNIONYM DO BADANIA SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH.....	55
5.6 POZOSTAŁE WYDARZENIA 2011 ROKU I PO DACIE BILANSU.....	57
6. ZAŁĄCZNIK DO SPRAWOZDANIA ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ	59
6.1 CHARAKTERYSTYKA SPÓŁEK GRUPY	59
6.2 ZMIANY WŁAŚCICIELSKIE, ZMIANY KAPITAŁOWE ORAZ ZMIANY W STRUKTURZE ORGANIZACYJNEJ GRUPY COMARCH W 2011 ROKU	66
6.3 ZMIANY WŁAŚCICIELSKIE, ZMIANY KAPITAŁOWE ORAZ ZMIANY W STRUKTURZE ORGANIZACYJNEJ GRUPY COMARCH PO DACIE BILANSU	68
6.4 METODY OBLICZANIA WSKAŹNIKÓW FINANSOWYCH.....	69

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O GRUPIE KAPITAŁOWEJ

1.1 Wybrane dane finansowe

1.1.1 Skonsolidowane dane finansowe

	2011	2010	2009	2008	2007	2006
Przychody ze sprzedaży	785 653	761 361	729 403	700 965	581 048	491 550
Zysk operacyjny	38 783	24 819	14 373	45 919	44 006	45 551
Zysk przed opodatkowaniem	39 764	24 979	18 465	244 521	45 519	54 572
Zysk netto przypadający na akcjonariuszy Spółki	36 257	43 717	32 306	199 126	42 770	52 760
Zysk na akcję	4,50	5,44	4,06	25,01	5,46	7,13
Aktywa	1 022 474	968 105	895 106	915 247	558 489	461 559
Kapitał własny	609 851	584 189	554 316	534 174	300 780	256 983

W 2011 roku Grupa Comarch osiągnęła przychody ze sprzedaży w wysokości 785,7 mln zł (wzrost o 3,2 % w porównaniu do 2010 roku) i 38,8 mln zł zysku operacyjnego (wzrost o 56,3 %). Zysk netto przypadający na akcjonariuszy wyniósł 36,3 mln zł (spadek o 17,1 %). Rentowność operacyjna wyniosła 4,9 % (w roku poprzednim 3,3 %), rentowność netto 4,6% (5,7% w 2011 roku). Na dzień 31 grudnia 2011 roku Grupa Comarch (bez pracowników MKS Cracovia SSA) zatrudniała 3 446 osoby, tj. o 16 osób mniej niż na koniec 2010 roku.

Wartość aktywów Grupy Comarch na koniec 2011 roku wzrosła o 5,6 % w stosunku do roku 2010, po raz pierwszy przekraczając 1 miliard złotych. Jest to związane głównie ze wzrostem poziomu aktywów trwałych Grupy Comarch (o 13,8 %). Kapitał własny wzrósł w 2011 roku o 4,4 % w głównej mierze w rezultacie znaczącego wzrostu wartości niepodzielonego wyniku finansowego.

Portfel zamówień na rok bieżący	Stan na 30 kwietnia 2012 r.	Stan na 29 kwietnia 2011 r.	Zmiana
Przychody ze sprzedaży razem (bez przychodów Comarch Software und Beratung AG)	503 153	473 374	6,3%
<i>w tym kontrakty zagraniczne</i>	230 686	154 048	49,7%
<i>udział kontraktów zagranicznych</i>	45,8%	32,50%	
<i>w tym usługi i software własne</i>	466 277	426 191	9,4%
<i>udział usług i software własnych</i>	92,7%	90,00%	

Wartość portfela zamówień na rok bieżący wynosiła w dniu 30 kwietnia 2012 roku 503,2 mln zł i była wyższa o 6,3 % niż w analogicznym okresie w 2011 roku. Wartość portfela zamówień na usługi i software własny wzrosła o 9,4 % do 466,3 mln zł, w efekcie ich udział w sprzedaży ogółem osiągnął poziom 92,7 %. Zwraca uwagę bardzo dynamiczny wzrost udziału kontraktów zagranicznych w portfelu zamówień – wzrost wynosi 49,7 %. Wartość i struktura zakontraktowanych na rok bieżący przychodów potwierdza bardzo dobrą sytuację finansową Grupy Comarch, jak również odzwierciedla skuteczność strategii ekspansji zagranicznej oraz oparcia rozwoju na własnych produktach realizowanej przez Grupę.

1.1.2 Kurs giełdowy akcji Spółki dominującej (w zł) – Comarch S.A.

Okres	Najwyższy	Najniższy
I kwartał 2011	96,9	88,1
II kwartał 2011	98,0	71,3
III kwartał 2011	74,2	46,7
IV kwartał 2011	56,5	47,0

Kurs akcji Comarch S.A. w ciągu 2011 roku spadł z 84 zł do 55,7 zł, tj. o 33,8 %.

1.2 Struktura organizacyjna i charakterystyka spółek Grupy

Comarch Spółka Akcyjna Kraków		
Polska	Europa	Ameryka
<p>CA Consulting SA Warszawa (99,90%)</p> <p>SouthForge Sp. z o.o. Kraków (100%)</p> <p>MKS Cracovia SSA Kraków (49,15%)</p> <p>Comarch Management Spółka z o. o. Kraków (100%)</p> <p>Comarch Corporate Finance FIZ (100%)</p> <p>Comarch Management Spółka z o. o. SKA Kraków (64,85% głosów przypada na CCF FIZ; 35,15% głosów przypada na Comarch SA; z akcji nabytych przez Comarch Management Sp. z o.o. SKA celem umorzenia spółka nie wykonuje prawa głosu)</p> <p>CASA Management and Consulting Sp. z o.o. SKA Kraków (100% w posiadaniu Comarch Corporate Finance FIZ)</p> <p>Bonus Management Sp. z o.o. SKA Kraków (100% głosów przypada na CCF FIZ)</p> <p>Bonus Development Sp. z o.o. SKA Kraków (100% przypada na CCF FIZ)</p> <p>Bonus Management Sp. z o.o. II Activa SKA Kraków (100% w posiadaniu Comarch Corporate Finance FIZ)</p> <p>Bonus Development Sp. z o.o. II Koncept SKA Kraków (100% w posiadaniu Comarch Corporate Finance FIZ)</p> <p>iMed24 SA Kraków (100% w posiadaniu Comarch Corporate Finance FIZ)</p> <p>iFIN24 SA Kraków (100% w posiadaniu Comarch Corporate Finance FIZ)</p> <p>iReward24 SA Kraków (100% w posiadaniu Comarch Corporate Finance FIZ)</p> <p>Infrastruktura24 SA Kraków (100% w posiadaniu Comarch Corporate Finance FIZ)</p> <p>iComarch24 SA Kraków (100% w posiadaniu Comarch Corporate Finance FIZ)</p>	<p>Comarch AG Drezno (100%)</p> <p>Comarch R&D SARL Montbonnot-Saint-Martin (70,00% w posiadaniu Comarch AG)</p> <p>Comarch Software und Beratung AG Monachium (92,32% zależna od Comarch AG)</p> <p>Comarch Schilling GmbH Bremen (100% zależna od Comarch Software und Beratung AG)</p> <p>Comarch Solutions GmbH Kirchbichl (100% zależna od Comarch Software und Beratung AG)</p> <p>SoftM France SARL Oberhausbergen (100% zależna od Comarch Software und Beratung AG)</p> <p>Comarch Swiss AG Buchs (100% zależna od Comarch Software und Beratung AG)</p> <p>Comarch SAS Lezennes (100%)</p> <p>Comarch LLC Kijów (100%)</p> <p>OOO Comarch Moskwa (100%)</p> <p>Comarch Oy Espoo (100%)</p> <p>Comarch Luxembourg SARL Luksemburg (100%)</p> <p>UAB Comarch Wilno (100%)</p> <p>Comarch s.r.o. Bratysława (100%)</p>	<p>Comarch, Inc. Chicago (100%)</p> <p>Comarch Panama, Inc. Panama (100% w posiadaniu Comarch, Inc.)</p> <p>Comarch Canada, Corp. New Brunswick (100%)</p> <p>Inne</p> <p>Comarch Middle East FZ-LLC Dubaj (100%)</p> <p>Comarch Software (Shanghai) Co. Ltd. Szanghaj (100%)</p> <p>Comarch Vietnam Co. Ltd. Wietnam (100%)</p>

W nawiasach podano udział głosów przypadających na Comarch S.A.

*) Spółka MKS Cracovia SSA jest spółką zależną od Comarch S.A. na podstawie MSR 27 pkt. 13

Podstawowym przedmiotem działalności Grupy Comarch („Grupa”), której jednostką dominującą jest Spółka Comarch S.A. z siedzibą w Krakowie przy Al. Jana Pawła II 39 A („Spółka”), jest działalność związana z oprogramowaniem - PKD 62.01.Z. Oznaczenie sądu rejestrowego dla Comarch S.A.: Sąd Rejonowy dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego. Numer KRS: 0000057567. Spółka Comarch S.A. posiada dominujący udział w Grupie pod względem osiąganych przychodów, wartości aktywów oraz ilości i wielkości realizowanych kontraktów. Akcje Spółki Comarch S.A. są dopuszczone do obrotu giełdowego na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie. Czas trwania jednostki dominującej nie jest ograniczony.

Struktura działania Grupy Comarch jest następująca: podmiot dominujący pozyskuje większość kontraktów w dużej mierze realizując je, spółki Comarch AG, Comarch S.A.S., Comarch R&D S.à r.l. , Comarch Luxembourg S.à r.l. , Comarch Inc., Comarch Panama Inc., ComArch Canada, Corp., Comarch Middle East FZ-LLC, Comarch LLC, OOO Comarch, Comarch Co. Ltd (Wietnam) oraz Comarch Oy pozyskują kontrakty na rynkach zagranicznych i realizują je w całości lub w części. CA Consulting S.A. prowadzi działalność teleinformatyczną, polegającą na dostarczaniu łącz teleinformatycznych na potrzeby spółek, a także na świadczenia usług informatycznych i consultingowych na rzecz Comarch S.A. oraz klientów spoza Grupy Comarch. Comarch Management Sp. z o.o., Comarch Management Sp. z o.o. SK-A , Bonus Management Sp. z o.o. SK-A oraz Bonus Management Sp. z o.o. II Activia SK-A prowadzą działalność inwestycyjną na rynku kapitałowym oraz związaną z informatyką. Comarch Corporate Finance Fundusz Inwestycyjny Zamknięty prowadzi działalność inwestycyjną w zakresie nowych technologii i usług nie będących przedmiotem podstawowej działalności Comarch S.A. Głównym przedmiotem działalności Bonus Development Sp. z o.o. SK-A oraz Bonus Development Sp. z o.o. II Koncept SK-A jest działalność developerska oraz inwestycyjna na rynku nieruchomości. iMed24 S.A. wytwarza i sprzedaje oprogramowanie związane z medycyną oraz świadczy usługi medyczne i diagnostyczne (centrum medyczno-diagnostyczne w Krakowie). iFin24 S.A. prowadzi projekty informatyczne związane z usługami finansowymi. iReward24 S.A. prowadzi działalność polegającą na wytwarzaniu i wdrażaniu oprogramowania lojalnościowego dla odbiorców z sektora małych i średnich przedsiębiorstw. Infrastruktura24 S.A. prowadzi działalność polegającą na oferowaniu usług Data Center oraz outsourcingu usług informatycznych. iComarch24 S.A. prowadzi projekty informatyczne z zakresu e-księgowości oraz handlu elektronicznego, świadczy również usługi księgowe dla krajowych podmiotów zależnych z Grupy Comarch. CASA Management and Consulting Sp. z o.o. SK-A prowadzi działalność inwestycyjną na rynku kapitałowym. SouthForge Sp. z o.o. realizuje kontrakty informatyczne pozyskiwane przez Grupę Comarch. UAB Comarch jest w trakcie procesu likwidacyjnego. Spółki Comarch s.r.o i Comarch Software (Shanghai) Co. Ltd. nie prowadzą obecnie działalności operacyjnej. Spółka Comarch Software und Beratung AG jest znaczącym na rynku niemieckim producentem oprogramowania ERP oraz integratorem systemów informatycznych. Pozostałe spółki Grupy Comarch Software und Beratung, tj. Comarch Schilling GmbH, Comarch Solutions GmbH oraz Comarch Swiss AG prowadzą działalność o profilu identycznym z profilem działalności spółki Comarch Software und Beratung AG. Spółka SoftM France S.à r.l. jest w trakcie postępowania upadłościowego. MKS Cracovia SSA jest sportową spółką akcyjną.

1.3 Akcjonariat, podmioty zarządzające i nadzorujące

1.3.1 Akcjonariusze posiadający co najmniej 5 % w ogólnej liczbie głosów na WZA Spółki dominującej

Na kapitał zakładowy Comarch S.A. składa się 8 051 637 akcji o łącznej wartości nominalnej 8 051 637 zł. Zgodnie z informacją posiadaną przez Comarch S.A., na dzień 31 grudnia 2011 roku akcjonariuszami posiadającymi co najmniej 5 % głosów na WZA Spółki są Janusz Filipiak i Elżbieta Filipiak.

Akcjonariusze	Ilość akcji	% kapitału zakładowego	Liczba głosów na WZA Spółki	% głosów na WZA Spółki
Janusz Filipiak	2 620 010	32,54	6 192 010	41,16
Elżbieta Filipiak	846 000	10,51	4 230 000	28,12
Pozostali członkowie Zarządu	103 762	1,29	141 362	0,94
Inni akcjonariusze	4 481 865	55,66	4 481 865	29,78
Razem	8 051 637	100,00	15 045 237	100,00

1.3.2 Rada Nadzorcza i Zarząd Spółki dominującej – Comarch S.A.

A) Rada Nadzorcza w dniu 31 grudnia 2011 roku:

Imię i nazwisko	Funkcja	Ilość akcji Comarch S.A.	Wartość nominalna
Elżbieta Filipiak	Przewodniczący Rady	846 000	846 000 zł
Maciej Brzeziński	Wiceprzewodniczący Rady	-	-
Danuta Drobnik	Członek Rady	-	-
Wojciech Kucharzyk	Członek Rady	-	-
Anna Ławrynowicz	Członek Rady	-	-
Tadeusz Syryjczyk	Członek Rady	-	-

Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Comarch S.A. z dnia 29 czerwca 2011 r. podjęło uchwały w sprawie odwołania członka Rady Nadzorczej Comarch S.A. Pana Macieja Czapiewskiego i powołania nowego członka Rady Nadzorczej Spółki Pani Danuty Drobnik.

B) Zarząd Comarch S.A. wg stanu na dzień 31 grudnia 2011 roku:

Imię i nazwisko	Funkcja	Ilość akcji Comarch S.A.	Wartość nominalna
Janusz Filipiak	Prezes Zarządu	2 620 010	2 620 010 zł
Piotr Piątosa	Wiceprezes Zarządu	16 845	16 845 zł
Paweł Prokop	Wiceprezes Zarządu	40 569	40 569 zł
Piotr Reichert	Wiceprezes Zarządu	6 069	6 069 zł
Zbigniew Rymarczyk	Wiceprezes Zarządu	28 141	28 141 zł
Konrad Tarański	Wiceprezes Zarządu	6 069	6 069 zł
Marcin Warwas	Wiceprezes Zarządu	6 069	6 069 zł

Wg stanu na dzień publikacji niniejszego sprawozdania nie nastąpiły zmiany w składzie Zarządu Comarch S.A.

Prokurentami Spółki są: Michał Bajcar, Paweł Bieryt, Dariusz Duralek, Anna Kleszcz, Tomasz Nakonieczny oraz Maria Smolińska.

C) Umowy, w wyniku których mogą w przyszłości nastąpić zmiany w proporcjach posiadanych akcji przez dotychczasowych akcjonariuszy i obligatariuszy

W dniu 28 czerwca 2010 r. Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Comarch S.A. podjęło uchwałę nr 23 w sprawie uchwalenia programu opcji menedżerskich dla Kluczowych Pracowników Spółki na lata 2011-2013. Program zostanie zrealizowany poprzez zaoferowanie Pracownikom Kluczowym kolejno w 2012 roku, w 2013 roku i w 2014 roku nowoemitowanych akcji Spółki. Więcej szczegółów dotyczących programu zostało zaprezentowane w pkt 3.14.3 skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

D) Umowy zawarte między emitentem a osobami zarządzającymi przewidujące rekompensatę w przypadku ich rezygnacji lub zwolnienia z zajmowanego stanowiska bez ważnej przyczyny lub gdy ich odwołanie lub zwolnienie następuje z powodu połączenia emitenta przez przejęcie

Nie dotyczy.

F) Wartość wynagrodzeń, nagród lub korzyści, w tym wynikających z programów motywacyjnych lub premialnych opartych na kapitale emitenta, wypłaconych, należnych lub potencjalnie należnych, odrębnie dla każdej z osób zarządzających i nadzorujących emitenta

Informacje dotyczące tego punktu znajdują się w notach 3.14.3 oraz 3.31 skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

G) Procedury i zasady ustalania wynagrodzenia osób zarządzających i nadzorujących emitenta

Zgodnie z art. 15 pkt 10) Statutu Comarch S.A. ustalenie zasad i regulaminów wynagrodzenia dla członków Zarządu jest kompetencją Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy, przy czym zgodnie z postanowieniami Statutu kompetencja ta może zostać przekazana częściowo lub w całości Radzie Nadzorczej Spółki. Do dnia 29 sierpnia 2004 roku kompetencja ta należała do Rady Nadzorczej. Obecnie w zakresie ustalania zasad wynagrodzenia członków Zarządu obowiązuje uchwała Rady Nadzorczej z dnia 20 sierpnia 2004 roku oraz uchwała nr 52 Zgromadzenia Wspólników z dnia 30 czerwca 2005 roku.

1.4 Zatrudnienie i zdolności produkcyjne Grupy Comarch

W dniu 31 grudnia 2011 roku w Comarch S.A. było zatrudnionych 2 807 osób wobec 2 735 osób zatrudnionych na dzień 31 grudnia 2010 roku, natomiast w całej Grupie Kapitałowej liczba zatrudnionych spadła do 3 446 osób w porównaniu do 3 462 osób z 31 grudnia 2010 roku (ze względu na odmienną specyfikę działalności w liczbie tej nie jest uwzględniony stan zatrudnienia w MKS Cracovia SSA).

Przeciętne zatrudnienie w Grupie Comarch z wyłączeniem MKS Cracovia SSA w latach 2011, 2010, 2009 i 2008 kształtowało się następująco:

Przeciętna ilość osób zatrudnionych:	2011	2010	2009	2008
- na stałe	2 815	2 945	2 760	2 350
- jako współpracownicy	532	532	566	562
Razem	3 347	3 477	3 326	2 912
Pracownicy	2011	2010	2009	2008
- pracownicy produkcyjni oraz konsultanci techniczni	2 534	2 724	2 586	2 279
- sprzedaż i marketing	442	395	413	343
- administracja	371	358	327	290
Razem	3 347	3 477	3 326	2 912

Przeciętne zatrudnienie w MKS Cracovia SSA w latach 2011, 2010, 2009 i 2008 kształtowało się następująco:

Przeciętna ilość osób zatrudnionych:	2011	2010	2009	2008
- na stałe	46	44	45	49
- jako współpracownicy	145	127	133	127
Razem	191	171	178	176

Usługi wykonywane przez Comarch polegają na tworzeniu i wdrażaniu własnych, uniwersalnych produktów software'owych oraz na wytwarzaniu i wdrażaniu oprogramowania komputerowego na zlecenie „pod klucz”. Podstawowym czynnikiem ograniczającym moce produkcyjne są zasoby ludzkie. Do stałego inwestowania w nowe produkty i technologie informatyczne firma potrzebuje pracowników o odpowiednim wykształceniu i o szerokim zakresie kompetencji. Firma elastycznie zarządza zespołami

pracowników, poprzez ciągłą optymalizację alokacji zasobów w aktualnych projektach komercyjnych i prowadzonych wewnętrznych projektach badawczo-rozwojowych (budowa nowych produktów i uaktualnianie istniejącego oprogramowania nie związane bezpośrednio z umowami z klientami), wykorzystując do tego celu autorskie rozwiązania informatyczne. W efekcie wykorzystanie zasobów ludzkich jest bliskie 100 %.

1.4.1 System kontroli programów akcji pracowniczych

Nie dotyczy.

2. DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA

Comarch jest producentem innowacyjnych systemów informatycznych dla kluczowych sektorów gospodarki: telekomunikacji, finansów i bankowości, administracji publicznej, dużych oraz małych i średnich przedsiębiorstw. Szeroki zakres oferty Comarch obejmuje systemy klasy ERP, finansowo-księgowo, systemy CRM, oprogramowanie lojalnościowe, systemy wsparcia sprzedaży i elektronicznej wymiany dokumentów, systemy bankowości elektronicznej, systemy zarządzania sieciami teleinformatycznymi, systemy billingowe, oprogramowanie Business Intelligence, usługi zarządzania bezpieczeństwem i ochroną danych oraz wiele innych rozwiązań. Oprócz dostarczania klientom innowacyjnych rozwiązań informatycznych Comarch koncentruje się na profesjonalnej obsłudze klienta oraz zapewnieniu usług konsultingowych, doradczych i integracyjnych jako spójnego pakietu, dzięki czemu odbiorcy produktów i usług oferowanych przez Comarch mogą w pełni korzystać z możliwości oferowanych przez nowoczesne systemy informatyczne.

2.1. Produkty i usługi oferowane przez Grupę Comarch w 2011 roku

SEKTOR TELEKOMUNIKACJA

Od 1993 roku Comarch wspiera operatorów telekomunikacyjnych w optymalizacji procesów biznesowych oraz podnoszeniu zadowolenia klientów końcowych, za pomocą kompleksowego portfolio produktów i rozwiązań dla telekomunikacji.

Oferta produktowa Sektora Telekomunikacji pokrywa wszystkie obszary mapy TMF Telecom Applications Map (TAM):

CUSTOMER MANAGEMENT

Narzędzia Comarch do optymalizacji zarządzania klientem zawierają systemy SelfCare (dla klientów indywidualnych) i Corporate SelfCare (dla klientów biznesowych), które umożliwiają obniżanie kosztów obsługi klientów i zwiększają ich zadowolenie, jak również CRM for Telecoms – baza danych o klientach specjalnie zaprojektowana z myślą o biznesie telekomunikacyjnym. W ofercie jest też system Loyalty Management do zarządzania programami lojalnościowymi i budowania długotrwałych dobrych relacji z klientami.

- **Comarch Corporate Self Care** służy klientom biznesowym operatora do zamówień online, zarządzania danymi oraz raportowania. Ale może to być jednocześnie rozwiązanie do zarządzania wydatkami.
- **Comarch CRM for Telecoms** to narzędzie do zarządzania relacjami z klientem, opracowane specjalnie z myślą o potrzebach biznesu telekomunikacyjnego. Pomaga operatorom sprzedawać więcej i być bliżej klienta końcowego. System ten, zaprojektowany tak aby łatwo integrować się z istniejącą infrastrukturą BSS/OSS, jest elastycznym rozwiązaniem, które dostarcza scentralizowany widok klienta i automatyzuje kluczowe procesy sprzedażowe, marketingowe oraz obsługi klienta.
- **Comarch Loyalty Management** pozwala na zarządzanie programami lojalnościowymi zarówno dla klientów indywidualnych, jak i biznesowych. Dzięki swojej intuicyjności i łatwości obsługi umożliwia sprawne definiowanie programów i administrowanie m.in. kontami klientów, kontraktami, nagrodami czy promocjami. Rozwiązanie wspiera zarządzanie programami lojalnościowymi w szerokim zakresie, począwszy od stworzenia profilu klienta, poprzez kontakt z uczestnikami programu, logistykę, zarządzanie nagrodami, tworzenie reguł biznesowych, analizę danych, współpracę z partnerami, skończywszy na integracji z zewnętrznymi systemami.
- **Comarch Self Care** zapewnia abonentom wszelkiego rodzaju usług telekomunikacyjnych sprawny dostęp do dokładnej informacji przez całą dobę. Ten kompleksowy system pozwala abonentom i partnerom na przeglądanie i analizowanie dokumentów finansowych i informacji o ich kontaktach, aktywowanie i dezaktywowanie usług oraz przesyłanie komentarzy do operatora w sposób łatwy i elastyczny.

REVENUE MANAGEMENT

Comarch dostarcza komplet narzędzi do zarządzania billingiem i rozliczeniami dotyczącymi dowolnego typu usług w dowolnym modelu biznesowym. Comarch Convergent Billing zapewnia możliwość naliczania należności w czasie rzeczywistym i jest w stanie przetwarzać nawet bardzo duże ilości danych. Dodatkowo oferujemy systemy zapewniające dokładność i odpowiednią jakość procesu billingowego –Bill Shock Prevention i Billing Quality Assurance.

- **Comarch AAA Server** - rozwiązanie kompaktowe BSS/OSS/CRM jest przeznaczone dla operatorów telekomunikacyjnych oraz dostawców usług i treści, którzy wymagają szybkiego wprowadzania nowoczesnych usług na rynek.
- **Comarch Bill Shock Prevention** to rozwiązanie zgodne z regulacjami EU, które ma za zadanie pomóc operatorom mobilnym i wirtualnym (MVNO) zapobiegać sytuacji 'bill shock' (sytuacji, w której klient operatora otrzymuje rachunek znacząco wyższy niż zwykle, najczęściej w wyniku używania usług przesyłu danych w roamingu). Rozwiązanie to pozwala operatorowi ustawiać limity wykorzystania usługi, a klient końcowy zostaje odpowiednio powiadamiany o fakcie jego przekroczenia i musi potwierdzić, że godzi się na to przekroczenie. W przeciwnym razie usługa zostaje automatycznie odcięta.
- **Comarch BSS Mediation** - to kompletny system służący do konwergentnej mediacji danych ruchowych z różnych urzędzeń w celu późniejszego przesłania ich do systemu billingowego. Rozwiązanie to wspiera również wszelkie typy usług.
- **Comarch Billing Quality Assurance (BQA)** to nowoczesne narzędzie stworzone w celu wykrywania „wycieków przychodów” operatorów telekomunikacyjnych w procesach „order-to-cash”. Działanie rozwiązania koncentruje się na monitorowaniu i weryfikacji wszystkich krytycznych etapów w procesie wyceny i billingu.
- **Billing of Cloud Service** - upraszcza transformację operatorów w kierunku oferowania usług w chmurze, wspiera procesy biznesowe, zarządzanie infrastrukturą IT, a także zarządzania danymi i subskrypcjami, zarówno w chmurze prywatnej i publicznej. Wspiera one usługi dostarczane jako Infrastructure as a Service (IaaS) oraz Software as a Service (SaaS). Comarch Cloud Service Management & Billing to rozwiązanie dedykowane dla dostawców usług w Chmurze (Cloud Computing Service Providers) oraz Data Center dostarczających usługi w modelu IaaS. Może być także wykorzystywane przez Operatorów Telekomunikacyjnych, którzy szukają zwrotu z inwestycji w infrastrukturę i systemy IT przez wprowadzanie usług w chmurze do swojej oferty.
- **Comarch Convergent Billing** to kompletne i zaawansowane technologicznie narzędzie wspierające operatora w obszarze bilingu. Jest to wysoce wydajny, skalowalny system, który może przetwarzać duże ilości danych. Przyjazny interfejs użytkownika zapewnia łatwą i intuicyjną obsługę. System umożliwia oferowanie usług nowej generacji, dzięki mechanizmowi bilingu 3G, opartemu na zdarzeniach, których format może być konfigurowany na potrzeby usług IP, VoIP, GPRS i UMTS.
- **Voucher and Top-Up Management** jest niezależnym komponentem, który może wspierać operatorów mobilnych lub IP w zakresie zarządzania tzw. kartami kodów jednorazowych (vouchers) oraz procesem doładowywania kont pre-paid. System może być zintegrowany z istniejącą infrastrukturą telekomunikacyjną jak np. media gateways lub może być dostarczony wraz z kompletnym rozwiązaniem IVR.

PRODUCT MANAGEMENT

Comarch Central Product Manager usprawnia zarządzanie cyklem życia produktów i dostarcza pojedynczy interfejs wprowadzania zamówień i zarządzania specyfikacjami produktów, prowadząc do znaczących oszczędności czasu i obniżenia kosztów.

- **Comarch Central Product Manager** pozwala na uproszczenie architektury IT i przyspieszenie wprowadzania na rynek nowych produktów, umożliwiając zarządzanie katalogiem i cyklem życia produktów z jednego miejsca. Oprogramowanie to pozwala określać specyfikacje ofert i produktów, definiować powiązania między różnymi produktami i określać, które z nich się wykluczają albo mogą być sprzedawane tylko w ramach większych pakietów. Definiuje też możliwych klientów docelowych, lokalizację i wiele innych parametrów. System bazuje na TM Forum Information Framework, nazywanym też Shared Information Data model (SID).

SERVICE FULFILLMENT

Comarch proponuje proces tworzenia usług oparty o gotowe komponenty, z warstwą usług umiejscowioną nad Comarch Service Inventory, i procesem tworzenia usługi zbudowanym w oparciu o Comarch OSS Process Management. Wraz z Comarch Service Activation ten zestaw narzędzi skraca czas dostarczenia usługi na rynek i gwarantuje spójność oferowanych usług z możliwościami sieci.

- **Comarch Service Activation** to wysoce skalowalny system, który dostarcza wszystkie narzędzia potrzebne do szybkiego wdrożenia i uruchomienia usług konwergentnych dla biznesów dostarczających telefonię tradycyjną, multimedia i dostęp do sieci jak również w biznesach hybrydowych.
- **Comarch Service Inventory** umożliwia zarządzania siecią z perspektywy usług. Produkt ten, wstępnie zintegrowany z Comarch Service Catalog, opisuje usługi zgodnie z modelem TMF SID, który wyróżnia usługi klienckie (Customer Facing Services – CFS) oraz usługi sieciowe (Resource Facing Services – RFS). Service Inventory
- **Comarch Service Catalog** umożliwia centralizację zarządzania specyfikacją usług, które ma na celu zwiększenie automatyzacji kompleksowego procesu dostarczania usług i zapewnienia ich odpowiedniej jakości.

SERVICE ASSURANCE

Comarch zapewnia proaktywne zarządzanie jakością usług, poprzez system Customer Experience Management. Nasze narzędzia Service Quality Management i Service Monitoring dodają wymiar usług do systemów Fault Management i Performance Management, tym samym umożliwiając kompleksowe zarządzanie jakością usług.

- **Comarch Customer Experience Management** jest produktem którego celem jest dostarczenie wglądu w postrzeganie usług z perspektywy klienta końcowego co ma umożliwić operatorom takie zarządzanie siecią i usługami aby gwarantować satysfakcję klientów. Produkt ten może być zintegrowany z modułami Comarch Service Monitoring oraz Comarch SQM umożliwiając transformację tradycyjnego zarządzania siecią ukierunkowaną na zarządzanie zasobami sieciowymi na zarządzanie którego podstawowym celem jest poprawa satysfakcji klientów (ang. customer experience).
- **Comarch Fault Management** pozwala efektywnie kontrolować występowanie problemów i usterek w całej sieci telekomunikacyjnej. Poprzez ciągłe monitorowanie wszystkich elementów sieci, umożliwia odbiór, wizualizację i śledzenie występujących alarmów.
- **Comarch Service Monitoring** umożliwia monitorowanie skomplikowanych usług wdrażanych za pomocą różnych technologii sieciowych. Produkt jest pre-integrowany z Comarch Network Inventory.
- **Comarch Service Quality Management** to produkt łączący w sobie wiedzę i funkcjonalności z zakresu modelowania usług, monitorowania usług oraz mierzenia ich jakości.
- **Comarch SLA Monitoring** przeznaczony jest do zarządzania umowami o poziomie świadczonych usług (SLA - Service Level Agreement). Każda umowa SLA definiuje indywidualny zestaw usług dostosowany do potrzeb klienta, a także upusty i rabaty w przypadku, kiedy dostawca usług nie dotrzymuje określonych parametrów tych usług lub warunków umowy.

RESOURCE MANAGEMENT

Poza tradycyjnymi systemami do zarządzania zasobami operatora telekomunikacyjnego jak Network Inventory czy Master Resource Management, Comarch oferuje zestaw dodatkowych komponentów. Do planowania sieci oraz jej rozwoju w kierunku technologii 4G służą nasze systemy Network Planning & Design i Configuration Management. Aby sprawnie zarządzać przepustowością sieci dostarczamy Policy and Charging Rules Function. Dodatkowo, w ofercie znajduje się system do zarządzania inżynierami w terenie (zasoby ludzkie) - Field Service Management.

- **Comarch Auto-discovery & Reconciliation** zapewnia aktualny i maksymalnie kompletny obraz sieci telekomunikacyjnej w celu umożliwienia jej efektywnego zarządzania. Produkt jest pre-integrowany z Comarch Network Inventory.
- **Comarch Configuration Management** umożliwia operatorom automatyzację ważnego obszaru zarządzania konfiguracją sieciową. Produkt może być dostarczony jako część szerszego rozwiązania do usprawniania i planowania sieci – Comarch NG Network Planning.
- **Comarch Field Service Management** jest kompletnym rozwiązaniem w zakresie planowania, tworzenia harmonogramów, dystrybucji i wsparcia realizacji zadań w terenie. System pozwala na zwiększenie efektywności wykorzystania zasobów, dzięki możliwości przypisywania do zadań tych pracowników, którzy posiadają najbardziej odpowiednie kompetencje. Równocześnie brana jest pod uwagę ich dostępności oraz lokalizacja geograficzna.
- **Comarch Master Resource Management (MRM)** pełni funkcję centralnego repozytorium danych (Resource Inventory) o zasobach telekomunikacyjnych jak: karty SIM, telefony komórkowe czy MSISDNs. Wspiera zarządzanie cyklem życia zasobów oraz wspiera związane z nimi procesy logistyczne.
- **Comarch Network Inventory Management** przechowuje komplet informacji o zasobach sieciowych i prezentuje obecny, historyczny oraz przyszłościowy stan sieci telekomunikacyjnej i IT.
- **Comarch Next Generation Network Planning** jest rozwiązaniem wspierającym zadania związane z planowaniem i zarządzaniem siecią mobilną, w tym siecią radiową, transportową i szkieletową.
- **Comarch OSS Mediation** umożliwia komunikację systemu OSS z sieciami telekomunikacyjnymi składającymi się ze sprzętu różnych dostawców. System gwarantuje integrację infrastruktury fizycznej sieci (urządzeń i systemów) z Comarch OSS Suite.
- **Comarch Performance Management** umożliwia zarządzanie jakością sieci telekomunikacyjnej. Może być zintegrowany z systemem do zarządzania jakością usług telekomunikacyjnych (np. Comarch SQM), który dostarcza mu danych o aktualnym działaniu sieci telekomunikacyjnej. Dzięki temu możliwe jest wyliczenie danych dotyczących jakości świadczonych w danej sieci usług.
- **Comarch Policy & Charging Rules Function (PCRF)** umożliwia lepsze kontrolowanie zasobów sieciowych, wprowadzenie planów taryfowych dostosowanych do użytkownika, zarządzanie przepustowością sieci. Wspiera 3GPP Gx, Gy oraz DIAMETER i RADIUS.

SUPPLIER / PARTNER MANAGEMENT

Comarch dostarcza kompleksowy zestaw narzędzi do obsługi procesów Billingu Hurtowego, Rozliczeń Interconnect, oraz Zarządzania Umowami Roamingowymi. Systemy te umożliwiają rozliczanie dowolnego typu usługi w dowolnym rodzaju relacji z firmami krajowymi i zagranicznymi.

- **Roaming Agreement Management** to kompleksowy zestaw narzędzi do zarządzania umowami roamingowymi, rozliczaniu kosztów i zysków operatorów z połączeń w roamingu oraz zarządzania relacjami z partnerami w rozliczeniach roamingowych.

- **Comarch InterPartner Billing** służy do rozliczeń międzyoperatorskich oraz do podziału zysków i kosztów pomiędzy kilku operatorów. Umożliwia również optymalizację relacji z partnerami biznesowymi. System daje możliwość rozliczania wszelkich typów usług (w tym głosowych, transferu danych, usług premium) w wielu modelach biznesowych (dostarczanie platformy, odsprzedaż, handel hurtowy), dla dowolnego rodzaju relacji z partnerami biznesowymi w kraju i za granicą. Wszystko to za pomocą jednej platformy.
- **Comarch Wholesale Billing** wspiera rutynowe operacje prowadzone w działach sprzedaży hurtowej i służące ochronie interesów operatora przy rozliczeniach dotyczących ruchu hurtowego.

APPLICATION INTEGRATION INFRASTRUCTURE

Systemy IT dla telekomunikacji muszą być właściwie zintegrowane z istniejącym środowiskiem operatora, a ich uruchomienie wymaga odpowiedniej optymalizacji procesów. Dlatego Comarch oferuje również rozwiązania umożliwiające bezproblemową integrację zakupionych produktów z innymi aplikacjami, zarówno dostarczonymi przez Comarch jak i przez firmy trzecie.

- **Comarch B2B Gateway** pozwala operatorom telekomunikacyjnym na udostępnienie partnerom biznesowym swoich systemów informatycznych, optymalizację procesów biznesowych przez automatyzację komunikacji z partnerami biznesowymi, łatwe dostosowanie do zmiennych wymagań rynku oraz skrócenie czasu wprowadzania nowych usług.
- **Comarch OSS Process Management** umożliwia pełne monitorowanie i kontrolę nad zarządzaniem procesami sieciowymi / OSS. System wspiera operatorów w zarządzaniu procesami związanymi z zasobami i usługami w obszarach Operations, Fulfillment oraz Assurance, opisanymi w standardzie GB921V opracowanym przez TM Forum.

ROZWIĄZANIA WSPIERAJĄCE OKREŚLONE OBSZARY BIZNESU

Comarch z oferowanych produktów komponuje również rozwiązania, które odpowiadają na potrzeby operatorów w określonych obszarach biznesowych.

Przygotowana oferta rozwiązań nastawionych na optymalizację najistotniejszych dla operatorów dziedzin, jest opracowana w oparciu o bogate portfolio dedykowanych produktów oraz doświadczenie wyniesione z wielu projektów zrealizowanych dla największych operatorów w Polsce i Europie.

- **Comarch Enterprise Customer Management** składa się z w pełni zintegrowanych modułów odpowiedzialnych za: złożone rozliczenia z partnerami, samoobsługę i automatyzację zamówień masowych, prowadzenie księgi pomocniczej do księgowania operacji na kontach i subkontach rozliczeniowych, wsparcie modeli telco 2.0, raportowanie i analizy zarówno jeżeli chodzi o optymalizację używanych zasobów, weryfikację i kontroling danych finansowych i rozliczeniowych, oraz monitoring i analizy jakościowe świadczonych usług, a także rozliczenia w imieniu partnerów.
- **Comarch Order-To-Cash Automation** automatyzuje i tym samym przyspiesza realizację samego procesu "Order-to-Cash", który polega na zarządzaniu zamówieniami od klientów przez operatorów telekomunikacyjnych, od momentu złożenia zamówienia, poprzez jego realizację, obsługę aż po rozliczenie, ewentualną windykację należności czy obsługę reklamacji.
- **Comarch M2M Platform** jest kompleksowym rozwiązaniem wspierającym operatorów mobilnych w wejściu na rynek łączności M2M (Machine-to-Machine).
- **Comarch Self-Organizing Network (SON)** ma za zadanie znaczące zwiększenie stopnia automatyzacji w zarządzaniu siecią. Celem jest nie tylko zmniejszenie kosztów, ale także umożliwienie szybszej adaptacji sieci telekomunikacyjnej (*self-optimization*) w celu zapewnienia odpowiedniej jakości usług. Dodatkowo dzięki realizacji koncepcji „plug & play”, rozwiązanie to ma znacząco przyspieszyć rozbudowę sieci pod nowe wyzwania. Rozwiązanie Comarch umożliwia stopniową migrację od obecnych systemów zarządzania siecią w kierunku realizacji koncepcji SON, poprzez wykorzystanie modułów Comarch OSS Suite jako elementów hybrydowej architektury SON. Przykładem jest umiejętne wykorzystanie systemów klasy Fault Management do realizacji idei samo naprawiającej się sieci.

- **Rozwiązania dla obszaru urządzeń mobilnych** obejmują usługi świadczone na skalę światową, zaś dotyczą architektury, projektowania, testowania, utrzymania i aktualizacji oprogramowania, a w szczególności budowania aplikacji UI (User Interface), *service framework* i sterowników dla urządzeń mobilnych. Działalność Comarch w tym obszarze jest w dużej mierze związana z najpopularniejszymi na rynku mobilnymi systemami operacyjnymi – takimi jak iOS (iPhone), Android, Windows Mobile, Windows Phone. Bada jednak dotyka również oprogramowania wbudowanego, gdzie ściśle współpracujemy zarówno z producentami urządzeń elektroniki konsumenckiej jak również wytwórcami tych urządzeń z rejonu Azji. Warty podkreślenia jest fakt, iż specjaliści Comarch wykonują często zadania znacznie wykraczające poza standardowe pojęcie rozwoju aplikacji i rozwiązań mobilnych.
- **Comarch Service & Network Convergence - konwergencja sieci i usług** jest dziś podstawą, budowanego w oparciu o orientację na klienta, biznesu telekomunikacyjnego. Chcąc osiągnąć pełną konwergencję operatorzy potrzebują heterogenicznej sieci wspierającej wszystkie rodzaje usług, w tym głosowych, przesyłu danych, usług związanych z dostarczaniem treści oraz aplikacji. Niezbędne jest tu łatwe zarządzanie wspólną siecią transportową, która wspiera zarówno usługi dostarczane przez sieć stacjonarną jak i komórkową. Comarch dostarcza w tym celu dedykowane narzędzia:
  - Comarch Network Inventory, wstępnie zintegrowane z Comarch Fault Management oraz Comarch Performance Management umożliwia operatorom łatwe pozyskiwanie danych, które pozwalają na korelację alarmów z sieci transportowej z alarmami z sieci stacjonarnej / mobilnej
  - Auto-discovery and Reconciliation to moduł który pozwala na bieżące aktualizacje Network Inventory na bazie informacji o sieci FMC
  - Comarch Network Planning & Design wspiera kompleksowy proces planowania i modernizacji dla sieci mobilnej, stacjonarnej i transportowej

USŁUGI

Oferta Comarch stanowi kompleksową propozycję dla wszystkich operatorów telekomunikacyjnych. Obejmuje ona doradztwo, outsourcing procesów R&D, usługi data center i wiele innych. Wysoka jakość wspierana jest doświadczeniem, zebrany podczas wielu projektów realizowanych dla firm na całym świecie.

Oferta usług Comarch dla branży telekomunikacyjnej to:

- Kompleksowa realizacja projektów
  - Analiza wymagań i zaprojektowanie rozwiązania
  - Szkolenia
  - Wdrożenia i integracja
  - Utrzymanie, zarządzanie zmianami i gwarantowane wsparcie
- Outsourcing
- Zarządzane transformacje BSS/OSS
- Poszerzanie biznesu o kanały mobilne
- Doradztwo w zakresie procesów biznesowych / zgodności z regulacjami
- Usługi data center
- Wsparcie wejścia do nowych segmentów rynku

Szerokie kompetencje w zakresie zarządzania przepływem informacji (automatyzacja przepływu elektronicznych i papierowych dokumentów) sięgające poza tradycyjne systemy DMS; w skład tego rodzaju usług wchodzi także outsourcing usług związanych z digitalizacją dokumentów papierowych

SEKTOR FINANSE, BANKOWOŚĆ I UBEZPIECZENIA

Comarch Business Process Management - nowoczesne narzędzie przeznaczone do modelowania i zarządzania procesami biznesowymi w każdej instytucji. Równocześnie jest to platforma integracyjna oparta na dojrzałej i elastycznej architekturze, która umożliwia integrację wielu rozproszonych aplikacji, takich jak: systemy transakcyjne, CRM, Contact Center, hurtownie danych, czy archiwa dokumentów.

Comarch Internet Banking zapewnia klientom ze wszystkich segmentów dostęp do usług oferowanych przez bank przez 7 dni w tygodniu i 24 godziny na dobę, za pomocą Internetu i telefonów komórkowych

typu *smartphone*. Dzięki integracji z różnymi systemami centralnymi jest uniwersalnym, kompletnym, wydajnym i bezpiecznym uzupełnieniem środowiska informatycznego banku. Platforma Comarch Internet Banking oferuje rozwiązania służące do świadczenia usług finansowych przez kanały samoobsługowe, spełniając wysokie wymagania banków, domów maklerskich, towarzystw funduszy inwestycyjnych i innych instytucji finansowych. Jest też platformą integracyjną łączącą w jedną całość usługi i produkty oferowane przez jedną instytucję finansową lub przez całą grupę finansową.

Comarch Personal Finance Management (PFM) to moduł do zarządzania finansami osobistymi w bankowości elektronicznej. PFM to rozwiązanie pomagające zarządzać finansami osobistymi, które pozwala klientom banku zgromadzić w jednym miejscu informacje o posiadanych środkach finansowych.

Comarch Mobile Banking jest naturalną konsekwencją postępu technologicznego - mobilne usługi finansowe są coraz bardziej popularne, Comarch stworzył aplikację, która umożliwia zarządzanie finansami z wykorzystaniem urządzeń mobilnych. Dzięki Comarch Mobile Banking wykonanie przelewu, realizacja zlecenia inwestycyjnego, sprawdzenie salda czy wykonanie innej operacji bankowej możliwe jest przy użyciu telefonu komórkowego.

Comarch Front End (CAFE) - zintegrowane środowisko pracy doradcy klienta w dowolnej instytucji finansowej, obejmujące funkcjonalności kartoteki klienta, wybrane przez klienta moduły systemu Comarch CRM oraz moduły operacyjne, pozwalające na całkowitą obsługę oddziału banku lub ubezpieczyciela za pomocą jednego środowiska aplikacyjnego, zrealizowanego w lekkich technologiach WWW.

Comarch aCRM - narzędzie nowej generacji do dynamicznego przetwarzania w czasie rzeczywistym dużych ilości danych z wewnętrznych systemów przedsiębiorstwa, a także danych pochodzących z systemów zewnętrznych.

Comarch Customer Service umożliwia obsługę wszystkich produktów banku w obrębie jednego systemu.

Comarch Data Connect to kanał bankowości elektronicznej umożliwiający bezpośrednią integrację używanego przez klienta instytucjonalnego systemu finansowo-księgowego z bankiem.

Comarch Fraud Detection to narzędzie umożliwiające analizę szerokiej gamy podmiotów mogących uczestniczyć w wyłudzeniach i nadużyciach.

Comarch Content Management System - Platforma Comarch Content Management System to rozwiązanie do zarządzania treścią i strukturą portalu. Oferuje zestaw narzędzi umożliwiających zdalną aktualizację i zarządzanie serwisem WWW. Comarch CMS daje użytkownikowi dużą swobodę działania, zapewniając jednocześnie pełną kontrolę nad prezentowaną treścią i wysoki poziom bezpieczeństwa. Praca z systemem nie wymaga instalacji żadnego dodatkowego oprogramowania po stronie klienta - wszystkie niezbędne czynności mogą być wykonane z poziomu przeglądarki WWW.

Comarch Contact Center - jest strategicznym punktem kontaktu, umożliwiającym zintegrowanie wszystkich kanałów komunikacji z klientem: telefon (bezpośrednia rozmowa, poczta głosowa, SMS), fax, poczta elektroniczna, Internet. Rozwiązanie to podnosi konkurencyjność firmy przez budowę mocnych relacji z klientem. Zwiększa efektywność i skuteczność komunikacji, a także zbiera i zarządza informacjami o klientach. Comarch Contact Center jest nowoczesną, modularną i łatwą do rozbudowy platformą, służącą do efektywnej obsługi wszelkiego rodzaju kontaktów komunikacji, przy wykorzystaniu obsługi automatycznej przez IVR jak i obsługi przez opiekunów klientów. Rozwiązanie Comarch opiera się na własnej aplikacji zintegrowanej i wspieranej przez zaawansowane mechanizmy wybranych platform sprzętowych.

Comarch CRM Claim Management to rozwiązanie do całościowego zarządzania reklamacjami, które stanowi moduł platformy do zarządzania relacjami z klientami - Comarch CRM. System oparty jest na sprawdzonym mechanizmie „Service-Profit Chain” stosowanym przez firmy, które zajmują niekwestionowane pozycje liderów na poszczególnych rynkach. Mechanizm pozwala automatycznie połączyć jakość usług wewnętrznych i zewnętrznych (w tym zarządzanie reklamacjami) z wynikami finansowymi. Dzięki takiemu rozwiązaniu przedsiębiorstwo jest w stanie powiązać nakłady na utrzymanie usług na pożądanym poziomie z oczekiwanymi wynikami finansowymi.

Comarch CRM Sales Management - zintegrowana aplikacja typu *front-end* nowej generacji. Zapewnia kompleksową obsługę relacji z klientami od momentu przeprowadzenia akcji akwizycyjnej, poprzez uruchamianie programów sprzedażowych (*cross/up-selling*), do bieżącej obsługi operacyjnej w pełnym zakresie oferty produktowej. System obejmuje funkcjonalność dla pracowników *front-office* (Aplikacja Sprzedawcy) pracujących przy bezpośredniej obsłudze klientów, jak i pracowników *middle-* i *back-office* (Aplikacja Dyrektora Oddziału, Aplikacja Centralna) odpowiedzialnych za zarządzanie procesem sprzedaży.

Comarch CRM Campaign Management to system wspierający cały cykl zarządzania kampaniami marketingowymi: od planowania, poprzez testy, realizację, modyfikację, po badanie efektywności. System pozwala dotrzeć do wybranej grupy klientów o precyzyjnie określonym profilu, we właściwym czasie, z właściwą informacją i przez właściwy kanał komunikacji. Unikalnym rozwiązaniem zastosowanym w Comarch CRM Campaign Management jest możliwość integracji kampanii masowych ATL i kampanii bezpośrednich BTL, dzięki czemu osiągane są efekty synergii pomiędzy dwoma rodzajami działań oraz oszczędności w koszcie dotarcia do klienta.

Comarch Commission & Incentive to system prowizyjny kierowany do instytucji, które w swojej działalności wykorzystują rozbudowane sieci agentów, brokerów i pośredników. Rozwiązanie pozwala na integrację w jednym miejscu wszystkich danych dotyczących sieci sprzedaży, polityki prowizyjnej dla wszystkich kanałów dystrybucji oraz rozliczeń z jednostkami sieci sprzedaży. Dodatkowo, zebranie w jednym systemie wszystkich danych sprzedażowych pozwala na lepszą kontrolę sprzedaży oraz optymalizację systemów motywacyjnych.

Comarch Loyalty Management jest zaawansowanym zestawem aplikacji biznesowych, przeznaczonym dla standardowych i zaawansowanych programów lojalnościowych. System wyróżnia się elastycznością, ergonomicznym interfejsem użytkownika i łatwością operacji. Skalowalna architektura gwarantuje dopasowanie rozwoju programu lojalnościowego do tempa wzrostu firmy.

Comarch Pricing & Billing to elastyczne narzędzie dające możliwość szybkiego projektowania, testowania i wdrażania innowacyjnych pakietów opłat i prowizji. Celem wdrożenia systemu Comarch Pricing & Billing jest wprowadzanie indywidualnie negocjowanych programów naliczania opłat i prowizji końcowych, dopasowanych do profilu klienta z akceptowalnym poziomem kosztów dla klienta i zysku dla banku.

Comarch Credit Process Management to zestaw aplikacji wspierający obsługę procesów kredytowych we wszystkich segmentach klientów: korporacyjnych, detalicznych, średnich oraz małych przedsiębiorstwach. Modułowa budowa systemu umożliwia wybór optymalnego zestawu funkcjonalności i wsparcia najważniejszych procesów związanych z obsługą dowolnych produktów kredytowych dla dowolnego segmentu klientów: konstrukcji produktów, symulacji, przygotowania wniosku, wsparcia dla procesu decyzyjnego, przygotowania umowy, uruchomienia środków, zarządzania zabezpieczeniami, monitorowania aktywnych umów, rozliczania transakcji, zarządzania siecią sprzedaży i naliczania prowizji oraz windykacji nierzetelnych klientów.

Korporacyjna wersja systemu **Comarch Credit Process Management** jest rozszerzona o dodatkowe narzędzia specyficzne dla tego segmentu klientów, takie jak *rating engine*, moduł analizy wskaźnikowej czy rozbudowany moduł zarządzania zabezpieczeniami. Podobnie jak w przypadku rozwiązań CRM, przy projektowaniu systemu wspierającego proces kredytowy dla dużych przedsiębiorstw nacisk został położony na elastyczność mechanizmu podejmowania decyzji tak, aby propozycje generowane automatycznie nie usztywniały polityki zarządzania procesem w stopniu charakterystycznym dla segmentu detalicznego.

Comarch Scoring Engine jest platformą systemową wspierającą pracę analityków kredytowych w zakresie konstrukcji optymalnych strategii oceniających wnioski kredytowe, oceny ryzyka związanego z udzielaniem kredytów oraz analizy portfela kredytowego. Elastyczność wykorzystywanych definicji scoringowych i łatwość integracji z systemami banku umożliwia szybkie wdrożenie i uruchomienie Comarch Scoring Engine.

Comarch Rating to narzędzie wspierające wykonanie oceny ratingowej klientów korporacyjnych. Możliwe jest wykorzystanie aplikacji do sprawdzenia ratingu transakcji. Narzędzie jest w pełni

konfigurowalne przez pracowników banku, gdyż nie wymaga znajomości programowania. Dzięki wysokiej elastyczności i integracji z procesem kredytowy, zmiana polityki do zarządzania ryzykiem możliwa jest w przeciągu kilku minut bez konieczności angażowania zasobów IT.

Comarch Credit Monitoring - system wspierający procesy monitoringu umów kredytowych a w szczególności monitoring zabezpieczeń, spłat, warunków umowy oraz sytuacji finansowej klienta. Dzięki wbudowanym mechanizmom Comarch Credit Monitoring automatycznie generuje sprawy spełniające zadane kryteria monitoringu np. zaległość w spłacie powyżej 7 dni. System działa w kontekście klienta, co oznacza, że monitoring dotyczy wszystkich rachunków klienta. Dodatkowo, dzięki oparciu systemu o aplikację Comarch Business Process Management, Comarch Credit Monitoring może automatycznie skierować sprawę do windykacji, restrukturyzacji bądź zmiany warunków kredytowania. W systemie wykorzystano funkcjonalności modułu Printout Management, dzięki któremu możliwe jest systemowe generowanie upomnień do klientów (wraz z identyfikacją, które jest to upomnienie), jak również integracja z drukarnią centralną (korespondencja masowa).

Comarch Asset Management to system adresowany do firm zarządzających aktywami, banków depozytariuszy, funduszy inwestycyjnych i emerytalnych, towarzystw ubezpieczeniowych oraz innych instytucji zajmujących się działalnością inwestycyjną oraz obsługą portfeli. System zapewnia m.in. modelowanie portfeli, obsługę zleceń, dostęp do aktualnej struktury portfeli, kontrolę limitów inwestycyjnych, ewidencję transakcji i operacji na portfelach, wycenę aktywów portfeli, raportowanie oraz pomiar ryzyka i efektywności zarządzania.

Comarch Custody jest aplikacją przeznaczoną dla banków zajmujących się obrotem papierami wartościowymi oraz działalnością powierniczą. System pozwala na rejestrację oraz rozliczanie ilościowe i finansowe transakcji papierami wartościowymi przechowywanymi w KDPW SA i zagranicznych izbach depozytowo-rozliczeniowych. Jest w pełni przystosowany do Nowego Systemu Depozytowo-Rozliczeniowego.

Comarch Exchange Trading - system transakcyjny oraz księgowy dedykowany dla domów maklerskich, wspierający szybkie przetwarzanie zleceń i transakcji, elastyczną konfigurację procesów i produktów oraz integrację z giełdami, brokerami i aplikacjami transakcyjnymi.

Comarch Internet Investments, jako samodzielny system lub funkcjonalne uzupełnienie Comarch Internet Banking, zapewnia dostęp do inwestycyjnych usług finansowych przez Internet i inne elektroniczne kanały dystrybucji klientom biur maklerskich, powierników, Towarzystw Funduszy Inwestycyjnych, Otwartych Funduszy Emerytalnych oraz innych instytucji operujących na rynku kapitałowym. System, rozwijany nieprzerwanie od 1998 roku, oferuje najbogatszą na rynku funkcjonalność w zakresie dostępu do rachunku maklerskiego, rejestrów TFI i specjalizowanych produktów inwestycyjnych.

Comarch Notowania Online (NOL3) to najnowocześniejsze na polskim rynku narzędzie umożliwiające dostęp do bieżących notowań i informacji rynkowych, analizę rynku oraz poszczególnych walorów, a także realizację zadań typowych dla rozwiązań Order Management System (OMS): składanie zleceń bezpośrednio z tabeli notowań oraz przesyłanie ich na rynek w odpowiednim momencie.

Comarch Mobile Investments to rozwiązanie, które umożliwia składanie zleceń giełdowych za pomocą telefonu komórkowego lub urządzeń typu tablet/smartfon.

Comarch Risk Management to system do zarządzania ryzykiem portfeli inwestycyjno-kredytowych. Automatyzuje procesy kontroli ryzyka zmierzające do ograniczania wpływu wahań czynników ryzyka na elementy prowadzonej działalności biznesowej. Pozwala także na identyfikację możliwości inwestycyjnego wykorzystania obserwowanych fluktuacji.

Comarch Performance Measurement & Attribution - system umożliwiający aktywną ocenę efektywności portfeli inwestycyjnych, obliczanie wskaźników efektywności na tle benchmarków i ryzyka, analizę atrybucji źródeł zysków i strat realizowanych na poszczególnych klasach aktywów oraz raportowanie wyników zarządzania.

Comarch CAFE Broker - system wspomagający czynności realizowane przez pracowników biura maklerskiego oraz zapewniający spójność na poziomie informacyjnym, operacyjnym i autoryzacyjnym

pracownikom centrali, oddziału czy *call-center* biura maklerskiego. Najważniejsze cechy funkcjonalne Comarch CAFE Broker to kompleksowa obsługa rachunku inwestycyjnego klienta, w tym składanie zleceń na różnych rynkach, dostęp do profilu inwestycyjnego klienta, monitoring zleceń oraz aktywności na rachunku, a także wsparcie komunikacji z klientem.

Comarch Deal Management jest rozwiązaniem pozwalającym na przetwarzanie transakcji zawieranych na rynku pieniężnym i walutowym oraz na instrumentach dłużnych i pochodnych, realizowanych przez *dealing room* banku lub klientów bankowości internetowej. Narzędzie zapewnia kompleksową obsługę procesu transakcyjnego, jak również obsługę księgową w zakresie ewidencji i wyceny instrumentów/transakcji, kalkulacji limitów transakcyjnych i rozliczeniowych dla klientów oraz ekwiwalentu bilansowego i adekwatności kapitałowej dla transakcji.

Comarch Investment Advisor to rozwiązanie pozwalające na zarządzanie relacjami z klientem, odpowiedni dobór produktu inwestycyjno-emerytalnego zgodnie z oczekiwaniami i możliwościami klienta oraz monitorowanie jego inwestycji.

Comarch Fund Registers to narzędzie, które umożliwia prezentację danych o transakcjach, klientach towarzystwa i kanałach dystrybucji w postaci interaktywnych raportów.

Comarch Client Reporting & Communication to rozwiązanie pozwalające na generowanie wysokiej klasy raportów prezentujących m.in.: wartość, rentowność i ryzyko produktu inwestycyjno-emerytalnego klienta opartego na funduszach inwestycyjnych, papierach wartościowych oraz innych instrumentach finansowych. W optymalny sposób łączy proces zarządzania dużą liczbą danych, projektowania, generowania oraz dystrybucji i publikacji raportów zgodnie z polityką danej instytucji.

Comarch Trade Finance wspomaga realizację procesów biznesowych, związanych z obsługą akredytyw, inkas i gwarancji. System Comarch Trade Finance jest częścią rozwiązań informatycznych, stosowanych w bankach i wymaga integracji z innymi systemami stosowanymi w banku, m.in. systemem centralnym, księgą główną czy hurtownią danych.

Comarch Factoring to kompleksowe rozwiązanie przeznaczone do obsługi transakcji finansowania wierzytelności. Umożliwia obsługę faktur zarówno elektronicznych, jak i papierowych. Rozwiązanie charakteryzuje się dużą elastycznością w modelowaniu procesu obsługi klienta. Umożliwia wprowadzanie danych dotyczących faktoranta, dłużnika i zdefiniowanie programu finansowania.

Comarch NonLife Insurance jest systemem produkcyjnym wspierającym kluczowe procesy i obszary działania towarzystw ubezpieczeń majątkowych. Rozwiązanie zapewnia elastyczność wprowadzania nowej oferty na rynek. Comarch NonLife Insurance wspiera administrację polis i likwidacji szkód, zarządzanie informacją oraz usprawnienie efektywności biznesu ubezpieczeniowego. Zakres wdrożenia może obejmować wszystkie moduły i linie produktowe. Ze względu na modułową budowę systemu istnieje również możliwość wdrożenia poszczególnych obszarów funkcjonalnych lub produktów oraz dopasowanie ich do istniejącej w towarzystwie ubezpieczeniowym architektury systemowej.

Comarch Life Insurance jest kompleksowym rozwiązaniem informatycznym przeznaczonym dla towarzystw ubezpieczeniowych na życie. System wspiera procesy zachodzące w towarzystwie ubezpieczeniowym, może także zostać dopasowany do istniejącej architektury systemowej. Wdrożenie Comarch Life Insurance umożliwia kompleksowe i spójne zarządzanie biznesem ubezpieczeniowym. Dodatkowo, duża elastyczność systemu pozwala na optymalizację działalności towarzystwa oraz szybką reakcję na zmieniającą się potrzeby rynku.

Comarch Health Insurance to stabilne i wydajne rozwiązanie umożliwiające pełną obsługę polis zdrowotnych. System wspiera obsługę ubezpieczeń zdrowotnych i zapewnia komunikację ze świadczeniodawcami usług medycznych.

Comarch Insurance Claims jest elastycznym rozwiązaniem, obsługującym wszystkie typy spraw roszczeniowych dla pełnej gamy produktów ubezpieczeń na życie oraz ubezpieczeń dodatkowych. Funkcjonalność systemu obejmuje cały proces obsługi roszczeń. Rozwiązanie pomaga znacząco ograniczać koszty ponoszone na obsługę roszczeń poprzez automatyzację operacji oraz eliminację większości zadań opartych na papierowym obrocie dokumentów.

Comarch Insurance Front End to zestaw usług i aplikacji, z których zestawia się rozwiązanie optymalne dla klienta. Głównym zadaniem platformy jest realizacja strategii towarzystwa ubezpieczeniowego w zakresie wsparcia sprzedaży i obsługi klienta. Podstawową zaletą Comarch Insurance Front End jest łatwość dopasowania zakresu funkcjonalności do potrzeb biznesowych towarzystwa ubezpieczeniowego.

Comarch Insurance Net jest systemem *front-office*, składającym się z pakietu narzędzi i rozwiązań wspierających dystrybucję i obsługę produktów ubezpieczeniowych. Funkcjonalność rozwiązania wspiera zarówno działania agentów, pracowników oraz współpracowników towarzystwa, jak i działania podejmowane samodzielnie przez klienta indywidualnego. System umożliwia agentom wykonywanie symulacji ofertowych oraz sprawne i bezbłędne wypełnianie wniosku ubezpieczeniowego. Comarch Insurance Net pozwala na rejestrację zmian warunków zawartego ubezpieczenia, a także na zgłaszanie i śledzenie procesów szkodowych. Korzyścią dla klienta jest szybsza i bezpośrednia obsługa oraz możliwość podglądu statusu wniosku w portalu internetowym.

Comarch Internet Insurance udostępnia funkcjonalność ubezpieczeniowego rachunku internetowego. Umożliwia ubezpieczonym wykonywanie podstawowych operacji ubezpieczeniowych, począwszy od ofertowania i wykonania symulacji ubezpieczenia, poprzez składanie wniosków polisowych, szkodowych i roszczeniowych, aż po zarządzanie inwestycjami w ramach polis.

Comarch Debt Management jest kompleksowym rozwiązaniem do zarządzania wierzytelnościami, kierowanym do różnorodnych firm oraz instytucji finansowych, które w ramach działalności prowadzą postępowania upominawcze, sądowe oraz egzekucyjne i wymieniają dane ze współpracującymi podmiotami zewnętrznymi. System Comarch Debt Management zapewnia efektywne odzyskiwanie przeterminowanych należności, między innymi poprzez wszechstronne wsparcie wielokanałowego kontaktu z dłużnikiem (telefon, SMS, email) i organizację pracy zespołów windykacyjnych z uwzględnieniem priorytetów obsługiwanych spraw. Efektem wdrożenia systemu jest znacząca korzyść dla klienta płynąca ze wzrostu ściągłości należności.

Comarch Insurance Data Warehouse to dedykowana hurtownia danych ubezpieczeniowych. Rozwiązanie dostarcza uporządkowane i zrozumiałe dane wspomagające sprawozdawczość wewnętrzną i zewnętrzną. Zadaniem hurtowni jest przygotowanie i udostępnienie osobom uprawnionym informacji koniecznej dla sprawnego podejmowania decyzji na różnych szczeblach zarządzania towarzystwem ubezpieczeniowym.

Comarch Insurance Scoring to system oparty na elastycznym i definiowalnym automacie regułowym, oceniającym różnego rodzaju obiekty (m.in. *underwriting* wniosków, klientów). System Comarch Insurance Scoring jest odpowiedzią na wzrastające potrzeby automatyzacji procesów oceny ryzyka ubezpieczeniowego.

Comarch Mobile Insurance to rozwiązanie wspierające towarzystwa w wykorzystaniu urządzeń mobilnych w działalności ubezpieczeniowej. System oferuje bogatą funkcjonalność przeznaczoną dla 3 różnych grup odbiorców: agentów, likwidatorów szkód oraz klientów. Udostępnienie ubezpieczonym Comarch Mobile Insurance daje przewagę konkurencyjną oraz zapewnia efektywne wsparcie komunikacji z klientami.

Comarch CentralLog jest kompleksowym rozwiązaniem służącym do zarządzania informacją bezpieczeństwa generowaną przez infrastrukturę IT przedsiębiorstwa. Zawiera narzędzia służące do centralizacji, analizy i archiwizacji informacji audytowych, generowanych przez rozmaite systemy i aplikacje zarówno powiązane z bezpieczeństwem, jak i niezależne (na przykład bazy danych).

Comarch MobileID jest nową metodą uwierzytelniania i autoryzacji opartą na telefonii komórkowej, łączącą w jednym rozwiązaniu pewność, łatwość użycia, niską cenę i zaawansowanie techniczne. Rozwiązanie dostępne jest jako odrębny produkt lub też w integracji z Comarch Security Access Manager DRACO.

Comarch Security Access Manager DRACO jest rozwiązaniem zapewniającym identyfikację, uwierzytelnianie, autoryzację oraz rozliczalność zgodnie z najnowszymi tendencjami w dziedzinie bezpieczeństwa, a także indywidualnymi potrzebami klienta. Zakres funkcjonalny DRACO obejmuje szereg obszarów zarządzania użytkownikami, ich uprawnieniami i dostępem do zasobów chronionych.

Comarch MobilePKI jest rozwiązaniem wspierającym uwierzytelnienie oraz autoryzację za pomocą technologii mobilnych. Umożliwia korzystanie z pełnej infrastruktury Klucza Publicznego (PKI) na telefonach komórkowych z wykorzystaniem karty SIM.

Comarch SecureAdmin - system monitorowania aktywności użytkowników działający w sposób przezroczysty na poziomie warstwy sieciowej (analiza pasywna i aktywna). Oznacza to, że wdrożenie systemu Comarch SecureAdmin nie wymaga modyfikacji ani rekonfiguracji istniejących aplikacji lub systemów, a jego obecność nie jest widoczna dla użytkowników.

System Comarch SOPEL (System Obsługi Podpisu Elektronicznego) jest kompletną implementacją bezpiecznego urządzenia służącego do weryfikacji kwalifikowanego podpisu elektronicznego oraz bezpiecznego oprogramowania do składania podpisu elektronicznego zgodnie z Ustawą o Podpisie Elektronicznym.

Comarch SafeDesktop to rozwiązanie zabezpieczające stacje użytkowników końcowych systemów IT. Comarch SafeDesktop pozwala na uzyskanie wielorakich funkcjonalności przy użyciu kart mikroprocesorowych oraz tokenów USB w heterogenicznych środowiskach, m. in. na platformach MS Windows 98SE/Me/2000/XP/2003/Vista/7 oraz Linux.

Comarch SmartCard jest mikroprocesorową kartą kryptograficzną opartą na technologii Java, służącą do bezpiecznego przechowywania informacji wrażliwych, takich jak klucze kryptograficzne i hasła. Karty wykorzystywane są przede wszystkim w systemach PKI (Infrastruktury Klucza Publicznego) oraz w instytucjach bankowych, gdzie wymagane jest szczególne bezpieczeństwo np. przy wykonywaniu transakcji przez klientów. Bezpieczeństwo zapewnia wykorzystanie kryptografii asymetrycznej oraz fakt, że klucz prywatny, używany do podpisu transakcji nigdy nie opuszcza karty mikroprocesorowej (jest generowany na karcie i nie można go w żaden sposób skopiować), z kolei PIN do karty zna tylko jej właściciel.

Comarch SmartCard Bio umożliwia zastosowanie odcisku palca jako elementu zabezpieczającego dostęp do klucza prywatnego przechowywanego na karcie kryptograficznej.

Comarch SmartToken to rozwiązanie bazujące w części sprzętowej na tokenach USB, łączących cechy karty mikroprocesorowej kryptograficznej i czytnika kart w jednym urządzeniu. Część programowa, łącznie z oprogramowaniem wewnętrznym tokenu jest autorstwa Comarch.

Comarch T-Pro to urządzenie zabezpieczające przed złośliwym oprogramowaniem realizującym ataki typu ManInTheBrowser czy programy *keylogger*.

Comarch SmartCard Workshop służy do zarządzania cyklem życia kart oraz tokenów kryptograficznych. Oprócz podstawowej funkcjonalności związanej z realizacją procesu *workflow* oraz raportowania bieżącego stanu poszczególnych kart wydanych w systemie, rozwiązanie umożliwia również pełną integrację z oferowanym systemem Comarch CertificateAuthority.

Comarch CertificateAuthority umożliwia pełną implementację systemu opartego na Infrastrukturze Klucza Publicznego (PKI), w tym wydawanie certyfikatów zabezpieczających pocztę, serwery WWW, kanały komunikacyjne, uwierzytelnianie i autoryzację użytkowników. Jest rozwiązaniem do obsługi certyfikatu w całym cyklu jego życia - od złożenia wniosku po wygaśnięcie lub unieważnienie.

SEKTOR PRZEDSIĘBIORSTW i FIRM HANDLOWO-USŁUGOWYCH

Comarch Campaign Management to system wspierający cały cykl zarządzania kampaniami marketingowymi: od planowania, poprzez testy, realizację, modyfikacje, po badanie efektywności. System pozwala dotrzeć do wybranej grupy klientów o precyzyjnie określonym profilu, we właściwym czasie, z właściwą informacją i przez właściwy kanał komunikacji.

Comarch CRM Sales Management zapewnia całościową obsługę relacji z klientami od momentu akcji akwizycyjnej, poprzez uruchamianie programów sprzedażowych (*cross-selling* oraz *up-selling*), budowanie programów lojalnościowych, do etapu zakończenia współpracy. System zawiera funkcjonalność zarówno dla sprzedawców pracujących przy bezpośredniej obsłudze klienta (Aplikacja

Sprzedawcy), jak i pracowników *back-office* odpowiedzialnych za zarządzanie procesem sprzedaży (Aplikacja Centralna: przygotowanie informacji dla sprzedawców, opracowywanie polityki cenowej, budowanie planów sprzedażowych, monitorowanie sprzedaży i analizowanie raportów z wynikami, etc.).

Comarch Loyalty Management jest zaawansowanym zestawem aplikacji biznesowych o szerokiej funkcjonalności, przeznaczonym zarówno dla prostych, jak i zaawansowanych programów lojalnościowych. System wyróżnia się elastycznością, ergonomicznym interfejsem użytkownika i łatwością operacji. Skalowalna architektura gwarantuje dopasowanie rozwoju programu lojalnościowego do tempa rozwoju firmy.

Comarch INFOSTORE ECM to narzędzie z obszaru *Enterprise Content Management*, które w kompleksowy sposób pozwala zapanować nad kapitałem informacyjnym przedsiębiorstwa zgromadzonym w dokumentach biznesowych. Uniwersalne narzędzie zapewnia przechwytywanie i archiwizację dowolnych dokumentów, prace na nich, bezpiecznie wyszukiwanie oraz wsparcie procesów biznesowych z nimi skojarzonych.

Comarch ECM Professional Services to grupa usług doradczych, wdrożeniowych oraz suportowych z obszaru *Enterprise Content Management* dla klientów posiadających lub wdrażających rozwiązania zbudowane o produkty IBM FileNet.

Comarch Content Management System to system do zarządzania treścią i strukturą portalu. Oferuje zestaw narzędzi umożliwiających zdalną aktualizację i zarządzanie serwisem WWW.

Comarch Business Intelligence to nowoczesne rozwiązanie informatyczne oparte na technologii hurtowni danych. Jego podstawową rolą jest dostarczenie uporządkowanej i zrozumiałej informacji wspomagającej podejmowanie decyzji na różnych szczeblach zarządzania firmy. Comarch Business Intelligence umożliwia wybór i zastosowanie różnych obszarów analiz w zależności od potrzeb użytkownika, np.: sprzedaż, finanse, controlling i inne.

ECOD - rozwiązania Comarch w obszarze EDI (*Electronic Data Interchange*) i wsparcia sprzedaży. W obszarze zarządzania kanałami sprzedaży Comarch oferuje systemy ECOD: Operator, Archiwum, eDOC24, Tracker, Data Share, EMCS, ECOD SA2 Produkty, Agent 2.0, Dystrybucja, Business Portal.

Comarch ECOD Operator to kompleksowe rozwiązanie typu EDI (*Electronic Document Interchange*), umożliwiające automatyczną wymianę informacji i dokumentów handlowych, np. zamówień, faktur czy raportów sprzedaży w formie zgodnego z powszechnymi standardami dokumentu elektronicznego (GS1). W zależności od potrzeb danej firmy, rozwiązanie umożliwia wymianę dokumentów poprzez aplikację webową (Comarch ECOD WWW) jak również integrację z różnymi systemami informatycznymi.

Comarch ECOD Archiwum jest modulem służącym do przechowywania dokumentów elektronicznych (e-archiwum). Comarch ECOD Archiwum przechowuje nie tylko e-faktury, ale również pozwala na ewidencjonowanie dowolnych typów dokumentów, np. zamówienia, awiza wysyłki, potwierdzenia dostawy. Funkcjonalność aplikacji umożliwia, między innymi, wyszukiwanie historycznych dokumentów według różnorodnych kryteriów i podgląd do ich wersji czytelnej, jak również monitorowanie operacji na tych dokumentach w zależności od nadanych praw użytkownika.

Comarch ECOD eDOC24 to rozwiązanie zaprojektowane do obsługi faktur (oraz innych typów dokumentów elektronicznych) w technologii podpisu cyfrowego. W ramach usługi Comarch ECOD eDOC24 nasi klienci otrzymują narzędzie wspierające zarówno proces wystawiania dokumentów elektronicznych (obsługa podpisu elektronicznego po stronie Wystawcy lub upoważnionego pracownika Comarch), jak również proces udostępniania dokumentów do Odbiorcy (różnorodne kanały komunikacyjne), a także proces archiwizacji dokumentów przez ustawowy okres (archiwizacja dokumentów dla Wystawcy jak i Odbiorcy).

Comarch ECOD Data Share to narzędzie umożliwiające klientom przesyłającym dokumenty elektroniczne za pomocą platformy Comarch ECOD Operator na swobodne wykorzystanie informacji zawartych w tych dokumentach. Aplikacja pozwala na szybki dostęp do kluczowej informacji (np. poziomie dostaw, przepływie dokumentów powiązanych).

Comarch ECOD Tracker to rozwiązanie, które umożliwia bieżącą kontrolę ruchu dokumentów elektronicznych wymienianych z partnerami biznesowymi.

Comarch ECOD SA2 Produkty to wspólne rozwiązanie dostarczane przez Comarch oraz SA2 Worldsinc Polska, umożliwiające globalną synchronizację danych produktowych pomiędzy producentami a sieciami handlowymi za pośrednictwem Globalnej Sieci Synchronizacji Danych (*Global Data Synchronization Network – GDSN*).

Comarch ECOD EMCS to moduł pozwalający na efektywną integrację z systemem EMCS PL (ang. Excise Movement and Control System) – skierowany jest do podmiotów uczestniczących w przemieszczaniu wyrobów akcyzowych (np. wyroby alkoholowe, tytoniowe, energetyczne) w procedurze zawieszenia poboru akcyzy. Wykorzystanie modułu Comarch ECOD EMCS umożliwia wymianę kilkunastu komunikatów, które są niezbędne w wymianie produktów akcyzowych (m.in. dokument e-AD, projekt e-AD, anulowanie e-AD, raport odbioru).

Comarch ECOD Agent 2.0 to kompleksowy system wsparcia sprzedaży klasy SFA, zapewniający pełną obsługę punktu sprzedaży przez mobilnych pracowników terenowych.

Comarch ECOD Dystrybucja to usługa komunikacyjno-raportująca, która umożliwia codzienne, automatyczne raportowanie do producenta kluczowych informacji z tradycyjnego kanału sprzedaży.

Comarch ECOD Business Portal to platforma B2B zapewniająca kompleksową komunikację, raportowanie oraz realizację przez partnerów biznesowych działań związanych z merchandisingiem i sprzedażą.

Comarch Security Management pozwala na stworzenie, rozwijanie i zarządzanie polityką bezpieczeństwa dla wszystkich sieci i urządzeń używanych niezależnie od lokalizacji i architektury. Oprócz tego rozwiązania Comarch posiada pełny zakres produktów obejmujący legalizację i uwierzytelnianie, infrastrukturę klucza publicznego oraz zarządzanie bezpieczeństwem i treścią.

Comarch ALTUM – pierwsza inteligentna platforma ERP, kompleksowo wspierająca wszystkie kluczowe procesy biznesowe w średnich i dużych firmach handlowych, usługowych oraz sieciach handlowych. Rozwiązanie dostosowane do potrzeb rynku polskiego oraz rynków zagranicznych. System dostępny także w modelu usługowym (SaaS) – **Comarch iALTUM24**.

Comarch CDN XL – od lat najchętniej wybierany system klasy ERP w Polsce, z którego korzysta prawie 3700 firm z różnych branż. Rozwiązanie spełnia specyficzne wymogi przedsiębiorstw produkcyjnych, a także firm handlowych oraz zajmujących się działalnością usługowo-serwisową. System dostępny także w modelu usługowym (SaaS) – **Comarch CDN iXL24**.

Comarch OPT!MA – program obsługujący sprzedaż, zarządzanie, prowadzenie księgowości oraz kadr i płac. Przeznaczony dla mikro, małych i średnich firm o różnym profilu działalności. Wraz z dodatkowym modułem Biuro Rachunkowe oraz portalem Społeczności Biur Rachunkowych iKsięgowość24, Comarch OPT!MA stanowi narzędzie do prowadzenia i promocji biur rachunkowych oraz kancelarii doradztwa podatkowego. Program dostępny także w modelu usługowym (SaaS) – **Comarch iOPT!MA24**.

iFaktury24 – nowoczesna aplikacja do fakturowania online, prowadzenia magazynu oraz uproszczonej księgowości, udostępniana poprzez przeglądarkę internetową. Rozwiązanie dedykowane mikro i małym firmom. Program dostępny wyłącznie w modelu usługowym (SaaS).

Comarch Retail – samodzielny system do prowadzenia sprzedaży detalicznej, pozwalający na sprawne i kompleksowe zarządzanie siecią handlu detalicznego, począwszy od jej centrali, poprzez zaplecze sklepu, aż po punkt sprzedaży (POS).

Comarch Mobile – aplikacja umożliwiająca pracę na urządzeniach mobilnych (smartfon, telefon komórkowy, kolektor danych). Rozwiązanie wspiera pracę menadżerów, sprzedawców oraz magazynierów.

Comarch Business Intelligence – system oparty na technologii hurtowni danych, przeznaczony dla dużych i średnich firm oraz korporacji międzynarodowych. Rozwiązanie wspiera procesy decyzyjne oraz obsługę zadań związanych z raportowaniem. Wspomaga następujące branże: instytucje finansowe i ubezpieczeniowe, FMCG, usługi oraz produkcja.

iBard24 Backup Online – narzędzie do backupu i archiwizacji danych online, umożliwiające dostęp do plików z dowolnego miejsca na świecie, 24 godziny na dobę. Dane przechowywane są w Comarch Data Center lub w opcji iBard24 BOX na serwerach klienta. Służy również do archiwizacji baz danych Comarch ERP.

iKsięgowość24 – obsługa rachunkowo-księgowa dla przedsiębiorstw, realizowana przez biura rachunkowe korzystające z Comarch OPT!MA oraz Comarch iOPT!MA24.

Comarch iSklep24 – aplikacja sklepu internetowego w pełni zintegrowana z systemami do zarządzania Comarch ERP, współpracująca z porównywarkami cen, zintegrowana z Allegro oraz iMall24, z serwisami płatności internetowych, z systemami ratalnymi, umożliwiającą sprzedaż na Facebooku.

iMall24.pl – pierwsza w Polsce internetowa galeria handlowa, umożliwiającą sprzedaż w Internecie wprost z systemu fakturująco-magazynowego wykorzystywanego przez przedsiębiorstwa. Swoje produkty oferować może w niej każda firma posiadająca oprogramowanie do zarządzania Comarch.

Systemy Comarch Software und Beratung AG to linia systemów ERP oraz finansowo-księgowych dla małych i średnich przedsiębiorstw na rynku niemieckojęzycznym:

- **Comarch ERP Enterprise** – system ERP nowej generacji, dla aktywnych przedsiębiorstw działających na rynkach międzynarodowych i z wykorzystaniem Internetu. Dysponuje ergonomicznym interfejsem użytkownika, wbudowanym modułem WorkFlow oraz jest zoptymalizowany do jak najlepszego odzwierciedlenia procesów biznesowych oraz struktury organizacji,
- **Comarch Financials Enterprise** – system finansowo-księgowy nowej generacji, rozwijany jako uzupełnienie systemu Semiramis, umożliwiający kompletne zarządzanie finansami nowoczesnego przedsiębiorstwa,
- **Comarch ERP Suite** – klasyczny system ERP, oferujący sprawdzone i dopasowane do specyfiki branżowej rozwiązania funkcjonalne dla szerokiego grona użytkowników.
- **Comarch Financials Suite** – rozbudowany, certyfikowany system finansowo-księgowy, dysponujący modułami controllingu i elektronicznej archiwizacji dokumentów, umożliwiający pracę w środowisku międzynarodowym, także z uwzględnieniem różnych standardów rachunkowości (US GAAP, IFRS),
- **Comarch Financials Schilling** - klasyczny system finansowo-księgowy,
- **Comarch Financials DKS** – system finansowo-księgowy rozwinięty dla klientów z rynku austriackiego, wyposażony także w moduł controllingowy oraz HR,
- **Comarch HR** – system dedykowany do obsługi HR i rozliczeń pracowniczych, wspomagający zarządzanie czasem pracy i procesami rekrutacyjnymi
- **Comarch ECM** – system do elektronicznej archiwizacji i zarządzania dokumentami, umożliwiający wprowadzenie w przedsiębiorstwie w pełni elektronicznego obiegu dokumentów.

SEKTOR ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ

Rozwiązania dla Administracji Publicznej

Comarch specjalizuje się w projektowaniu, wdrażaniu oraz integracji nowoczesnych systemów informatycznych dla administracji publicznej i firm oraz instytucji z sektora publicznego. Firma posiada również doświadczenia w tworzeniu kompleksowych rozwiązań „pod klucz” oraz w rozbudowie infrastruktury sprzętowo-sieciowej. Mając na uwadze przemiany zachodzące w polskiej administracji publicznej, Comarch stworzył szereg rozwiązań typu e-government, które mają za zadanie spełnianie potrzeb specyficznych dla jednostek sektora publicznego. Rozwiązania Comarch są opracowywane w oparciu o najnowocześniejsze międzynarodowe standardy, a w ich implementacji bierze udział kadra złożona z najwyższej klasy specjalistów. Do najważniejszych rozwiązań wdrażanych w sektorze administracji publicznej należą:

Comarch Semiramis

Comarch Semiramis to zintegrowany system klasy ERP II przeznaczony do wspierania procesów biznesowych w przedsiębiorstwach. System został stworzony w technologii Java, co gwarantuje możliwość pracy z wykorzystaniem różnych baz danych i systemów operacyjnych oraz pracę w architekturze trójwarstwowej. Comarch Semiramis posiada dedykowane frameworki (grupy funkcjonalności) do obsługi procesów produkcyjnych, logistycznych, sprzedażowych, oraz finansowo – księgowych. System posiada wbudowaną hurtownię danych.

Comarch Workflow

Wspiera elektroniczny (i papierowy) obieg dokumentów w przedsiębiorstwach i instytucjach (stworzono wersje branżowe specjalizowane dla poszczególnych podmiotów).

Comarch Portal

Autorski system CMS (Content Management System) umożliwia nie tylko tworzenie i publikację treści w serwisach www ale również zaawansowane zarządzanie treścią i komunikacją. System umożliwia zarządzanie plikami multimedialnymi i obsługę e-learningu, - a dzięki tematycznym video czatom i forom oraz opcji FAQ - w szerokim zakresie wspiera wymianę informacji z otoczeniem.

Comarch e-Investor

To narzędzie do obsługi inwestorów (zarówno osób fizycznych, instytucji jak i przedsiębiorstw). System oferowany jednostkom samorządu terytorialnego i agencjom inwestycyjnym jest wykorzystywany w wielu dziedzinach sfery inwestycyjnej (informacyjnej, badawczej, organizacyjnej, przestrzennej i transportowej).

Comarch e-Turysta

To platforma wspierająca promocję miejsc i regionów atrakcyjnych turystycznie. Interaktywne mapy (powiązane z mapami GPS) mogą zawierać wizualizacje szlaków turystycznych, opisy punktów gastronomicznych, noclegowych i miejsc aktywnego wypoczynku, a także serwis pogodowy. Poza funkcją informacyjną system może umożliwiać rezerwację rozmaitych usług (w tym przewodników wycieczek, specjalnych atrakcji, oraz obsługi w wybranych językach) dla turystów indywidualnych i grup, prezentację lokalnych atrakcji (w tym w 3D).

Comarch Egeria

Zintegrowany System Informatyczny klasy ERP wspierający zarządzanie organizacją i podejmowanie decyzji. Cechuje go duża konfigurowalność i elastyczność, co pozwala na dostosowanie do indywidualnych potrzeb każdego klienta.

System oferowany w różnych typach przedsiębiorstw i instytucji (Administracja rządowa i samorządowa, Utilities, Służba zdrowia etc.)

Comarch Egeria Edukacja

To zintegrowane narzędzie do obsługi procesów realizowanych przez Uczelnie Wyższe. System składa się z części FrontOffice – wspierającej procesy dydaktyczne, obsługę spraw studenckich i naukowych, oraz z BackOffice – części odpowiedzialnej za obsługę procesów księgowych, magazynowych, kadrowych i innych związanych z administrowaniem uczelniami wyższymi. System jest wyposażony w rozbudowane narzędzia raportujące.

Comarch Egeria Leasing

To zintegrowany system informatyczny wspierający firmy świadczące usługi finansowe (w tym leasingowe). System wspiera sprzedaż produktów finansowych kalkulatorami, szablonami i narzędziami pozwalającymi na indywidualizowanie oferty i jej dostosowanie do zmieniających się wymogów rynkowych.

Comarch Rejestracja Nakładów Pracy

Służy do planowania oraz deklaracji czasu pracy (również do rejestracji obecności). System pozwala na planowanie zadań pracowników oraz ewidencję rzeczywistych obecności pracowników i realizacji powierzonych zadań.

Comarch E-Urząd

Comarch E-Urząd jest platformą usług publicznych on-line zawierającą zestaw modułów pozwalających na realizację zadań stawianych jednostce samorządu administracji publicznej przez ustawodawcę. Intuicyjne narzędzia umożliwiają samodzielne zarządzanie aplikacją, zapewniając wsparcie procesów

tworzenia i publikacji treści. Na Comarch E-Urząd składają się m.in. następujące moduły: Cyfrowy Urząd, Biuletyn Informacji Publicznej, Portal Informacyjny, Intranet.

Comarch Centralna Baza Odczytów dla spółek obrotu mediów oraz odbiorców rozproszonych.

Jest rozwiązaniem przeznaczonym dla spółek obrotu energią elektryczną, spółek ciepłowniczych, gazowniczych, wodociągowych oraz dla odbiorców rozproszonych. Zapewnia szybki dostęp do danych odczytowych pobieranych z różnych źródeł (np. spółki dystrybucji, Niezależny Operator Pomiarów), śledzenie poboru mediów oraz wielopłaszczyznową analizę otrzymanych danych. Dane zawarte w systemie stanowią wiarygodną podstawę do rozliczania odbiorców, planowania zakupów oraz prowadzenia proaktywnych działań handlowych. System wspomaga prognozowanie zapotrzebowania, analizy taryf oraz segmentację klientów pod kątem ich struktury zużycia.

Comarch Centralna Baza Odczytów dla spółek dystrybucji mediów.

System zapewnia przedsiębiorstwu realizację funkcji operatora pomiarów. Dostarcza szereg automatycznych mechanizmów akwizycji danych odczytowych z różnych źródeł, ich weryfikacji, uzupełniania, udostępniania oraz wielowymiarowej analizy. Pozwala na łatwą integrację z już działającymi w przedsiębiorstwie systemami bilingowymi, systemami zarządzania majątkiem sieciowym oraz innymi systemami istotnymi w jego działalności. Rozwiązanie pozwala na zarządzanie odczytami zarówno z liczników energii elektrycznej oraz liczników innych mediów, w tym wody, ciepła, gazu.

Comarch System Zarządzania Majątkiem Sieciowym

To rozwiązanie przeznaczone dla przedsiębiorstw sieciowych, takich jak spółki dystrybucji energii elektrycznej, spółki dystrybucji gazu, spółki wodno-kanalizacyjne. System zapewnia kompletną ewidencję i zarządzanie danymi o całej infrastrukturze sieciowej przedsiębiorstwa oraz usprawnienia realizację głównych procesów biznesowych, takich jak np. przyłączanie odbiorców, planowanie i realizacji inwestycji i remontów, eksploatacja sieci, czy obsługa zgłoszeń, reklamacji sieciowych, zdarzeń awaryjnych, wyłączeń.

Comarch IT Cost & Risk Analysis

Comarch ICRA to narzędzie umożliwiające określenie całkowitych kosztów informatyzacji oraz zestawienia z kosztami braku wsparcia. System pozwala na obliczenie kosztów oraz ryzyka związanego z migracją wsparcia procesów biznesowych. Oferuje ocenę wskaźników ekonomicznych związanych z opłacalnością informatyzacji ROI, NPV, IRR. Pozwala też na przedstawienie wyników symulacji dla procesów, systemów oraz całych modeli informatyzacji

Comarch Business Intelligence

Budowane przez Comarch tematyczne hurtownie danych obejmują różnorodne zakresy danych i realizują rozmaite cele. Tworzyliśmy hurtownie będące bazami wiedzy, narzędzia analizujące dane medyczne, finansowe, oraz wspierające działalność biznesową. Nasze rozwiązania szczególnie sprawdzają się w przypadku zarządzania dużymi wolumenami danych, pochodzących z wielu systemów i lokalizacji.

Comarch Database Archive

To narzędzie wykorzystywane w celu optymalizacji danych archiwizowanych i planowego zarządzania tymi danymi. System umożliwia tworzenie nowych partycji danych poprzez wydzielenie ich z partycji aktywnych i odpowiednią przebudowę struktur bazodanowych, odłączanie i archiwizację partycji, autoryzację usunięcia i przywracanie danych.

USŁUGI INFORMATYCZNE

Strategicznym punktem działalności Comarch jest wykorzystywanie doświadczenia i wiedzy pracowników firmy poprzez świadczenie pełnego zakresu usług informatycznych – od konsultingu, poprzez wdrożenia indywidualnych rozwiązań, do outsourcingu. Usługi świadczone przez Comarch to szczególnie ważny i skuteczny sposób wykorzystania kompetencji pracowników firmy. Realizacja wielu projektów programistycznych i integracyjnych pozwoliła firmie na zebranie unikalnego doświadczenia i stworzenie wyjątkowego zespołu ludzi. Doświadczenie to potwierdzają liczne certyfikaty i upoważnienia wiodących dostawców rozwiązań IT. Szeroka gama usług informatycznych Comarch świadczona jest w sposób wysoce kompetentny i niezawodny. Do najważniejszych usług świadczonych przez Comarch należą:

CRM & Marketing – głównym celem stosowania rozwiązań tej klasy jest wsparcie działań marketingowych i relacji z klientem w branży detalicznej oraz w sektorze transportu i turystyki, **CRM & Marketing** dzieli się na **Comarch Retail EMM** oraz **Comarch Travel CRM**.

Rozwiązania do zarządzania działaniami marketingowymi

Comarch Retail EMM (Enterprise Marketing Management) jest kompleksową platformą wsparcia działań marketingowych i relacjami z klientem, stanowi część pakietu rozwiązań **Comarch CRM & Marketing**.

Comarch Loyalty Management to światowej jakości system do zarządzania programami lojalnościowymi różnej wielkości, zarówno multi-partnerskimi, jak i realizowanymi w modelu *stand-alone*. Comarch Loyalty Management to system sprawdzony w ponad 15 krajach i funkcjonujący w różnych branżach, takich jak: handel detaliczny, sieci paliwowe, bankowość i finanse, telekomunikacja.

Comarch Campaign Management to system przeznaczony do zarządzania wieloetapowymi kampaniami marketingowymi, automatyzacji procesów ich realizacji, monitoringu i analizy wyników poszczególnych akcji marketingowych.

Comarch Smart Analytics to system klasy Business Intelligence, który pozwala na zdobywanie i jednocześnie wykorzystanie informacji o klientach, ich zachowaniu czy upodobaniach.

Rozwiązania dla sektora transportu i turystyki

Comarch Travel CRM to grupa produktów dedykowana przedsiębiorstwom z sektora transportu i turystyki, obsługuje inicjatywy CRM tychże firm. W skład grupy wchodzi 5 pakietów które zostały opracowane pod kątem indywidualnych potrzeb branż linii lotniczych, portów lotniczych, sieci hotelowych, przewoźników kolejowych i sieci wypożyczalni aut: **Comarch Travel CRM Airline Suite**, **Comarch Travel CRM Airport Suite**, **Comarch Travel CRM Hotel Suite**, **Comarch Travel CRM Railway Suite**, **Comarch Travel CRM Car Rental Suite**.

Rozwiązania do zarządzania dokumentami i procesami

Comarch ECM (Enterprise Content Management) – głównym celem stosowania rozwiązań tej klasy jest efektywne zarządzanie informacją w firmie zgromadzoną w dokumentach niestrukturalnych (emaile, faksy, skany dokumentów papierowych, obrazy, dokumenty pakietów biurowych i projektowych) lub ustrukturyzowanych (dane, formularze) oraz optymalizacja procesów biznesowych.

Comarch ECM to kompleksowa platforma z ponad 20 letnią tradycją na rynkach Szwajcarii, Niemiec i Austrii rozwijana w ramach szwajcarsko-polskich prac badawczo-rozwojowych prowadzonych w Grupie Kapitałowej Comarch.

Comarch ECM Services – IBM Filenet to usługi związane konsultingiem, wsparciem, integracją oraz implementacją rozwiązań na platformie technologicznej Filenet.

Comarch ECM Services – MS Sharepoint to usługi związane konsultingiem, wsparciem oraz implementacją rozwiązań opartych na MS Sharepoint

Comarch EDI (Electronic Data Interchange) to platforma do szybkiej i bezpiecznej wymiany danych elektronicznych. obsługująca wsparcie dla wielu komunikatów w różnych formatach i pozwalająca zredukować koszty oraz zoptymalizować procesy biznesowe w krótkim czasie. W skład wchodzi m.in. moduły **Comarch EDI E-Fakturowanie**, **Tracking**, **Raportowanie**, **Finansowanie**, **EMCS**, **SA2 Produkty**

Rozwiązania do wsparcia sprzedaży i dystrybucji

Comarch SFA to kompleksowa platforma wsparcia sprzedaży dla organizacji handlowych. W ramach **Comarch SFA** oferujemy systemy **Mobile Sales Force Applications** oraz **Online Sales Support Applications**.

Mobile Sales Force Applications to profesjonalny system klasy Sales Force Automation zapewniający pełną obsługę punktu sprzedaży przez mobilnych pracowników terenowych.

Comarch SFA Online Sales Support Applications to wyrafinowana platforma B2B integrująca partnerów biznesowych – producentów, dystrybutorów i sklepy oraz zapewniająca wsparcie dla działów sprzedaży i marketingu organizacji handlowej.

Rozwiązania w ramach Infrastruktury IT

Comarch Outsourcing IT

W obszarze **Outsourcing IT** wyróżniamy dwie grupy produktowe, w ramach których realizujemy szeroki zakres usług ciągłych związanych z procesami IT oraz infrastrukturą IT klienta: **Comarch Outsourcing IT**, **Comarch Usługi Zarządzania**.

Comarch Integracja IT

W obszarze **Integracja IT** wyróżniamy trzy grupy produktowe, w ramach których realizujemy usługi wdrożeniowe i integracyjne oraz migracje i audyty: **Comarch Integracja Systemów**, **Comarch Audyty IT**, **Comarch Ciągłość Biznesu**.

Comarch IT Networks

Comarch Sieci WAN:

- **Comarch Network Managed Services** - usługa kompletnej infrastruktury sieciowej oferowanej w modelu pełnego lub częściowego outsourcingu
  - **CNMS Global Network** - usługa transmisji danych dedykowana klientom z branży Retail, głównie tych prowadzących całość lub część działalności w centrach handlowych
  - **CNMS Retail** - pakiet dodatkowych usług w obszarze bezpieczeństwa dla Sieci WAN. CWS można zastosować zarówno w przypadku istniejących już sieci, jak również przy nowo wdrażanych rozwiązaniach
- **Comarch WAN Security** - usługa sieci transmisji danych przeznaczona dla klientów, którzy mają oddziały rozproszone geograficznie w więcej niż jednym kraju

Comarch Sieci LAN

W ramach szerokiego wachlarza usług Comarch dostarcza również rozwiązanie w obszarze sieci LAN. W ramach rozwiązań z zakresu **Sieci LAN** Comarch oferuje: **Comarch Wifi**, **Comarch Campus LAN**.

Comarch Monitoring IT

Comarch Monitoring IT to wszechstronne rozwiązanie świetnie sprawdzające się jako wsparcie techniczne dla wszelkiego typu przedsiębiorstw i instytucji. Dzięki rozbudowanej funkcjonalności, zautomatyzowanemu i niezawodnemu systemowi służącemu do monitorowania środowiska IT oferowana przez nas usługa stanowi nieocenione wsparcie zarówno dla administratorów, jak i menadżerów IT.

Comarch Support & Maintenance

Support & Maintenance to rozwiązanie, którego głównym przesłaniem jest zapewnienie wsparcia i usługi serwisu pogwarancyjnego na najwyższym poziomie. Jest to usługa dedykowana klientom, u których infrastruktura sieciowa zbudowana została w oparciu o sprzęt Cisco.

Comarch Contact Center

W ofercie rozwiązań telekomunikacyjnych zawiera się szeroki wachlarz produktów, których głównym zadaniem jest usprawnienie komunikacji wewnątrz organizacji, z partnerami biznesowymi i klientami, są to to m.in.: **Unified Communications**, **Comarch Contact Center**, **Comarch Contact Center as A Service**, **Telefonia IP**, **Comarch Interactive Suite**.

Comarch Data Center

Comarch świadczy usługi Data Center od 2001 roku. Wyróżnia nas najbardziej kompletna oferta na rynku i przemyślane rozwiązania. W latach 2001 - 2002 Comarch otworzył własne Data Center w Warszawie i Krakowie. Od tego czasu oferta Comarch Data Center jest ciągle rozszerzana, zostały wprowadzone nowe usługi, obecnie są budowane nowe ośrodki DC za granicą (Niemcy, Francja itp.), wynajmujemy również zewnętrzne DC w innych krajach (USA). **Comarch Data Center** to: **Kolokacja (Server Housing)**, **Hosting (PaaS)**, **Comarch Cloud Computing (Wirtualna Platforma)**, **SaaS**, **DRC**.

Comarch Bezpieczeństwo IT

Osobną kategorię stanowią rozwiązania dotyczące bezpieczeństwa IT. Każda firma potrzebuje bezpiecznych, niezawodnych rozwiązań, ponieważ gwarancja bezpieczeństwa IT jest niezbędna do prawidłowego prowadzenia działań biznesowych. Comarch oferuje rozwiązania w zakresie monitoringu i zabezpieczenia systemów IT przed zagrożeniami zarówno zewnętrznymi, jak i wewnętrznymi: **Comarch Bezpieczny Internet, Comarch Ochrona Stacji, Comarch DLP, Comarch Zarządzanie Bezpieczeństwem, Comarch Mobilny Biznes.**

DZIAŁALNOŚĆ SPORTOWA

MKS Cracovia SSA prowadzi działalność sportową z uczestnictwem w profesjonalnych ligach i zawodach w kilku dyscyplinach sportowych, z których najważniejsze są piłka nożna oraz hokej na lodzie. Celem inwestycji w spółkę jest promocja brandu Comarch. Jest to element strategii marketingowej Grupy Comarch, której celem jest kreowanie wizerunku Comarch jako integratora pierwszego wyboru dla dużych i średnich firm w Polsce.

Przychody z działalności sportowej MKS Cracovia SSA obejmują sumy należnych przychodów z tytułu usług reklamowych oraz usług pozostałych a także wpływy uzyskane ze sprzedaży biletów na imprezy sportowe organizowane przez spółkę.

2.2. Pozycja Grupy na rynku IT oraz informacja o rynkach zbytu i o źródłach zaopatrzenia

Ze względu na rodzaj oferowanych przez Comarch systemów informatycznych, główną grupę odbiorców stanowią średnie i duże przedsiębiorstwa, które na całym świecie są największymi odbiorcami zaawansowanych rozwiązań informatycznych. Większość produktów Comarch jest kierowana do określonej grupy odbiorców, natomiast usługi informatyczne, ze względu na ich uniwersalny charakter, są oferowane do każdej grupy odbiorców. Oferta Comarch przeznaczona jest zarówno dla podmiotów z rynku polskiego jak i klientów zagranicznych. Obecnie jednym z głównych celów strategicznych Comarch jest rozwój sprzedaży coraz większej ilości produktów na rynkach zagranicznych, w szczególności w Europie Zachodniej. Sprzedaż Grupy Comarch jest mocno zdywersyfikowana i nie występuje uzależnienie od jednego odbiorcy. W 2011 roku sprzedaż do żadnego z kontrahentów nie przekroczyła 10 % całkowitej sprzedaży Grupy Comarch.

Ze względu na specyfikę branży, w której działa Comarch, jako główne źródła zaopatrzenia należy uznać międzynarodowe koncerny, będące producentami sprzętu komputerowego, aplikacji bazodanowych oraz narzędzi programistycznych, polskie oddziały i przedstawicielstwa tych koncernów oraz polskie firmy dystrybucyjne oraz podwykonawców systemów IT. W 2011 roku żaden z kontrahentów nie dostarczył produktów i towarów o wartości przekraczającej 10 % przychodów ze sprzedaży Grupy Comarch.

2.2.1 Geograficzna struktura sprzedaży

	12 miesięcy 2011	%	12 miesięcy 2010	%	12 miesięcy 2009	%
Kraj (Polska)	423 299	53,9%	445 666	58,5%	410 523	56,3%
Zagranica	362 354	46,1%	315 695	41,5%	318 880	43,7%
Przychody ze sprzedaży	785 653	100,0%	761 361	100,0%	729 403	100,0%

Sprzedaż zagraniczna Grupy Comarch w 2011 roku odnotowała wzrost o 46,7 mln zł, tj. o 14,8 % w porównaniu do 2010 roku. Jej udział w sprzedaży ogółem osiągnął 46,1 % wobec 41,5 % w ubiegłym roku. Grupa odnotowała znaczny przyrost przychodów eksportowych mimo spadku przychodów ze sprzedaży Grupy Comarch Software und Beratung (spadek o 8,4 mln EUR). Sprzedaż krajowa zmalała o 22,4 mln zł tj. o 5 %, głównie w wyniku zmniejszonej sprzedaży sprzętu komputerowego i oprogramowania firm trzecich.

Przychody ze sprzedaży wg segmentów geograficznych (według lokalizacji rynków):

	12 miesięcy 2011	12 miesięcy 2010
Kraj (Polska)	423 299	445 666
DACH	187 436	207 618
Europa – pozostałe kraje	143 892	87 433
Ameryka Płn. i Płd.	26 623	15 091
Bliski Wschód	2 523	4 485
Pozostałe kraje	1 880	1 068
RAZEM	785 653	761 361

Poza rynkiem krajowym, największe znaczenie dla Grupy Comarch ma rynek DACH. Sprzedaż na tym rynku spadła w 2011 o 20,2 mln zł, tj. o 9,7 %, co jest efektem spadku przychodów ze sprzedaży Grupy Comarch Software und Beratung AG o 8,4 mln EUR, przy jednoczesnym znaczącym wzroście sprzedaży pozostałych produktów i usług Grupy Comarch.

Bardzo znacząco wzrosła sprzedaż do pozostałych krajów europejskich (wzrost o 56,5 mln zł, tj. o 64,6 %), głównie w wyniku realizacji nowych projektów w krajach skandynawskich i w krajach Beneluxu. Sprzedaż na terenie obu Ameryk wzrosła o 11,5 mln zł, tj. o 76,4 % w porównaniu z 2010, dzięki pozyskaniu nowych klientów w Kanadzie i krajach Ameryki Południowej. Udział sprzedaży do pozostałych krajów zmalał w porównaniu do 2010 roku o 1,2 mln zł, tj. o 20,7 %. Jest to zgodne z polityką koncentracji sprzedaży na dojrzałych rynkach europejskich i amerykańskich kontynuowaną przez Grupę Comarch w 2011 roku. Struktura geograficzna sprzedaży pozostawała stabilna w ciągu roku obrotowego.

2.2.2 Struktura sprzedaży według odbiorców

	2011	%	2010	%	2009	%
Telekomunikacja, Media, IT	205 404	26,1%	165 311	21,7%	148 209	20,3%
Finanse i Bankowość	136 189	17,3%	136 277	17,9%	117 135	16,1%
Handel i Usługi	81 438	10,4%	94 016	12,3%	60 222	8,3%
Przemysł & Utilities	63 377	8,1%	72 539	9,5%	106 337	14,6%
Sektor Publiczny	90 717	11,5%	66 641	8,8%	59 307	8,1%
MSP – Polska	72 251	9,2%	67 498	8,9%	55 785	7,6%
MSP - DACH	119 318	15,2%	147 328	19,4%	169 682	23,3%
Pozostałe	16 959	2,2%	11 751	1,5%	12 726	1,7%
RAZEM	785 653	100,0%	761 361	100,0%	729 403	100,0%

W 2011 roku nastąpiły znaczne zmiany w strukturze sprzedaży wg odbiorców. Bardzo znacząco wzrosła sprzedaż do klientów w sektorach Telekomunikacja, Media, IT (o 40,1 mln zł, tj. o 24,3 %), udział tego sektora w sprzedaży ogółem wzrósł z 21,7 % do 26,1 % w stosunku do ubiegłego roku. Istotnie wzrosła także sprzedaż do klientów z sektora publicznego (o 24 mln zł, tj. o 36,1 %), w 2011 roku stanowiła on 11,5% całości sprzedaży. Sprzedaż do klientów z sektora MSP w Polsce również odnotowała wzrost (o 4,8 mln zł, tj. o 7 %), ale jej udział pozostał na zbliżonym do ubiegłorocznego poziomie 9,2 %. Sprzedaż do klientów z sektora finansowo-bankowego utrzymała się na poziomie analogicznym jak w ubiegłym roku. W porównaniu z 2010 rokiem znacząco spadła (o 12,6 mln zł, tj. o 13,4 %) sprzedaż do klientów w sektorze Handel i Usługi, spadł także jej udział w sprzedaży ogółem z 12,3 % do 10,4 % w 2011 roku. Jest to efekt jednorazowej dostawy oprogramowania obcego o dużej wartości, zrealizowanej w czwartym kwartale 2010 roku. Spadek wartości sprzedaży wystąpił w sprzedaży do sektora Przemysł & Utilities (o 9,2 mln zł, tj. o 12,6 %). Duży spadek przychodów ze sprzedaży wystąpił w przypadku sektora MSP w rejonie DACH – wyniósł on 28 mln zł, czyli 19 %. Jest to spowodowane restrukturyzacją spółki Comarch Software und Beratung AG mającą miejsce w ubiegłym roku.

W poszczególnych kwartałach 2011 roku struktura sprzedaży wg odbiorców utrzymywała się na stabilnym poziomie. Zaobserwować można jednak stale rosnący udział sprzedaży do sektora Telekomunikacja, Media, IT oraz malejące przychody ze sprzedaży Grupy Comarch Software und Beratung AG. Ponadto nieco większa sprzedaż do sektora publicznego odnotowana w trzecim i czwartym kwartale jest wynikiem zakończenia w tym okresie realizacji zwiększonej ilości projektów informatycznych realizowanych dla klientów z tego sektora.

2.2.3 Struktura sprzedaży wg rodzaju

	2011	%	2010	%	2009	%
Usługi	559 000	71,2%	513 387	67,4%	500 573	68,6%
Software własny	110 178	14,0%	91 460	12,0%	74 657	10,3%
Software obcy	53 986	6,9%	78 983	10,4%	93 614	12,8%
Hardware	41 678	5,3%	61 809	8,1%	46 149	6,3%
Pozostałe	20 811	2,6%	15 722	2,1%	14 410	2,0%
RAZEM	785 653	100,0%	761 361	100,0%	729 403	100,0%

Sprzedaż usług informatycznych stanowiła w 2011 roku największą i stale rosnącą część przychodów ze sprzedaży Grupy Comarch. W 2011 roku jej wartość wzrosła o 45,6 mln zł, tj. o 8,9 % w porównaniu do 2010 roku i stanowiła 71,2 % całości przychodów ze sprzedaży. Wzrost odnotowała także sprzedaż oprogramowania własnego Comarch (wzrost o 18,7 mln zł, czyli o 20,5 %). Spadła natomiast sprzedaż oprogramowania obcego (o 25 mln zł, tj. o 31,6 %) oraz sprzedaż sprzętu komputerowego spadły (o 20,1 mln zł, czyli o 32,6 %). W poszczególnych kwartałach 2011 roku struktura sprzedaży wg rodzaju utrzymywała się na stabilnym poziomie.

2.3. Najważniejsze kontrakty podpisane w 2011 roku

Do najważniejszych umów podpisanych przez Grupę Comarch w 2011 roku należą:

2.3.1. Aneks do umowy z Łęgprzem sp. z o.o. na realizację IV etapu inwestycji w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie

W rezultacie podpisania kolejnych aneksów (raport bieżący nr 17/2011 z 29 lipca 2011 r. oraz raport bieżący nr 20/2011 z dnia 3 października 2011 r.) do umowy z Łęgprzem sp. z o.o. na realizację IV etapu inwestycji w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie zmienione zostały termin realizacji niniejszej inwestycji, wartość umowy i jej zakres. Zgodnie z umową nowy termin realizacji inwestycji został ustalony na 31 grudnia 2011 r. natomiast w związku z rozszerzeniem zakresu prac wartość netto umowy została podniesiona do 23 353 tys. zł.

2.3.2. Aneks do umowy o kredyt inwestycyjny z DNB NORD Polska S.A.

W dniu 12 września 2011 r. został podpisany aneks do umowy o limit kredytowy z bankiem DnB NORD Polska SA na finansowanie IV etapu budowy budynków produkcyjno-biurowych w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie. Niniejszy aneks zmienił wysokość kredytu z 20 mln zł na 22 mln zł oraz termin wykorzystania kredytu z 30.09.2011 do 29.12.2011. Zabezpieczeniem kredytu są hipoteki zwykła w kwocie 22 mln zł (poprzednio 20 mln zł) oraz kaucyjna do kwoty 11 mln zł (poprzednio 10 mln zł) ustanowione na nieruchomości objętej procesem inwestycyjnym i będącej przedmiotem kredytowania, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej budynku oraz cesja praw z gwarancji dobrego wykonania kontraktu wystawionej na rzecz Kredytobiorcy. O szczegółach Spółka informowała raportem bieżącym 19/2011 z dnia 13 września 2011 r.

2.3.3. Przewalutowanie kredytu inwestycyjnego z Fortis Bank Polska S.A.

W nawiązaniu do raportu bieżącego nr 33/2006 z dnia 9 czerwca 2006 r. zaktualizowanego raportem bieżącym nr 53/2007 z dnia 11 grudnia 2007 r. dotyczącego podpisania umowy o kredyt inwestycyjny o wartości 44 mln zł z Fortis Bank Polska SA z siedzibą w Warszawie (obecnie BNP Paribas Bank Polska SA) na finansowanie III etapu budowy nowych budynków produkcyjno-biurowych w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie raportem bieżącym nr 21/2011 z dnia 5 października 2011 r. Zarząd Comarch SA poinformował, że w dniu 5 października 2011 roku Spółka dokonała przewalutowania pozostałej do spłaty kwoty kredytu na walutę EURO.

2.3.4. Porozumienie w sprawie objęcia akcji w podwyższonym kapitale w spółce MKS Cracovia SSA

W dniu 15 grudnia 2011 r. zostało podpisane porozumienie w sprawie objęcia akcji nowej emisji oraz realizacji uprawnień z warrantów subskrypcyjnych pomiędzy Comarch S.A. a MKS Cracovia SSA.

Comarch S.A. zobowiązuje się do objęcia akcji wyemitowanych w ramach warunkowego podwyższenia kapitału zakładowego MKS Cracovia SSA w następujący sposób:

- 38 631 akcji zwykłych imiennych serii E – jako realizację uprawnienia wynikającego z objęcia 38 631 warrantów subskrypcyjnych imiennych serii A; objęcie nastąpi do dnia 31.03.2012 roku w zakresie uprawnienia z warrantów subskrypcyjnych serii A,
- 11 400 akcji zwykłych imiennych serii F – jako realizację uprawnienia wynikającego z objęcia 11 400 warrantów subskrypcyjnych imiennych serii B; objęcie nastąpi do dnia 31.03.2013 roku – w zakresie uprawnienia z warrantów subskrypcyjnych serii B,
- 22 800 akcji zwykłych imiennych serii G – jako realizację uprawnienia wynikającego z objęcia 22 800 warrantów subskrypcyjnych imiennych serii C; objęcie nastąpi do dnia 31.12.2013 roku – w zakresie uprawnienia z warrantów subskrypcyjnych serii C.

Comarch S.A. zobowiązuje się objąć ww. akcje w zamian za wkład pieniężny, który stanowić będzie wpłata gotówkowa w wysokości 29 999 817 złotych uiszczona zgodnie z następującym harmonogramem:

- kwota 15 912 495 złotych tytułem objęcia ww. akcji do dnia 31.03.2012 roku,
- kwota 4 695 774 złotych tytułem objęcia ww. akcji do dnia 31.03.2013 roku,
- kwota 9 391 548 złotych tytułem objęcia ww. akcji do dnia 31.12.2013 roku.

W rezultacie realizacji powyższej umowy udział Comarch S.A. w kapitale zakładowym MKS Cracovia SSA wzrośnie z 49,15 % do 66,11 %.

Spółka informowała o szczegółach porozumienia w raporcie bieżącym nr 25/2011 z dnia 16 grudnia 2011 r.

PO DACIE BILANSU

2.3.5. Zakup spółki A-MEA

Dnia 27 stycznia 2012 r. Comarch S.A. poinformowała (RB-2-2012 z dnia 27 stycznia 2012 r.), że CASA Management and Consulting Sp. z o.o. SK-A ("CASA"), spółka zależna Comarch S.A., zakupiła 100 000 akcji zwykłych na okaziciela spółki A-MEA Informatik AG ("A-MEA") o wartości nominalnej 1 CHF (3.5147 PLN). Łączna cena nabycia nie przekroczy sumy 2 mln CHF (ok. 7.03 mln PLN) oraz wartości kapitałów własnych A-MEA na dzień 31 stycznia 2012 roku. Pełne rozliczenie transakcji nastąpi do końca pierwszego kwartału 2013 roku. W wyniku powyższej transakcji CASA posiada 100 000, tj. 100 % akcji spółki A-MEA, uprawniających do 100 000, tj. 100 % wszystkich głosów na walnym zgromadzeniu spółki. A-MEA jest firmą z długoletnim doświadczeniem w zakresie sprzedaży i wdrażania rozwiązań ERP, w tym Comarch ERP Enterprise.

2.3.6. Umowa objęcia akcji MKS Cracovia SSA

Z dniem 24 lutego 2012 r. została podpisana umowa objęcia akcji serii E w kapitale zakładowym spółki MKS Cracovia SSA (raport bieżący nr 3/2012 z 27 lutego 2012 r. i korekta z 29 lutego 2012 r.). MKS Cracovia SSA złożyła Comarch S.A. ofertę objęcia akcji serii E w łącznej liczbie 38 631 sztuk o wartości nominalnej 100 zł. MKS Cracovia SSA zaoferowała Comarch S.A. objęcie akcji serii E po cenie emisyjnej wynoszącej łącznie 15 912 495,21 zł, tj. za cenę emisyjną wynoszącą 411,91 zł za jedną akcję serii E. Cena emisyjna powyższych akcji serii E została pokryta wkładem pieniężnym w wysokości 15 912 495,21 zł dokonany przez Comarch S.A. w dniu 27 lutego 2012 r. Po rejestracji podwyższenia kapitału MKS Cracovia SSA, Comarch S.A. będzie dysponować 59,82 % głosów na WZA spółki.

2.3.7. Nabycie udziałów w spółce ESAPROJEKT sp. z o.o.

Dnia 27 kwietnia 2012 r. Zarząd Comarch S.A. poinformował o zakupie 50 udziałów spółki ESAPROJEKT sp. z o.o. ("ESAPROJEKT") o wartości nominalnej 2 460 PLN każdy, przez CASA Management and Consulting Sp. z o.o. SK-A ("CASA"), spółkę zależną Comarch SA. Łączna cena nabycia wynosi 12 200 000 PLN. W wyniku powyższej transakcji CASA posiada 50, tj. 100 % udziałów spółki ESAPROJEKT, uprawniających do 50, tj. 100 % wszystkich głosów na zgromadzeniu wspólników spółki. ESAPROJEKT jest jednym z czołowych polskich producentów i dostawców kompleksowych rozwiązań informatycznych dla sektora zdrowia.

2.4. Główne inwestycje krajowe i zagraniczne (papiery wartościowe, instrumenty finansowe, wartości niematerialne i prawne oraz nieruchomości), w tym inwestycje kapitałowe dokonane poza grupą jednostek powiązanych oraz opis metod ich finansowania a także ocena możliwości realizacji zamierzeń inwestycyjnych, w tym inwestycji kapitałowych, w porównaniu do wielkości posiadanych środków

Grupa Comarch nie ogranicza obszaru swojego działania jedynie do terytorium Polski. Dysponując produktami konkurencyjnymi międzynarodowo, Grupa konsekwentnie zwiększa wartość sprzedaży zagranicznej koncentrując się szczególnie na rynku Europy zachodniej. Sprzedaż jest realizowana zarówno bezpośrednio do klienta końcowego (bądź to przez Comarch S.A. lub inną spółkę Grupy Comarch) lub przez firmy partnerskie.

W najbliższych latach w ramach Grupy Comarch będą kontynuowane projekty inwestycyjne, które pozwolą na dalszą ekspansję firmy w nowych obszarach działalności i na nowych rynkach. Będą one finansowane m.in. ze środków pieniężnych posiadanych przez Spółki Grupy Comarch, jak również z wykorzystaniem kredytów bankowych.

2.4.1. Inwestycje kapitałowe

W dniu 28 kwietnia 2011 r. została zarejestrowana w mieście Luksemburg w Luksemburgu spółka Comarch Luxembourg S.à r.l.

W dniu 1 czerwca 2011 r. została zarejestrowana spółka ComArch Canada, Corp. w New Brunswick w Kanadzie.

W dniu 8 czerwca 2011 roku Comarch S.A. zawarła umowę nabycia 1 000 000 akcji spółki Comarch AG z siedzibą w Dreźnie od Vintage Investment Holdings S.A. z siedzibą w Luksemburgu. Wartość nominalna jednej akcji wynosi 1 EUR, nabyte akcje mają łączną wartość nominalną 1 000 000,00 EUR i stanowią 40 % kapitału zakładowego Comarch AG. Po zawarciu umowy Comarch S.A. jest w posiadaniu 2 500 000 akcji Comarch AG o łącznej wartości nominalnej 2 500 000 EUR, stanowiących 100 % kapitału zakładowego spółki i uprawniających do 2 500 000 głosów (100 %) na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy Comarch AG. Transakcja została sfinansowana ze środków własnych Comarch SA.

W dniu 22 czerwca 2011 r. zostało zarejestrowane podwyższenie kapitału zakładowego spółki zależnej iMed24 SA w drodze emisji akcji o kwotę 500 000,00 zł do wysokości 1 000 000,00 zł. Podwyższenie kapitału zostało przeprowadzone w rezultacie dokapitalizowania spółki przez CCF FIZ ze środków własnych funduszu.

Dnia 26 lipca 2011 roku zostało zarejestrowane obniżenie kapitału zakładowego Comarch Software und Beratung AG (uchwała Walnego Zgromadzenia spółki z dnia 8 czerwca 2011 r.) z wysokości 6 480 000 euro do 2 160 000 euro. W dniu 9 sierpnia 2011 r. zarząd Comarch Software und Beratung AG, za zgodą Rady Nadzorczej spółki, zatwierdził podwyższenie kapitału zakładowego spółki (uchwała Walnego Zgromadzenia spółki z dnia 8 czerwca 2011 r.) do maksymalnej wysokości 6 480 000 euro poprzez emisję do 4 320 000 akcji na okaziciela. Akcje były przydzielone dotychczasowym akcjonariuszom w cenie 1,7 euro za 1 akcję w taki sposób, że 1 akcja uprawnia do 2 akcji nowej emisji. Subskrypcja została przeprowadzona pomiędzy 18 a 31 sierpnia 2011 r. W rezultacie zakończenia subskrypcji na akcje Comarch Software und Beratung AG w ramach podwyższenia jej kapitału zakładowego Comarch AG, spółka zależna Comarch SA, nabyła 3 988 288 akcji spółki Comarch SuB za łączną kwotę 6 780 089,60 euro (1,70 euro za 1 akcję) i jest posiadaczem 5 735 713 akcji spółki Comarch SuB stanowiących 92,32 % jej kapitału zakładowego. Akcje te uprawniają do 5 735 713 głosów na WZA spółki (92,32 % całości głosów) (raport bieżący nr 18/2011 z dnia 8 września 2011 r.). Comarch AG sfinansowała nabycie akcji Comarch SuB częściowo ze środków własnych oraz częściowo z podniesionego kapitału zapasowego (wpłaconego przez Comarch S.A.).

W dniu 1 sierpnia 2011 r. zostało zarejestrowane podwyższenie kapitału zakładowego spółki Bonus Development Sp. z o. o. II Koncept SK-A w drodze emisji 8 000 akcji (objęte przez CCF FIZ). W rezultacie przeprowadzenia tej emisji kapitał zakładowy spółki został podniesiony z 500 tys. zł do 1 mln zł.

W dniu 16 sierpnia 2011 r. została podjęta uchwała zmieniająca kapitał zakładowy i siedzibę spółki Comarch SAS. Kapitał spółki został podwyższony z kwoty 1 300 000 euro na 1 800 000 euro, pokryty wkładem pieniężnym przez Comarch S.A. przez wpłatę 500 000 euro ze środków własnych Spółki. Nowa siedziba spółki to Lezennes. Powyższe zmiany są skuteczne z dniem podjęcia uchwały.

W dniu 9 stycznia 2012 r. Sąd Rejonowy dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego zarejestrował spółkę CA Finance Sp. z o.o. (spółka zależna od iMed24 S.A.)

Dnia 27 stycznia 2012 r. Comarch S.A. poinformowała (RB-2-2012 z dnia 27 stycznia 2012 r.), że CASA Management and Consulting Sp. z o.o. SK-A ("CASA"), spółka zależna Comarch S.A., zakupiła 100 000 akcji zwykłych na okaziciela spółki A-MEA Informatik AG ("A-MEA") o wartości nominalnej 1 CHF (3.5147 PLN). Łączna cena nabycia nie przekroczy sumy 2 mln CHF (ok. 7.03 mln PLN) oraz wartości kapitałów własnych A-MEA na dzień 31 stycznia 2012 roku. Pełne rozliczenie transakcji nastąpi do końca pierwszego kwartału 2013 roku. W wyniku powyższej transakcji CASA posiada 100 000, tj. 100 % akcji spółki A-MEA, uprawniających do 100 000, tj. 100 % wszystkich głosów na walnym zgromadzeniu spółki. A-MEA jest firmą z długoletnim doświadczeniem w zakresie sprzedaży i wdrażania rozwiązań ERP, w tym Comarch ERP Enterprise.

W dniu 9 marca 2012 roku Amtsgericht Dresden zarejestrował podwyższenie o 6,5 mln EUR kapitału akcyjnego Comarch AG. Akcje nowej emisji zostały objęte w całości przez Comarch S.A. W pierwszym kwartale 2012 roku Comarch S.A. dokonał dopłat do kapitału zapasowego Comarch AG w kwocie 13 mln EUR.

Comarch SA otrzymała w dniu 16 marca 2012 r. postanowienie Sądu Rejonowego dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie, IX Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego z dnia 14 marca 2012 roku w przedmiocie rejestracji podwyższenia kapitału zakładowego w spółce MKS Cracovia SSA z 14 557 000,00 zł do 18 420 100,00 zł. W rezultacie Comarch S.A. jest posiadaczem 59.82 % akcji w kapitale zakładowym MKS Cracovia SSA uprawniających do 59.82 % głosów na WZA spółki.

W dniu 20 marca 2012 r. została zarejestrowana w Companies House spółka Comarch UK Ltd. z siedzibą w Londynie, spółka zależna Comarch S.A.

W dniu 10 kwietnia 2012 roku Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie, IX Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego zarejestrował podwyższenie o 250 000 zł kapitału zakładowego spółki iMed24 S.A.

W dniu 10 kwietnia 2012 roku Comarch AG poinformował zarząd Comarch Software und Beratung AG o przekroczeniu progu 95 % udziału w kapitale akcyjnym spółki Comarch SuB AG i zgłosił żądanie zwołania Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy spółki celem podjęcia decyzji o przejęciu akcji dotychczasowych akcjonariuszy (mniejszościowych) przez Comarch AG w zamian za odpowiednie wynagrodzenie.

Dnia 27 kwietnia 2012 r. Zarząd Comarch S.A. poinformował o zakupie 50 udziałów spółki ESAPROJEKT sp. z o.o. ("ESAPROJEKT") o wartości nominalnej 2 460 PLN każdy, przez CASA Management and Consulting Sp. z o.o. SK-A ("CASA"), spółkę zależną Comarch SA. Łączna cena nabycia wynosi 12 200 000 PLN. W wyniku powyższej transakcji CASA posiada 50, tj. 100 % udziałów spółki ESAPROJEKT, uprawniających do 50, tj. 100 % wszystkich głosów na zgromadzeniu wspólników spółki. ESAPROJEKT jest jednym z czołowych polskich producentów i dostawców kompleksowych rozwiązań informatycznych dla sektora zdrowia.

2.4.2. Nieruchomości

Spółka Comarch AG jest w trakcie realizacji inwestycji w Dreźnie, polegającej na renowacji istniejącego budynku i przystosowaniu go do celów biurowych oraz na budowie nowego budynku, w którym powstanie Comarch Data Center. Prace budowlane rozpoczęły się pod koniec pierwszego kwartału 2011 roku, a planowany koszt inwestycji wynosi ok. 10 mln EUR. Planowana data zakończenia to czwarty kwartał 2012 roku. Źródłem finansowania inwestycji będą środki własne oraz kredyt bankowy. Wysokość poniesionych nakładów na dzień 31 grudnia 2011 roku wyniosła 2 147 tys. euro, tj. 9 484 tys. zł.

W czerwcu 2010 roku spółka Comarch SAS nabyła w Lille nieruchomość gruntową o powierzchni 5 000 m² z budynkiem biurowym oraz budynkiem magazynowym. Cena zakupu wynosiła 1 350 tys. EUR. Budynek biurowy stanowi obecnie siedzibę spółki. Budynek magazynowy zostanie przekształcony w Data Center o powierzchni ok. 1 700 m². Planowany koszt inwestycji wynosi ok. 5,5 mln EUR. Decyzja o terminie rozpoczęcia prac budowlanych zapadnie w 2012 roku. Źródłem finansowania inwestycji będą środki własne oraz kredyt bankowy.

5 lipca 2010 roku spółka Bonus Development Sp. z o.o. SK-A podpisała umowę na rozbudowę istniejącego budynku przy ul. Jaracza 74 w Łodzi o część biurową o powierzchni użytkowej ok. 1 360 m² wraz z dostawą niezbędnych materiałów i urządzeń. Wartość tej inwestycji wynosi ok. 5 mln zł, prace budowlane zostały zakończone w trzecim kwartale 2011 roku. Planowana data oddania budynku do użytkowania to drugi kwartał 2012 roku. Inwestycja jest finansowana ze środków własnych spółki.

W pierwszym półroczu 2011 roku spółka iMed24 SA należąca do Grupy Comarch rozpoczęła realizację projektu Centrum Medycznego iMed24. Budowę kolejnego budynku na terenie SSE w Krakowie prowadziła Spółka dominująca i zakończyła ją w czwartym kwartale 2011 roku. Budynek jest obecnie wykorzystywany na cele biurowe oraz do prowadzenia działalności związanej z medycyną (Centrum Medyczne iMed24) – oficjalne otwarcie centrum medycznego nastąpiło w lutym 2012 roku. W oparciu o działalność centrum medycznego Grupa Comarch będzie rozwijać oprogramowanie dla sektora usług medycznych. Spółka iMed24 sfinansowała zakup wyposażenia medycznego z kredytu bankowego, którego zabezpieczeniem jest zastaw rejestrowy na urządzeniach oraz poręczenie spółki Comarch S.A. (szczegóły w pkt 5.6.6 niniejszego sprawozdania). Wartość ewidencyjna powstałej nieruchomości wynosi 27,9 mln zł. Inwestycja została sfinansowana za pomocą kredytu bankowego opisanego w pkt 3.7.3 e) niniejszego sprawozdania.

2.5. Działalność w Specjalnej Strefie Ekonomicznej

Comarch S.A. uzyskał w dniu 22 marca 1999 r. zezwolenie na prowadzenie działalności w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie. Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 października 1997 roku w sprawie ustanowienia Specjalnej Strefy Ekonomicznej w Krakowie (Dz. U. Nr 135, poz. 912 z późn. zm.) podmioty, które zainwestowały w krakowskiej specjalnej strefie ekonomicznej co najmniej 2 mln EURO, uzyskiwały następujące ulgi podatkowe:

- a) w okresie pierwszych 6 lat działalności w strefie, dochód z takiej działalności był wolny od podatku dochodowego,
- b) po tym okresie, ale nie dłużej niż do daty określonej w zezwoleniu, połowa osiągniętego dochodu była wolna od podatku dochodowego.

Zwolnienie dotyczyło podatku dochodowego od osób prawnych od dochodu uzyskanego z działalności określonej w zezwoleniu.

W związku z wejściem Polski do Unii Europejskiej została uchwalona Ustawa z dnia 2 października 2003 roku o zmianie ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych i niektórych ustaw (Dz. U. Nr 188, poz. 1840), która zmieniła warunki zwolnień podatkowych dla podmiotów działających w specjalnych strefach ekonomicznych. Zgodnie z postanowieniem art. 6 ust. 1 Ustawy, podmioty te mogą się ubiegać o zmianę warunków zezwolenia w celu dostosowania go do obowiązujących w Unii Europejskiej zasad udzielania pomocy publicznej. Zgodnie z przepisem art. 5 ust. 2 pkt 1 lit. b), pkt 2, pkt 3 Ustawy, maksymalna wielkość pomocy publicznej dla podmiotów, które prowadzą działalność w specjalnej strefie ekonomicznej na podstawie zezwolenia wydanego przed dniem 1 stycznia 2000 r., nie może przekraczać 75 % wartości inwestycji poniesionych w okresie od dnia uzyskania zezwolenia do dnia 31 grudnia 2006 r., przy czym przy ustalaniu maksymalnej wielkości pomocy publicznej uwzględnia się całkowitą wielkość pomocy publicznej uzyskanej od 1 stycznia 2001 r. Oznacza to zmianę dotychczasowego sposobu funkcjonowania ulg podatkowych (pomocy publicznej), z ulg nieograniczonych wartościowo, na ulgi ograniczone wartościowo i zależne od wartości dokonanych inwestycji. W przypadku Comarch S.A. maksymalna wartość pomocy publicznej nie będzie mogła przekroczyć 75 % wartości nakładów inwestycyjnych, które Spółka poniosła/poniesie w okresie od uzyskania zezwolenia tj. od dnia 22 marca 1999 r. do dnia 31 grudnia 2006 r.

Koszty inwestycji oraz wielkość pomocy podlegają dyskontowaniu zgodnie z par. 9 Rozporządzenia Rady Ministrów z 14 września 2004 r. w sprawie krakowskiej specjalnej strefy ekonomicznej (Dz. U. 220, poz. 2232) w brzmieniu zmienionym zgodnie z par. 1 Rozporządzenia Rady Ministrów z 8 lutego 2005 r.,

zmieniającym rozporządzenie w sprawie krakowskiej specjalnej strefy ekonomicznej (Dz. U. nr 32, poz. 270) z uwzględnieniem par. 2 tego ostatniego Rozporządzenia.

Comarch S.A. wystąpił do Ministra Gospodarki o zmianę warunków zezwolenia i w dniu 1 lipca 2004 r. otrzymał decyzję Ministra Gospodarki z dnia 24 czerwca 2004 r. dotyczącą zmiany warunków zezwolenia na określone powyżej i zgodne z Ustawą. Równocześnie w zmienionym zezwoleniu wydłużony został do 31 grudnia 2017 r. okres, na jaki zostało wydane zezwolenie dla Comarch S.A. Oznacza to wydłużenie okresu, w jakim Spółka będzie mogła wykorzystać limit pomocy publicznej, przysługujący z tytułu poniesionych w specjalnej strefie ekonomicznej inwestycji.

Zgodnie z MSR 12 niewykorzystana ulga podatkowa na dzień 31 grudnia 2011 r. stanowi aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Limit niewykorzystanej ulgi inwestycyjnej na dzień 31 grudnia 2011 r., zdyskontowanej na dzień przyznania zezwolenia wynosi 12 551 tys. zł. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ustala się w wysokości kwoty przewidzianej w przyszłości do odliczenia od podatku dochodowego, w związku z ujemnymi różnicami przejściowymi oraz z tytułu ulgi w podatku dochodowym w związku z prowadzeniem działalności w SSE, które spowodują w przyszłości zmniejszenie podstawy obliczenia podatku dochodowego oraz straty podatkowej możliwej do odliczenia, ustalonej przy uwzględnieniu zasady ostrożności. Ze względu na powyższą zasadę aktywa z tytułu działalności w SSE ustala się jedynie w rocznym horyzoncie czasowym, przyjmując za bazę do jego ustalenia przeciętny dochód uzyskany z działalności strefowej z okresu 3 lat (łącznie z rokiem, za który jest sporządzane sprawozdanie).

3. SYTUACJA FINANSOWA GRUPY COMARCH W 2011 ROKU

3.1 Analiza finansowa Grupy

Bilans

AKTYWA	31 grudnia 2011 r.	%	31 grudnia 2010 r.	%	2011/2010	%
Aktywa trwałe						
Rzeczowe aktywa trwałe	327 971	32,1%	275 663	28,5%	52 308	19,0%
Wartość firmy	37 155	3,6%	37 155	3,8%	-	0,0%
Pozostałe wartości niematerialne	80 410	7,9%	79 106	8,2%	1 304	1,6%
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	61	0,0%	187	0,0%	-126	-67,4%
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	28	0,0%	172	0,0%	-144	-83,7%
Inwestycje pozostałe	1 106	0,1%	1 106	0,1%	-	0,0%
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	27 775	2,7%	23 725	2,5%	4 050	17,1%
Pozostałe należności	1 732	0,2%	1 237	0,1%	495	40,0%
	476 238	46,6%	418 351	43,2%	57 887	13,8%
Aktywa obrotowe						
Zapasy	44 192	4,3%	49 621	5,1%	-5 429	-10,9%
Należności handlowe oraz pozostałe należności	294 736	28,8%	287 687	29,7%	7 049	2,5%
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	141	0,0%	217	0,0%	-76	-35,0%
Należne przychody z tytułu kontraktów długoterminowych	12 284	1,2%	9 112	0,9%	3 172	34,8%
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	1 521	0,2%	2 491	0,3%	-970	-38,9%
Pozostałe aktywa finansowe wyceniane wg wartości godziwej – instrumenty pochodne	0	0,0%	383	0,0%	-383	-100,0%
Udziały i akcje	25	0,0%	0	0,0%	25	100,0%
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	193 337	18,9%	200 243	20,7%	-6 906	-3,4%
	546 236	53,4%	549 754	56,8%	-3 518	-0,6%
Aktywa razem	1 022 474	100,0%	968 105	100,0%	54 369	5,6%

Wartość aktywów Grupy na koniec 2011 roku wzrosła o 5,6 % w stosunku do roku 2010 (z poziomu 968,1 mln zł do 1 022,5 mln zł), co jest związane przede wszystkim ze wzrostem wartości aktywów trwałych (o 13,8 %). Wzrost wartości aktywów trwałych o 57,9 mln zł jest głównie wynikiem inwestycji w zakresie nieruchomości dokonywanych przez Grupę Comarch (rozbudowa infrastruktury w Krakowie, Łodzi i Dreźnie). Udział pozostałych pozycji aktywów trwałych utrzymał się na poziomie porównywalnym do 2010 roku.

Wartość aktywów obrotowych pozostała na zbliżonym do ubiegłorocznego poziomie. Lekkiemu wzrostowi uległa wartość należności handlowych (o 7 mln zł, tj. 2,5 %), spadła natomiast wartość zapasów (o 5,4 mln zł, czyli 10,9 %). Zmiany te mają związek ze zwiększonym poziomem przychodów ze sprzedaży w czwartym kwartale 2011 roku. Udział pozostałych pozycji aktywów obrotowych w strukturze aktywów ogółem utrzymał się na porównywalnym poziomie jak w 2010 roku.

KAPITAŁ WŁASNY	31 grudnia 2011 r.	%	31 grudnia 2010 r.	%	2011/2010	%
Kapitał własny przypadający na akcjonariuszy Spółki						
Kapitał zakładowy	8 051	0,8%	8 051	0,8%	-	0,0%
Pozostałe kapitały	142 007	13,9%	140 441	14,5%	1 566	1,1%
Różnice kursowe	6 595	0,6%	10 058	1,0%	-3 463	-34,4%
Zysk netto za okres bieżący	36 257	3,5%	43 717	4,5%	-7 460	-17,1%
Niepodzielony wynik finansowy	407 444	39,9%	372 680	38,5%	34 764	9,3%
	600 354	58,7%	574 947	59,4%	25 407	4,4%
Udziały mniejszości	9 497	0,9%	9 242	1,0%	255	2,8%
Kapitał własny razem	609 851	59,6%	584 189	60,3%	25 662	4,4%
ZOBOWIĄZANIA						
Zobowiązania długoterminowe						
Kredyty i pożyczki	88 895	8,7%	84 804	8,8%	4 091	4,8%
Rezerwa z tyt. odroczonego podatku dochodowego	48 172	4,7%	50 276	5,2%	-2 104	-4,2%
Rezerwy na pozostałe zobowiązania i obciążenia	2	0,0%	572	0,1%	-570	-99,7%
	137 069	13,4%	135 652	14,0%	1 417	1,0%
Zobowiązania krótkoterminowe						
Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania	146 332	14,3%	149 812	15,5%	-3 480	-2,3%
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego	5 350	0,5%	3 386	0,3%	1 964	58,0%
Zobowiązania z tytułu kontraktów długoterminowych	8 363	0,8%	7 452	0,8%	911	12,2%
Kredyty i pożyczki	27 435	2,7%	13 089	1,4%	14 346	109,6%
Zobowiązania finansowe	686	0,1%	0	0,0%	686	
Rezerwy na pozostałe zobowiązania i obciążenia	87 388	8,6%	74 525	7,7%	12 863	17,3%
	275 554	27,0%	248 264	25,6%	27 290	11,0%
Zobowiązania razem	412 623	40,4%	383 916	39,7%	28 707	7,5%
Razem kapitał własny i zobowiązania	1 022 474	100,0%	968 105	100,0%	54 369	5,6%

W 2011 roku struktura pasywów Grupy Comarch nie uległa znaczącym zmianom w stosunku do 2010 roku. Kapitał własny wzrósł w 2011 roku o 25,7 mln zł, czyli o 4,4 % - głównie w rezultacie uwzględnienia zysku netto wypracowanego w 2011 roku. Udział kapitału własnego w strukturze pasywów jest na porównywalnym poziomie do ubiegłego roku (59,6 % wobec 60,3 % w 2010 roku). Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania stanowiły 40,4 % pasywów wobec 39,7 % rok wcześniej. Można tutaj zaobserwować, podobnie jak w roku poprzednim, wzrost zobowiązań krótkoterminowych (o 27,3 mln zł w porównaniu do 2010 roku), który wynika przede wszystkim ze wzrostu stanu rezerw (o 12,9 mln zł) oraz wartości kredytów bankowych przypadających do spłaty w okresie do 12 miesięcy od dnia bilansowego (wzrost o 14,3 mln zł). Pozostałe pozycje zobowiązań i rezerw na zobowiązania pozostały na ubiegłorocznym poziomie. Ich udział również nie uległ znaczącym zmianom.

Wskaźniki zadłużenia finansowego	31 grudnia 2011 r.	31 grudnia 2010 r.	31 grudnia 2009 r.	31 grudnia 2008 r.	31 grudnia 2007 r.
Wskaźnik zadłużenia finansowego aktywów	11,38%	10,11%	10,69%	13,24%	14,80%
Wskaźnik zadłużenia finansowego kapitału własnego	19,38%	17,03%	17,82%	24,42%	28,85%

Wskaźniki zadłużenia w 2011 roku lekko wzrosły w porównaniu do poprzedniego roku. Wskaźnik zadłużenia finansowego kapitału własnego nieznacznie wzrósł z 17,03 % do 19,38 %, natomiast wskaźnik zadłużenia finansowego aktywów z 10,11 % do 11,38 %. Jest to związane z zaciąganiem przez Grupę Comarch kredytów bankowych przeznaczanych na finansowanie prowadzonych inwestycji. Grupa finansuje się środkami własnymi w 59,6 % a kapitałem obcym w 40,4 %.

	12 miesięcy 2010	%	12 miesięcy 2009	%	2010/2009	%
Przychody ze sprzedaży	785 653	100,0%	761 361	100,0%	24 292	3,2%
Koszty sprzedanych produktów, usług, towarów i materiałów	-593 576	-75,6%	-585 197	-76,9%	-8 379	1,4%
Zysk brutto	192 077	24,4%	176 164	23,1%	15 913	9,0%
Pozostałe przychody operacyjne	22 970	2,9%	4 657	0,6%	18 313	393,2%
Koszty sprzedaży i marketingu	-82 683	-10,5%	-84 277	-11,1%	1 594	-1,9%
Koszty ogólnego zarządu	-74 681	-9,5%	-52 974	-7,0%	-21 707	41,0%
Utrata wartości firmy	-	0,0%	-5 542	-0,7%	5 542	-100,0%
Pozostałe koszty operacyjne	-18 900	-2,4%	-13 209	-1,7%	-5 691	43,1%
Zysk operacyjny	38 783	4,9%	24 819	3,3%	13 964	56,3%
Koszty finansowe - netto	1 019	0,1%	200	0,0%	819	409,5%
Udział w zyskach/(stratach) jednostek stowarzyszonych	-38	0,0%	-40	0,0%	2	-5,0%
Zysk przed opodatkowaniem	39 764	5,1%	24 979	3,3%	14 785	59,2%
Podatek dochodowy	-6 697	-0,9%	1 022	0,1%	-7 719	-755,3%
Zysk netto za okres	33 067	4,2%	23 957	3,1%	-9 110	38,0%
W tym:						
Zysk netto przypadający na akcjonariuszy Spółki	36 257	4,6%	43 717	5,7%	-7 460	-17,1%
Zysk/Strata netto przypadająca na udziałowców mniejszościowych	-3 190	-0,4%	-19 760	-2,6%	16 570	-83,9%

W 2011 roku przychody ze sprzedaży Grupy Comarch wzrosły o 3,2 %, czyli o 24,3 mln zł w porównaniu do roku ubiegłego. Zysk z działalności operacyjnej osiągnął wartość 38,8 mln zł i wzrósł o 56,3 % w porównaniu do 2010 roku. Zysk netto przypadający na akcjonariuszy Spółki w 2011 roku spadł wobec roku poprzedniego o 17,1 % i osiągnął wartość 36,3 mln zł.

Analiza rentowności	31 grudnia 2011 r.	31 grudnia 2010 r.	31 grudnia 2009 r.	31 grudnia 2008 r.	31 grudnia 2007 r.
Marża na sprzedaży	24,45%	23,14%	19,01%	21,39%	22,43%
Rentowność sprzedaży na działalności operacyjnej	4,94%	3,26%	1,97%	6,55%	7,57%
Rentowność sprzedaży brutto	5,06%	3,28%	2,53%	34,88%	7,83%
Rentowność sprzedaży netto	4,61%	5,74%	4,43%	28,41%	7,36%

Analiza rentowności Comarch SA w 2011 roku wykazuje dalszą poprawę marży na sprzedaży (z 23,14% w 2010 roku na 24,45 %). Wzrósł również poziom rentowności operacyjnej z 3,26 % do poziomu 4,94 %. Rentowność netto zmalała z 5,74 % do 4,61 %.

Płynność finansowa i wskaźniki wykorzystania majątku

Wskaźniki płynności	31 grudnia 2011 r.	31 grudnia 2010 r.	31 grudnia 2009 r.	31 grudnia 2008 r.	31 grudnia 2007 r.
Bieżącej płynności finansowej	1,98	2,21	2,37	2,28	1,79
Płynności szybki	1,78	1,98	2,16	2,09	1,49
Podwyższonej płynności	0,70	0,81	1,01	0,99	0,39

W 2011 charakteryzowała Grupę Comarch bardzo dobra płynność finansowa. W ocenie Zarządu, Grupa Comarch nie ma problemów z terminowym wywiązywaniem się z zaciągniętych zobowiązań, przejściowo wolne środki Grupa inwestuje w bezpieczne instrumenty finansowe (lokaty bankowe, jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych pieniędzy).

Wskaźniki rotacji	31 grudnia 2011 r.	31 grudnia 2010 r.	31 grudnia 2009 r.	31 grudnia 2008 r.	31 grudnia 2007 r.
Rotacji majątku obrotowego (krotność)	1,44	1,38	1,52	1,39	1,90
Rotacji należności (dni)	135	136	110	126	117
Rotacji zapasów (dni)	140	121	75	39	58
Rotacji zobowiązań (dni)	189	184	166	205	167
Rotacji zobowiązań bez zobowiązań z tytułu kredytu inwestycyjnego (dni)	139	140	122	142	117

Wskaźniki rotacji potwierdzają efektywne wykorzystywanie zasobów Grupy Comarch. W 2011 roku wskaźnik rotacji należności zmniejszył się o jeden dzień, rotacja zapasów wydłużyła się o 19 dni, ale równocześnie wydłużeniu uległ także wskaźnik rotacji zobowiązań (o 5 dni).

3.2 Objaśnienie różnic pomiędzy wynikami finansowymi wykazanymi w raporcie rocznym a wcześniej publikowanymi prognozami wyników na dany rok

Grupa nie publikowała prognozy wyników na 2011 rok.

3.3 Opis czynników i zdarzeń o nietypowym charakterze mających znaczący wpływ na działalność Grupy i osiągnięte zyski oraz ich ocena

3.3.1. Aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego

W trakcie roku 2011 r. dokonano rozwiązania utworzonego na dzień 31 grudnia 2010 r. aktywa z tytułu działalności strefowej w kwocie 9 635 tys. zł (operacja ta powoduje spadek wyniku finansowego) oraz utworzono aktywo z tego tytułu na 31 grudnia 2011 roku w kwocie 9 904 tys. zł. W roku 2011 r. Grupa dokonała częściowego rozliczenia aktywa utworzonego na 31 grudnia 2010 roku z tytułu podatku odroczonego dotyczącego różnic przejściowych w kwocie 3 688 tys. zł oraz dokonano utworzenia aktywa z tytułu różnic przejściowych w kwocie 6 703 tys. zł a także utworzenia i rozwiązania aktywa z tytułu straty podatkowej w kwocie 766 tys. zł. Łączny wpływ wszystkich powyżej opisanych operacji na wynik netto roku 2011 wyniósł +4 050 tys. zł.

3.3.2. Wycena różnic kursowych

Istotny wpływ na przychody i wyniki Grupy Comarch w 2011 roku miało osłabienie się kursu PLN wobec walut EUR i USD mające miejsce w trzecim i czwartym kwartale. Różnice kursowe zrealizowane oraz wycena bilansowa należności na dzień 31 grudnia 2011 r. zwiększyły przychody i wyniki finansowe Grupy Comarch osiągnięte w okresie 12 miesięcy 2011 roku o 14 552 tys. zł (z czego na niezrealizowane różnice kursowe przypada 10 668 tys. zł). Analiza wrażliwości wyniku Grupy Comarch na zmianę kursów walut jest zaprezentowana w nocie nr 2.3 c) skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

3.3.3. Sprzedaż zawodników MKS Cracovia SSA

Sprzedaż kart zawodniczych zawodników MKS Cracovia SSA zwiększyła w okresie 12 miesięcy 2011 roku pozostałe przychody operacyjne Grupy Comarch o 9 220 tys. zł, natomiast wynik operacyjny o 6 903 tys. zł.

3.4 Zmiany w podstawowych zasadach zarządzania przedsiębiorstwem emitenta i jego grupą kapitałową

Nie wystąpiły.

3.5 Opis struktury głównych lokat kapitałowych lub głównych inwestycji kapitałowych dokonanych w ramach grupy kapitałowej emitenta w danym roku obrotowym

W dniu 28 kwietnia 2011 r. została zarejestrowana w mieście Luksemburg w Luksemburgu spółka Comarch Luxembourg S.à r.l.

W dniu 1 czerwca 2011 r. została zarejestrowana spółka ComArch Canada, Corp. w New Brunswick w Kanadzie.

W dniu 8 czerwca 2011 roku Comarch S.A. zawarła umowę nabycia 1 000 000 akcji spółki Comarch AG z siedzibą w Dreźnie od Vintage Investment Holdings S.A. z siedzibą w Luxemburgu. Wartość nominalna jednej akcji wynosi 1 EUR, nabyte akcje mają łączną wartość nominalną 1 000 000,00 EUR i stanowią 40 % kapitału zakładowego Comarch AG. Po zawarciu umowy Comarch S.A. jest w posiadaniu 2 500 000 akcji Comarch AG o łącznej wartości nominalnej 2 500 000 EUR, stanowiących 100% kapitału zakładowego spółki i uprawniających do 2 500 000 głosów (100%) na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy Comarch AG.

W dniu 22 czerwca 2011 r. zostało zarejestrowane podwyższenie kapitału zakładowego spółki iMed24 SA w drodze emisji akcji o kwotę 500 000,00 zł do wysokości 1 000 000,00 zł.

Dnia 26 lipca 2011 roku zostało zarejestrowane obniżenie kapitału zakładowego Comarch Software und Beratung AG (uchwała Walnego Zgromadzenia spółki z dnia 8 czerwca 2011 r.) z wysokości 6 480 000 euro do 2 160 000 euro. W dniu 9 sierpnia 2011 r. zarząd Comarch Software und Beratung AG, za zgodą Rady Nadzorczej spółki, zatwierdził podwyższenie kapitału zakładowego spółki (uchwała Walnego

Zgromadzenia spółki z dnia 8 czerwca 2011 r.) do maksymalnej wysokości 6 480 000 euro poprzez emisję do 4 320 000 akcji na okaziciela. Akcje były przydzielone dotychczasowym akcjonariuszom w cenie 1,7 euro za 1 akcję w taki sposób, że 1 akcja uprawnia do 2 akcji nowej emisji. Subskrypcja została przeprowadzona pomiędzy 18 a 31 sierpnia 2011 r.

W rezultacie zakończenia subskrypcji na akcje Comarch Software und Beratung AG w ramach podwyższenia jej kapitału zakładowego Comarch AG, spółka zależna Comarch SA, nabyła 3 988 288 akcji spółki Comarch SuB za łączną kwotę 6 780 089,60 euro (1,70 euro za 1 akcję) i jest posiadaczem 5 735 713 akcji spółki Comarch SuB stanowiących 92,32 % jej kapitału zakładowego. Akcje te uprawniają do 5 735 713 głosów na WZA spółki (92,32 % całości głosów) (raport bieżący nr 18/2011 z dnia 8 września 2011 r.).

W dniu 1 sierpnia 2011 r. zostało zarejestrowane podwyższenie kapitału zakładowego spółki Bonus Development Sp. z o. o. II Koncept SK-A w drodze emisji 8 000 akcji (objęte przez CCF FIZ). W rezultacie przeprowadzenia tej emisji kapitał zakładowy spółki został podniesiony z 500 tys. zł do 1 mln zł.

W dniu 16 sierpnia 2011 r. została podjęta uchwała zmieniająca kapitał zakładowy i siedzibę spółki Comarch SAS. Kapitał spółki został podwyższony z kwoty 1 300 000 euro na 1 800 000 euro, pokryty wkładem pieniężnym przez Comarch S.A. przez wpłatę 500 000 euro. Nowa siedziba spółki to Lezennes. Powyższe zmiany są skuteczne z dniem podjęcia uchwały.

3.6 Transakcje zawarte przez emitenta lub jednostkę od niego zależną z podmiotami powiązanymi na innych warunkach niż rynkowe

Nie wystąpiły.

3.7 Zobowiązania finansowe oraz istotne pozycje pozabilansowe

3.7.1 Gwarancje bankowe

Na dzień 31 grudnia 2011 r. wartość gwarancji i akredytyw wystawionych przez banki na zlecenie Comarch S.A. w związku z realizowanymi umowami oraz uczestnictwem w przetargach wynosiła 35 123 tys. zł. Na dzień 31 grudnia 2010 r. wartość gwarancji i akredytyw wystawionych przez banki na zlecenie Comarch S.A. w związku z realizowanymi umowami oraz uczestnictwem w przetargach wynosiła 39 255 tys. zł, w tym na zlecenie Spółki została wystawiona gwarancja bankowa w kwocie 1,7 mln Euro, tj. 6 733 tys. zł na rzecz Banku HVB poręczająca spłatę kredytu obrotowego zaciągniętego przez spółkę Comarch Software und Beratung AG.

Ponadto według stanu na dzień 31 grudnia 2011 r. wartość gwarancji wystawionych przez banki na zlecenie CA Consulting S.A. w związku z realizowanymi umowami oraz uczestnictwem w przetargach wynosiła 1 350 tys. zł, podczas gdy na dzień 31 grudnia 2010 roku ich wartość wynosiła 114 tys. zł.

Wg stanu na dzień 31 grudnia 2011 r. wartość gwarancji wystawionych przez banki na zlecenie Grupy Comarch Software und Beratung wynosiła 306 tys. EURO (tj. 1 353 tys. zł), na dzień 31 grudnia 2010 roku ich wartość wynosiła 403 tys. EURO (tj. 1 595 tys. zł).

3.7.2 Poręczenia

Na dzień 31 grudnia 2011 r. Comarch S.A. nie poręczała za zobowiązania z tytułu umów leasingowych.

a) W związku z zawarciem umowy z E-Plus w sierpniu 2010 roku została udzielona przez Spółkę gwarancja dla E-Plus Mobilfunk GmbH&Co. KG. Gwarancja została udzielona na czas trwania kontraktu z E-Plus i gwarantuje należyte wykonanie przez Comarch AG, spółkę zależną Comarch S.A., wszelkich zobowiązań spółki Comarch AG wynikających z umowy. Wysokość gwarancji jest równa wartości umowy z E-Plus, w pierwotnym okresie obowiązywania umowy jest to kwota ok. 42 025 286 Euro, tj. 166 953 854 PLN. Warunki finansowe, na jakich została udzielona gwarancja, nie odbiegają od warunków rynkowych.

b) W związku z udzieleniem CA Consulting S.A., spółce zależnej Comarch S.A. przez DnB Nord Polska S.A. limitu kredytowego na wystawianie gwarancji bankowych, w dniu 13 maja 2010 roku zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie dla DnB Nord Polska S.A. za zobowiązania spółki CA Consulting S.A. wynikające z udzielonego limitu kredytowego. Poręczenie zostało udzielone na kwotę

2 000 000 zł do dnia 28 marca 2014 roku. W dniu 02 lutego 2012 r. w związku z przedłużeniem okresu ważności limitu kredytowego poręczenie zostało przedłużone do dnia 28 lutego 2017 roku.

c) W związku ze złożeniem przez SouthForge Sp. z o.o., spółkę zależną Comarch SA, zamówienia na dostawę produktów od Veracomp S.A. w dniu 24 lutego 2011 roku zostało udzielone przez Spółkę poręczenie dla Veracomp S.A. za zobowiązania spółki SouthForge Sp. z o. o. wynikające z złożonego zamówienia. Poręczenie zostało udzielone na kwotę 191 580,01 zł i wygasło z dniem 30 kwietnia 2011 roku.

d) W związku z zakupem specjalistycznego sprzętu medycznego przez iMed24 S.A., spółkę zależną Comarch S.A., Spółka dominująca udzieliła w dniu 31 marca 2011 r. poręczenia za powyższe zobowiązania spółki iMed24 S.A. Poręczenie zostało udzielone na łączną kwotę 14,1 mln zł do czasu zapłaty przez iMed24 S.A. pełnej kwoty wynagrodzenia. W dniu 7 listopada 2011 spółka iMed24 dokonała zapłaty ww. wynagrodzenia, tym samym poręczenie wygasło.

e) W związku z zawarciem przez Comarch Software und Beratung AG, spółkę zależną Comarch S.A., umów leasingu, zostało udzielone przez Spółkę dominującą poręczenie za zobowiązania Comarch Software und Beratung AG wynikające z tych umów dla IBM Deutschland Kreditbank GmbH i IBM Deutschland GmbH. Poręczenie zostało udzielone do kwoty 300 tys. EUR i jest ważne do dnia 31 sierpnia 2012.

f) W związku z zawarciem przez Comarch Inc., spółkę zależną Comarch S.A., umowy z Enterprise Holdings Inc. na wdrożenie, hosting i utrzymanie systemu lojalnościowego, w dniu 28 kwietnia 2011 roku zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie dla Enterprise Holdings Inc. za zobowiązania spółki Comarch Inc. Poręczenie zostało udzielone maksymalnie do kwoty 3 mln USD i jest ważne przez czas trwania umowy z Enterprise Holdings Inc. tj. do listopada 2016.

g) W związku z zawarciem przez iMed24 S.A., iFin24 S.A., iReward24 S.A. i CA Consulting S.A., spółki zależne Comarch S.A., umów z BP Europa SE na obsługę kart paliwowych, w dniu 30 maja 2011 r. zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie dla BP Europa SE za zobowiązania spółek zależnych iMed24 S.A., iFin24 S.A., iReward24 S.A., CA Consulting S.A. wynikające z powyższych umów. Poręczenie zostało udzielone do łącznej kwoty 175 tys. PLN i jest ważne do dnia 31 maja 2012.

h) W związku z zawarciem przez Comarch AG, spółkę zależną Comarch S.A., umowy z Belgacom International Carrier Services (Belgia) na sprzedaż licencji i wdrożenie Comarch Network & Service Inventory, Comarch Next Generation Service Assurance, Comarch OSS Mediations oraz sprzedaż licencji Comarch SLA Management, w dniu 11 sierpnia 2011 zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie dla Belgacom International Carrier Services (Belgia) za zobowiązania Comarch AG wynikające z powyższej umowy. Poręczenie zostało udzielone do wysokości zobowiązań Comarch AG wynikających z umowy do dnia 31 marca 2014 r.

i) W związku z zawarciem przez iMed24 S.A., spółkę zależną Comarch S.A. umowy kredytu inwestycyjnego z Bankiem Pekao S.A., na podstawie której Bank Pekao S.A. udzielił spółce iMed24 S.A. finansowania w wysokości 15 888 666,42 PLN, w dniu 1 września 2011 r. spółka Comarch S.A. udzieliła poręczenia za zobowiązania spółki zależnej iMed24 S.A. wynikające z powyższej umowy. Poręczenie zostało udzielone do kwoty 23 832 999,63 PLN i jest ważne maksymalnie do dnia 31 grudnia 2021 r.

j) W związku z zawarciem przez Comarch Software und Beratung AG, spółkę zależną Comarch S.A., umowy leasingu, zostało w dniu 1 stycznia 2012 udzielone przez Spółkę dominującą poręczenie za zobowiązania Comarch Software und Beratung AG wynikające z tej umowy dla IBM Deutschland GmbH. Poręczenie zostało udzielone do kwoty 147 669 EUR i jest ważne do dnia 31 marca 2015.

3.7.3 Kredyty

Według stanu na dzień 31 grudnia 2011 roku Grupa posiadała zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek w wysokości 116 330 tys. zł.

- a) kredyt inwestycyjny w BNP Paribas Bank Polska S.A. (dawniej Fortis Bank Polska S.A.) z siedzibą w Warszawie w wysokości 20 000 tys. zł zaciągnięty w 2004 roku na sfinansowanie I etapu budowy budynków produkcyjno - biurowych w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie. Okres

- kredytowania wynosi 10 lat, tj. do 2015 roku, oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej (EURIBOR1M+0,95%). W dniu 5 stycznia 2009 roku spółka dokonała przewalutowania pozostałej do spłaty kwoty kredytu na walutę EURO. Zabezpieczeniem kredytu są hipoteka na wybudowanej nieruchomości, cesja polisy ubezpieczeniowej budynku oraz weksel in blanco. Na dzień 31 grudnia 2011 r. wartość kapitału pozostającego do spłaty wynosiła 1 749 tys. EUR, tj. 7 728 tys. zł.
- b) kredyt inwestycyjny w Kredyt Bank S.A. z siedzibą w Warszawie zaciągnięty w 2006 roku na finansowanie II etapu budowy nowych budynków produkcyjno - biurowych w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie. Wysokość kredytu wynosiła 80 % wartości inwestycji, maksymalnie 26 824 tys. zł. Okres kredytowania wynosi 16 lat, tj. do 2022 roku, oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej (WIBOR1M+0,85%). Zabezpieczeniem kredytu są hipoteka na wybudowanej nieruchomości oraz cesja polisy ubezpieczeniowej budynku. Na dzień 31 grudnia 2011 r. wartość kapitału pozostającego do spłaty wynosiła 19 354 tys. zł.
- c) kredyt inwestycyjny w BNP Paribas Bank Polska S.A. (dawniej Fortis Bank Polska S.A.) z siedzibą w Warszawie na sfinansowanie III etapu budowy budynków produkcyjno - biurowych w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie. Wysokość kredytu wynosiła 44 000 tys. zł. Okres kredytowania wynosi 16 lat, tj. do 2024 roku, oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej (EURIBOR1M+0,95%). Wykorzystanie kredytu nastąpiło do dnia 30 września 2008 r. Zabezpieczeniem kredytu są hipoteka na wybudowanej nieruchomości, cesja polisy ubezpieczeniowej budynku oraz weksel in blanco. W dniu 5 października 2011 roku spółka dokonała przewalutowania pozostałej do spłaty kwoty kredytu na walutę EURO (raport bieżący nr 21/2011). Po dokonaniu tej operacji kwota kredytu pozostałego do spłaty wynosiła 8 055 tys. EUR. Na dzień 31 grudnia 2011 r. wartość kapitału pozostającego do spłaty wynosiła 7 900 tys. EUR, tj. 34 523 tys. zł.
- d) kredyt inwestycyjny w Banku Pekao S.A. z siedzibą w Warszawie na sfinansowanie zakupu nieruchomości gruntowej w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie, zaciągnięty w 2007 roku. Wysokość kredytu wynosi 15 100 tys. zł. Okres kredytowania wynosi 5 lat, tj. do 2012 roku, oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej (WIBOR1M+0,85%). Zabezpieczeniem kredytu są hipoteka na nieruchomości będącej przedmiotem kredytowania oraz weksel in blanco. Na dzień 31 grudnia 2011 r. wartość kredytu przypadającego do spłaty wynosiła 15 100 tys. zł.
- e) kredyt inwestycyjny w Banku DnB NORD Polska S.A. z siedzibą w Warszawie na sfinansowanie IV etapu budowy budynków produkcyjno-biurowych w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie. Wysokość kredytu wynosi 22 000 tys. zł, maksymalnie 80 % wartości inwestycji. Okres kredytowania wynosi 11 lat, tj. do 2021 roku, oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej (EURIBOR1M+2,65%). Do dnia 31 grudnia 2011 roku nastąpiło pełne wykorzystanie kredytu. Zabezpieczeniem kredytu są hipoteki zwykła w kwocie 22 000 tys. zł oraz kaucyjna do kwoty 11 000 tys. zł ustanowione na nieruchomości objętej procesem inwestycyjnym i będącej przedmiotem kredytowania, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej budynku oraz cesja praw z gwarancji dobrego wykonania kontraktu wystawionej na rzecz Comarch S.A. Dnia 30 grudnia 2011 r. Spółka dokonała przewalutowania pozostałej do spłaty kwoty kredytu na walutę EURO. Po dokonaniu tej operacji kwota kredytu pozostałego do spłaty wynosiła 5 029 tys. EUR. Na dzień 31 grudnia 2011 r. wartość kapitału pozostającego do spłaty wynosiła 5 029 tys. EUR.

Spółka Comarch Software und Beratung AG ma przyznany limit na finansowanie działalności bieżącej w IBM Kreditbank w wysokości 300 tys. EUR. Na dzień 31 grudnia 2011 wykorzystanie kredytu wynosiło 237 tys. EUR, tj. 1 047 tys. zł.

Spółka iMed24 S.A. zaciągnęła w trzecim kwartale 2011 roku kredyt inwestycyjny w Banku Pekao S.A. z siedzibą w Warszawie na sfinansowanie zakupu sprzętu medycznego i wyposażenia gabinetów medycznych w związku z realizacją projektu NZOZ Centrum Medyczne iMed24 w Krakowie. Wysokość dostępnego kredytu wynosi 15 889 tys. zł, maksymalnie 90 % wartości netto inwestycji. Okres kredytowania wynosi 7 lat, tj. do 2018 roku, oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej. Wykorzystanie kredytu nastąpiło do 31 grudnia 2011. Zabezpieczeniem kredytu są zastaw rejestrowy na środkach trwałych będących przedmiotem finansowania, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej środków trwałych oraz poręczenie podmiotu dominującego tj. Comarch S.A. Na dzień 31 grudnia 2011 r. wartość kapitału pozostającego do spłaty wynosiła 15 889 tys. zł.

W trakcie roku 2011 zostały dotrzymane wszystkie kowenanty wynikające z umów kredytowych zawartych przez spółki Grupy. Zarząd Spółki dominującej nie widzi ryzyka ich niedotrzymania w przyszłości.

3.8 Udzielone pożyczki

3.8.1 Pożyczki

Według stanu na dzień 31 grudnia 2011 roku nie wystąpiły niespłacone pożyczki mieszkaniowe udzielone pracownikom Grupy.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2011 roku następujące spółki Grupy Comarch były zadłużone wobec Comarch S.A. z tytułu udzielonych pożyczek:

Spółka	Termin wymagalności	Kwota pożyczki	Waluta	Oprocentowanie	Wartość pożyczki w PLN
Comarch AG	31.12.2016 r.	6 000 000,00	EUR	3,76%	26 500 800,00
	31.12.2016 r.	2 000 000,00	EUR	3,80%	8 833 600,00
	31.12.2013 r.	600 000,00	EUR	3,74%	2 650 080,00
	31.12.2013 r.	200 000,00	EUR	3,74%	883 360,00
OOO Comarch	31.01.2013 r.	150 000,00	USD	2,46%	512 610,00
Comarch SAS	19.03.2013 r.	200 000,00	EUR	3,80%	883 360,00
	31.12.2013 r.	100 000,00	EUR	3,80%	441 680,00
	31.12.2013 r.	150 000,00	EUR	3,77%	662 520,00
MKS Cracovia SSA	30.06.2013 r.	1 000 000,00	PLN	6,20%	1 000 000,00
	30.06.2013 r.	1 400 000,00	PLN	6,50%	1 400 000,00
	30.06.2013 r.	1 000 000,00	PLN	6,50%	1 000 000,00
	30.06.2013 r.	1 300 000,00	PLN	7,59%	1 300 000,00
	30.06.2013 r.	500 000,00	PLN	7,59%	500 000,00
	30.06.2013 r.	500 000,00	PLN	6,46%	500 000,00
	30.06.2013 r.	600 000,00	PLN	6,17%	600 000,00
	30.06.2013 r.	400 000,00	PLN	6,18%	400 000,00
	30.06.2013 r.	1 300 000,00	PLN	6,15%	1 300 000,00
	30.06.2013 r.	450 000,00	PLN	6,27%	450 000,00
	30.06.2013 r.	300 000,00	PLN	5,86%	300 000,00
	30.06.2013 r.	3 450 000,00	PLN	5,81%	3 450 000,00
	30.06.2013 r.	500 000,00	PLN	6,07%	500 000,00
	30.06.2013 r.	500 000,00	PLN	6,29%	500 000,00
	30.06.2013 r.	200 000,00	PLN	6,30%	200 000,00
	30.06.2013 r.	750 000,00	PLN	6,95%	750 000,00
	30.06.2013 r.	300 000,00	PLN	6,98%	300 000,00
	30.06.2013 r.	100 000,00	EUR	3,40%	441 680,00
iReward24 S.A.	30.06.2012 r.	50 000,00	PLN	6,85%	50 000,00
	30.06.2012 r.	35 000,00	PLN	6,93%	35 000,00
	30.06.2012 r.	28 000,00	PLN	6,96%	28 000,00
	30.06.2012 r.	100 000,00	PLN	6,97%	100 000,00
Razem					56 472 690,00

Odpisem aktualizującym w wysokości 513 tys. zł objęta jest pożyczka dla OOO Comarch.

3.8.2 Udzielone pożyczki osobom zarządzającym i nadzorującym

Na dzień 31 grudnia 2011 roku nie istnieją żadne niespłacone pożyczki jak również udzielone przez Comarch S.A. gwarancje i poręczenia na rzecz Członków Zarządu, Rady Nadzorczej Spółki oraz ich bliskich.

2.3 Postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej**2.3.1 Postępowania dotyczące zobowiązań albo wierzytelności emitenta lub jednostki od niego zależnej, w których wartość stanowi co najmniej 10 % kapitałów własnych emitenta**

Nie wystąpiły.

2.3.2 Dwa lub więcej postępowań dotyczących zobowiązań oraz wierzytelności, których łączna wartość stanowi odpowiednio co najmniej 10 % kapitałów własnych emitenta wraz ze stanowiskiem emitenta w tej sprawie

Nie wystąpiły.

4. PERSPEKTYWY ROZWOJU

4.1 Charakterystyka czynników istotnych dla rozwoju Grupy Kapitałowej

4.1.1. Czynniki wewnętrzne:

- a) wzrost sprzedaży eksportowej i znaczenia działalności zagranicznej;
- b) pozycja i renoma Comarch S.A. mająca wpływ na charakter pozyskiwanych klientów;
- c) działalność Comarch S.A. w specjalnej strefie ekonomicznej w Krakowie;
- d) znaczny udział produktów standardowych (powtarzalnych) w sprzedaży, co oznacza:
  - niższe koszty, w szczególności koszty zmienne związane z pojedynczym kontraktem,
  - możliwość znacznego zwiększenia rentowności jednostkowego kontraktu przy jednoczesnym obniżeniu obciążenia klienta (opłaty licencyjne),
  - szersza i bardziej zdywersyfikowana klientela oznaczająca większą skalę działalności;
- e) atrakcyjna polityka szkoleniowa oraz atrakcyjne warunki pracy oferowane pracownikom Spółki;
- f) zwiększenie rozpoznawalności marki Comarch wśród potencjalnych klientów poprzez prowadzone akcje marketingowe, w tym marketing sportowy (MKS Cracovia SSA, TSV 1860 Monachium, AS Nancy);
- g) konieczność dokonywania ciągłych inwestycji w kapitał ludzki celem utrzymania konkurencyjności firmy w kolejnych latach;
- h) wysoki poziom wydatków inwestycyjnych przeznaczanych na działalność badawczo-rozwojową oraz rozwój nowych produktów i usług informatycznych;
- i) wysoki poziom wydatków inwestycyjnych związanych z rozbudową zaplecza produkcyjnego w Polsce i za granicą (inwestycje rzeczowe) oraz z ekspansją na rynkach zagranicznych (inwestycje kapitałowe).

4.1.2. Czynniki zewnętrzne:

- a) wzrost wymagań stawianych systemom informatycznym przez klientów. Zwiększa się zapotrzebowanie na duże, złożone systemy informatyczne dedykowane dla poszczególnych użytkowników. Stawia to w lepszej sytuacji większe spółki IT, takie jak Comarch S.A., które oferują szereg różnych technologii i produktów i są w stanie dostarczyć zaawansowane technologicznie rozwiązania;
- b) rozwój bankowości internetowej i upowszechnienia Internetu jako nowego kanału dystrybucyjnego produktów finansowych;
- c) zmiana modeli biznesowych w wielu branżach oraz zmiana strategii biznesowych wielu firm związana z postępowaniem technicznym i rozwojem gospodarczym, co kształtuje popyt na nowe systemy informatyczne, upowszechnienie sprzedaży oprogramowania w modelu *cloud computing* oznacza dla firm informatycznych zwiększone wymagania kapitałowe i zasobowe;
- d) związany z członkostwem Polski w Unii Europejskiej dostęp polskich firm do środków z funduszy strukturalnych, które w pewnej części są przeznaczane na rozwój systemów informatycznych oraz finansowanie prac badawczo-rozwojowych;
- e) rosnąca konkurencja, wpływająca na zmniejszenie osiągniętych marż; konkurencja pomiędzy firmami IT;
- f) stała presja na wzrost wynagrodzeń w branży IT; zmniejszająca się liczba absolwentów uczelni technicznych z wykształceniem informatycznym;
- g) międzynarodowa sytuacja gospodarcza, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji na rynkach finansowych, mająca wpływ na wielkość popytu na produkty i usługi informatyczne;
- h) zmienność kursów walutowych, w szczególności EUR/PLN i USD/PLN, wpływający na opłacalność sprzedaży zagranicznej.

4.2 Pozostałe istotne czynniki, w tym ryzyka i zagrożenia

4.2.1. Ryzyko kredytowe

Spółka dominująca analizuje wiarygodność finansową potencjalnych klientów przed zawarciem umów na dostawę systemów informatycznych i w zależności od oceny standingu finansowego dostosowuje warunki każdej umowy do potencjalnego ryzyka. Koncentracja ryzyka kredytowego jest ograniczona ze względu na dywersyfikację sprzedaży Comarch do znacznej liczby kontrahentów z różnych branż gospodarki i z różnych regionów świata.

4.2.2. Ryzyko zmiany stóp procentowych

Grupa Comarch jest narażona na ryzyko zmian stóp procentowych w związku z posiadanymi środkami pieniężnymi i ich ekwiwalentami oraz z zawartymi długoterminowymi kredytami inwestycyjnymi przeznaczonymi na finansowanie nowych budynków produkcyjnych w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie. Kredyty są oprocentowane wg zmiennej stopy procentowej opartej o stawkę WIBOR oraz EURIBOR. Grupa Comarch nie dokonywała zabezpieczenia ryzyka stopy procentowej w tym obszarze, jednakże prowadzi stały monitoring sytuacji rynkowej w tym zakresie. Wpływ zmiany stóp procentowych na wysokość płaconych odsetek od kredytów jest częściowo kompensowany przez zmianę odsetek otrzymywanych od posiadanych środków pieniężnych.

4.2.3. Ryzyko zmiany kursów walut

W związku ze sprzedażą eksportową lub denominowaną w walutach obcych Grupa Comarch jest narażona na ryzyko kursowe, szczególnie w odniesieniu do zmian kursów par walut EUR/PLN i USD/PLN. Równocześnie część kosztów i zobowiązań Grupy Comarch jest również wyrażona lub powiązana z kursem walut obcych. W indywidualnych przypadkach Jednostka dominująca dokonuje zabezpieczenia przyszłych płatności za pomocą kontraktów forward, jak również stara się wykorzystywać *hedging* naturalny poprzez dopasowanie struktury aktywów i pasywów denominowanych w walutach obcych (np. poprzez zmianę waluty kredytów inwestycyjnych). Wartość bilansowa aktywów oraz zobowiązań finansowych Grupy Comarch denominowanych w walutach obcych na dzień bilansowy dotyczy należności i zobowiązań z tytułu dostaw i usług, zobowiązań z tytułu kredytu inwestycyjnego oraz środków pieniężnych.

4.2.4. Ryzyko płynności finansowej

Grupa Comarch posiada system zarządzania ryzykiem płynności dla potrzeb zarządzania funduszami krótko-, średnio- i długoterminowymi. Podstawowe ryzyko płynności finansowej wynika z faktu, iż większość kosztów ponoszonych przez Grupę Comarch ma charakter kosztów stałych, natomiast przychody ze sprzedaży podlegają zmienności charakterystycznej dla firm usługowych. Grupa Comarch zarządza ryzykiem płynności utrzymując odpowiednią wielkość kapitału obrotowego, utrzymując rezerwowo linie kredytowe w rachunku bieżącym, monitorując stale prognozowane i rzeczywiste przepływy pieniężne oraz analizując profile zapadalności aktywów i zobowiązań finansowych.

4.3 Perspektywy rozwoju działalności Grupy oraz przewidywana sytuacja finansowa Grupy w 2012 roku

Związany z perturbacjami na rynkach finansowych i zwalniającym wzrostem gospodarczym głównych gospodarek świata spadek popytu na produkty i usługi informatyczne w ocenie Comarch wystąpił pod koniec pierwszej połowy roku 2011. Popyt na produkty i usługi informatyczne uległ poprawie pod koniec trzeciego kwartału i utrzymywał się na zadowalającym poziomie także w czwartym kwartale 2011 roku. Rozwój sytuacji gospodarczej w Polsce i na świecie będzie miał nadal decydujący wpływ na sytuację na rynku IT i wyniki finansowe Grupy Comarch w 2012. Dzięki konsekwentnie realizowanej strategii pozycjonowania się na rynku jako firmy technologicznej i produktowej oferta Comarch jest bardzo dobrze zdywersyfikowana a grono klientów jest bardzo szerokie (znaczna ich część to firmy międzynarodowe), co pozwala ograniczyć ryzyko prowadzenia działalności gospodarczej w warunkach spowolnienia gospodarczego. Po integracji Polski z Unią Europejską coraz większa ilość firm zagranicznych prowadzi działalność w Polsce i tym samym powiększa się krąg potencjalnych klientów na systemy IT. Równocześnie dynamicznie rozwijająca się działalność Comarch na wybranych rynkach zagranicznych dodatkowo zwiększa wysokość sprzedaży oraz polepsza wizerunek Comarch wśród korporacji międzynarodowych, przyczyniając się tym samym do umocnienia pozycji konkurencyjnej Comarch. Realizacja strategii Comarch zależy w dużej mierze od niezależnych od Grupy Comarch warunków makroekonomicznych, w szczególności od poziomu inwestycji informatycznych średnich i dużych firm w kraju i za granicą oraz zaostrzającej się konkurencji w sektorze IT. Równocześnie warunkiem koniecznym do realizacji strategii jest skuteczne zarządzanie ryzykami operacyjnymi.

Do najważniejszych ryzyk operacyjnych związanych z działalnością Spółki należą:

- a) ryzyka związane z pracami R&D (wytwarzanie własnych produktów softwarowych);
- b) ryzyka związane z szacowaniem czasochłonności kontraktów długoterminowych;
- c) ryzyka związane z niedotrzymaniem warunków umów i skorzystaniem przez kontrahentów z udzielonych im gwarancji dobrego wykonania;

- d) ryzyka zagranicznego otoczenia prawnego i politycznego związane z realizacją kontraktów eksportowych;
  - e) ryzyka mniejszej możliwości (utrudnienia) sprawdzania i monitorowania standingu finansowego kontrahentów;
  - f) ryzyko rotacji personelu, ryzyko braku możliwości zatrudnienia odpowiedniej ilości wykwalifikowanych pracowników.
- Grupa nie przewiduje istotnych zmian swojej sytuacji finansowej.

4.4 Charakterystyka polityki w zakresie kierunków rozwoju grupy kapitałowej emitenta

Strategicznymi kierunkami rozwoju Grupy Comarch są:

- rozwój sprzedaży zagranicznej, ze szczególnym uwzględnieniem rynków Europy Zachodniej (zwłaszcza w regionie DACH) i obu Ameryk,
- stały rozwój własnych, zaawansowanych technologicznie produktów informatycznych, wysokie nakłady na prace R&D
- dywersyfikacja oferty poprzez sprzedaż produktów i usług do klientów z wielu sektorów gospodarki,
- ścisła współpraca z globalnymi klientami na międzynarodowych rynkach,
- stałe inwestowanie w kapitał ludzki,
- rozwój nowoczesnej własnej bazy produkcyjnej w Polsce i zagranicą.

4.5 Osiągnięcia w zakresie badań i rozwoju

Globalizacja gospodarki światowej i liberalizacja handlu powoduje zanikanie barier dla firm i ich produktów. Rynek IT staje się rynkiem otwartym i globalnym, na którym następuje ciągłe porównywanie cen i jakości dostępnych produktów. Wraz ze wzrostem obecności kapitału zagranicznego w Polsce, nawet firmy IT działające wyłącznie na polskim rynku muszą oferować produkty konkurencyjne z punktu widzenia rynku globalnego. Comarch od samego początku działania wypracował reputację firmy technologicznej wytwarzającej nowoczesne produkty i z sukcesem je sprzedającej na rynku krajowym i zagranicznym. Dlatego nadal głównym celem strategicznym Comarch jest opracowywanie nowych, konkurencyjnych produktów, co pozwoli na zapewnienie dalszego rozwoju Comarch, a co za tym idzie zwiększenie jej wartości. Utrzymanie dynamiki sprzedaży wymaga nakładów na rozwój produktów oraz właściwą ich promocję i marketing. Dotyczy to zarówno modyfikacji już istniejących produktów i technologii jak również opracowywania nowych produktów.

Polityka Comarch zakłada prowadzenie prac badawczo-rozwojowych związanych z wdrożeniem nowych produktów oraz standaryzacją produktów od samego początku ich przygotowania dla klienta. Dzięki temu, o ile nawet produkt został przygotowany na potrzeby konkretnego klienta, to część lub całość oprogramowania/kodu może być następnie wykorzystana do przygotowania standardowego produktu. W rezultacie owocuje to wyższą rentownością poszczególnych kontraktów oraz rozszerzeniem bazy klientów. Nakłady na prace badawczo-rozwojowe w 2011 roku osiągnęły wartość 66 972 tys. zł i przekroczyły tym samym 10 % przychodów ze sprzedaży. Comarch przeznaczył na nie zarówno środki własne, jak i aktywnie pozyskiwał fundusze europejskie. W 2011 roku w zakresie projektów dofinansowanych Comarch SA kontynuowała 13 umów podpisanych w 2010 roku w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka Działanie 1.4 – 4.1 (grudzień 2010). Do projektów badawczo-rozwojowych finansowanych w ramach niniejszego POIG należą:

- ✓ Nowoczesna platforma informatyczna usprawniająca wytwarzanie aplikacji biznesowych w modelu SaaS,
- ✓ Platforma internetowa Galeria Handlowa,
- ✓ Zautomatyzowana wymiana informacji pomiędzy operatorami telekomunikacyjnymi,
- ✓ Bezpieczny System Autoryzacji Transakcji Internetowych Oparty o Urządzenie Zewnętrzne,
- ✓ Implementacja środowiska obsługującego narzędzia analizy efektywności zarządzania portfelami instrumentów finansowych,
- ✓ System Comarch Finanse Mobilne,
- ✓ System zarządzania relacjami z klientem,
- ✓ Wdrożenie innowacji w systemach IT do zarządzania procesem factoringowym,
- ✓ Nowoczesne kompleksowe interfejsy dla systemu elektronicznej wymiany danych,
- ✓ Zaawansowana Platforma do Zarządzania Informacjami Marketingowymi,
- ✓ Innowacyjna platforma mobilnego wsparcia sprzedaży ECOD Agent 3.0,

- ✓ Platforma do raportowania i obsługi kanału dystrybucji tradycyjnej ECOD Dystrybucja 3.0,
- ✓ Interaktywny personalizowany graficzny interfejs dla systemu ERP Comarch OPT!MA.

Ponadto 2011 roku Comarch kontynuował "Opracowanie innowacyjnej Platformy dla przedsiębiorstw do raportowania strategicznych analiz rynkowych (Market Research Analysis)", projekt realizowany w ramach Przedsięwzięcia IniTech, na podstawie umowy o dofinansowanie zawartej z Narodowym Centrum Badań i Rozwoju (NCBiR).

5. COMARCH NA GIEŁDZIE PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH

5.1 Uchwały Rady Nadzorczej i WZA Spółki dominującej

5.1.1. Uchwały Rady Nadzorczej

A) „Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW”

Zgodnie z zasadą nr 3) zawartą w części III, pkt 1 „Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW” Zarząd Comarch S.A. poinformował w raporcie bieżącym nr EBI 1/2011, że uchwałą nr 10/5/2011 z dnia 18 maja 2011 r. Rada Nadzorcza Comarch S.A. pozytywnie zaopiniowała projekty uchwał Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Spółki z dnia 29 czerwca 2011 roku.

Zgodnie z zasadami nr 1) i 2) zawartymi w części III, pkt 1 „Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW” Zarząd Comarch S.A. zaprezentował w raporcie bieżącym nr EBI 2/2011 sprawozdanie z działalności Rady Nadzorczej Comarch S.A. za okres od 1 stycznia 2010 roku do 31 grudnia 2010 roku oraz ocenę sytuacji Spółki z uwzględnieniem oceny systemu kontroli wewnętrznej i systemu zarządzania ryzykiem istotnym dla Spółki.

5.1.2. Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Comarch S.A. z dnia 29 czerwca 2011 r.

a) Zwołanie WZA, porządek obrad i informacje dotyczące udziału w WZA emitenta

Dnia 19 maja 2011 r. Zarząd Comarch Spółka Akcyjna z siedzibą w Krakowie, działając na podstawie przepisu art. 398, art. 399 §, art. 402¹ oraz 402² Kodeksu Spółek Handlowych oraz § 14 Statutu Spółki, zwołał Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy na dzień 29 czerwca 2011 roku, na godzinę 10.00 w Krakowie przy Alei Jana Pawła II 41e. Zarząd Spółki przedstawił w tym dniu również porządek obrad oraz projekty uchwał na niniejsze Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy wraz z uzasadnieniami. Zgodnie z art. 402² KSH Zarząd Spółki przekazał także informacje dotyczące udziału w Walnym Zgromadzeniu Spółki, w szczególności:

- prawo akcjonariusza do żądania umieszczenia poszczególnych spraw w porządku obrad Walnego Zgromadzenia,
  - prawo akcjonariusza do zgłaszania projektów uchwał,
  - sposób wykonywania prawa głosu przez pełnomocnika,
  - możliwość i sposób uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej,
  - sposób wypowiedzania się w trakcie Walnego Zgromadzenia przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej,
  - sposób wykonywania prawa głosu drogą korespondencyjną lub przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej,
  - dzień rejestracji uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu wyznaczono na 13 czerwca 2011 r.,
  - informacja o prawie uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu,
  - lista akcjonariuszy,
  - dostęp do dokumentacji,
  - adresy strony internetowej oraz adres poczty elektronicznej.
- O szczegółach spółka informowała raportem bieżącym nr 9/2011.

b) Wniosek BZ WBK TFI S.A. dotyczący przebiegu obrad WZA emitenta

Pismem datowanym na 7 czerwca 2011 r. BZ WBK Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A., zawnioskowało o umieszczenie w porządku obrad Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Comarch S.A. podpunktu porządku obrad w punkcie 8, w sprawie podjęcia uchwały w przedmiocie odwołania członka Rady Nadzorczej Spółki i powołanie w jego miejsce nowego członka Rady Nadzorczej Spółki. O szczegółach spółka informowała raportem bieżącym nr 10/2011 z dnia 7 czerwca 2011 r.

c) Uchwały podjęte na WZA emitenta

Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy podjęło uchwały między innymi w następujących sprawach:

- wyboru Przewodniczącego Walnego Zgromadzenia,
- wykreślenia z porządku obrad punktu dotyczącego wyboru Komisji Skrutacyjnej;
- uchwalenia porządku obrad,
- zatwierdzenia sprawozdania finansowego Comarch S.A. za rok obrotowy 1.01.2010 - 31.12.2010,
- zatwierdzenia sprawozdania Zarządu z działalności Spółki za rok obrotowy 1.01.2010 - 31.12.2010,
- zatwierdzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego Comarch S.A. za rok obrotowy 1.01.2010 - 31.12.2010,

- zatwierdzenia sprawozdania Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej Comarch za rok obrotowy 1.01.2010 - 31.12.2010,
- zatwierdzenia sprawozdań Rady Nadzorczej Spółki z działalności w 2010 roku, zawierającego ocenę sytuacji Spółki,
- podziału zysku netto za rok obrotowy 1.01.2010 - 31.12.2010,
- udzielenia członkom Zarządu i Rady Nadzorczej Spółki absolutorium z wykonywania przez nich obowiązków w roku obrotowym 1.01.2010 - 31.12.2010,
- odwołania członka Rady Nadzorczej Comarch S.A. i powołanie nowego członka Rady Nadzorczej Spółki.

Pełna treść uchwał została przekazana do publicznej wiadomości raportem bieżącym 12/2011 w dniu 29 czerwca 2011 roku. Informacje o odwołaniu P. Macieja Czapiewskiego, członka Rady Nadzorczej Comarch SA i powołaniu nowego członka Rady Nadzorczej, Pani Danuty Drobniak zostały przekazane raportami bieżącymi 13 i 14/2011.

d) Lista akcjonariuszy uczestniczących w WZA emitenta

Zgodnie z listą akcjonariuszy uczestniczących w Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy Comarch S.A. w dniu 29 czerwca 2011 roku, Elżbieta Filipiak, Janusz Filipiak oraz Arka BZ WBK FIO SUBFUNDUSZ ARKA BZ WBK AKCJI FIO posiadali co najmniej 5 % ogólnej liczby głosów na tym Zgromadzeniu, według szczegółów poniżej:

1. Janusz Filipiak – 893 000 sztuk akcji uprzywilejowanych imiennych, z których przysługiwało 4 465 000 głosów na WZA i które stanowiły 46,9 % głosów na WZA; udział w ogólnej liczbie głosów Spółki: 29,68 %;
2. Elżbieta Filipiak – 846 000 sztuk akcji uprzywilejowanych imiennych, z których przysługiwało 4 230 000 głosów na WZA i które stanowiły 44,43 % głosów na WZA; udział w ogólnej liczbie głosów Spółki: 28,12 %;
3. ARKA BZ WBK FIO SUBFUNDUSZ ARKA BZ WBK AKCJI FIO – 545 000 sztuk akcji zwykłych na okaziciela, z których przysługiwało 545 000 głosów na WZA i które stanowiły 5,73 % głosów na WZA; udział w ogólnej liczbie głosów Spółki: 3,62 %.

Całkowita liczba głosów wynikająca z wszystkich wyemitowanych akcji Comarch S.A. wynosi 15 045 237 głosów. Na WZA w dniu 29 czerwca 2011 roku brali udział akcjonariusze reprezentujący 9 519 523 głosów.

5.2 Operacje na akcjach Comarch S.A.

5.2.1. Transakcje zbycia/nabycia akcji Comarch S.A. przez BZ WBK AIB Asset Management S.A. oraz BZ WBK AIB Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A.

a) 3 stycznia 2011 r.

BZ WBK AIB Asset Management Spółka Akcyjna zawiadomiło, że w wyniku sprzedaży akcji w dniu 3 stycznia 2011 roku, klienci spółki stali się posiadaczami akcji w liczbie powodującej spadek udziału w liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy spółki publicznej Comarch S.A. o więcej niż 2%. W dniu 3 stycznia 2011 roku klienci BZ WBK AIB Asset Management S.A., których rachunki są objęte umowami o zarządzanie, posiadali 2 458 037 akcji, co stanowi 30,53% w kapitale zakładowym. Z akcji tych przysługiwało 2 458 037 głosów, co stanowi 16,34% udziału w ogólnej liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy spółki Comarch S.A.

O szczegółach Spółka informowała raportem bieżącym nr 1/2011 z dnia 14 stycznia 2011 r.

b) 9 lutego 2011 r.

BZ WBK AIB Asset Management Spółka Akcyjna zawiadomiło, że w wyniku sprzedaży akcji w dniu 9 lutego 2011 roku, klienci spółki stali się posiadaczami akcji zapewniających mniej niż 15 % ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy spółki publicznej Comarch S.A.

W dniu 9 lutego 2011 roku klienci BZ WBK AIB Asset Management S.A., których rachunki są objęte umowami o zarządzanie, posiadali łącznie 2 166 577 akcji, co stanowi 26,91% w kapitale zakładowym. Z akcji tych przysługiwało 2 166 577 głosów, co stanowi 14,40% udziału w ogólnej liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy spółki Comarch S.A.

O szczegółach Spółka informowała raportem bieżącym nr 3/2011 z dnia 16 lutego 2011 r.

c) 28 marca 2011 r.

BZ WBK AIB Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych Spółka Akcyjna działając w imieniu Arka BZ WBK Funduszu Inwestycyjnego Otwartego oraz Lukas Funduszu Inwestycyjnego Otwartego (dalej zwanych

Funduszami) zawiadomiło, że w wyniku sprzedaży akcji w dniu 28 marca 2011 roku, wymienione Fundusze stały się posiadaczami akcji zapewniających mniej niż 10% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy spółki publicznej Comarch S.A. Jednocześnie wymienione Fundusze stały się posiadaczami akcji w liczbie powodującej spadek udziału w ogólnej liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy spółki publicznej Comarch S.A. o więcej niż 2%.

W dniu 28 marca 2011 roku w posiadaniu Funduszy znajdowało się łącznie 1 305 855 akcji, co stanowi 16,22% w kapitale zakładowym. Z akcji tych przysługiwało 1 305 855 głosów, co stanowi 8,68% udziału w ogólnej liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy spółki Comarch S.A.

O szczegółach Spółka informowała raportem bieżącym nr 4/2011 z dnia 1 kwietnia 2011 r.

BZ WBK AIB Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych Spółka Akcyjna działając w imieniu Arka BZ WBK Funduszu Inwestycyjnego Otwartego, (dalej zwanego Funduszem) zawiadomiło, że w wyniku sprzedaży akcji w dniu 28 marca 2011 roku, wymieniony Fundusz stał się posiadaczem akcji zapewniających mniej niż 10% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy spółki publicznej Comarch S.A. Jednocześnie wymieniony Fundusz stał się posiadaczem akcji w liczbie powodującej spadek udziału w ogólnej liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy spółki publicznej Comarch S.A. o więcej niż 2%.

W dniu 28 marca 2011 roku w posiadaniu Funduszu znajdowały się łącznie 1 236 802 akcje, co stanowi 15,36% w kapitale zakładowym. Z akcji tych przysługiwały 1 236 802 głosy, co stanowi 8,22% udziału w ogólnej liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy spółki Comarch S.A.

O szczegółach Spółka informowała raportem bieżącym nr 5/2011 z dnia 1 kwietnia 2011 r.

BZ WBK AIB Asset Management Spółka Akcyjna z siedzibą w Poznaniu zawiadomiło, że w wyniku sprzedaży akcji w dniu 28 marca 2011 roku, klienci BZ WBK AIB Asset Management Spółka Akcyjna stali się posiadaczami akcji w liczbie powodującej spadek udziału w liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy spółki publicznej Comarch S.A. o więcej niż 2%.

W dniu 28 marca 2011 roku klienci BZ WBK AIB Asset Management S.A., których rachunki są objęte umowami o zarządzanie, posiadali łącznie 1 643 817 akcji, co stanowi 20,42% w kapitale zakładowym. Z akcji tych przysługiwało 1 643 817 głosów, co stanowi 10,93% udziału w ogólnej liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy spółki Comarch S.A.

O szczegółach Spółka informowała raportem bieżącym nr 6/2011 z dnia 1 kwietnia 2011 r.

d) 6 kwietnia 2011 r.

BZ WBK Asset Management Spółka Akcyjna z siedzibą w Poznaniu zawiadomiło, że w wyniku sprzedaży akcji w dniu 6 kwietnia 2011 roku, klienci Spółki stali się posiadaczami akcji zapewniających mniej niż 10% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy spółki publicznej Comarch S.A.

W dniu 6 kwietnia 2011 roku klienci BZ WBK Asset Management S.A., których rachunki są objęte umowami o zarządzanie, posiadali łącznie 1 416 423 akcje, co stanowi 17,59% w kapitale zakładowym. Z akcji tych przysługiwały 1 416 423 głosy, co stanowi 9,41% udziału w ogólnej liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy spółki Comarch S.A.

O szczegółach Spółka informowała raportem bieżącym nr 7/2011 z dnia 12 kwietnia 2011 r.

e) 7 października 2011 r.

BZ WBK Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych Spółka Akcyjna działając w imieniu Arka BZ WBK Funduszu Inwestycyjnego Otwartego (dalej zwanego Funduszem) zawiadomiło, że w wyniku sprzedaży akcji w dniu 7 października 2011 roku, wymieniony Fundusz stał się posiadaczem akcji zapewniających mniej niż 5 % ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy spółki publicznej Comarch S.A. W dniach 6-7 października 2011 pozostałe Fundusze zarządzane przez Towarzystwo nie były w posiadaniu akcji spółki Comarch S.A.

W dniu 7 października 2011 roku w posiadaniu Funduszu znajdowało się łącznie 745 313 akcji, co stanowi 9,26% w kapitale zakładowym. Z akcji tych przysługiwało 745 313 głosów, co stanowi 4,95 % udziału w ogólnej liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy spółki Comarch S.A.

Spółka informowała o szczegółach raportem bieżącym nr 22/2011 z dnia 14 października 2011 r.

f) 22 listopada 2011 r.

BZ WBK Asset Management Spółka Akcyjna z siedzibą w Poznaniu zawiadomiło, że w wyniku sprzedaży akcji w dniu 22 listopada 2011 roku, klienci spółki stali się posiadaczami akcji zapewniających mniej niż 5 % ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy spółki publicznej Comarch S.A.

W dniu 22 listopada 2011 roku klienci BZ WBK Asset Management S.A., których rachunki są objęte umowami o zarządzanie, posiadali łącznie 680 779, co stanowi 8,46 % w kapitale zakładowym. Z akcji

tych przysługiwało 680 779 głosów, co stanowi 4,52 % udziału w ogólnej liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy spółki Comarch S.A.

Spółka informowała o szczegółach raportem bieżącym nr 24/2011 z dnia 29 listopada 2011 r.

PO DACIE BILANSU

Nie wystąpiły.

5.2.2. Pozostałe transakcje zbycia/nabycia akcji Spółki

Nie dotyczy.

5.3 Program opcji menedżerskich dla Członków Zarządu oraz Kluczowych Pracowników

Szczegóły programu opcji menedżerskich znajdują się w pkt. 3.14.3 skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

5.4 Operacje na akcjach spółek zależnych i stowarzyszonych Comarch S.A.

W dniu 20 kwietnia 2011 r. Bonus Development Sp. z o.o. SK-A nabyła 10 000 akcji własnych celem umorzenia za kwotę 8 000 tys. zł. Umorzenie zostało zarejestrowane 17 czerwca 2011 r.

W dniu 9 maja 2011 r. Comarch Management Sp. z o.o. SK-A nabyła 40 840 akcji własnych celem umorzenia za kwotę 10 000 tys. zł.

W dniu 8 czerwca 2011 roku Comarch S.A. zawarła umowę nabycia 1 000 000 akcji spółki Comarch AG z siedzibą w Dreźnie od Vintage Investment Holdings S.A. z siedzibą w Luxemburgu. Wartość nominalna jednej akcji wynosi 1 EUR, nabyte akcje mają łączną wartość nominalną 1 000 000,00 EUR i stanowią 40 % kapitału zakładowego Comarch AG. Po zawarciu umowy Comarch S.A. jest w posiadaniu 2 500 000 akcji Comarch AG o łącznej wartości nominalnej 2 500 000 EUR, stanowiących 100% kapitału zakładowego spółki i uprawniających do 2 500 000 głosów (100%) na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy Comarch AG.

W dniu 22 czerwca 2011 r. zostało zarejestrowane podwyższenie kapitału zakładowego spółki iMed24 SA w drodze emisji akcji o kwotę 500 000,00 zł do wysokości 1 000 000,00 zł.

W dniu 5 lipca 2011 r. Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego zarejestrował obniżenie kapitału zakładowego spółki Comarch Management Sp. z o.o. SK-A do kwoty 168 868 tys. zł.

Dnia 26 lipca 2011 roku zostało zarejestrowane obniżenie kapitału zakładowego Comarch Software und Beratung AG (uchwała Walnego Zgromadzenia spółki z dnia 8 czerwca 2011 r.) z wysokości 6 480 000 euro do 2 160 000 euro. W dniu 9 sierpnia 2011 r. zarząd Comarch Software und Beratung AG, za zgodą Rady Nadzorczej spółki, zatwierdził podwyższenie kapitału zakładowego spółki (uchwała Walnego Zgromadzenia spółki z dnia 8 czerwca 2011 r.) do maksymalnej wysokości 6 480 000 euro poprzez emisję do 4 320 000 akcji na okaziciela. Akcje były przydzielone dotychczasowym akcjonariuszom w cenie 1,7 euro za 1 akcję w taki sposób, że 1 akcja uprawnia do 2 akcji nowej emisji. Subskrypcja została przeprowadzona pomiędzy 18 a 31 sierpnia 2011 r.

W rezultacie zakończenia subskrypcji na akcje Comarch Software und Beratung AG w ramach podwyższenia jej kapitału zakładowego Comarch AG, spółka zależna Comarch SA, nabyła 3 988 288 akcji spółki Comarch SuB za łączną kwotę 6 780 089,60 euro (1,70 euro za 1 akcję) i jest posiadaczem 5 735 713 akcji spółki Comarch SuB stanowiących 92,32 % jej kapitału zakładowego. Akcje te uprawniają do 5 735 713 głosów na WZA spółki (92,32 % całości głosów) (raport bieżący nr 18/2011 z dnia 8 września 2011 r.).

W dniu 1 sierpnia 2011 r. zostało zarejestrowane podwyższenie kapitału zakładowego spółki Bonus Development Sp. z o. o. II Koncept SK-A w drodze emisji 8 000 akcji (objęte przez CCF FIZ). W rezultacie przeprowadzenia tej emisji kapitał zakładowy spółki został podniesiony z 500 tys. zł do 1 mln zł.

W dniu 16 sierpnia 2011 r. została podjęta uchwała zmieniająca kapitał zakładowy i siedzibę spółki Comarch SAS. Kapitał spółki został podwyższony z kwoty 1 300 000 euro na 1 800 000 euro, pokryty wkładem pieniężnym przez Comarch S.A. przez wpłatę 500 000 euro. Nowa siedziba spółki to Lezennes. Powyższe zmiany są skuteczne z dniem podjęcia uchwały.

W dniu 3 października 2011 r. Sąd Rejonowy dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego zarejestrował obniżenie kapitału zakładowego spółki Bonus Management Sp. z o.o. SK-A z 4 100 000 zł do 2 763 101 zł.

PO DACIE BILANSU

Dnia 27 stycznia 2012 r. Comarch S.A. poinformowała (RB-2-2012 z dnia 27 stycznia 2012 r.), że CASA Management and Consulting Sp. z o.o. SK-A ("CASA"), spółka zależna Comarch S.A., zakupiła 100 000 akcji zwykłych na okaziciela spółki A-MEA Informatik AG ("A-MEA") o wartości nominalnej 1 CHF (3.5147 PLN). Łączna cena nabycia nie przekroczy sumy 2 mln CHF (ok. 7.03 mln PLN) oraz wartości kapitałów własnych A-MEA na dzień 31 stycznia 2012 roku. Pełne rozliczenie transakcji nastąpi do końca pierwszego kwartału 2013 roku. W wyniku powyższej transakcji CASA posiada 100 000, tj. 100 % akcji spółki A-MEA, uprawniających do 100 000, tj. 100 % wszystkich głosów na walnym zgromadzeniu spółki. A-MEA jest firmą z długoletnim doświadczeniem w zakresie sprzedaży i wdrażania rozwiązań ERP, w tym Comarch ERP Enterprise.

W dniu 9 marca 2012 roku Amtsgericht Dresden zarejestrował podwyższenie o 6,5 mln EUR kapitału akcyjnego Comarch AG. Akcje nowej emisji zostały objęte w całości przez Comarch S.A. W pierwszym kwartale 2012 roku Comarch S.A. dokonał dopłat do kapitału zapasowego Comarch AG w kwocie 13 mln EUR.

Comarch SA otrzymała w dniu 16 marca 2012 r. postanowienie Sądu Rejonowego dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie, IX Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego z dnia 14 marca 2012 roku w przedmiocie rejestracji podwyższenia kapitału zakładowego w spółce MKS Cracovia SSA z 14 557 000,00 zł do 18 420 100,00 zł. W rezultacie Comarch S.A. jest posiadaczem 59.82 % akcji w kapitale zakładowym MKS Cracovia SSA uprawniających do 59.82 % głosów na WZA spółki.

W dniu 10 kwietnia 2012 roku Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie, IX Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego zarejestrował podwyższenie o 250 000 zł kapitału zakładowego spółki iMed24 S.A.

W dniu 10 kwietnia 2012 roku Comarch AG poinformował zarząd Comarch Software und Beratung AG o przekroczeniu progu 95 % udziału w kapitale akcyjnym spółki Comarch SuB AG i zgłosił żądanie zwołania Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy spółki celem podjęcia decyzji o przejęciu akcji dotychczasowych akcjonariuszy (mniejszościowych) przez Comarch AG w zamian za odpowiednie wynagrodzenie.

Dnia 27 kwietnia 2012 r. Zarząd Comarch S.A. poinformował o zakupie 50 udziałów spółki ESAPROJEKT sp. z o.o. ("ESAPROJEKT") o wartości nominalnej 2 460 PLN każdy, przez CASA Management and Consulting Sp. z o.o. SK-A ("CASA"), spółkę zależną Comarch SA. Łączna cena nabycia wynosi 12 200 000 PLN. W wyniku powyższej transakcji CASA posiada 50, tj. 100 % udziałów spółki ESAPROJEKT, uprawniających do 50, tj. 100 % wszystkich głosów na zgromadzeniu wspólników spółki. ESAPROJEKT jest jednym z czołowych polskich producentów i dostawców kompleksowych rozwiązań informatycznych dla sektora zdrowia.

5.5 Dane dotyczące umowy z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych

Umowa z Deloitte Audyt Sp. z o. o. została zawarta 1 sierpnia 2011 roku na okres 2 lat i obejmuje:

- przeгляд jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego Spółki Comarch S.A. za I półrocze 2011 roku oraz za I półrocze 2012 roku;
- badanie rocznego jednostkowego sprawozdania finansowego Spółki Comarch S.A. i rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Spółki Comarch S.A. za rok 2011 i 2012.

Umowa z BDO Sp. z o.o. o przeгляд i badanie sprawozdań finansowych została zawarta 14 lipca 2010 roku na jeden rok. Jej zakres obejmuje:

- a) przeprowadzenie badania jednostkowego sprawozdania finansowego za 2010 rok,
 b) przeprowadzenie badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego za 2010 rok,
 c) przeprowadzenie przeglądu skonsolidowanego sprawozdania finansowego za okres 6 miesięcy zakończonych 30 czerwca 2010 roku,
 d) przeprowadzenie przeglądu skróconego jednostkowego sprawozdania finansowego za okres 6 miesięcy zakończonych 30 czerwca 2010 roku.
 Szczegóły dotyczące wynagrodzenia podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych zostały zawarte w tabeli poniżej:

Lp.	Rodzaj usług	Wysokość wynagrodzenia (netto) - zapłacone	Wysokość wynagrodzenia (netto) - należne
2011 rok			
Deloitte Audyt Sp. z o.o.			
1	Obowiązkowe badanie rocznych sprawozdań finansowych za 2011 rok	-	92 150,00 PLN
2	Inne usługi poświadczające (przeгляд sprawozdań półrocznych za I półrocze 2011 roku)	92 150,00 PLN	-
3	Przeprowadzenie audytów zewnętrznych projektów Comarch	22 600,00 PLN	-
Deloitte Doradztwo Podatkowe Sp. z o.o.			
	Seminaria	1 500,00 PLN	-
BDO Sp. z o.o.			
1	Obowiązkowe badanie rocznych sprawozdań finansowych za 2010 rok	120 000,00 PLN	-
2	Pozostałe usługi (koszty przejazdów pracowników BDO Sp. z o.o. w związku z wykonywaniem przeglądu i badania rocznego sprawozdania finansowego Comarch SA za 2010 rok)	7 182,00 PLN	-
3	Usługi doradcze i prawne związane z założeniem spółki Comarch Luxembourg S.à r.l.	7 057,25 EUR	-
4	Usługi doradcze i prawne związane z założeniem spółki Comarch Canada Corp.	15 432,00 CAD	-
2010 rok			
Deloitte Audyt Sp. z o.o.			
	Obowiązkowe badanie rocznych sprawozdań finansowych za 2009 rok	113 400,00 PLN	-
	Badanie sprawozdania skonsolidowanego GK Comarch za rok 2009	32 950,25 PLN	-
Deloitte Doradztwo Podatkowe Sp. z o.o.			
	Seminaria	800 PLN	-
BDO Sp. z o.o.			
2	Inne usługi poświadczające (przeгляд sprawozdań półrocznych za I półrocze 2010 roku)	70 000,00 PLN	-
3	Pozostałe usługi (koszty przejazdów pracowników BDO Sp. z o.o. w związku z wykonywaniem przeglądu i badania sprawozdań finansowych Comarch SA za H1 2010 i 2010 rok)	3 500 PLN	-
BDO auditas ir apskaita			
4	Usługi księgowo-dla spółki Comarch UAB (w likwidacji)	5 500 LTL	-
5	Usługi księgowo-dla spółki Comarch UAB (w likwidacji)	1 368,45 Euro	-

5.6 Pozostałe wydarzenia 2011 roku i po dacie bilansu

5.6.1. Terminy przekazywania raportów okresowych w 2011 roku

Zgodnie z § 103 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa nie będącego państwem członkowskim, Zarząd Comarch S.A. określił stałe daty przekazywania raportów okresowych w 2011 roku raportem bieżącym nr 2/2011.

5.6.2. Wykaz informacji bieżących i okresowych opublikowanych w 2010 roku

W dniu 12 maja 2011 r. Zarząd Comarch S.A. podał wykaz informacji bieżących i okresowych przekazanych do publicznej wiadomości w roku 2010 (raport bieżący nr 8/2011). Oryginały raportów znajdują się w Krakowie przy Al. Jana Pawła II 41e. Zostały również udostępnione na stronie internetowej Spółki pod adresem: <http://www.comarch.pl/relacje-inwestorskie/raporty-biezace/params/date/2010>

5.6.3. Oświadczenie Zarządu w sprawie przestrzegania zasad ładu korporacyjnego

W załączeniu do raportu rocznego przekazanego do publicznej wiadomości w dniu 29 kwietnia 2011, Zarząd Comarch S.A. przekazał, zgodnie z treścią § 29 ust. 5 regulaminu giełdy, raport dotyczący stosowania zasad ładu korporacyjnego przez Comarch S.A. w 2010 roku.

5.6.4. Wybór podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych

Rada Nadzorcza Comarch S.A. w drodze pisemnego głosowania podjęła uchwałę nr 1/7/2011 z dnia 19 lipca 2011 r. w sprawie wyboru Deloitte Audyt Sp. z o. o. jako podmiotu uprawnionego do badania oraz przeglądu sprawozdań finansowych oraz skonsolidowanych sprawozdań finansowych Comarch S.A. Deloitte Audyt Sp. z o. o. z siedzibą w Warszawie przy ul. Pięknej 18 (aktualnie ul. Jana Pawła II 19), posiada uprawnienia do badania sprawozdań finansowych o numerze 73. Comarch S.A. korzystał w przeszłości z usług Deloitte Audyt Sp. z o. o. w zakresie przeglądu sprawozdań finansowych za I półrocze 2006, 2007, 2008, 2009 roku oraz badania sprawozdań finansowych Spółki Comarch S.A. i rocznych skonsolidowanych sprawozdań finansowych Spółki Comarch S.A. za lata 2006-2009.

Rada Nadzorcza Comarch S.A. dokonała wyboru podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań Spółki na podstawie art. 19 ust. 2 pkt 5) Statutu Spółki, zgodnie z obowiązującymi przepisami i normami zawodowymi. Umowa z Deloitte Audyt Sp. z o. o. została zawarta na okres 2 lat i obejmuje:

- a) przegląd jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego Spółki Comarch S.A. za I półrocze 2011 roku oraz za I półrocze 2012 roku;
- b) badanie rocznego jednostkowego sprawozdania finansowego Spółki Comarch S.A. i rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Spółki Comarch S.A. za rok 2011 i 2012.

PO DACIE BILANSU

5.6.5. Zawarte po dacie bilansu kontrakty forward

Spółka Comarch S.A. zawarła w okresie od 1 stycznia 2012 roku do dnia 30 kwietnia 2012 roku kontrakty terminowe na sprzedaż 1 900 tys. EUR oraz 700 tys. USD. Wartość netto kontraktów terminowych nierozliczonych na dzień 30 kwietnia 2012 roku wynosiła 4 500 tys. EUR oraz 1 400 tys. USD. Na dzień 30 kwietnia 2012 roku wycena otwartych kontraktów terminowych wyniosła 1 571 tys. zł. Kontrakty zapadają w terminie do 18 miesięcy od dnia bilansowego. Wszystkie kontrakty terminowe zostały zawarte w celu ograniczenia wpływu zmian kursów walut na wynik finansowy związany z realizowanymi przez Comarch S.A. kontraktami, w których wynagrodzenie ustalone jest w walutach obcych.

5.6.6. Terminy raportów okresowych w 2012 roku

Raportem bieżącym nr 1/2012 z dnia 16 stycznia 2012 r. Zarząd Comarch S.A. określił następujące stałe daty przekazywania raportów okresowych w 2012 roku:

- 1) IV kwartał 2011 w dniu 29.02.2012
- 2) Raport roczny za 2011 rok w dniu 30.04.2012
- 3) Skonsolidowany raport roczny za 2011 rok w dniu 30.04.2012
- 4) I kwartał 2012 w dniu 15.05.2012

- 5) Skonsolidowany raport półroczny zawierający skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe oraz skrócone jednostkowe sprawozdanie finansowe za I półrocze 2012 roku w dniu 31.08.2012
6) III kwartał 2012 w dniu 14.11.2012

5.6.7. Ustanowienie zastawu rejestrowego na sprzęcie medycznym iMed24

Comarch S.A. otrzymała w dniu 5 marca 2012 roku postanowienie Sądu Rejonowego dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie Wydział VII Rejestru Zastawów o wpisie z dnia 15 lutego 2012 r. w Rejestrze Zastawów zastawu rejestrowego na sprzęcie medycznym Centrum Medycznego iMed24 (raport bieżący nr 4/2012 z dnia 5 marca 2012 r.). Podstawą wpisu w/w zastawu rejestrowego jest umowa z dnia 29 grudnia 2011 r. pomiędzy bankiem Bank Polska Kasa Opieki S.A. („Bank”) a iMed24 S.A. („iMed24”), spółką zależną Comarch S.A. Niniejsza umowa zawarta jest w celu zabezpieczenia wierzytelności Banku z tytułu udzielonego przez Bank w dniu 1 września 2011 r. kredytu inwestycyjnego wraz z odsetkami, prowizjami i innymi należnościami Banku wynikającymi z umowy kredytu. iMed24 ustanawia na rzecz Banku, a Bank przyjmuje zastaw rejestrowy na stanowiących własność iMed24 rzeczach ruchomych o ogólnej wartości wynoszącej w dniu zawarcia niniejszej umowy 13 940 130,82 zł ustalonej na podstawie ceny zakupu netto. Zastaw rejestrowy zabezpiecza wierzytelność Banku do najwyższej sumy zabezpieczenia 23 832 999,63 zł. Ustanowiony zastaw rejestrowy wygasa z chwilą całkowitej spłaty wierzytelności wynikającej z umowy.

5.6.8. Rejestracja podwyższenia kapitału zakładowego w spółce MKS Cracovia SSA

Comarch SA otrzymała w dniu 16 marca 2012 r. postanowienie Sądu Rejonowego dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie, IX Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego z dnia 14 marca 2012 roku w przedmiocie rejestracji podwyższenia kapitału zakładowego w spółce MKS Cracovia SSA z 14 557 000,00 zł do 18 420 100,00 zł (raport bieżący nr 5/2012 z dnia 16 marca 2012 r.). W rezultacie Comarch S.A. jest posiadaczem 59,82 % akcji w kapitale zakładowym MKS Cracovia SSA uprawniających do 59,82 % głosów na WZA spółki.

5.6.9. Nabycie udziałów w spółce ESAPROJEKT sp. z o.o.

Dnia 27 kwietnia 2012 r. Zarząd Comarch S.A. poinformował o zakupie 50 udziałów spółki ESAPROJEKT sp. z o.o. ("ESAPROJEKT") o wartości nominalnej 2 460 PLN każdy, przez CASA Management and Consulting Sp. z o.o. SK-A ("CASA"), spółkę zależną Comarch SA. Łączna cena nabycia wynosi 12 200 000 PLN. W wyniku powyższej transakcji CASA posiada 50, tj. 100 % udziałów spółki ESAPROJEKT, uprawniających do 50, tj. 100 % wszystkich głosów na zgromadzeniu wspólników spółki. ESAPROJEKT jest jednym z czołowych polskich producentów i dostawców kompleksowych rozwiązań informatycznych dla sektora zdrowia.

Kraków, 30 kwietnia 2012 roku

Janusz Filipiak Prezes Zarządu	Piotr Piątosza Wiceprezes Zarządu	Paweł Prokop Wiceprezes Zarządu
Piotr Reichert Wiceprezes Zarządu	Zbigniew Rymarczyk Wiceprezes Zarządu	Konrad Tarański Wiceprezes Zarządu
Marcin Warwas Wiceprezes Zarządu		

6. Załącznik do sprawozdania zarządu z działalności grupy kapitałowej

6.1 Charakterystyka spółek Grupy

Firma Spółki: **Comarch Spółka Akcyjna COMARCH**
Adres Spółki: 31-864 Kraków, Aleja Jana Pawła II 39 a
Regon: 350527377
NIP: 677-00-65-406

Spółka dominująca, akcje Spółki są dopuszczone do obrotu na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie i znajdują się wg wiedzy Spółki na dzień sporządzenia raportu w posiadaniu Janusza Filipiaka (32,54 %), Elżbiety Filipiak (10,51 % akcji), członków Zarządu Comarch S.A. (1,29 %).

Spółka posiada oddziały w Krakowie, Warszawie, Poznaniu, Gdańsku, Wrocławiu, Katowicach, Bielsko-Białej, Łodzi, Lublinie i Tiranie.

Firma Spółki: **Comarch AG COMARCH**
Adres spółki: Chemnitzer Str. 50, 01187 Drezno, Niemcy
VAT ID: DE 206 522075

Kapitał zakładowy Comarch AG wynosi 2 500 000 EUR. Na kapitał zakładowy spółki składa się 2 500 000 akcji zwykłych na okaziciela o wartości nominalnej 1 Euro każda, które znajdują się w posiadaniu Comarch SA. Łączna liczba głosów z wszystkich akcji Comarch AG wynosi 2 500 000. Comarch S.A. posiada 100 % udziałów w kapitale i głosach na WZA Spółki. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku Comarch AG jest spółką zależną od Comarch S.A.

Firma spółki: **Comarch R&D S.à r.l COMARCH**
Adres spółki: 100A, allée Saint Exupery
38330 Montbonnot-Saint Martin, Francja
VAT ID: FR 69507984557

Comarch AG posiada 70 % udziałów spółki Comarch R&D S.à r.l. , stanowiących 70 % kapitału zakładowego oraz 70 % głosów na zgromadzeniu wspólników. Kapitał zakładowy spółki Comarch R&D S.à r.l. wynosi 7 500 Euro i składa się z 750 udziałów o wartości nominalnej 10 Euro każdy. Comarch AG nabyła powyższe udziały za środki pozyskane ze środków własnych, za całkowitą cenę 5 250 Euro. Przedmiotem działania Comarch R&D S.à r.l. jest tworzenie i wdrażanie systemów informatycznych, doradztwo w zakresie systemów informatycznych. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku Comarch R&D S.à r.l. jest spółką zależną od Comarch S.A. (przez Comarch AG).

Firma Spółki: **Comarch Software und Beratung AG (Comarch SuB)**
Adres spółki: Messerschmittstr. 4,
80992 Monachium, Niemcy
VAT ID: DE129457436

Comarch AG jest posiadaczem 5 735 713 akcji spółki Comarch SuB, które stanowią 92,32 % w jej kapitale zakładowym. Akcje te uprawniają do 5 735 713 głosów, tj. 92,32 % na walnym zgromadzeniu spółki. Comarch SuB jest spółką notowaną na niemieckiej giełdzie Deutsche Wertpapierbörse we Frankfurcie w segmencie Prime Standard. W skład Grupy Comarch SuB wchodzi: Comarch Schilling GmbH, Comarch Solutions GmbH, SoftM France S.à r.l. oraz Comarch Swiss AG. Spółki te prowadzą działalność na rynku IT głównie w Niemczech, Austrii i Szwajcarii, oferując swoje produkty i usługi w trzech segmentach biznesowych: ERP, finanse oraz integracja systemów dla średnich przedsiębiorstw. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku Comarch SuB jest spółką zależną od Comarch S.A. (przez Comarch AG).

Firma spółki: **Comarch SAS COMARCH**
Adres spółki: 17 rue Paul Langevin
59260 Lezennes, Francja
VAT ID: FR 20500252606

Comarch SA posiada 100 % udziałów spółki Comarch SAS, stanowiących 100 % kapitału zakładowego oraz 100 % głosów na zgromadzeniu wspólników. Kapitał zakładowy spółki Comarch SAS wynosi 1 800 000 euro i składa się z 1 800 000 akcji o wartości nominalnej 1 euro każda. Przedmiotem działania Comarch SAS jest tworzenie i wdrażanie systemów informatycznych. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku Comarch SAS jest spółką zależną od Comarch S.A.

Firma spółki: **Comarch Luxembourg S.à r.l. COMARCH**
Adres spółki: Route d'Arlon 23,
L-8008 Strassen,
Grand Duchy of Luxembourg
VAT ID: LU24700126

Comarch SA posiada 100 % udziałów spółki Comarch Luxembourg S.à r.l., stanowiących 100 % kapitału zakładowego oraz 100 % głosów na zgromadzeniu wspólników. Kapitał zakładowy spółki Comarch Luxembourg S.à r.l. wynosi 500 000 euro i składa się z 500 000 udziałów o wartości nominalnej 1 euro każdy. Ogólna liczba głosów wynikająca ze wszystkich udziałów wynosi 500 000. Przedmiotem działania Comarch Luxembourg S.à r.l. jest tworzenie i wdrażanie systemów informatycznych. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku Comarch Luxembourg S.à r.l. jest spółką zależną od Comarch S.A.

Firma Spółki: **Comarch, Inc. COMARCH**
Adres spółki: 10 W. 35th St.
9450 W. Bryn Mawr Ave
Suite 325
Rosemont, IL 60018
VAT ID: 52-2207301

Spółka zajmuje się sprzedażą oprogramowania Comarch i usług na rynek amerykański. Kapitał zakładowy spółki wynosi 40 000 USD. Comarch S.A. posiada 100 % udziału w kapitale i głosach na WZA Spółki. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku Comarch, Inc. jest spółką zależną od Comarch S.A.

Firma Spółki: **Comarch Panama, Inc. COMARCH**
Adres spółki: Obarrio, 53th Street
Hi-Tech Plaza, 8th floor, Office A
Panama City, Panamá
Telefon/fax: +507 263 25 69
VAT ID: RUC 698712-1-468218 DV95

Kapitał zakładowy spółki wynosi 360 000 USD i dzieli się na 360 000 akcji o wartości nominalnej 1 USD każda. Spółka zajmuje się sprzedażą i produkcją systemów informatycznych na rynek Ameryki Środkowej i Południowej. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku Comarch Panama, Inc. jest spółką zależną od Comarch S.A. (przez Comarch Inc.).

Firma Spółki: **Comarch Canada, Corp. COMARCH**
Adres spółki: 44 Chipman Hill
Suite 1000
Saint John NB E2L 2A9, Canada
VAT ID: GST/HST 81055 8403 RT0001

Kapitał zakładowy spółki wynosi 50 000 CAD i dzieli się na 50 000 akcji o wartości nominalnej 1 CAD

każda. Spółka zajmuje się sprzedażą i produkcją systemów informatycznych na rynek Ameryki Środkowej i Południowej. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku Comarch Canada, Corp. jest spółką zależną od Comarch S.A.

Firma Spółki: **Comarch Middle East FZ-LLC COMARCH**
Adres Spółki: PO. Box 500398 Dubaj, Zjednoczone Emiraty Arabskie
Building 1, G15
Nr rejestru: 19879

Kapitał zakładowy spółki wynosi 200 000 AED i dzieli się na 200 udziałów po 1 tys. AED każdy, z których przysługuje 200 głosów (1 AED stanowi około 0,8280 PLN). Comarch S.A. objął wszystkie udziały za gotówkę po wartości nominalnej. Spółka zajmuje się sprzedażą produktów Comarch na Bliskim Wschodzie oraz częściowym supportem dostarczonych klientom systemów informatycznych. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku Comarch Middle-East FZ-LLC jest spółką zależną od Comarch S.A.

Firma Spółki: **Comarch LLC COMARCH**
Adres Spółki: 18/7 Kutuzova Str., 01133 Kijów, Ukraina
VAT ID: 329182826556

Kapitał zakładowy spółki wynosi 20 500 UAH (1 UAH stanowi około 0,3722 PLN). Comarch S.A. posiada udział w kapitale zakładowym w wysokości 100 %, który uprawnia do 100 % głosów. Zarejestrowana spółka jest jednoosobową spółką z ograniczoną odpowiedzialnością. Spółka zajmuje się sprzedażą i wdrażaniem produktów Comarch na Ukrainie z częściowym supportem dostarczonych klientom systemów informatycznych. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku Comarch LLC jest spółką zależną od Comarch S.A.

Firma Spółki: **OOO Comarch COMARCH**
Adres spółki: Prehistensky Pereulok 14 building 1, 119034 Moskwa, Rosja
VAT ID: INN/KPP 7704545099/770401001

Kapitał zakładowy spółki wynosi 1 200 000 RUB i odpowiada mu 1 udział o wartości nominalnej 1,2 miliona RUB (1 RUB stanowi około 0,0970 PLN). Kapitał zakładowy został opłacony w całości. Spółka zajmuje się sprzedażą i wdrażaniem produktów Comarch w Rosji oraz częściowym supportem dostarczonych klientom systemów informatycznych. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku OOO Comarch jest spółką zależną od Comarch S.A.

Firma Spółki: **Comarch Software (Shanghai) Co. Ltd. COMARCH**
Adres spółki: 14/F, Cimic Tower, 800 Shang Cheng Lu, Szanghaj, Chiny
VAT ID: 310115690128967

Kapitał zakładowy spółki wynosi 200 000 USD i został objęty przez Comarch S.A. w całości. Spółka zajmuje się sprzedażą i wdrażaniem produktów Comarch w Chinach z częściowym supportem dostarczonych klientom systemów informatycznych. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku Comarch Software (Shanghai) Co. Ltd. jest spółką zależną od Comarch S.A.

Firma Spółki: **COMARCH VIETNAM CO. LTD (COMARCH CO., LTD) COMARCH**
Adres spółki: Beautiful Saigon Building 1
2 Nguyen Khac Vien street, Room 703
Tan Phu Ward, Dist. 7
Ho Chi Minh City, VIETNAM
VAT ID: 309743882

Kapitał zakładowy spółki wynosi 250 000 USD i został objęty przez Comarch S.A. w całości. Spółka zajmuje się sprzedażą i wdrażaniem produktów Comarch w Wietnamie z częściowym supportem

dostarczonych klientom systemów informatycznych. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku Comarch Vietnam Co. Ltd. jest spółką zależną od Comarch S.A.

Firma Spółki: **Comarch Oy COMARCH**
Adres spółki: Tekniikantie 14
02150 Espoo, Finland
VAT ID: FI23730145

Kapitał zakładowy spółki wynosi 50 000 EUR i składa się z 50 000 udziałów o wartości nominalnej 1 euro każdy. Ogólna liczba głosów wynikająca ze wszystkich udziałów wynosi 50 000. Comarch S.A. posiada udział w kapitale zakładowym w wysokości 100 %, który uprawnia do 100 % głosów. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku Comarch Oy jest spółką zależną od Comarch S.A.

Firma Spółki: **UAB Comarch COMARCH**
Adres spółki: Naugarduko 57, LT-03202 Wilno, Litwa
Nr rejestru: 300150316

UAB „Comarch” jest spółką z ograniczoną odpowiedzialnością. Kapitał zakładowy spółki został pokryty gotówką i wynosi 70 000 LTL (1 LTL stanowi około 1,2084 PLN). Kapitał zakładowy dzieli się na 700 udziałów po 100 LTL każdy. Ogólna liczba głosów z wszystkich udziałów wynosi 700. Działalność spółki jest ograniczana. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku UAB Comarch jest spółką zależną od Comarch S.A. Spółka jest w trakcie postępowania likwidacyjnego.

Firma Spółki: **Comarch s.r.o. COMARCH**
Adres Spółki: Metodova 7, 851 02 Bratysława, Słowacja

Kapitał zakładowy spółki wynosi 4 500 000 SKK (1 SKK stanowi około 0,1364 PLN). Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku Comarch s.r.o. jest spółką zależną od Comarch S.A. Działalność spółki jest ograniczona.

Firma Spółki: **SouthForge Sp. z o.o.**
Adres spółki: 31-864 Kraków,
Al. Jana Pawła II 41 g
Regon: 300075359
NIP: 2090000305

Kapitał zakładowy spółki SouthForge Sp. z o.o. wynosi 50 000 zł i dzieli się na 500 udziałów o wartości nominalnej 100 zł każda, z których wynika 500 głosów. Comarch S.A. posiada 100,0 % udziałów SouthForge Polska Sp. z o.o., które uprawniają do 100,0 % głosów na zgromadzeniu wspólników. SouthForge Sp. z o.o. pozyskuje i realizuje kontrakty dotyczące oprogramowania Grupy Comarch Software und Beratung na rynku polskim oraz realizuje kontrakty informatyczne pozyskiwane przez Grupę Comarch. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku SouthForge Sp. z o.o. jest spółką zależną od Comarch S.A.

Firma Spółki: **CA Consulting S.A.**
Adres spółki: Al. Jerozolimskie 81, 02-001 Warszawa
Regon: 356846563
NIP: 678-29-24-039

Kapitał zakładowy spółki CA Consulting S.A. wynosi 1 050 000 zł i dzieli się na 5 250 akcji o wartości nominalnej 200 zł każda, z których wynika 5 250 głosów. Comarch S.A. posiada 99,90 % akcji CA Consulting S.A., które uprawniają do 99,9 % głosów na WZA spółki. CA Consulting S.A. prowadzi działalność teleinformatyczną, polegającą na dostarczaniu łącz teleinformatycznych na potrzeby spółek, a także na świadczenia usług informatycznych i consultingowych na rzecz Comarch S.A. oraz klientów

spoza Grupy Comarch. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku CA Consulting S.A. jest spółką zależną od Comarch S.A.

Firma Spółki: **Comarch Management Spółka z o. o. COMARCH**
Adres Spółki: 31-864 Kraków, Aleja Jana Pawła II 39 a
Regon: 120560832
NIP: 675-13-76-192

Kapitał zakładowy spółki Comarch Management Sp. z o.o. wynosi 150 000,00 zł i dzieli się na 1 500 równych i niepodzielnych udziałów o wartości nominalnej 100,00 zł każdy, z których wynika 5 250 głosów. Comarch S.A. posiada 100 % udziałów uprawniających do 100 % głosów na zgromadzeniu wspólników spółki Comarch Management Sp. z o.o. Spółka prowadzi działalność inwestycyjną na rynku kapitałowym oraz związaną z informatyką. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku Comarch Management Sp. z o.o. jest spółką zależną od Comarch S.A.

Firma Spółki: **Comarch Corporate Finance Fundusz Inwestycyjny Zamknięty (CCF FIZ) COMARCH**
Adres Spółki: 31-038 Kraków, ul. Księcia Józefa 186
Regon: 120576141
NIP: 106-00-01-334

Comarch S.A. posiada cztery certyfikaty inwestycyjne CCF FIZ o wartości 250 000,00 zł każdy. Łączna wartość objętych przez Comarch S.A. czterech certyfikatów inwestycyjnych Funduszu wynosi 1 000 000,00 zł. Stanowią one 100 % wyemitowanych przez CCF FIZ certyfikatów inwestycyjnych oraz uprawniają do 100 % głosów na zgromadzeniu inwestorów CCF FIZ. Objęte certyfikaty zostały pokryte wkładem pieniężnym ze środków własnych Comarch S.A. CCF FIZ prowadzi działalność inwestycyjną w zakresie nowych technologii i usług internetowych, które nie są przedmiotem podstawowej działalności Comarch S.A.

Firma Spółki: **Comarch Management Spółka z o. o. Spółka Komandytowo-Akcyjna COMARCH**
Adres Spółki: 31-864 Kraków, Aleja Jana Pawła II 39 a
Regon: 120578542
NIP: 675-13-76-542

Kapitał zakładowy Comarch Management Sp. z o. o. SK-A wynosi 168 868,00 zł i dzieli się na 168 868 akcji o wartości nominalnej 1,00 zł każda. 49,17 % akcji spółki (83 028 sztuk) znajduje się w posiadaniu CCF FIZ (64,85 % głosów), 26,65 % akcji (45 000 sztuk) znajduje się w posiadaniu Comarch S.A. (35,15 % głosów), natomiast 24,18 % akcji (40 840 sztuk) zostało nabytych przez Comarch Management Spółka z o. o. SK-A celem umorzenia. Z akcji nabytych celem umorzenia spółka nie wykonuje prawa głosu. Spółka prowadzi działalność inwestycyjną na rynku kapitałowym oraz związaną z informatyką. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku Comarch Management Sp. z o. o. SK-A jest podmiotem zależnym od Comarch S.A. (przez CCF FIZ).

Firma Spółki: **Bonus Management Sp. z o.o. Spółka Komandytowo-Akcyjna COMARCH**
Adres Spółki: 31-008 Kraków, ul. Rynek Główny nr 15
Regon: 120641766
NIP: 676-23-69-528

Kapitał zakładowy Bonus Management Sp. z o. o. SK-A wynosi 2 763 101 zł i dzieli się na 2 763 101 akcji o wartości nominalnej 1,00 zł każda. 100 % akcji spółki znajduje się w posiadaniu CCF FIZ (100 % głosów). Spółka prowadzi działalność inwestycyjną na rynku kapitałowym oraz związaną z informatyką. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku Bonus Management Sp. z o. o. SK-A jest spółką zależną od Comarch S.A. (przez CCF FIZ).

Firma Spółki: **Bonus Development Sp. z o.o. Spółka Komandytowo-Akcyjna**
COMARCH
Adres Spółki: 31-008 Kraków, ul. Rynek Główny nr 15
Regon: 120637434
NIP: 676-23-68-121

Kapitał zakładowy Bonus Development Sp. z o. o. SK-A wynosi 5 640 000 zł i dzieli się na 5 640 000 akcji o wartości nominalnej 1 zł każda. Z 50 000 akcji uprzywilejowanych serii A przysługuje łącznie 100 000 głosów na zgromadzeniu wspólników, natomiast pozostałe 5 590 000 akcji uprawnia do 5 590 000 głosów na zgromadzeniu wspólników. 100 % akcji spółki znajduje się w posiadaniu CCF FIZ (100 % głosów). Bonus Development Sp. z o. o. SK-A prowadzi działalność developerską i związaną z zarządzaniem nieruchomościami wykorzystywanymi w Grupie Comarch. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku Bonus Development Sp. z o. o. SK-A jest spółką zależną od Comarch S.A. (przez CCF FIZ).

Firma Spółki: **Bonus Management Sp. z o.o. II Activia Spółka Komandytowo-Akcyjna** **COMARCH**
Adres Spółki: 31-008 Kraków, ul. Rynek Główny nr 15
Regon: 121358009
NIP: 6762430883

Kapitał zakładowy Bonus Management Sp. z o. o. II Activia SK-A wynosi 1 500 000,00 zł i dzieli się na 1 500 000 akcji o wartości nominalnej 1,00 zł każda. 100,00 % udziałów i głosów przypada na CCF FIZ. Spółka prowadzi działalność inwestycyjną na rynku kapitałowym oraz związaną z informatyką. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku Bonus Management Sp. z o. o. II Activia SK-A jest spółką zależną od Comarch S.A. (przez CCF FIZ).

Firma Spółki: **Bonus Development Sp. z o.o. II Koncept Spółka Komandytowo-Akcyjna** **COMARCH**
Adres Spółki: 31-008 Kraków, ul. Rynek Główny nr 15
Regon: 121376250
NIP: 6762432161

Kapitał zakładowy Bonus Development Sp. z o. o. II Koncept SK-A wynosi 86 263,00 zł i dzieli się na 86 263 akcji o wartości nominalnej 1 zł każda. 100,00 % udziałów i głosów przypada na CCF FIZ. Bonus Development Sp. z o. o. II Koncept SK-A prowadzi działalność developerską i związaną z zarządzaniem nieruchomościami wykorzystywanymi w Grupie Comarch. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku Bonus Development Sp. z o. o. II Koncept SK-A jest spółką zależną od Comarch S.A. (przez CCF FIZ).

Firma Spółki: **iMed24 S.A.**
Adres Spółki: 31-864 Kraków, Aleja Jana Pawła II 39 a
Regon: 120652221
NIP: 675-13-82-502

Kapitał zakładowy iMed24 S.A. wynosi 1 000 000,00 zł i dzieli się na 10 000 akcji o wartości nominalnej 100,00 zł każda. Z akcji tych przysługuje łącznie 10 000 głosów na zgromadzeniu wspólników. 100,0 % akcji spółki znajduje się w posiadaniu CCF FIZ (100,0 % głosów). Spółka prowadzi projekt informatyczny związany z telemedycyną (zarządzanie rekordami medycznymi pacjentów w formie elektronicznej (EHR - Electronic Health Record). Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku iMed24 S.A. jest spółką zależną od Comarch S.A. (przez CCF FIZ).

Firma Spółki: **iFin24 S.A.** (obecnie Comarch Polska S.A.)
Adres Spółki: 31-864 Kraków, Aleja Jana Pawła II 39 a
Regon: 120705696
NIP: 675-13-87-586

Kapitał zakładowy iFin24 S.A. wynosi 500 000,00 zł i dzieli się na 5 000 akcji o wartości nominalnej 100,00 zł każda. Z akcji tych przysługuje łącznie 5 000 głosów na zgromadzeniu wspólników. 100,0 % akcji spółki znajduje się w posiadaniu CCF FIZ (100,0 % głosów). Spółka prowadzi projekt informatyczny związany z usługami finansowymi. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku iFin24 S.A. jest spółką zależną od Comarch S.A. (przez CCF FIZ).

Firma Spółki: **iReward24 S.A.**
Adres Spółki: 31-864 Kraków, Aleja Jana Pawła II 39 a
Regon: 120792583
NIP: 675-14-02-274

Kapitał zakładowy iReward24 S.A. wynosi 750 000,00 zł i dzieli się na 7 500 akcji o wartości nominalnej 100,00 zł każda. Z akcji tych przysługuje łącznie 7 500 głosów na zgromadzeniu wspólników. 100,0 % akcji spółki znajduje się w posiadaniu CCF FIZ (100,0 % głosów). Spółka prowadzi działalność polegającą na wytwarzaniu i wdrażaniu oprogramowania lojalnościowego dla odbiorców z sektora małych i średnich przedsiębiorstw. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku iReward24 S.A. jest spółką zależną od Comarch S.A. (przez CCF FIZ).

Firma Spółki: **Infrastruktura24 S.A.**
Adres Spółki: 31-864 Kraków, Aleja Jana Pawła II 41 d
Regon: 120807830
NIP: 675-14-03-084

Kapitał zakładowy Infrastruktura24 S.A. wynosi 575 000,00 zł i dzieli się na 5 750 akcji o wartości nominalnej 100,00 zł każda. Z akcji tych przysługuje łącznie 5 750 głosów na zgromadzeniu wspólników. 100,0 % akcji spółki znajduje się w posiadaniu CCF FIZ (100,0 % głosów). Spółka prowadzi działalność polegającą na oferowaniu usług Data Center dla odbiorców z sektora małych i średnich przedsiębiorstw. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku Infrastruktura24 S.A. jest spółką zależną od Comarch S.A. (przez CCF FIZ).

Firma Spółki: **iComarch24 S.A.**
Adres Spółki: 31-864 Kraków, Al. Jana Pawła II 41e
Regon: 120871348
NIP: 6751410687

Kapitał zakładowy iComarch24 S.A. wynosi 500 000,00 zł i dzieli się na 5 000 akcji o wartości nominalnej 100,00 zł każda. Z akcji tych przysługuje łącznie 5 000 głosów na zgromadzeniu wspólników. 100,0 % akcji spółki znajduje się w posiadaniu CCF FIZ (100,0 % głosów). Spółka świadczy usługi księgowe dla krajowych podmiotów zależnych z Grupy Comarch. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku iComarch24 S.A. jest spółką zależną od Comarch S.A. (przez CCF FIZ).

Firma Spółki: **CASA Management and Consulting Sp. z o.o. Spółka Komandytowo-Akcyjna COMARCH**
Adres Spółki: Szarskiego 18, 30-698 Kraków
Regon: 121040023
NIP: 6793020643

Kapitał zakładowy CASA Management and Consulting Sp. z o.o. wynosi 3 000 000,00 zł i dzieli się na 30 000 akcji o wartości nominalnej 100,00 zł każda. Z akcji tych przysługuje łącznie 30 000 głosów na

zgromadzeniu wspólników. 100,0 % akcji spółki znajduje się w posiadaniu CCF FIZ (100,0 % głosów). Spółka prowadzi działalność inwestycyjną na rynku kapitałowym. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku CASA Management and Consulting Sp. z o.o. jest spółką zależną od Comarch S.A. (przez CCF FIZ).

Firma Spółki:

Miejski Klub Sportowy Cracovia Sportowa Spółka Akcyjna

Adres spółki: 30-111 Kraków, ul. Kałuży 1
Regon: 351553230
NIP: 677-20-79-476

Kapitał zakładowy MKS Cracovia SSA wynosi 14 557 000 zł i dzieli się na 145 570 akcji. Comarch S.A. posiada 71 550 akcji i głosów na WZA MKS Cracovia SSA, co stanowi 49,15 % udziału w kapitale zakładowym Spółki. Zgodnie z brzmieniem Art. 3 pkt 37 ust d) Ustawy o rachunkowości, z uwagi na fakt, iż większość członków Rady Nadzorczej MKS Cracovia SSA jest wybierana przez Comarch S.A., MKS Cracovia SSA jest spółką zależną od Comarch S.A.

Firma Spółki:

SolInteractive S.A.
 sointeractive

Adres Spółki: al. Jana Pawła II 41 g
31-864 Kraków
Regon: 120629191
NIP: 676-23-66-843

Kapitał zakładowy SolInteractive Sp. z o. o. wynosi 651 000,00 zł i dzieli się na 6 510 akcji o wartości nominalnej 100,00 zł każda. Z akcji tych przysługuje łącznie 2 520 głosów na zgromadzeniu wspólników. 30,72% akcji spółki (2 000 sztuk) znajduje się w posiadaniu CCF FIZ (30,72 % głosów). Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku SolInteractive Sp. z o.o. jest spółką stowarzyszoną z Comarch S.A.

Fideltronik-Comarch Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

Kapitał zakładowy Spółki wynosi 4 000,00 zł i dzieli się na 40 równych i niepodzielnych udziałów po 100 zł każdy. Comarch S.A. posiada 20 udziałów o łącznej wartości 2 000,00 zł, co stanowi 50 % kapitału zakładowego i tyle samo głosów na Zgromadzeniu Wspólników. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku Fideltronik-Comarch Sp. z o.o. jest spółką stowarzyszoną z Comarch S.A. Spółka nie rozpoczęła działalności.

6.2 Zmiany właścicielskie, zmiany kapitałowe oraz zmiany w strukturze organizacyjnej Grupy Comarch w 2011 roku

W dniu 17 marca 2011 roku Sąd Rejonowy dla M. St. Warszawy w Warszawie, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego zarejestrował zmianę nazwy spółki SoftM Polska Sp. z o.o. na SouthForge Sp. z o.o.

W dniu 20 kwietnia 2011 r. Bonus Development Sp. z o.o. SK-A nabyła 10 000 akcji własnych celem umorzenia za kwotę 8 000 tys. zł. Umorzenie zostało zarejestrowane 17 czerwca 2011 r.

W dniu 28 kwietnia 2011 r. została zarejestrowana w mieście Luksemburg w Luksemburgu spółka Comarch Luxembourg S.à r.l.

W dniu 9 maja 2011 r. Comarch Management Sp. z o.o. SK-A nabyła 40 840 akcji własnych celem umorzenia za kwotę 10 000 tys. zł.

W dniu 1 czerwca 2011 r. została zarejestrowana spółka ComArch Canada, Corp. w New Brunswick w Kanadzie.

W dniu 8 czerwca 2011 roku Comarch S.A. zawarła umowę nabycia 1 000 000 akcji spółki Comarch AG z siedzibą w Dreźnie od Vintage Investment Holdings S.A. z siedzibą w Luxemburgu. Wartość nominalna jednej akcji wynosi 1 EUR, nabyte akcje mają łączną wartość nominalną 1 000 000,00 EUR i stanowią 40 % kapitału zakładowego Comarch AG. Po zawarciu umowy Comarch S.A. jest w posiadaniu 2 500 000 akcji Comarch AG o łącznej wartości nominalnej 2 500 000 EUR, stanowiących 100% kapitału zakładowego spółki i uprawniających do 2 500 000 głosów (100%) na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy Comarch AG.

W dniu 22 czerwca 2011 r. zostało zarejestrowane podwyższenie kapitału zakładowego spółki iMed24 SA w drodze emisji akcji o kwotę 500 000,00 zł do wysokości 1 000 000,00 zł.

W dniu 5 lipca 2011 r. Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego zarejestrował obniżenie kapitału zakładowego spółki Comarch Management Sp. z o.o. SK-A do kwoty 168 868 tys. zł.

Dnia 26 lipca 2011 roku zostało zarejestrowane obniżenie kapitału zakładowego Comarch Software und Beratung AG (uchwała Walnego Zgromadzenia spółki z dnia 8 czerwca 2011 r.) z wysokości 6 480 000 euro do 2 160 000 euro. W dniu 9 sierpnia 2011 r. zarząd Comarch Software und Beratung AG, za zgodą Rady Nadzorczej spółki, zatwierdził podwyższenie kapitału zakładowego spółki (uchwała Walnego Zgromadzenia spółki z dnia 8 czerwca 2011 r.) do maksymalnej wysokości 6 480 000 euro poprzez emisję do 4 320 000 akcji na okaziciela. Akcje były przydzielone dotychczasowym akcjonariuszom w cenie 1,7 euro za 1 akcję w taki sposób, że 1 akcja uprawnia do 2 akcji nowej emisji. Subskrypcja została przeprowadzona pomiędzy 18 a 31 sierpnia 2011 r.

W rezultacie zakończenia subskrypcji na akcje Comarch Software und Beratung AG w ramach podwyższenia jej kapitału zakładowego Comarch AG, spółka zależna Comarch SA, nabyła 3 988 288 akcji spółki Comarch SuB za łączną kwotę 6 780 089,60 euro (1,70 euro za 1 akcję) i jest posiadaczem 5 735 713 akcji spółki Comarch SuB stanowiących 92,32 % jej kapitału zakładowego. Akcje te uprawniają do 5 735 713 głosów na WZA spółki (92,32 % całości głosów) (raport bieżący nr 18/2011 z dnia 8 września 2011 r.).

W dniu 1 sierpnia 2011 r. zostało zarejestrowane podwyższenie kapitału zakładowego spółki Bonus Development Sp. z o. o. II Koncept SK-A w drodze emisji 8 000 akcji (objęte przez CCF FIZ). W rezultacie przeprowadzenia tej emisji kapitał zakładowy spółki został podniesiony z 500 tys. zł do 1 mln zł.

W dniu 16 sierpnia 2011 r. została podjęta uchwała zmieniająca kapitał zakładowy i siedzibę spółki Comarch SAS. Kapitał spółki został podwyższony z kwoty 1 300 000 euro na 1 800 000 euro, pokryty wkładem pieniężnym przez Comarch S.A. przez wpłatę 500 000 euro. Nowa siedziba spółki to Lezennes. Powyższe zmiany są skuteczne z dniem podjęcia uchwały.

W trzecim kwartale 2011 r. została zmieniona siedziba spółki Comarch Solutions GmbH z Wiednia na Kirchbichl.

Dnia 8 września 2011 r. Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego zarejestrował przekształcenie spółki SolInteractive Sp. z o.o. w SolInteractive S.A.

W dniu 3 października 2011 r. Sąd Rejonowy dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego zarejestrował obniżenie kapitału zakładowego spółki Bonus Management Sp. z o.o. SK-A z 4 100 000 zł do 2 763 101 zł.

Dnia 10 października 2011 roku spółka SoftM France SARL, spółka zależna Comarch S.A., złożyła do sądu TRIBUNAL DE GRAND INSTANCE, Chambre Commerciale 1, Quai Finkmatt, 67000 STRASBOURG wniosek o ogłoszenie upadłości (raport bieżący nr 23/2011 z dnia 14 października 2011 r.). Spółka SoftM France SARL od 2009 roku nie prowadzi działalności operacyjnej.

Przyczyną dokonania zmian w organizacji Grupy Kapitałowej Comarch był rozwój działalności gospodarczej Grupy na rynkach międzynarodowych i rynku polskim.

6.3 Zmiany właścicielskie, zmiany kapitałowe oraz zmiany w strukturze organizacyjnej Grupy Comarch po dacie bilansu

W dniu 9 stycznia 2012 r. Sąd Rejonowy dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego zarejestrował spółkę CA Finance Sp. z o.o. (spółka zależna od iMed24 S.A.)

Dnia 27 stycznia 2012 r. Comarch S.A. poinformowała (RB-2-2012 z dnia 27 stycznia 2012 r.), że CASA Management and Consulting Sp. z o.o. SK-A ("CASA"), spółka zależna Comarch S.A., zakupiła 100 000 akcji zwykłych na okaziciela spółki A-MEA Informatik AG ("A-MEA") o wartości nominalnej 1 CHF (3.5147 PLN). Łączna cena nabycia nie przekroczy sumy 2 mln CHF (ok. 7.03 mln PLN) oraz wartości kapitałów własnych A-MEA na dzień 31 stycznia 2012 roku. Pełne rozliczenie transakcji nastąpi do końca pierwszego kwartału 2013 roku. W wyniku powyższej transakcji CASA posiada 100 000, tj. 100 % akcji spółki A-MEA, uprawniających do 100 000, tj. 100 % wszystkich głosów na walnym zgromadzeniu spółki. A-MEA jest firmą z długoletnim doświadczeniem w zakresie sprzedaży i wdrażania rozwiązań ERP, w tym Comarch ERP Enterprise.

W dniu 9 marca 2012 roku Amtsgericht Dresden zarejestrował podwyższenie o 6,5 mln EUR kapitału akcyjnego Comarch AG. Akcje nowej emisji zostały objęte w całości przez Comarch S.A. W pierwszym kwartale 2012 roku Comarch S.A. dokonał dopłat do kapitału zapasowego Comarch AG w kwocie 13 mln EUR.

W dniu 15 marca 2012 roku Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie, IX Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego zarejestrował zmianę nazwy spółki iFin24 S.A. na Comarch Polska S.A.

Comarch SA otrzymała w dniu 16 marca 2012 r. postanowienie Sądu Rejonowego dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie, IX Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego z dnia 14 marca 2012 roku w przedmiocie rejestracji podwyższenia kapitału zakładowego w spółce MKS Cracovia SSA z 14 557 000,00 zł do 18 420 100,00 zł. W rezultacie Comarch S.A. jest posiadaczem 59.82 % akcji w kapitale zakładowym MKS Cracovia SSA uprawniających do 59.82 % głosów na WZA spółki.

W dniu 20 marca 2012 r. została zarejestrowana w Companies House spółka Comarch UK Ltd. z siedzibą w Londynie.

W dniu 10 kwietnia 2012 roku Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie, IX Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego zarejestrował podwyższenie o 250 000 zł kapitału zakładowego spółki iMed24 S.A.

W dniu 10 kwietnia 2012 roku Comarch AG poinformował zarząd Comarch Software und Beratung AG o przekroczeniu progu 95 % udziału w kapitale akcyjnym spółki Comarch SuB AG i zgłosił żądanie zwołania Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy spółki celem podjęcia decyzji o przejęciu akcji dotychczasowych akcjonariuszy (mniejszościowych) przez Comarch AG w zamian za odpowiednie wynagrodzenie.

Dnia 27 kwietnia 2012 r. Zarząd Comarch S.A. poinformował o zakupie 50 udziałów spółki ESAPROJEKT sp. z o.o. ("ESAPROJEKT") o wartości nominalnej 2 460 PLN każdy, przez CASA Management and Consulting Sp. z o.o. SK-A ("CASA"), spółkę zależną Comarch SA. Łączna cena nabycia wynosi 12 200 000 PLN. W wyniku powyższej transakcji CASA posiada 50, tj. 100 % udziałów spółki ESAPROJEKT, uprawniających do 50, tj. 100 % wszystkich głosów na zgromadzeniu wspólników spółki. ESAPROJEKT jest jednym z czołowych polskich producentów i dostawców kompleksowych rozwiązań informatycznych dla sektora zdrowia.

6.4 Metody obliczania wskaźników finansowych

Wskaźniki zadłużenia

$$\text{wskaźnik zadłużenia finansowego aktywów} = \frac{\text{kredyty i pożyczki}}{\text{aktywa razem}}$$

$$\text{wskaźnik zadłużenia finansowego kapitału własnego} = \frac{\text{kredyty i pożyczki}}{\text{kapitał własny przypadający na akcjonariuszy Spółki}}$$

Wskaźniki rentowności

$$\text{zwrot na kapitale} = \frac{\text{zysk netto przypadający na akcjonariuszy Spółki}}{\text{kapitał własny przypadający na akcjonariuszy Spółki}}$$

$$\text{marża na sprzedaży} = \frac{\text{zysk brutto}}{\text{przychody ze sprzedaży}}$$

$$\text{rentowność operacyjna} = \frac{\text{zysk operacyjny}}{\text{przychody ze sprzedaży}}$$

$$\text{rentowność sprzedaży brutto} = \frac{\text{zysk przed opodatkowaniem}}{\text{przychody ze sprzedaży}}$$

$$\text{rentowność sprzedaży na zysku netto przypadającym na akcjonariuszy Spółki} = \frac{\text{zysk netto przypadający na akcjonariuszy Spółki}}{\text{przychody ze sprzedaży}}$$

Wskaźniki płynności

$$\text{bieżącej płynności finansowej} = \frac{\text{aktywa obrotowe}}{\text{zobowiązania krótkoterminowe}}$$

$$\text{płynności szybki} = \frac{\text{należności handlowe oraz pozostałe należności} + \text{środki pieniężne i ich ekwiwalenty} + \text{aktywa finansowe dostępne do sprzedaży}}{\text{zobowiązania krótkoterminowe}}$$

$$\text{podwyższonej płynności} = \frac{\text{środki pieniężne i ich ekwiwalenty}}{\text{zobowiązania krótkoterminowe}}$$

Wskaźniki rotacji

rotacji majątku obrotowego (krotność)	= $\frac{\text{przychody ze sprzedaży}}{\text{aktywa obrotowe}}$
rotacji należności (dni)	= $\frac{(\text{należności handlowe oraz pozostałe należności}) * 360}{\text{przychody ze sprzedaży}}$
rotacji zapasów (dni)	= $\frac{\text{zapasy} * 360}{\text{koszty sprzedanych towarów i materiałów}}$
rotacji zobowiązań (dni)	= $\frac{(\text{zobowiązania razem} + \text{zobowiązania z tytułu kontraktów długoterminowych}) * 360}{\text{koszty sprzedaży i marketingu} + \text{koszty ogólnego zarządu} + \text{pozostałe koszty operacyjne} + \text{koszty sprzedanych produktów, usług, towarów i materiałów}}$
rotacji zobowiązań bez zobowiązań z tytułu kredytu inwestycyjnego (dni)	= $\frac{(\text{zobowiązania razem} - \text{kredyty i pożyczki}) * 360}{\text{koszty sprzedaży i marketingu} + \text{koszty ogólnego zarządu} + \text{pozostałe koszty operacyjne} + \text{koszty sprzedanych produktów, usług, towarów i materiałów}}$

Oświadczenie Zarządu w sprawie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych

Zarząd Comarch S.A. oświadcza, że podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, dokonujący badania rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok 2011, został wybrany zgodnie z przepisami prawa oraz że podmiot ten i biegli rewidenci, dokonujący badania tego sprawozdania, spełniali warunki do wyrażenia bezstronnej i niezależnej opinii o badanym rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, zgodnie z obowiązującymi przepisami i normami zawodowymi.

Kraków, 30 kwietnia 2012 roku

Janusz Filipiak Prezes Zarządu	Piotr Piątosza Wiceprezes Zarządu	Paweł Prokop Wiceprezes Zarządu
Piotr Reichert Wiceprezes Zarządu	Zbigniew Rymarczyk Wiceprezes Zarządu	Konrad Tarański Wiceprezes Zarządu
Marcin Warwas Wiceprezes Zarządu		

Oświadczenie Zarządu w sprawie rzetelności sporządzenia sprawozdań finansowych

Zarząd Comarch S.A. oświadcza, że wedle naszej najlepszej wiedzy, roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok 2011 i dane porównywalne sporządzone zostały zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości oraz że odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową grupy kapitałowej emitenta oraz jej wynik finansowy, oraz że sprawozdanie z działalności grupy kapitałowej emitenta zawiera prawdziwy obraz rozwoju i osiągnięć oraz sytuacji grupy kapitałowej emitenta, w tym opis podstawowych zagrożeń i ryzyka.

Kraków, 30 kwietnia 2012 roku

Janusz Filipiak Prezes Zarządu	Piotr Piątosza Wiceprezes Zarządu	Paweł Prokop Wiceprezes Zarządu
Piotr Reichert Wiceprezes Zarządu	Zbigniew Rymarczyk Wiceprezes Zarządu	Konrad Tarański Wiceprezes Zarządu
Marcin Warwas Wiceprezes Zarządu		

**OŚWIADCZENIE ZARZĄDU COMARCH SA
O STOSOWANIU ŁADU KORPORACYJNEGO
W 2011 ROKU**

1.	OKREŚLENIE ZBIORU ZASAD ŁADU KORPORACYJNEGO, KTÓREMU PODLEGA EMITENT	3
2.	POSTANOWIENIA ZBIORU ZASAD ŁADU KORPORACYJNEGO, OD KTÓRYCH EMITENT ODSTĄPIŁ I WYJAŚNIENIE PRZYCZYŃ TEGO ODSTĄPIENIA.....	3
3.	AKCJONARIUSZE POSIADAJĄCY BEZPOŚREDNIO LUB POŚREDNIO ZNA CZNE PAKIETY AKCJI WG STANU NA DZIEŃ 30 KWIEŃNIA 2012 R.	5
4.	POSIADACZE PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH, KTÓRE DAJĄ SPECJALNE UPRAWNIENIA KONTROLNE WRAZ Z OPISEM TYCH UPRAWNIENÍ	5
5.	WSZELKIE OGRANICZENIA ODNOŚNIE DO WYKONYWANIA PRAWA GŁOSU, TAKIE JAK OGRANICZENIE WYKONYWANIA PRAWA GŁOSU PRZEZ POSIADANIE OKREŚLONEJ CZĘŚCI LUB LICZBY GŁOSÓW, OGRANICZENIA CZASOWE DOTYCZĄCE PRAWA GŁOSU LUB ZAPISY, ZGODNIE Z KTÓRYMI, PRZY WSPÓŁPRACY SPÓŁKI, PRAWA KAPITAŁOWE ZWIĄZANE Z PAPIERAMI WARTOŚCIOWYMI SĄ ODDZIELONE OD POSIADANIA PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH.....	5
6.	WSZELKIE OGRANICZENIA DOTYCZĄCE PRZENOSZENIA PRAWA WŁASNOŚCI PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH EMITENTA.....	5
7.	ZASADY DOTYCZĄCE POWOŁYWANIA I ODWOŁYWANIA OSÓB ZARZĄDZAJĄCYCH ORAZ ICH UPRAWNIENÍ, W SZCZEGÓLNOŚCI PRAWO DO PODJĘCIA DECYZJI O EMISJI LUB WYKUPIE AKCJI	6
8.	OPIS ZASAD ZMIANY STATUTU LUB UMOWY SPÓŁKI EMITENTA	6
9.	SPOSÓB DZIAŁANIA WALNEGO ZGROMADZENIA I JEGO ZASADNICZE UPRAWNIENIA ORAZ OPIS PRAW AKCJONARIUSZY I SPOSOBU ICH WYKONYWANIA, W SZCZEGÓLNOŚCI ZASADY WYNIKAJĄCE Z REGULAMINU WALNEGO ZGROMADZENIA, JEŻELI TAKI REGULAMIN ZOSTAŁ UCHWALONY, O ILE INFORMACJE W TYM ZAKRESIE NIE WYNIKAJĄ WPROST Z PRZEPISÓW PRAWA.....	6
10.	SKŁAD OSOBOWY I ZMIANY, KTÓRE W NIM ZASZŁY W CIĄGU OSTATNIEGO ROKU OBROTOWEGO, ORAZ OPIS DZIAŁANIA ORGANÓW ZARZĄDZAJĄCYCH, NADZORUJĄCYCH LUB ADMINISTRUJĄCYCH EMITENTA ORAZ ICH KOMITETÓW...7	
11.	OPIS GŁÓWNYCH CECH STOSOWANYCH W GRUPIE KAPITAŁOWEJ EMITENTA SYSTEMÓW KONTROLI WEWNĘTRZNEJ I ZARZĄDZANIA RYZYKIEM W ODNIESIENIU DO PROCESU SPORZĄDZANIA SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH I SKONSOLIDOWANYCH SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH	12

1. Określenie zbioru zasad ładu korporacyjnego, któremu podlega emitent

W dniu 4 lipca 2007 r. Rada Nadzorcza GPW, na wniosek Zarządu Giełdy, przyjęła nowe zasady ładu korporacyjnego pod nazwą Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW. <http://www.corp-gov.gpw.pl/assets/library/polish/publikacje/dpsn2010.pdf>

Zostały one zmienione następującymi uchwałami Rady Nadzorczej GPW: uchwała z dnia 19 maja 2010 roku (zmiana weszła w życie 1 lipca 2010 roku), uchwała z dnia 31 sierpnia 2011 r. (zmiana weszła w życie 1 stycznia 2012 roku) oraz uchwała z dnia 19 października 2011 r. (zmiana weszła w życie 1 stycznia 2012 roku). Aktualnie obowiązujący dokument można odnaleźć na

http://www.corp-gov.gpw.pl/assets/library/polish/regulacje/dobre_praktyki_19_10_2011_final.pdf

Dokument dzieli się na cztery części:

- I. Rekomendacje dotyczące dobrych praktyk spółek giełdowych,
- II. Dobre praktyki realizowane przez zarządy spółek giełdowych,
- III. Dobre praktyki stosowane przez członków rad nadzorczych,
- IV. Dobre praktyki stosowane przez akcjonariuszy.

W załączeniu do raportu rocznego przekazanego do publicznej wiadomości w dniu 29 kwietnia 2011, Zarząd Comarch S.A. przekazał, zgodnie z treścią §29 ust. 5 regulaminu giełdy, raport dotyczący stosowania zasad ładu korporacyjnego przez Comarch S.A. w 2010 roku.

2. Postanowienia zbioru zasad ładu korporacyjnego, od których emitent odstąpił i wyjaśnienie przyczyn tego odstąpienia

a) Rekomendacje dotyczące dobrych praktyk spółek giełdowych

1. *„Spółka powinna prowadzić przejrzystą i efektywną politykę informacyjną, zarówno z wykorzystaniem tradycyjnych metod, jak i z użyciem nowoczesnych technologii oraz najnowszych narzędzi komunikacji zapewniających szybkość, bezpieczeństwo oraz efektywny dostęp do informacji. Korzystając w jak najszerszym stopniu z tych metod, Spółka powinna w szczególności: (...) umożliwić transmitowanie obrad walnego zgromadzenia z wykorzystaniem sieci Internet, rejestrować przebieg obrad i upubliczniać go na swojej stronie internetowej.*

Spółka nie transmituje obecnie obrad walnego zgromadzenia przy wykorzystaniu sieci Internet i nie upublicznia go na stronie, natomiast rozważy wprowadzenie takiej możliwości przy najbliższym dokonywaniu zmian treści statutu Spółki.

2. *Spółka powinna posiadać politykę wynagrodzeń oraz zasady jej ustalania. Polityka wynagrodzeń powinna w szczególności określać formę, strukturę i poziom wynagrodzeń członków organów nadzorujących i zarządzających. Przy określaniu polityki wynagrodzeń członków organów nadzorujących i zarządzających spółki powinno mieć zastosowanie zalecenie Komisji Europejskiej z 14 grudnia 2004 r. w sprawie wspierania odpowiedniego systemu wynagrodzeń dyrektorów spółek notowanych na giełdzie (2004/913/WE), uzupełnione o zalecenie KE z 30 kwietnia 2009 r. (2009/385/WE).*

Comarch S.A. posiada politykę wynagrodzeń, która określa formę, strukturę i poziom wynagrodzeń pracowników Spółki, w tym członków organów zarządzających i nadzorczych. System wynagradzania członków organów zarządzających zapewnia powiązanie wynagrodzeń z wynikami finansowymi Spółki i efektami pracy wynagradzanych osób.

W systemie wynagradzania stosowanym przez Comarch S.A. uwzględniona została znaczna część zasad wynikających z zalecenia Komisji Europejskiej z 14 grudnia 2004 roku w sprawie wspierania odpowiedniego systemu wynagrodzeń dyrektorów spółek notowanych na giełdzie (2004/913/WE) i zaleceń KE z 30 kwietnia 2009 roku (2009/385/WE), m.in.:

- a) łączne wynagrodzenia oraz inne świadczenia dla członków organów zarządzających i nadzorczych Spółki są ujawniane w rocznych sprawozdaniach finansowych,
- b) programy opcyjne są zatwierdzane przez walne zgromadzenie akcjonariuszy Spółki a szczegółowe regulacje dotyczące programu opcyjnego dla członków organów zarządzających i nadzorczych Spółki są ujawniane w sprawozdaniach finansowych,

- c) system wynagradzania określa stałe i zmienne elementy wynagradzania Zarządu, zmienne składniki wynagrodzeń są powiązane z góry określonymi kryteriami wynikowymi,
- d) wysokość odpraw z tytułu rozwiązania umowy o pracę nie przekracza dwuletniego stałego wynagrodzenia,
- e) akcje nie stanowią formy wynagrodzenia dyrektorów niewykonawczych oraz członków organu nadzorczego,

Polityka wynagrodzeń Spółki nie uwzględnia jednak wszystkich zaleceń Komisji Europejskiej, m.in.:

- a) polityka wynagrodzeń nie jest poddawana każdorazowo pod głosowanie walnego zgromadzenia akcjonariuszy,
- b) Spółka nie prezentuje na stronie internetowej „deklaracji dotyczącej wynagrodzeń” (szczegółowe informacje na ten temat dostępne są w sprawozdaniach finansowych),
- c) prawa własności akcji, w przypadku realizacji opcji na akcje, mogą nabierać mocy przed upływem 3 lat od czasu ich przyznania, nie jest wymagane zachowanie określonej liczby akcji do czasu zakończenia pełnienia funkcji przez członków organów zarządzających,
- d) w Spółce nie funkcjonuje Komisja ds. Wynagrodzeń.

Członkowie organów zarządzających mogą być również zatrudnieni przez Spółkę na podstawie umowy o pracę, na warunkach określonych w obowiązujących w Spółce regulaminach oraz w Kodeksie Pracy. Wysokość wynagrodzenia z tytułu umów o pracę członków Zarządu oraz wysokość ryczałtu za posiedzenie Zarządu ustala Rada Nadzorcza w drodze podjętej uchwały. Wynagrodzenia członków Rady Nadzorczej są ustalane poprzez uchwałę Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Spółki.

Spółka nie przewiduje w najbliższym czasie zmian w stosowanej polityce wynagradzania.

3. GPW rekomenduje spółkom publicznym i ich akcjonariuszom, by zapewniły one zrównoważony udział kobiet i mężczyzn w wykonywaniu funkcji zarządu i nadzoru w przedsiębiorstwach, wzmacniając w ten sposób kreatywność i innowacyjność w prowadzonej przez spółki działalności gospodarczej.

Spółka dokłada wszelkich starań, aby zapewnić zrównoważony udział kobiet i mężczyzn w wykonywaniu funkcji zarządu i nadzoru w przedsiębiorstwach. Zgodnie z Regulaminem pracy pracowników Comarch SA, pracodawca jest zobowiązany m.in. „*przeciwdziałać dyskryminacji w zatrudnieniu, w szczególności ze względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę, religię, narodowość, przekonania polityczne, przynależność związkową, pochodzenie etniczne, wyznanie, orientację seksualną.*” Ponadto pracownicy Comarch SA „*powinni być równo traktowani w zakresie nawiązania i rozwiązania stosunku pracy, warunków zatrudnienia, awansowania oraz dostępu do szkolenia w celu podnoszenia kwalifikacji zawodowych, w szczególności bez względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę, religię, narodowość, przekonania polityczne, przynależność związkową, pochodzenie etniczne, wyznanie, orientację seksualną, a także bez względu na zatrudnienie na czas określony lub nieokreślony albo w pełnym lub w niepełnym wymiarze czasu pracy.*” Polityka Comarch SA nie stawia żadnych barier ze względu na płeć, poglądy, orientację seksualną, pochodzenie rasowe lub etniczne w zakresie zatrudniania i polityki kadrowej, nie przyczynia się do dyskryminacji, bezpośredniej lub pośredniej, ze względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę, religię, narodowość, przekonania polityczne, przynależność związkową, pochodzenie etniczne, wyznanie, orientację seksualną.

W składzie sześciuosobowej rady nadzorczej Comarch SA znajdują się trzy kobiety. W skład siedmioosobowego zarządu Comarch SA wchodzi wyłącznie mężczyźni, co związane jest przede wszystkim z charakterem prowadzonej przez Spółkę działalności i specyfiką branży IT, w której mężczyźni stanowią znaczącą większość. Należy również podkreślić, że obecni członkowie zarządu Comarch SA to osoby związane z Spółką od wielu lat, (stanowiska zarządcze pełnią powyżej 3 lat), posiadające szeroką wiedzę w zakresie wiedzy technologicznej z obszaru IT i kwalifikacje konieczne na sprawowanych stanowiskach. W związku z powyższym należy zakładać, że w najbliższej przyszłości w tym organie zarządczym nie nastąpią zmiany w zakresie udziału kobiet.

W Comarch SA jest tendencja do zwiększenia procentowego zatrudnienia kobiet, jednak przy zatrudnieniu brane są pod uwagę przede wszystkim kwalifikacje pracownika a nie płeć, więc mężczyźni mają równe szanse na zatrudnienie na dane stanowisko. Panie stanowią ok. 25 % pracowników zatrudnionych w Comarch SA, a 19 % kadry kierowniczej Spółki, co stanowi wysoki udział kobiet w całości zatrudnienia, szczególnie biorąc pod uwagę techniczny charakter działalności spółki informatycznej.

3. Akcjonariusze posiadający bezpośrednio lub pośrednio znaczne pakiety akcji wg stanu na dzień 30 kwietnia 2012 r.

Akcjonariusze	Ilość akcji	% kapitału zakładowego	Liczba głosów na WZA Spółki	% głosów na WZA Spółki
Janusz Filipiak	2 620 010	32,54	6 192 010	41,16
Elżbieta Filipiak	846 000	10,51	4 230 000	28,12
Pozostali członkowie Zarządu	103 762	1,29	141 362	0,94
Inni akcjonariusze	4 481 865	55,66	4 481 865	29,78
Razem	8 051 637	100,00	15 045 237	100,00

4. Posiadacze papierów wartościowych, które dają specjalne uprawnienia kontrolne wraz z opisem tych uprawnień

Janusz Filipiak, Prezes Zarządu Comarch S.A., jest posiadaczem 893 000 akcji uprzywilejowanych co do głosu (1:5). Przysługuje z nich 4 465 000 głosów na walnym zgromadzeniu Spółki. Elżbieta Filipiak, Przewodniczący Rady Nadzorczej Comarch S.A. jest posiadaczem 846 000 akcji uprzywilejowanych do głosu (1:5). Przysługuje z nich 4 230 000 głosów na walnym zgromadzeniu Spółki. Paweł Prokop, Wiceprezes Zarządu Comarch S.A. jest posiadaczem 9 400 akcji uprzywilejowanych co do głosu (1:5). Przysługuje z nich 47 000 głosów na walnym zgromadzeniu Spółki.

5. Wszelkie ograniczenia odnośnie do wykonywania prawa głosu, takie jak ograniczenie wykonywania prawa głosu przez posiadanie określonej części lub liczby głosów, ograniczenia czasowe dotyczące prawa głosu lub zapisy, zgodnie z którymi, przy współpracy spółki, prawa kapitałowe związane z papierami wartościowymi są oddzielone od posiadania papierów wartościowych

Nie dotyczy.

6. Wszelkie ograniczenia dotyczące przenoszenia prawa własności papierów wartościowych emitenta

Zgodnie z treścią art. 8 pkt 5 statutu Comarch S.A.

„5. Zbycie akcji imiennych wymaga zgody Zarządu udzielonej w formie pisemnej. W przypadku odmowy zbycia, Zarząd w terminie 2 miesięcy od zgłoszenia Spółce zamiaru przeniesienia akcji wyznacza nabywcę oraz cenę akcji. Cena akcji nie może być niższa niż średnia cena giełdowa z trzech ostatnich miesięcy poprzedzających miesiąc zgłoszenia, pod warunkiem, że akcje Spółki będą w obrocie giełdowym. W przeciwnym przypadku cena akcji nie może być niższa niż wartość księgową przypadająca na akcję na ostatni dzień bilansowy. Cena jest płatna w terminie jednego miesiąca od dnia uchwały Zarządu wskazującej nabywcę akcji.”

7. Zasady dotyczące powoływania i odwoływania osób zarządzających oraz ich uprawnień, w szczególności prawo do podjęcia decyzji o emisji lub wykupie akcji

A) Zasady powoływania i odwoływania

Zgodnie z treścią statutu Spółki Zarząd Spółki składa się z 2 do 8 osób powoływanych i odwoływanych przez Walne Zgromadzenie. Członków Zarządu powołuje się na okres wspólnej kadencji trwającej trzy lata. Walne Zgromadzenie ustala zasady i regulaminy wynagrodzenia dla członków Zarządu, przy czym kompetencja ta może zostać przekazana częściowo lub w całości Radzie Nadzorczej. Rada Nadzorcza może z ważnych powodów zawiesić w czynnościach poszczególnych lub wszystkich członków Zarządu oraz może delegować członków Rady Nadzorczej na okres nie dłuższy niż 3 miesiące do czasowego wykonywania czynności członków Zarządu, którzy zostali odwołani, złożyli rezygnację lub z innych przyczyn nie mogą sprawować swoich czynności.

B) Uprawnienia zgodnie z art. 9, 20 - 22 Statutu Comarch S.A. i Kodeksem Spółek Handlowych (KSH)

- Zarząd może ustanawiać prokurentów.
- Do składania oświadczeń w imieniu Spółki oraz reprezentowania Spółki przed Sądem i poza Sądem upoważniony jest jednoosobowo Prezes Zarządu albo dwu członków Zarządu działających łącznie lub też jeden członek Zarządu działający łącznie z prokurentem.
- W umowach pomiędzy Spółką, a członkami Zarządu oraz w sporach z nimi reprezentuje Spółkę Rada Nadzorcza lub pełnomocnik powołany uchwałą Walnego Zgromadzenia. Rada Nadzorcza może upoważnić w drodze uchwały jednego lub więcej członków Rady Nadzorczej do dokonywania takich czynności prawnych.
- Organizację wewnętrzną Spółki określa Zarząd.
- Zgodnie z art. 445 i art. 446 Kodeksu Spółek Handlowych walne zgromadzenie podejmuje uchwałę w sprawie zmiany statutu przewidującą upoważnienie zarządu do podwyższenia kapitału zakładowego w granicach kapitału docelowego. Zgodnie z art. 9 ust. pkt 5 Statutu Comarch S.A. w ramach kapitału docelowego Zarząd Spółki może wydawać akcje tylko w zamian za wkłady pieniężne oraz nie może wydawać akcji uprzywilejowanych lub przyznawać akcjonariuszowi osobistych uprawnień, o których mowa w art. 354 Kodeksu Spółek Handlowych. W zakresie wszystkich spraw związanych z podwyższeniem kapitału zakładowego w ramach kapitału docelowego, w szczególności w sprawie wyłączenia lub ograniczenia prawa poboru oraz ustalenia ceny emisyjnej, wymagane jest uzyskanie zgody Rady Nadzorczej.

8. Opis zasad zmiany statutu lub umowy spółki emitenta

Podejmowanie uchwał w sprawie zmian w statucie, w tym podwyższenia lub obniżenia kapitału zakładowego oraz uchwały o istotnej zmianie przedmiotu działalności Spółki należy do kompetencji walnego zgromadzenia.

9. Sposób działania walnego zgromadzenia i jego zasadnicze uprawnienia oraz opis praw akcjonariuszy i sposobu ich wykonywania, w szczególności zasady wynikające z regulaminu walnego zgromadzenia, jeżeli taki regulamin został uchwalony, o ile informacje w tym zakresie nie wynikają wprost z przepisów prawa

1. Walne Zgromadzenia są zwyczajne i nadzwyczajne.
2. Zwyczajne Walne Zgromadzenie Zarząd zwołuje najpóźniej do końca czerwca każdego roku.
3. Walne Zgromadzenia zwołuje się zgodnie z Kodeksem Spółek Handlowych, Statutem Spółki i Regulaminem Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy z dnia 28 czerwca 2010 r.
4. Zgromadzenia odbywają się w siedzibie Spółki.
5. W Walnym Zgromadzeniu powinno uczestniczyć co najmniej dwóch członków Zarządu Spółki i co najmniej dwóch członków Rady Nadzorczej.
6. Na Walnym Zgromadzeniu obecny jest biegły rewident, jeżeli przedmiotem obrad Walnego Zgromadzenia są sprawy finansowe Spółki.

7. Dopuszczalny jest udział w Walnym Zgromadzeniu przedstawicieli mediów jako publiczności.
8. Prawo uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu Spółki przysługuje osobom będącym akcjonariuszami Spółki na 16 (szesnastu) dni przed datą Walnego Zgromadzenia.
9. Akcjonariusz będący osobą fizyczną może uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu oraz wykonywać prawo głosu osobiście lub przez pełnomocnika.
10. Akcjonariusz nie będący osobą fizyczną może uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu oraz wykonywać prawo głosu przez osobę uprawnioną do składania oświadczeń woli w jego imieniu lub przez pełnomocnika.
11. Przewodniczący Walnego Zgromadzenia kieruje obradami, podejmuje decyzje w sprawach proceduralnych i porządkowych oraz jest uprawniony od interpretowania niniejszego Regulaminu.
12. Do czynności Przewodniczącego Walnego Zgromadzenia należy m.in.:
- czuwanie nad sprawnym przebiegiem obrad zgodnie z ustalonym porządkiem i procedurą,
  - udzielanie głosu,
  - przyjmowanie wniosków i projektów uchwał, poddawanie ich pod dyskusję oraz
  - zarządzanie i przeprowadzanie głosowań.
13. Walne Zgromadzenie dokonuje wyboru trzyosobowej Komisji Skrutacyjnej spośród kandydatów zgłoszonych przez Przewodniczącego Zgromadzenia. Do jej obowiązków należy czuwanie nad prawidłowym przebiegiem każdego głosowania, nadzorowanie obsługi głosowania oraz sprawdzanie i ogłaszanie wyników. W przypadku gdy w Walnym Zgromadzeniu bierze udział niewielka ilość akcjonariuszy nie przeprowadza się wyborów Komisji Skrutacyjnej, chyba że akcjonariusz lub pełnomocnik zgłosi wniosek o dokonanie wyboru Komisji Skrutacyjnej. W przypadku nie przeprowadzenia wyborów Komisji Skrutacyjnej jej uprawnienia wykonuje Przewodniczący Walnego Zgromadzenia.
14. Walne Zgromadzenie podejmuje decyzje w formie uchwał, przyjmowanych w głosowaniu jawnym z następującym zastrzeżeniem, że tajne głosowanie zarządza się w przypadku:
- głosowania nad wyborem lub odwołaniem członków organów Spółki lub likwidatorów,
  - wniosków o pociągnięcie do odpowiedzialności członków organów Spółki lub likwidatorów,
  - w sprawach osobowych,
  - żądania zgłoszonego przez choćby jednego akcjonariusza,
  - w innych przypadkach określonych w obowiązujących przepisach.
15. Akcjonariusze zgłaszają kandydatów na członków Rady Nadzorczej Przewodniczącemu Walnego Zgromadzenia na piśmie lub ustnie.
16. Zgłaszający kandydaturę na członka Rady Nadzorczej powinien ją szczegółowo uzasadnić, wskazując w szczególności na wykształcenie i doświadczenie zawodowe kandydata.
17. Przed podjęciem uchwał o wyborze członków Rady Nadzorczej, Walne Zgromadzenie podejmuje uchwałę o ilości członków Rady Nadzorczej.
18. Spółka może zorganizować Walne Zgromadzenie w sposób umożliwiający akcjonariuszom udział w Walnym Zgromadzeniu przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej.

10. Skład osobowy i zmiany, które w nim zaszły w ciągu ostatniego roku obrotowego, oraz opis działania organów zarządzających, nadzorujących lub administrujących emitenta oraz ich komitetów

A) Rada Nadzorcza wg stanu na dzień 31 grudnia 2011 roku:

Imię i nazwisko	Funkcja
Elżbieta Filipiak	Przewodniczący Rady
Maciej Brzeziński*	Wiceprzewodniczący Rady
Danuta Drobniak*	Członek Rady
Wojciech Kucharzyk	Członek Rady
Anna Ławrynowicz	Członek Rady
Tadeusz Syryjczyk	Członek Rady

*) Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Comarch S.A. z dnia 29 czerwca 2011 r. podjęło uchwały w sprawie odwołania członka Rady Nadzorczej Comarch S.A. Pana Macieja Czapiewskiego i powołania nowego członka Rady Nadzorczej Spółki Pani Danuty Drobniak.

Rada Nadzorcza Comarch S.A. sprawuje stały nadzór nad działalnością Spółki we wszystkich dziedzinach jej działalności. Rada Nadzorcza Spółki działa na podstawie przepisów Kodeksu Spółek Handlowych, Statutu, zasad Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW

obowiązujących w Spółce oraz Regulaminu Rady Nadzorczej Spółki uchwalonego dnia 30 czerwca 2003 roku przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy (wraz z późniejszymi zmianami). Szczegółowy opis działania Rady Nadzorczej znajduje się w powyższych dokumentach.

Główne zapisy Regulaminu Rady Nadzorczej Comarch S.A.:

1. Rada Nadzorcza składa się z 3 - 7 osób wybieranych przez Walne Zgromadzenie. Walne Zgromadzenie ustala, w drodze uchwały, przed głosowaniem nad kandydatami na członków Rady Nadzorczej, liczbę członków Rady Nadzorczej.
2. Członków Rady Nadzorczej powołuje się na okres wspólnej kadencji trwającej trzy lata.
3. Członkowie Rady Nadzorczej wykonują swoje czynności osobiście. Każdy z członków Rady Nadzorczej może być odwołany przed upływem kadencji. Członkowie Rady Nadzorczej mogą być wybierani ponownie.
4. Walne Zgromadzenie wybiera spośród członków Rady Nadzorczej – Przewodniczącego, Wiceprzewodniczącego, a w miarę potrzeb także Sekretarza Rady.
5. Przewodniczący Rady Nadzorczej:
  - a) zwołuje posiedzenia Rady Nadzorczej;
  - b) prowadzi posiedzenia Rady Nadzorczej; oraz
  - c) otwiera obrady Walnego Zgromadzenia Spółki.
6. W razie nieobecności Przewodniczącego funkcje te sprawuje Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej.
7. Spośród swoich członków Rada Nadzorcza może wybierać komitety nadzorujące określony sektor działalności Spółki, w szczególności komitet ds. audytu.
8. Komitety te mogą odbywać odrębne posiedzenia. Komitety mogą podejmować uchwały, których przedmiotem mogą być wnioski pokontrolne dotyczące funkcjonowania Spółki.
9. Posiedzenia Rady Nadzorczej zwołuje Przewodniczący Rady Nadzorczej. Zarząd lub inny członek Rady Nadzorczej może żądać od Przewodniczącego Rady Nadzorczej zwołania posiedzenia Rady Nadzorczej, podając proponowany porządek posiedzenia. Przewodniczący Rady Nadzorczej zobowiązany jest do zwołania posiedzenia w terminie 2 tygodni od otrzymania wniosku. Jeżeli posiedzenie nie zostanie zwołane zgodnie ze zdaniem powyższymi wnioskodawca może zwołać posiedzenie samodzielnie.
10. Porządek posiedzenia Rady Nadzorczej jest ustalany przez podmiot zwołujący posiedzenie Rady Nadzorczej i wraz z materiałami jest przekazywany członkom Rady Nadzorczej 3 (trzy) dni przed planowaną datą posiedzenia, chyba że zachodzą okoliczności uzasadniające skrócenie tego terminu.
11. Porządek posiedzenia Rady Nadzorczej może być zmieniony lub uzupełniony.
12. Posiedzenia Rady Nadzorczej powinny odbywać się co najmniej cztery razy w roku obrotowym.
13. Uchwały Rady Nadzorczej zapadają większością głosów obecnych. W przypadku równej ilości głosów decydujący jest głos Przewodniczącego.
14. Uchwała Rady Nadzorczej jest ważnie podjęta, jeżeli na posiedzenie Rady Nadzorczej zostali zaproszeni wszyscy jej członkowie i w posiedzeniu uczestniczy więcej niż połowa członków Rady Nadzorczej, w tym Przewodniczący lub Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej.
15. Uchwały Rady Nadzorczej mogą być podjęte także bez odbycia posiedzenia w drodze pisemnego głosowania, o ile wszyscy członkowie Rady Nadzorczej wyrażą zgodę na piśmie na podejmowanie uchwał w takim trybie.
16. Posiedzenia Rady Nadzorczej mogą się również odbywać przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość, takich jak telefon, fax, poczta elektroniczna bądź wykorzystanie sieci "Internet" w inny sposób, telekonferencja, i innych środków telekomunikacyjnych.
17. Członkowie Rady Nadzorczej mogą brać udział w podejmowaniu uchwał Rady Nadzorczej oddając swój głos na piśmie za pośrednictwem innego członka Rady Nadzorczej.
18. Podejmowanie uchwał przez Radę Nadzorczą w trybie, o którym mowa powyżej jest niedopuszczalne w sprawach opisanych w art. 388 § 4 Kodeksu Spółek Handlowych, tj.:
  - a) wyboru Przewodniczącego i Wiceprzewodniczącego Rady Nadzorczej;
  - b) powołania i odwołania członka Zarządu;
  - c) zawieszenia w czynnościach członka Zarządu.
19. W posiedzeniach Rady Nadzorczej mogą brać udział członkowie Zarządu. Zarząd Spółki jest zawiadamiany o terminie i porządku obrad posiedzeniach Rady Nadzorczej.
20. Rada Nadzorcza może zapraszać wskazanych członków Zarządu do uczestniczenia w danym posiedzeniu.

21. Na każdym posiedzeniu Rada Nadzorcza jest informowana przez Spółkę o bieżących wynikach finansowych jednostkowych i skonsolidowanych oraz o istotnych sprawach dotyczących działalności Spółki, w tym - jeśli uzasadnia to sytuacja Spółki - o ryzyku związanym z działalnością i sposobach zarządzania tym ryzykiem.
22. Członkowie Zarządu nie uczestniczą w tych częściach posiedzeń Rady Nadzorczej, które dotyczą odwołań, odpowiedzialności oraz ustalania wynagrodzenia członków Zarządu.
23. Posiedzenia Rady Nadzorczej są protokołowane. Protokół powinien zawierać ustalony porządek obrad, imiona i nazwiska obecnych członków Rady Nadzorczej oraz wyniki głosowania nad poszczególnymi uchwałami.
24. Rada Nadzorcza sprawuje stały nadzór nad działalnością Spółki.
25. Do szczególnych kompetencji Rady Nadzorczej należy:
- a) ocena rocznego sprawozdania finansowego Spółki oraz skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Comarch;
  - b) ocena sprawozdania Zarządu z działalności Spółki i z działalności Grupy Kapitałowej Comarch oraz wniosków Zarządu Spółki co do podziału zysku albo pokrycia strat;
  - c) składanie Walnemu Zgromadzeniu pisemnego sprawozdania z wyników czynności, o których mowa w pkt a) i b);
  - d) nadzorowanie wykonania przez Zarząd uchwał Walnego Zgromadzenia;
  - e) dokonywanie wyboru podmiotu uprawnionego do badania sprawozdania finansowego Spółki i Grupy Kapitałowej Comarch; Rada Nadzorcza może podjąć uchwałę w przedmiocie określenia ostrzejszych niż wymagane przepisami prawa kryteria niezależności biegłego rewidenta;
  - f) powoływanie i odwoływanie członków Zarządu oraz ustalanie wynagrodzenia z tytułu pełnienia funkcji członka Zarządu, a także zawieszanie z ważnych powodów w czynnościach poszczególnych lub wszystkich członków Zarządu oraz delegowanie członków Rady Nadzorczej do czasowego wykonywania czynności członków Zarządu;
  - g) wyrażanie zgody na podwyższenie kapitału zakładowego w ramach kapitału docelowego;
  - h) wyrażanie zgody na nabycie i zbycie nieruchomości lub udziału w nieruchomości;
  - i) wyrażanie zgody na zawarcie z subemitentem umowy, o której mowa w art. 433 § 3 Kodeksu Spółek Handlowych;
  - j) wykonywanie względem członków Zarządu w imieniu Spółki uprawnień wynikających ze stosunków pracy;
  - k) zatwierdzanie strategii rozwoju Spółki;
  - l) opiniowanie przedkładanych przez Zarząd i akcjonariuszy projektów uchwał Walnego Zgromadzenia.
26. Raz w roku Rada Nadzorcza podejmuje uchwałę, w której zawarta jest własna ocena Rady Nadzorczej na temat sytuacji Spółki. Dokument ten Rada Nadzorcza przedkłada Walnemu Zgromadzeniu.
27. W celu wykonywania swoich obowiązków Rada Nadzorcza ma prawo badać wszystkie dokumenty Spółki, żądać od Zarządu i pracowników Spółki sprawozdań i wyjaśnień oraz dokonywać rewizji stanu majątku Spółki. Rada Nadzorcza ma prawo żądania dla swoich potrzeb wykonywania niezbędnych ekspertyz i badań w zakresie spraw będących przedmiotem nadzoru i kontroli.
28. Rada Nadzorcza wykonuje swe czynności kolegialnie. Może jednak delegować członków Rady Nadzorczej do indywidualnego wykonywania poszczególnych czynności nadzorczych.
29. Członek Rady Nadzorczej powinien mieć przede wszystkim na względzie interes Spółki.
30. Członek Rady Nadzorczej zobowiązuje się do informowania pozostałych członków Rady Nadzorczej o zaistniałym konflikcie interesów oraz nie uczestniczy w obradach dotyczących danej sprawy. W przypadku wątpliwości Rada Nadzorcza podejmuje uchwałę w przedmiocie istnienia konfliktu interesów.
31. Członkowie Rady Nadzorczej zobowiązani są do zachowania w tajemnicy wszelkich informacji na temat działalności Spółki lub podmiotów wchodzących w skład Grupy Kapitałowej Comarch uzyskanych w związku z pełnioną funkcją.
32. Każdy z członków Rady Nadzorczej w terminie 14 dni od dnia wyboru powinien złożyć pisemną informację o ekonomicznych, rodzinnych lub innych powiązaniach członka Rady Nadzorczej z akcjonariuszem posiadającym co najmniej 5 % głosów na Walnym Zgromadzeniu. W przypadku osiągnięcia przez jakikolwiek podmiot ilości głosów na Walnym Zgromadzeniu określonej powyżej, Zarząd informuje o tym członków Rady Nadzorczej na piśmie na najbliższym posiedzeniu Rady Nadzorczej. W takiej sytuacji członkowie Rady Nadzorczej zobowiązani są do złożenia pisemnej informacji o powiązaniach w terminie 14 dni od dnia posiedzenia, na którym otrzymali informację Zarządu. W przypadku zmiany w powiązaniach, o których mowa powyżej członek Rady Nadzorczej ma obowiązek bez wezwania Spółki

aktualizować przekazane wcześniej informacje w terminie 14 dni od zmiany w zakresie powiązań.

33. Członek Rady Nadzorczej delegowany do stałego i indywidualnego sprawowania nadzoru nie może bez zgody Spółki zajmować się interesami konkurencyjnymi ani też uczestniczyć w spółce konkurencyjnej jako wspólnik, lub członek organu spółki kapitałowej, bądź uczestniczyć w innej osobie prawnej jako członek organu. Zakaz ten obejmuje także udział w konkurencyjnej spółce kapitałowej, w przypadku posiadania w niej przez członka Rady Nadzorczej co najmniej 10 % udziałów lub akcji bądź prawa do powoływania co najmniej jednego członka zarządu.

34. Zgodę na prowadzenie działalności konkurencyjnej przez członka Rady Nadzorczej delegowanego do stałego i indywidualnego sprawowania nadzoru podejmuje Rada Nadzorcza.

35. Obowiązki członków Rady Nadzorczej

a) Członkowie Rady Nadzorczej są obowiązani do przekazywania Spółce oraz Komisji Nadzoru Finansowego informacji o zawartych przez nich oraz osoby blisko z nimi związane na własny rachunek, transakcjach nabycia lub zbycia akcji Spółki, praw pochodnych dotyczących akcji Spółki oraz innych instrumentów finansowych powiązanych z tymi papierami wartościowymi, dopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym lub będących przedmiotem ubiegania się o dopuszczenie do obrotu na takim rynku – jeśli taka transakcja przekracza 5 000 Euro lub transakcje w ciągu roku przekraczają 5 000 Euro. Członkowie Rady Nadzorczej zobowiązani są do przekazywania takich informacji w terminie 5 dni roboczych od daty transakcji. Jeżeli suma wartości dokonanych transakcji, o których mowa powyżej, nie przekroczyła w danym roku kalendarzowym kwoty 5 000 euro, przekazanie informacji, o której mowa powyżej, powinno być dokonane najpóźniej do dnia 31 stycznia roku następującego po roku, w którym transakcje zostały zawarte.

b) Członek Rady Nadzorczej oddelegowany do stałego pełnienia nadzoru zobowiązany jest co miesiąc składać Radzie Nadzorczej pisemne sprawozdania z pełnionej funkcji.

c) Członek Rady Nadzorczej nie powinien rezygnować z pełnienia tej funkcji w trakcie kadencji, jeżeli mogłoby to uniemożliwić działanie Rady Nadzorczej, a w szczególności, jeśli mogłoby to uniemożliwić terminowe podjęcie istotnej dla Spółki uchwały.

d) Członkowie Rady Nadzorczej są wynagradzani za swe czynności według zasad określonych przez Walne Zgromadzenie.

e) Dwóch członków Rady Nadzorczej zobowiązanych jest do uczestniczenia w obradach Walnego Zgromadzenia. Członkowie Rady Nadzorczej wskazują między sobą osoby, które będą reprezentowały Radę Nadzorczą na Walnym Zgromadzeniu.

f) Członek Rady Nadzorczej powinien dokładać wszelkich starań, aby uczestniczyć w posiedzeniach Rady Nadzorczej.

g) Członkowie delegowani do stałego i indywidualnego wykonywania czynności nadzorczych mają prawo uczestniczenia w posiedzeniach Zarządu.

36. Wynagrodzenie członków Rady Nadzorczej delegowanych do stałego i indywidualnego wykonywania nadzoru ustala Rada Nadzorcza.

37. Koszty działalności Rady Nadzorczej pokrywa Spółka.

38. Rada Nadzorcza korzysta z pomieszczeń biurowych, urządzeń i materiałów Spółki.

39. Obsługę administracyjno-techniczną Rady Nadzorczej zapewnia Zarząd Spółki.

Komitet Audytu

Zgodnie z uchwałą Rady Nadzorczej Comarch SA powołany został Komitet Audytu (odpowiednik Komisji Rewizyjnej w rozumieniu załącznika I do Zalecenia Komisji Europejskiej z dnia 15 lutego 2005 r. dotyczącego roli dyrektorów niewykonawczych (...)), w skład którego weszli wszyscy członkowie Rady Nadzorczej. Zgodnie z informacjami posiadanymi przez spółkę czterech członków Komitetu Audytu spełnia warunki niezależności a przynajmniej jeden z nich posiada kwalifikacje w dziedzinie rachunkowości lub rewizji finansowej.

Do zadań Komitetu Audytu należy w szczególności:

- 1) monitorowanie procesu sprawozdawczości finansowej;
- 2) monitorowanie skuteczności systemów kontroli wewnętrznej, audytu wewnętrznego oraz zarządzania ryzykiem;
- 3) monitorowanie wykonywania czynności rewizji finansowej;
- 4) monitorowanie niezależności biegłego rewidenta i podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych;
- 5) Komitet Audytu rekomenduje Radzie Nadzorczej lub innemu organowi nadzorującemu podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych przeprowadzenie czynności rewizji finansowej jednostki.

Komitet Audytu uzyskuje od Comarch SA informacje dotyczące specyfiki rachunkowości, finansów, działalności operacyjnej Spółki oraz informacje o sposobie rozliczania znaczących, nietypowych transakcji. Na życzenie Komitetu Audytu Dyrektor Finansowy uczestniczy w jej posiedzeniach.

B) Zarząd wg stanu na dzień 31 grudnia 2011 roku:

Imię i nazwisko	Funkcja
Janusz Filipiak	Prezes Zarządu
Piotr Piątosza	Wiceprezes Zarządu
Paweł Prokop	Wiceprezes Zarządu
Piotr Reichert	Wiceprezes Zarządu
Konrad Tarański	Wiceprezes Zarządu
Zbigniew Rymarczyk	Wiceprezes Zarządu
Marcin Warwas	Wiceprezes Zarządu

Zarząd Comarch S.A. prowadzi sprawy Spółki i działa na podstawie przepisów Kodeksu Spółek Handlowych, Statutu Comarch S.A., uchwał Rady Nadzorczej, uchwał Walnego Zgromadzenia, Regulaminu Zarządu Spółki z dnia 15 lutego 2010 r. (aktualizacja dokumentu z dnia 30 czerwca 2003 r.) oraz powszechnie obowiązujących przepisów prawa. Szczegółowy opis działania walnego zgromadzenia znajduje się w powyższych dokumentach.

Główne zapisy Regulaminu Zarządu Comarch S.A.:

1. Zarząd wykonuje swe obowiązki kolegialnie, podejmując uchwały na posiedzeniach Zarządu oraz w trybie określonym poniżej.
2. Posiedzenia Zarządu odbywają się co najmniej raz w miesiącu. W roku 2011 roku posiedzenia Zarządu odbywały się w budynku spółki przy Al. Jana Pawła 41e w Krakowie.
3. Posiedzenia Zarządu zwołuje Prezes Zarządu lub w razie jego nieobecności członek Zarządu zastępujący Prezesa Zarządu.
4. Posiedzenie Zarządu może odbyć się również bez formalnego zwołania, jeżeli na posiedzeniu Zarządu są obecni wszyscy członkowie Zarządu.
5. Prezes Zarządu lub w razie jego nieobecności osoba zastępująca Prezesa Zarządu zwołuje posiedzenia Zarządu na żądanie każdego z członków Zarządu z porządkiem posiedzenia wskazanym przez wnioskodawcę. Na takim posiedzeniu Zarządu mogą być rozpoznawane również inne sprawy, o ile zostaną zamieszczone w porządku obrad.
6. Posiedzeniem Zarządu przewodniczy Prezes Zarządu lub osoba zastępująca Prezesa Zarządu albo osoba wskazana przez Prezesa Zarządu.
7. Zarząd podejmuje decyzje w formie uchwał w drodze głosowania jawnego.
8. Na żądanie chociażby jednego z uczestniczących w posiedzeniu członków Zarządu, przewodniczący posiedzenia zarządza głosowanie tajne.
9. Uchwały zapadają bezwzględną większością głosów oddanych.
10. Dla ważności uchwał podejmowanych na posiedzeniu Zarządu niezbędne jest aby w posiedzeniu Zarządu uczestniczyło co najmniej 4 członków Zarządu, a w tym Prezes Zarządu lub osoba zastępująca Prezesa Zarządu.
11. Zarząd może podjąć uchwałę poza posiedzeniem Zarządu w drodze:
  - a) głosowania pisemnego – w takim przypadku każdy z członków Zarządu oddaje głos na piśmie i przekazuje Prezesowi Zarządu lub osobie zastępującej Prezesa Zarządu;
  - b) głosowania pisemnego – w trybie obiegowym – przez każdego z członków Zarządu poprzez złożenie podpisu pod treścią uchwały i jej przekazania Prezesowi Zarządu lub osobie zastępującej Prezesa Zarządu;
  - c) głosowania przy użyciu środków telekomunikacyjnych w postaci faksu lub internetu.
  - d) Głosy oddane w sposób określony w pkt a-c) podlegają wpisaniu do księgi uchwał oraz są załączane do protokołów z posiedzeń Zarządu.
  - e) Do skutecznego podjęcia uchwały w sposób opisany pkt c konieczne jest oddanie głosów przez wszystkich członków Zarządu.
12. W posiedzeniach Zarządu mogą brać udział osoby zaproszone.
13. Z posiedzeń Zarządu sporządza się protokół, który zawiera co najmniej:
  - a) datę i miejsce posiedzenia;
  - b) porządek posiedzenia;
  - c) imiona i nazwiska obecnych członków Zarządu;

- d) imiona i nazwiska osób zaproszonych na posiedzenia Zarządu i obecnych na posiedzeniu;
- e) dokładną treść uchwał;
- f) liczbę głosów oddanych za lub przeciw uchwale oraz głosy wstrzymujące się;
- g) informację o zagadnieniach będących przedmiotem dyskusji
- h) treść zgłoszonego zdania odrębnego;
- i) podpisy obecnych na posiedzeniu członków Zarządu.

14. Protokoły z posiedzeń Zarządu gromadzone są w zbiorze protokołów posiedzeń Zarządu – zwanym Księgą Protokołów. Księgę Protokołów prowadzi Biuro Prezesa Zarządu.

15. Protokoły z posiedzeń Zarządu sporządzane są niezwłocznie przez Biuro Prezesa Zarządu.

16. Członek Zarządu w przypadku bezpośredniej lub pośredniej sprzeczności interesów Spółki z interesami członka Zarządu ma obowiązek powiadomić Radę Nadzorczą Spółki o zaistniałym konflikcie.

17. Dwoch członków Zarządu zobowiązanych jest do uczestniczenia w obradach Walnego Zgromadzenia. Członkowie Zarządu wskazują między sobą osoby, które będą reprezentowały Zarząd na Walnym Zgromadzeniu.

11. Opis głównych cech stosowanych w grupie kapitałowej emitenta systemów kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych

Zarząd Spółki Comarch S.A. jest odpowiedzialny za prowadzenie rachunkowości spółki zgodnie z ustawą z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. Nr 121, poz. 591 z późn. zm.) oraz zgodnie z wymogami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 18 października 2005 roku w sprawie zakresu informacji wykazywanych w sprawozdaniach finansowych i skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych, wymaganych w prospekcie emisyjnym dla emitentów z siedzibą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, dla których właściwe są polskie zasady rachunkowości (Dz.U. Nr 209, poz. 1743 z późn. zm.) oraz w Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. Nr 33 poz. 259).

Skonsolidowane sprawozdania Grupy Kapitałowej Comarch sporządzane są zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej w kształcie zatwierdzonym przez Unię Europejską (UE). Przy określaniu zakresu i metod konsolidacji, jak również stosunku zależności stosowane są kryteria określone w Międzynarodowych Standardach Sprawozdawczości Finansowej. Konsolidacja sprawozdań Grupy Kapitałowej, w odniesieniu do jednostek zależnych, jest przeprowadzona metodą pełną przez sumowanie w pełnej wysokości wszystkich, odpowiednich pozycji sprawozdań finansowych podmiotu dominującego i jednostek zależnych objętych konsolidacją. W odniesieniu do jednostek stowarzyszonych stosowana jest metoda praw własności. Wartość udziału jednostki dominującej w jednostce stowarzyszonej jest korygowana o przypadające na rzecz jednostki dominującej zwiększenia kapitału własnego jednostki stowarzyszonej, które nastąpiły w ciągu okresu objętego konsolidacją.

Kontrola wewnętrzna i zarządzanie ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych w Grupy Kapitałowej Comarch są realizowane zgodnie z obowiązującymi w Grupie wewnętrznymi procedurami sporządzania i zatwierdzania sprawozdań finansowych. Spółka dominująca prowadzi dokumentację (zgodną z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r.) opisującą przyjęte przez nią zasady rachunkowości, która zawiera między innymi informacje dotyczące sposobu wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania wyniku finansowego, sposobu prowadzenia ksiąg rachunkowych, systemu ochrony danych i ich zbiorów. Księgowania wszystkich zdarzeń gospodarczych są dokonywane przy użyciu komputerowych systemów ewidencji księgowej (m.in. EGERIA i SoftM Suite), które posiadają zabezpieczenia przed dostępem osób nieuprawnionych oraz funkcyjne ograniczenia dostępu.

Zarówno sprawozdania jednostkowe jak i skonsolidowane sporządzane są wspólnie przez pracowników działów controllingu, finansowego i księgowości pod kontrolą Głównej Księgowej i Dyrektora Finansowego. Sprawozdania roczne jednostkowe i skonsolidowane podlegają także badaniu przez biegłego audytora wybieranego przez Radę Nadzorczą Spółki, natomiast sprawozdania półroczne podlegają przeglądowi przez niezależnego rewidenta. Sprawozdania finansowe niektórych jednostek zależnych także podlegają badaniu przez podmioty uprawnione do badania sprawozdań finansowych.